

Chulalongkorn University

Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2022

ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียน
แบบร่วมมือร่วมพลังที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลาย

รัชนิกร การักดี

คณะครุศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

 Part of the [Curriculum and Instruction Commons](#)

Recommended Citation

การักดี, รัชนิกร, "ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือร่วมพลังที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย" (2022). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 6711.

<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/6711>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังที่
มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF INSTRUCTION USING RHETORICAL AND COLLABORATIVE WRITING
APPROACHES ON CREATIVE WRITING ABILITIES OF UPPER SECONDARY SCHOOL
STUDENTS

Miss Ratchanikon Kanphakdi

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

Department of Curriculum and Instruction

FACULTY OF EDUCATION

Chulalongkorn University

Academic Year 2022

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และ
แนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังที่มีต่อ
ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลาย

โดย

น.ส.รัชนิกร การภักดี

สาขาวิชา

หลักสูตรและการสอน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนะมาน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาลินี ตริวิญญู)

รชนีกร การภักดี : ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการ
สอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย . (EFFECTS OF INSTRUCTION USING
RHETORICAL AND COLLABORATIVE WRITING APPROACHES ON CREATIVE
WRITING ABILITIES OF UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา
หลัก : ผศ. ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวาท
ศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง 2) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถใน
การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน
โดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่แห่ง
หนึ่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัย ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแผนการจัดการเรียนการสอน
วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการ
วิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย ปรากฏว่า 1) นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการเขียนเชิง
สร้างสรรค์โดยภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านการ
ใช้ภาษา ด้านการลำดับความคิด และด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์
5 ประเภท ได้แก่ การเขียนเรียงความ การเขียนสื่อสารแสดงทรรศนะ การเขียนสื่อสารเพื่อเชิญ
ชวน การเขียนสื่อสารเพื่อโน้มน้าว และการเขียนสื่อสารเพื่อโต้แย้งของนักเรียน ปรากฏว่า นักเรียน
เกิดการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทุกประเภทในครั้งหลังดีขึ้นกว่าในครั้ง
ก่อนหน้า

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา 2565

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

6183875227 : MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION

KEYWORD: creative writing abilities rhetorical approach collaborative writing
approach

Ratchanikon Kanphakdi : EFFECTS OF INSTRUCTION USING RHETORICAL
AND COLLABORATIVE WRITING APPROACHES ON CREATIVE WRITING
ABILITIES OF UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS. Advisor: Asst. Prof.
Wipawan Wongsuwan Kongpow, Ph.D.

The objectives of this research were to: 1) compare the creative writing abilities of students before and after using rhetorical and collaborative writing approaches, and 2) study the improvement in the creative writing abilities of students using these approaches. The sampling group consisted of 21 students studying in Grade 11 at a large secondary school under the Secondary Educational Service Area Office, Bangkok 1. The research instruments were an achievement test for evaluating creative writing abilities and lesson plans based on rhetorical and collaborative writing approaches. The data were analyzed using mean, standard deviation, t-test, and content analysis. The findings showed that: 1) the students who studied using rhetorical and collaborative writing approaches had mean post-test scores, both overall and in terms of four components (content, rhetoric, organization of ideas, and awareness of readers) that were significantly higher than their pre-test scores at the .05 level of significance; 2) through analyzing the students' improvements in creative writing ability from five types of essays, namely essay, perspective writing, 2 types of persuasive writing and argumentative writing the students showed improved creative writing ability after using rhetorical and collaborative writing approaches.

Field of Study: Curriculum and Instruction Student's Signature .....

Academic Year: 2022 Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ทั้งหมดล้วนเกิดจากความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คณเฒ่า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้ความเมตตา ดูแล และคอยให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยอย่างเต็มที่ รวมถึงคอยกำกับติดตาม สละเวลาส่วนตัวในการตรวจและแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องตลอดจนให้กำลังใจผู้วิจัยจนสามารถดำเนินการวิจัยและทำวิทยานิพนธ์ได้ประสบผลสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุมาน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาโรณี ตริวัณณู กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้เกียรติเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ กรุณาสละเวลามาตรวจพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะ และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้อง ชัดเจน และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล อาจารย์ ดร.อิทธิมาศ มากจ้อย ครู นันทิยา สุวรรณรัตน์ ที่ให้เกียรติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และคณาจารย์จากสาขาต่าง ๆ ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อบรมสั่งสอน ให้องค์ความรู้ สร้างความเข้าใจ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและวิชาชีพของผู้วิจัยที่จะส่งผลต่อผู้เรียนต่อไป

ขอขอบคุณเพื่อน พี่ น้อง ที่รายล้อมรอบตัวผู้วิจัยทุกคน โดยเฉพาะตัวโน้ต พี่พล พี่นาง ยะหย้า พี่หลิน บัล เก่ เพื่อนพี่น้องสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกคนโดยเฉพาะ บอม แพรว พี่โอ๊ เพื่อนครูโรงเรียนวัดอินทารามและกลุ่มสาระภาษาไทยโรงเรียนสตรีวิทยาที่คอยให้กำลังใจ จนผู้วิจัยมีกำลังใจทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จ

และที่สำคัญที่สุดขอขอบพระคุณ คุณพ่อสุภาพณ์ การภักดี คุณแม่ไสว การภักดี นุ่มนึ่งมน้องสาวของผู้วิจัย คุณยาย คุณตา และคุณลุงที่ไปสวรรค์แล้ว ที่เป็นกำลังใจที่ยิ่งใหญ่ คอยสนับสนุนทุกเส้นทางที่ผู้วิจัยเลือกเดิน อยู่เคียงข้างทั้งทางกายและทางใจ จนผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

รัชนิกร การภักดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญ.....	1
คำถามการวิจัย	9
วัตถุประสงค์การวิจัย	9
สมมติฐานการวิจัย	9
ขอบเขตในการวิจัย	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
1. แนวคิดวาทศาสตร์.....	16
1.1 ความหมายของแนวคิดวาทศาสตร์ (rhetorical approach).....	16
1.2 องค์ประกอบของแนวคิดวาทศาสตร์	16
1.3 ขั้นตอนการสอนโดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์.....	17
2. แนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง (collaborative writing).....	22
2.1 ความหมายของการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง	22

2.2 กระบวนการการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง.....	23
2.3 ประโยชน์ของการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง.....	27
3. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (creative writing)	28
3.1 ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	28
3.2 ความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	29
3.3 ลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	32
3.4 ประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์	33
3.4.1 การเขียนเรียงความ	35
3.4.2 การเขียนแสดงทรรศนะ.....	36
3.4.3 การเขียนสื่อสารเพื่อเชิญชวน.....	37
3.4.4 การเขียนสื่อสารเพื่อโน้มน้าว	38
3.4.5 การเขียนสื่อสารเพื่อโต้แย้ง.....	39
3.5 องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว.....	39
3.6 ขั้นตอนของการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์	45
3.7 แนวทางการส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	46
3.8 การวัดและประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	48
3.8.1 การวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	48
3.8.2 การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์	49
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวิทยาศาสตร์	52
4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง	53
4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์	54
4.3.1 งานวิจัยภาษาไทย	54
4.3.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	57

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	59
1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	59
2. การออกแบบการวิจัย	60
3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	61
3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	61
3.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	61
4. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	62
4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
4.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ	63
4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	82
5. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	88
6. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล	89
บทที่ 4 ผลการวิจัย	90
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง.....	90
ตอนที่ 2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง.....	92
2.1 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม	92
2.2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์จำแนกตามองค์ประกอบ ..	94
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	108
สรุปผลการวิจัย.....	108

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ	108
ตอนที่ 2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง.....	109
อภิปรายผล.....	110
1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ	111
2. ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง.....	113
ข้อเสนอแนะ	119
บรรณานุกรม.....	122
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	109
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	111
ตัวอย่างแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	111
ภาคผนวก ค ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์	118
ประวัติผู้เขียน	143

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ขั้นตอนและกิจกรรมการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์ (Fletcher, 2015).....	18
ตารางที่ 2 ขั้นตอนของกระบวนการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง โดย Rbuaiee et al. (2015) ..	23
ตารางที่ 3 การสังเคราะห์องค์ประกอบของความสามารถในการเชิงสร้างสรรค์	42
ตารางที่ 4 แบบแผนการทดลอง One – group Pretest-Posttest Design.....	60
ตารางที่ 5 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ (อภิมาส มากจ้อย, 2553).....	65
ตารางที่ 6 เกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (สุชา ทิพนตร, 2554).....	69
ตารางที่ 7 เกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (Morris, 2012)	72
ตารางที่ 8 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว	76
ตารางที่ 9 เนื้อหาและจำนวนคาบที่ใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด วิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียน เชิงสร้างสรรค์.....	83
ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและ หลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง คะแนนเต็ม 25 คะแนน	91
ตารางที่ 11 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวมของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง	93
ตารางที่ 12 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านเนื้อหา.....	94
ตารางที่ 13 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านการใช้ภาษา	98
ตารางที่ 14 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านการลำดับความคิด..	101
ตารางที่ 15 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน.....	105

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 รูปแบบการเขียนปาปาสแควร์ (PAPA Square) โดย Fletcher (2015)	21
ภาพที่ 2 รูปแบบภาระงานและกิจกรรมของกระบวนการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง โดย Lowry et al. (2004)	26
ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดของการวิจัย	60
ภาพที่ 4 การสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนเขียนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์	87

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านด้วยการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทัศนคติ อารมณ์ จินตนาการ และสิ่งที่ต้องการสื่อสารอื่น ๆ โดยใช้สัญลักษณ์ที่กำหนดรู้ร่วมกันเป็นสื่อกลางของการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน (ถวัลย์ มาศจรัส, 2545) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้วยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ประการหนึ่งนั้น คือ ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมถึงการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งการเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารของผู้เรียนที่หากผู้เรียนได้รับการพัฒนาแล้วจะสามารถสื่อสารอันจะเป็นประโยชน์ต่อชีวิตของผู้เรียนได้ สอดคล้องกับ ภาควิชา วรรณคดี (2554) อธิบายความสำคัญของการเขียนว่า เป็นวิธีการสื่อสารและการส่งสารที่ผู้ส่งสารได้เรียบเรียงความคิดผ่านสัญลักษณ์ที่ตกลงใช้ร่วมกันเสนอเป็นเรื่องราวให้ผู้รับสารได้อ่าน การเขียนจึงถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ควบคู่ไปกับความคิด ทำอย่างไรจึงจะคิดในสิ่งที่ต้องการเขียนและเขียนอย่างไรจึงจะให้อ่านเข้าใจตรงตามจุดประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในวิชาภาษาไทย ประกอบด้วย 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง ดู และพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม โดยในสาระที่ 2 การเขียน มีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ว่า ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาตัวชี้วัดที่ปรากฏในหลักสูตรวิชาภาษาไทย สาระการเขียน พบว่า ในระดับมัธยมศึกษา ตัวชี้วัดจะมุ่งเน้นการเขียนที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร การแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนที่จะเพิ่มความยากและซับซ้อนมากขึ้นในแต่ละระดับ เช่น การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อต่าง ๆ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การเขียนวิเคราะห์ วิพากษ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่าน ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การเขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็นและการเขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ จากสื่อและในเรื่องต่าง ๆ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะเห็นได้ว่าในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตัวชี้วัดการเขียนจะเพิ่มระดับความซับซ้อนของการเขียนเพิ่มขึ้นตามระดับชั้นของผู้เรียน ในขณะที่ตัวชี้วัดระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 นั้น หลักสูตรวิชาภาษาไทยได้กำหนดให้ผู้เรียนเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ตรงตามวัตถุประสงค์ ใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน โดยกำหนดรูปแบบในการเขียนหลากหลายรูปแบบ เช่น การอธิบาย แสดงพรรณนา ได้แย้ง โน้มน้าว ฯลฯ สอดคล้องกับวัชรพล วิบูลยศรีน (2561) ได้วิเคราะห์ตัวชี้วัดในมาตรฐานสาระการเขียนจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เปรียบเทียบสมรรถนะด้านการเขียนของผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 นั้น การสอนการเขียนจะต้องทำให้ผู้เรียนได้สมรรถนะที่เกิดการเขียนแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โวหารต่าง ๆ ได้ ในขณะที่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จะเป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล การเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นหนึ่งในทักษะจำเป็นหนึ่งของทักษะการเขียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะแล้วนำไปใช้ประโยชน์ต่อชีวิตตนเองได้ นอกจากนี้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยระบุขอบเขต การประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนว่าสามารถนำการอ่านจากสื่อต่าง ๆ มาถ่ายทอดเป็นข้อเขียนเชิงสร้างสรรค์หรือรายงาน ด้วยภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม และในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ระบุว่าสามารถนำการอ่านจากสื่อต่าง ๆ มาถ่ายทอดเป็นข้อเขียนเชิงสร้างสรรค์ รายงาน บทความทางวิชาการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญที่ปรากฏทั้งในหลักสูตรที่เป็นเนื้อหาวิชาและความสามารถที่ควรพัฒนาให้เกิดกับผู้เรียน

การเขียนเชิงสร้างสรรค์แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางการเขียนของมนุษย์ แสดงออกถึงสติปัญญาและการมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ จนทำให้เกิดพัฒนาการรูปแบบด้านการเขียนเพื่อการสื่อสารออกไปอย่างหลากหลาย และในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 การเขียนได้เน้นในเรื่องของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้อย่างเด่นชัด (ถวัลย์ มาศจรัส, 2545) การเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญจำเป็นต่อผู้เรียน ซึ่งหลักสูตรวิชาภาษาไทยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ใช้ในปัจจุบันยังคงกำหนดและแสดงในสมรรถนะด้านการสื่อสารของผู้เรียนดังที่กล่าวไปข้างต้น สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้านความสามารถในการสื่อสาร เป็นการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อประสิทธิภาพในการสื่อสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ลักษณะดังกล่าวเป็นความสามารถที่จำเป็นต่อผู้เรียน

ในศตวรรษที่ 21 เห็นได้จาก วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543) อธิบายถึงบุคคลที่ศตวรรษที่ 21 ต้องการต้องมีคุณลักษณะการมีความสามารถในการสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น เนื่องจากในศตวรรษที่ 21 ภาษาเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพ การแสวงหาความรู้ได้อย่างรวดเร็ว นอกจากทักษะทางภาษาและความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้เป็นบุคคลที่ศตวรรษที่ 21 ต้องการแล้ว ความสร้างสรรค์เป็นสิ่งจำเป็นเช่นเดียวกัน ดังที่ วิจารณ์ พานิช (2562) ได้สะท้อนคิดจากบันทึกการประชุม เรื่อง ความคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Creativity and Critical Thinking) กรุงเทพมหานคร ถึงการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตามแนวทางของรัฐมนตรีศึกษาธิการออสเตรเลียว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเติบโตงอกงาม หรือเป็นการหาทางแก้ปัญหา การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของพลเมืองมีผลต่อเศรษฐกิจ สังคม และคุณธรรม ในขณะที่รัฐมนตรีศึกษาธิการแคว้นเวลส์ สหราชอาณาจักร กล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนคือ เน้นให้นักเรียนร่วมกันฝึกประยุกต์ใช้ความรู้ในกิจกรรมสร้างสรรค์ ฝึกความคิดสร้างสรรค์ผ่านหลายวิชา ผ่านการเรียนแบบสหวิชา และกิจกรรมด้านศิลปะ และวัฒนธรรม ความเชื่อมโยงของภาษาจากการถ่ายทอดด้วยการเขียนและความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียน

เกศินี จุฑาวิจิตร (2557) ได้สรุปลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ว่า ผู้เขียนต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ นอกเหนือจากการใช้ความสามารถในการลำดับความคิด การเรียบเรียง การเลือกใช้ถ้อยคำและภาษาที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและรูปแบบของงานเขียนแต่ละประเภท ตลอดจนคำนึงถึงกลุ่มผู้รับสารเป้าหมาย โดยอธิบายเพิ่มเติมถึงลักษณะสำคัญของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า สิ่งสำคัญที่จะทำให้การเขียนใด ๆ เป็น “การเขียนเชิงสร้างสรรค์” นอกจากต้องแสดงถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่เกี่ยวกับการใช้ภาษา แนวคิดหลัก รูปแบบการนำเสนอแล้ว ยังต้องพิจารณาว่า งานเขียนชิ้นนั้น ๆ ได้สร้างสรรค์คุณประโยชน์อะไรบ้างแก่ผู้อ่าน เปิดโอกาสในการตีความที่แตกต่างหรือไม่ อย่างไร และให้คุณค่าใดบ้างต่อสังคม โดยงานเขียนสร้างสรรค์ที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มีหลายรูปแบบและหลายประเภท ทั้งงานประเภทร้อยแก้ว และร้อยกรองซึ่งมีทั้งเรื่องสมมติ เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น บทละครและบทกวี เป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการในสัดส่วนที่มากกว่าการเขียนเรื่องที่มิใช่เรื่องสมมติ เช่น งานเขียนเชิงวิชาการ บทความและสารคดี สอดคล้องกับ ประภาศรี สีหอำไพ (2531) ที่กล่าวถึงการเขียนสร้างสรรค์ว่า เป็นผลผลิตใหม่ที่ผู้คิดริเริ่มเขียนขึ้น ความริเริ่มใหม่ขึ้นอยู่กับเจตนาของเจ้าของผลงาน คือสร้างสรรค์จากจินตนาการ ไม่ลอกเลียนหรือนำความคิดของผู้อื่นมาเป็นของตนเองอย่างขาดความซื่อสัตย์ ซึ่งจะนำไปสู่งานเขียนสร้างสรรค์ที่ผู้เขียนภาคภูมิใจ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่ดีที่ควรสร้างให้เกิดกับผู้เรียน การเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นทักษะหนึ่งที่ยังต้องสร้างให้เกิดกับผู้เรียนเพื่อฝึกการสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นต่อตนเองและสังคม ดังที่ ชลธิชา หอมฟุ้ง (2562) ได้นำเสนอแนวทางการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดย

ประยุกต์ใช้หลักเสียง 6 เสียงของอัลเฟรด ฮิตซ์ค็อกเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โดยใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเป็นหลักในการสอน ผู้เรียนจะร่วมมือกันเป็นกลุ่มเขียนเรื่องราวที่สร้างเสียง หรือเหตุการณ์แทนเสียง แล้วนำมาผูกเป็นเรื่องราว แนวทางนี้ช่วยพัฒนางานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองได้ ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นความสามารถที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ด้วย

นอกจากนี้ Alan Maley นักเขียนและศิลปินชื่อดังชาวอังกฤษที่มีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษในสถาบันที่มีชื่อเสียงในหลายประเทศได้ให้สัมภาษณ์ถึงความสำคัญของการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อผู้เรียนในการช่วยเพิ่มความนับถือตนเองให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้รูปแบบทางภาษาที่หลากหลายผ่านการเขียน และช่วยพัฒนาทักษะอื่น ๆ ที่จะจำเป็นต่อผู้เรียนต่อไป ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักต่อมนุษย์ สถานที่ อารมณ์ ความรู้สึก รวมถึงประเด็นอื่น ๆ ที่จะส่งผ่านการเขียนของตน (Babae & Maley, 2015) จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนไม่เพียงแต่ทักษะด้านการเขียนโดยตรงเท่านั้น แต่เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สร้างความเชื่อมั่นและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา ทั้งยังสามารถใช้ภาษาสื่อสารเพื่อสร้างประโยชน์แก่ตนเองและสังคมตามลักษณะของบุคคลที่ศตวรรษที่ 21 ต้องการอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ปัญหาด้านการเขียนของผู้เรียนในวิชาภาษาไทยยังปรากฏอยู่ ดังที่อดุลย์ ไทรเล็กทิม (2550) ได้วิจัยปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 เปรียบเทียบปัญหาการใช้ภาษาไทยและศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา ผลการวิจัยพบว่า ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 นักเรียนมีปัญหาการใช้ภาษาไทยเรียงลำดับจาก ปัญหาการใช้คำ ปัญหาการอ่านออกเสียง และปัญหาการเขียน ตามลำดับ โดยพบว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นหนึ่งในปัญหาของผู้เรียน จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 วิชาภาษาไทย สาระที่ 2 การเขียน พบว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติอยู่ที่ 45.10 แม้จะไม่ใช้คะแนนต่ำสุดจาก 5 สาระ แต่คะแนนที่ได้ไม่ถึง 50 เปอร์เซนต์ ซึ่งคะแนนเฉลี่ยย้อนหลังวิชาภาษาไทย สาระการเขียนในปี 2561 คือ 56.31 และปี 2560 คือ 47.35 ตามลำดับ ซึ่งคะแนนลดลงจากเดิมอย่างเห็นได้ชัด จะเห็นได้ว่า ปัญหาด้านการเขียนของผู้เรียนยังคงดำเนินต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งในการสอนรายวิชาเพิ่มเติม วิชาการเขียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ พบว่าผู้เรียนมีมุมมองต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าเป็นทักษะที่ยาก ผู้เรียนให้คำตอบว่า ขาดแนวคิดในการเขียน ไม่รู้จะเขียนอะไร ในลักษณะใด หรือไม่สามารถถ่ายทอดแนวคิดที่ตนคิดไว้ให้ออกมาเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ นอกจากนี้ผู้เรียนยังรู้สึกว่าทักษะการเขียนและงานเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ต้องใช้เวลาค่อนข้างมากในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน

ทำให้รู้สึกเบื่อหน่าย ผลการวิจัย การสืบค้นข้อมูล และผลการสำรวจดังกล่าวสอดคล้องกับวรรณิ โสมประยูร (2553) ซึ่งอธิบายหลักการสอนการเขียนว่า การเขียนเป็นทักษะที่ยากและซับซ้อน ครูจึงควรคำนึงถึงหลักการสอนใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ผู้เรียน ครูต้องพิจารณาความพร้อมของผู้เรียน ความสามารถในการถ่ายทอดและการรับรู้ของผู้เรียน เสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียน สนใจและศรัทธาในตัวผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนได้ทราบความก้าวหน้าในการทำงาน ให้คำชมเชยต่องานเขียน 2) ครูจะต้องมีความรู้ตามหลักภาษาไทย เข้าใจจุดมุ่งหมายในการเขียนแต่ละประเภท มีเจตคติต่อทักษะการเขียน และ 3) วิธีสอนของครู ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเขียน การเตรียมความพร้อมสำหรับบทเรียนใหม่ สร้างบรรยากาศ ใช้สิ่งเร้าและแรงบันดาลใจ ส่งเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงานและศึกษาหาความรู้เสมอ สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ จาก Alan Maley ความว่า สิ่งสำคัญของการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ ครูผู้สอน จะต้องเป็นต้นแบบให้แก่ผู้เรียน ผ่านความเข้าใจในการเขียน การร่วมฝึกฝนไปพร้อมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่องานเขียน (Babae & Maley, 2015) การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน จึงเป็นการร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างครูที่เป็นผู้ชี้แนะและผู้เรียนที่จะนำทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ทั้งด้านการสื่อสารและด้านอื่น ๆ ต่อไป

แนวคิดวาทศาสตร์ (rhetorical approach) เป็นแนวคิดการใช้ภาษาที่เป็นศิลปะให้เกิดการโน้มน้าวใจ มีพื้นฐานมาจากแนวคิดอรรถฐาน (genres based) เพื่อใช้ในการเขียนเชิงโต้แย้ง หรือการเขียนเชิงวิชาการรูปแบบอื่น ๆ โดยมุ่งเน้นเป้าหมายของการสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพ การสอนเขียนโดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์สามารถใช้ตัวอย่างหรือแบบฝึกหัดจากข้อความหรืองานเขียนที่พบในชีวิตจริงเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ลักษณะของวาทศาสตร์จากงานเขียนนั้นได้ (Oliver, n.d.) แนวคิดวาทศาสตร์ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ผู้ส่งสาร (ethos) หมายถึง ผู้ส่งสารแสดงความน่าเชื่อถือของตนเอง แสดงเขว่นปัญญา ไหวพริบ ทำให้ผู้รับสารเกิดความเชื่อถือ 2. อารมณ์ของผู้รับสาร (pathos) หมายถึง การทำความเข้าใจผู้รับสารว่าผู้รับสารเป็นใคร คาดหวังสิ่งใด จะเกิดอารมณ์ความรู้สึกต่อสารที่ได้รับอย่างไร และ 3. เหตุผล (logos) หมายถึง ข้อเสนอสนับสนุนเป็นหลักฐาน (evidence) หรือการแสดงผล (reasoning) แนวคิดวาทศาสตร์ที่ใช้ในการสอนเขียนนี้เป็นพื้นฐานของการเขียนแสดงการโน้มน้าวใจ การเขียนข้อโต้แย้งทางวิชาการ และการเขียนในรูปแบบอื่น ๆ

ขั้นตอนในการเขียนโดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์ Fletcher (2015) ได้ใช้แนวคิดนี้ในการพัฒนาการสอนการเขียนโดยใช้ภาษาเชิงวาทศาสตร์สำหรับผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งของสหรัฐอเมริกา ขั้นตอนการเขียนโดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์ของ Fletcher (2015) มี 7 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นรู้จักผู้เขียน (ethos) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนทำความเข้าใจและกำหนดลักษณะ

ของผู้เขียน ซึ่งหมายถึงผู้เรียนที่จะเขียนชิ้นงานว่ามีลักษณะอย่างไร ใช้น้ำเสียงผ่านการเขียนอย่างไร สร้างความน่าเชื่อถือผ่านภาษาหรือข้อความอย่างไร เพื่อกำหนดภาพหรือลักษณะของผู้เขียนที่สร้างความเชื่อมั่นและน่าเชื่อถือในการเขียนชิ้นงาน โดยผู้สอนนำตัวอย่างหรือแบบฝึกหัดจากข้อความหรืองานเขียนที่พบในชีวิตจริงมาใช้ในการทำกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะของผู้เขียนจากตัวอย่างได้

2. ขั้นเข้าใจความรู้สึกผู้อ่าน (pathos) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนทำความเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของผู้อ่านที่จะเกิดขึ้นกับงานเขียน ผ่านการวิเคราะห์รูปแบบอารมณ์และความรู้สึกที่มีต่อประโยคหรือข้อความที่ผู้เขียนสร้างขึ้น

3. ขั้นการใช้เหตุผล (logos) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการสร้างเหตุผล ข้อกล่าวอ้าง ข้อสนับสนุน และหาหลักฐานประกอบเหตุผลที่มีคุณภาพ เพื่อให้งานเขียนมีน้ำหนัก สร้างความน่าเชื่อถือแก่ผู้อ่าน

4. ขั้นเรียบเรียงการวิเคราะห์เพื่อลงมือเขียน (putting it all together) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำผลการวิเคราะห์ในข้อ 1-3 มาเรียบเรียงเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเขียนชิ้นงาน

5. ขั้นร่างงานเขียน (prewriting Activities) เป็นขั้นตอนการเขียนโครงร่างจากข้อมูลที่ได้เรียบเรียงแล้วจากขั้นตอนที่ 4

6. ขั้นลงมือสร้างงานเขียน (write a first draft) เป็นขั้นตอนการลงมือเขียน สร้างชิ้นงานของผู้เรียนจากข้อมูลและโครงร่างที่ได้ดำเนินการแล้ว

7. ขั้นประเมินผลงานเขียนด้วยเกณฑ์ (criteria for assessment) เป็นขั้นตอนการประเมินงานเขียนตามเกณฑ์ที่ครูได้สร้างขึ้น

ขั้นตอนของแนวคิดวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการสอนเขียนแสดงให้เห็นถึงการเขียนชิ้นงานที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้เขียน (ethos) ความรู้สึกของผู้อ่าน (pathos) และเหตุผลในวิทยาศาสตร์ (logos) ที่จะต้องใช้ในการสร้างสรรค์งานเขียน ผู้เรียนจะได้ทำงานร่วมกันเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบจากนั้นจึงสรุปข้อมูลที่ได้และนำเสนอด้วยรูปแบบแผนผังการเขียนปาปาสแควร์ (PAPA Square) ซึ่งเป็นแผนผังสำหรับสรุปข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรมการเขียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) P หมายถึง จุดมุ่งหมายของผู้เขียน (purpose) 2) A หมายถึง ข้อโต้แย้งและเหตุผลที่เป็นหลักฐานสนับสนุนนั้น (argument) 3) P หมายถึง บุคลิกหรือลักษณะของผู้เขียนที่จะทำให้ผู้อ่านเชื่อถือ (persona) และ 4) A หมายถึง ผู้อ่าน (audience) เมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมในขั้นตอนการเขียนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ในขั้นตอนที่ 1-4 ผู้เรียนจะได้ข้อมูลในแผนผังปาปาสแควร์ครบทุกองค์ประกอบ จากนั้นผู้เรียนใช้แผนผังปาปาสแควร์ เป็นข้อมูลในการทำกิจกรรมในขั้นตอนการเขียนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ ขั้นที่ 5-7

การทำงานร่วมกันในขั้นตอนการเขียนของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวทางการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง (collaborative writing) ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยในการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายในการสร้างงานเขียนของกลุ่ม แนวทางการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังเป็นแนวคิดหนึ่งของการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังที่เกิดขึ้นในกระบวนการสอนการเขียน (Lowry et al., 2004) มีขั้นตอน 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ขั้นตอนการเขียนหรือขั้นภาระงานก่อนเขียน (pre writing stage) เป็นขั้นการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินงาน โดยผู้เรียนจะได้สร้างปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม ตั้งเป้าหมายของกลุ่ม กำหนดหน้าที่รับผิดชอบและภาระงาน 2. ขั้นลงมือเขียนหรือขั้นภาระงานของกลุ่ม (writing stage) เป็นขั้นลงมือสร้างงานเขียนร่วมกันของสมาชิกกลุ่ม จากการรวบรวมข้อมูล ระดมความคิด ตรวจสอบ วางแผนการเขียน ลงมือเขียนจนได้งานตามเป้าหมายที่กลุ่มตั้งไว้ และ 3. ขั้นหลังการเขียนหรือขั้นภาระงานหลังการเขียน (post writing stage) เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะได้ทบทวนการดำเนินงาน สิ่งที่ได้เรียนรู้ทั้งจากงานเขียนและกระบวนการกลุ่มที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับฟังข้อเสนอแนะของกลุ่มอื่น ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนางานเขียนต่อไป (Lowry et al., 2004; Rbuaiee et al., 2015) แนวทางการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังมีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการพัฒนาทักษะการเขียน กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งจำเป็นต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

จากแนวคิดวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการสอนเขียนของ Fletcher (2015) จะเห็นได้ว่าผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันในการวิเคราะห์องค์ประกอบวิทยาศาสตร์เพื่อนำไปใช้ในการสร้างงานเขียน ซึ่งเห็นได้ชัดในขั้นตอนที่ 1-3 ส่วนขั้นอื่น ๆ ผู้เรียนสามารถลงมือสร้างงานเขียนด้วยรูปแบบกลุ่มหรือเดี่ยวขึ้นอยู่กับครูผู้สอนกำหนดอย่างไรก็ตาม ขั้นตอนการทำงานร่วมกันของผู้เรียนยังไม่มีรายละเอียดชัดเจนของการทำงาน โดย Fletcher (2015) อธิบายรายละเอียดในขั้นตอนที่ 1-3 ว่าผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของแนวคิดวิทยาศาสตร์ 3 องค์ประกอบ ในรูปแบบจับคู่ รวมกลุ่มหรืออาจจะนำเสนอความคิดของตนเองแล้วนำมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงใช้แนวทางการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังซึ่งมีขั้นตอนการทำงานร่วมกันอย่างชัดเจนเป็นลำดับขั้น มาใช้เป็นแนวคิดร่วมกันกับแนวคิดวิทยาศาสตร์ โดยขั้นตอนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มของแนวทางการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังนั้นให้ความสำคัญตั้งแต่การรวมกลุ่มของผู้เรียน ผู้เรียนจะใช้กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมในการอยู่ในกลุ่ม สมาชิกจะต้องเคารพ เปิดใจยอมรับ ช่วยกันสนับสนุนและสร้างแรงผลักดันในกลุ่ม ผู้เรียนจะเป็นเจ้าของผลงานร่วมกันจึงต้องกำหนดเป้าหมายการทำงานอย่างมีคุณภาพ ยืดหยุ่นและมีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างงานเขียน ขั้นตอนการสร้างงานเขียนนั้นสมาชิกกลุ่มจะต้องช่วยกันในการแยกประเด็น อภิปรายตรวจสอบและค้นคว้าข้อมูล รับฟังข้อเสนอแนะของสมาชิก จนเริ่มลงมือเขียน เมื่อได้งานเขียนจะมีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นจากกลุ่มอื่น และทบทวนการทำงานภายในกลุ่มอีกครั้งเพื่อนำไปพัฒนางานเขียนของกลุ่มครั้งต่อไป ผู้เรียนที่ได้ทำงานกลุ่มตาม

ขั้นตอนแนวคิดการเขียนแบบร่วมมือรวมพลังจึงเกิดการแลกเปลี่ยนแนวคิด ความคิดเห็น หรือข้อมูลที่หลากหลายและสร้างสรรค์มากกว่าการหาข้อมูลการเขียนเพียงคนเดียว แนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังจึงช่วยส่งเสริมการสอนการเขียนด้วยแนวคิดวิทยาศาสตร์ที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ อินทร์วูธ เกษตระชนม์ (2551) อธิกมาส มากจ้อย (2553) และ อนุรักษ์ ไชยฮัง (2555) พบว่า มีการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละรูปแบบให้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของนักวิชาการที่ได้เสนอมาชำตัน แสดงให้เห็นว่า หลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงต้องคำนึงถึงทั้งครูผู้สอนและผู้เรียน เนื่องจากการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องใช้เวลาในการฝึกฝนให้เกิดกับผู้เรียน กระบวนการและกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนจึงควรมีขั้นตอนที่ชัดเจน มีสื่อหรือบรรยากาศที่หลากหลายเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและเจตคติที่ดีต่อผู้เรียน จากการศึกษาเอกสารวิชาการและงานวิจัย พบว่า มีการเสนอแนวทางการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลายรูปแบบ ส่วนใหญ่แต่ละรูปแบบเน้นการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสร้างชิ้นงานรายบุคคล อีกทั้งผู้วิจัยสังเกตการจัดการเรียนการสอนทักษะการเขียนโดยทั่วไป พบว่า ครูผู้สอนจะอธิบายองค์ประกอบ รูปแบบของงานเขียน และอาจมีการนำเสนอตัวอย่างประกอบ จากนั้นจึงมอบหมายให้ผู้เรียนเขียนงาน โดยการสื่อสารเพื่อปรับปรุงแก้ไขภาระงานที่ได้จะเกิดระหว่างครูและผู้เรียนแต่ละบุคคล ขาดการแบ่งปันประสบการณ์การเขียนที่หลากหลาย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาแนวคิดและหลักการเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนผ่านการสร้างงานเขียนร่วมกันก่อนสร้างงานเขียนรายบุคคล ได้ศึกษาตัวอย่างจากตัวอย่างงานเขียนอื่น ๆ โดยมุ่งเน้นการเข้าใจจุดประสงค์งานเขียน และเข้าถึงผู้อ่าน เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ซึ่งแนวคิดวิทยาศาสตร์เป็นแนวคิดที่ส่งเสริมการใช้ภาษาที่ให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์การนำเสนอความคิดของผู้เขียน วิเคราะห์ความรู้สึกผู้อ่าน และเหตุผลที่จะใช้สนับสนุนการเขียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ผ่านการทำ

กิจกรรมกลุ่มร่วมกันตามแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

จากการศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการนำแนวคิดวาทศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้วของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่นักเรียนจะต้องใช้ความคิดและจินตนาการในการเขียนเพื่อให้เกิดงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทั้งสามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในการพัฒนาการเขียนรูปแบบอื่น ๆ ได้ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังสามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้หรือไม่
2. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง
2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัยเรื่องนี้ได้มาจากการพิจารณาข้อค้นพบของเอกสารและงานวิจัย ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์เป็นการพัฒนาการเขียนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเขียนเชิงวาทศิลป์ที่จะส่งผลต่อการเขียนเชิงโน้มน้าว การเขียนโต้แย้งอย่างมีเหตุผล และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ Fletcher (2015) ได้ใช้แนวคิดวาทศาสตร์พัฒนาการสอนการเขียนโดยใช้ขั้นตอนการสอนเขียน 7 ขั้นตอน และรูปแบบแผนผังการเขียนปาปาสแควร์ (PAPA Square) จัดการเรียนรู้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสหรัฐอเมริกา พบว่าผู้เรียนมีความเข้าใจแนวการเขียนเชิงวาทศาสตร์ วิเคราะห์งานเขียนตามองค์ประกอบของแนวคิดวาทศาสตร์ และใช้ขั้นตอนการเขียนพัฒนางานเขียนของตนเองได้ถูกต้องตามองค์ประกอบของแนวคิดวาทศาสตร์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสร้างงานเขียนที่ตรงตามจุดมุ่งหมายของตนเอง เข้าถึงผู้อ่าน มีเหตุผลและข้อสนับสนุน ที่เกิด

จากการวิเคราะห์และเลือกใช้คำหรือภาษาได้อย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ Klein et al., (2017) ศึกษาผลของแนวคิดวิทยาศาสตร์และเนื้อหาอยู่ในกระบวนการเขียนและการเรียนรู้ โดยนำการเขียนเชิงโต้แย้งไปใช้สอนในระดับประถมศึกษา พบว่าแนวคิดวิทยาศาสตร์ช่วยเพิ่มคุณภาพของข้อความ ความหลากหลายของถ้อยคำสำนวน ความซับซ้อนของเรื่องเพิ่มขึ้น และมีการจัดหมวดหมู่ความรู้ของผู้เรียน แนวคิดวิทยาศาสตร์จึงช่วยให้ผู้เรียนค้นหาแนวทางการเขียนที่หลากหลายออกมา สอดคล้องกับการศึกษาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ Adsit (2018) ที่อธิบายความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันของแนวคิดวิทยาศาสตร์และสุนทรียศาสตร์ว่าช่วยให้เกิดการจัดสรรคำให้เป็นวัตถุดิบในงานเขียน ทำให้เกิดความงามทางภาษา แปลกใหม่ และดึงดูดใจ ซึ่งเป็นลักษณะของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

2. แนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน จากงานวิจัยของ Soraya (2016) ศึกษาประสิทธิผลของกลยุทธ์การสอนแบบร่วมมือรวมพลังในบทเรียนการสอนเขียนเพื่อพิจารณาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการที่เหมาะสมในการสอนบทเรียนการเขียนของนักเรียนกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงและกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เมืองไวโนซารี ประเทศอินโดนีเซีย ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังมีประสิทธิภาพสูงในการสอนเขียนมากกว่ากลยุทธ์การสอนเขียนแบบอภิปัญญา นักเรียนกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงสามารถสร้างงานเขียนได้ดีกว่านักเรียนกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ โดยที่วิธีการสอนมีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในบทเรียนการสอนเขียน และครูที่นำกลยุทธ์การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังไปใช้ในขั้นตอนการสอนเขียนจะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนของนักเรียนให้เพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยเชิงสำรวจของ Veramuthu & Shah (2020) ศึกษาผลการใช้การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังที่มีต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาแผนการเรียนภาษาอังกฤษ ในเมืองแคลงรัฐสลังงอร์ ประเทศมาเลเซีย พบว่านักเรียนที่เรียนโปรแกรมภาษาอังกฤษผ่านแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังมีการพัฒนาทักษะการเขียนและเจตคติที่ดีต่อการเขียนสูงขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังมีการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นในแต่ละครั้ง

ขอบเขตในการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2. ตัวแปรในการวิจัยประกอบด้วย

1) ตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และ แนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

3. เนื้อหาที่ใช้การวิจัย ได้แก่ เนื้อหาในรายวิชาเพิ่มเติม วิชาการเขียน ท 32201 จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ (1) การเขียนเรียงความ (2) การเขียนสื่อสารเพื่อแสดงทรรศนะ (3) การเขียน สื่อสารเพื่อเชิญชวน (4) การเขียนสื่อสารเพื่อโน้มน้าว และ (5) การเขียนสื่อสารเพื่อโต้แย้ง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติม วิชาการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับ ระดับและประสบการณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยพิจารณาเนื้อหาวิชาภาษาไทย สารระ ที่ 2 การเขียน จากตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับชั้น ม.4-6 ซึ่งระบุตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางเกี่ยวกับการฝึก ทักษะการเขียนของผู้เรียนไว้ว่า ใช้การเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน และการเขียนเรียงความ ซึ่งสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของแนวคิดวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการเขียนที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจน ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ในการเขียนระดับที่สูงขึ้นได้

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติม วิชาการเขียน ท23102 โดยใช้แผนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 แผน แผนละ 3 คาบ ใช้เวลาเรียนสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 15 คาบ ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิดวิทยาศาสตร์ หมายถึง แนวคิดที่อธิบายเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านงานเขียนโดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อติดต่อสื่อสารหรือโน้มน้าวใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของผู้อ่านตามจุดประสงค์ที่ ผู้เขียนตั้งไว้ มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ผู้ส่งสาร (ethos) หรือผู้เขียนที่แสดงความน่าเชื่อถือของตน ผ่านงานเขียน 2. อารมณ์ของผู้รับสาร (pathos) หรือการเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของผู้อ่านที่จะ เกิดกับงานเขียน และ 3. เหตุผลในวิทยาศาสตร์ (logos) คือความสมเหตุสมผลของการเขียนที่มีข้อมูล และข้อสนับสนุนชัดเจน

แนวคิดวาทศาสตร์ที่ใช้ในการเขียนประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ 1) จัดการบทสนทนาหรือข้อความโดยใช้ประโยชน์จากคำศัพท์และรูปแบบประโยค เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสื่อสาร 2) ให้ความสำคัญกับการพิจารณาสถานการณ์ จุดประสงค์ของการสื่อสาร และผู้อ่าน โดยใช้ตัวอย่างหรือแบบฝึกหัดจากข้อความหรืองานเขียนที่พบในชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้อ่านและสังเกตลักษณะของภาษาเพื่อปรับใช้ในงานเขียนของตนเอง ผู้เรียนจะเป็นผู้สร้างศิลปะในการสื่อสารตามแนวคิดวาทศาสตร์ผ่านงานเขียนในสถานการณ์ที่หลากหลายและแตกต่างกัน

แนวทางการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง หมายถึง แนวคิดที่อธิบายถึงกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสร้างงานเขียนร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย มีการปฏิสัมพันธ์และสร้างความรู้ร่วมกัน ได้แก่ การวางแผน การเขียนโครงร่างงานเขียน การทบทวนปรับปรุงงานเขียน ตามขั้นภาระงานก่อนการเขียน ขั้นภาระงานของกลุ่ม และขั้นภาระงานหลังการเขียน โดยใช้ทักษะการสื่อสาร การเจรจาต่อรอง การประสานงาน และการตรวจสอบในการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม คืองานเขียน

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์และแนวทางการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง หมายถึง การจัดกิจกรรมการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งปรับมาจากขั้นตอนการสอนเขียนตามแนวคิดวาทศาสตร์ของ Fletcher (2015) ร่วมกับแนวทางการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อบรรลุเป้าหมายในการสร้างงานเขียน โดยสมาชิกในกลุ่มร่วมมือกันวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการเขียนด้วยองค์ประกอบวาทศาสตร์ นำข้อมูลมาสร้างงานเขียน จากนั้นนำเสนอและประเมินผลงานตามเกณฑ์ โดยมีขั้นตอนในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นสร้างปฏิสัมพันธ์และกำหนดเป้าหมายในการสอน** เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนให้ผู้เรียนรวมกลุ่มเพื่อดำเนินงาน โดยจัดกลุ่มย่อยไม่เกิน 6 คน สมาชิกสร้างปฏิสัมพันธ์ ตั้งเป้าหมายและร่วมกันมอบหมายหน้าที่ในการทำภาระงาน

2. **ขั้นวิเคราะห์วาทศาสตร์** เป็นขั้นตอนดำเนินภาระงานของกลุ่ม ขั้นนี้สมาชิกกลุ่มจะร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ค้นคว้า และวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละองค์ประกอบตามแนวคิดวาทศาสตร์ 3 องค์ประกอบ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จำแนกและเขียนลงในตารางวิเคราะห์วาทศาสตร์ โดยมี 3 ขั้นตอนย่อยดังนี้

2.1 **รู้จักผู้เขียน** เป็นขั้นวิเคราะห์จุดมุ่งหมาย ลักษณะและบุคลิกของผู้เขียน ในที่นี้หมายถึง นักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของผู้เขียนและบุคลิกที่ผู้เขียนจะถ่ายทอดผ่านงานเขียนนั้น ๆ

2.2 เข้าใจผู้อ่าน เป็นขั้นวิเคราะห์ผู้อ่านในด้านอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด หรือข้อโต้แย้งที่มีหรือผู้เขียนคาดว่าจะเกิดขึ้นต่องานเขียน เพื่อให้สามารถสร้างงานเขียนที่ตอบจุดมุ่งหมายต่อผู้อ่านและผู้เขียนได้

2.3 ใช้เหตุผล เป็นขั้นวิเคราะห์ข้อมูลเหตุผล หลักฐานและรายละเอียด ประกอบเนื้อหางานเขียนที่ผู้เขียนได้สร้างขึ้น โดยเหตุผลนี้จะช่วยให้อารมณ์ ความรู้ ความคิด หรือข้อโต้แย้งที่ผู้อ่านมีต่องานเขียนนั้นนำไปสู่จุดมุ่งหมายในงานเขียนที่ผู้เขียนตั้งไว้ได้

3. ขั้นร่วมสร้างงานเขียน เป็นขั้นตอนที่สมาชิกกลุ่มได้ร่วมกันสร้างงานเขียนจากการใช้ข้อมูลในตารางวิเคราะห์ทฤษฎีมาใช้สร้างงานเขียนของกลุ่ม มี 3 ขั้นตอนย่อยดังนี้

3.1 เรียบเรียงการวิเคราะห์ข้อมูล ลำดับความสำคัญของประเด็นเนื้อหา หรือแนวคิดที่น่าสนใจ และพิจารณาคำสำคัญที่สามารถนำไปขยายความในงานเขียน

3.2 ร่างงานเขียน จัดทำเค้าโครงงานเขียนตามรูปแบบงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามประเภทที่กำหนด

3.3 ลงมือสร้างงานเขียน ดำเนินการเขียนงานตามที่กลุ่มได้วางแผนไว้ ทบทวนเนื้อหา ปรับเปลี่ยน และแก้ไขจนเป็นงานเขียนที่สมบูรณ์

4. ขั้นประเมินงานเขียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำเสนอผลงาน ประเมินงานตามเกณฑ์ที่ครูสร้างขึ้น ทบทวนการดำเนินงาน เรียนรู้และรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มอื่นเพื่อปรับปรุงและพัฒนาภาระงานเขียนขึ้นต่อไป

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนโดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ และจินตนาการในการเขียนงานเขียนประเภทต่าง ๆ เช่น การเขียนเรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย และบทร้อยกรอง การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการแสดงออกทางภาษาที่ใช้ภาษาขัดเกลาให้ไพเราะ งดงาม เหมาะสม ถูกต้องตามเนื้อหาที่จะเขียน แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ เป็นผลงานใหม่ แตกต่าง หรือต่อยอดจากสิ่งที่มีมา ผู้เขียนจะต้องมีความคิดดี แสดงความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์และจินตนาการของผู้เขียนโดยไม่ได้ออกเลียนผลงานผู้อื่น มีจินตนาการดี มีคลังคำอย่างหลากหลาย สามารถนำคำมาใช้ในการเขียนด้วยเทคนิคการเขียน และใช้ถ้อยคำอย่างสละสลวย การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ภาษาสละสลวย สร้างสรรค์ มีความแปลกใหม่หรือเฉพาะตัว มีคุณค่าต่อความคิด และจิตใจของผู้อ่าน และเป็นที่ยอมรับ

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้วที่นำเสนอเนื้อหา ประสบการณ์ หรือจินตนาการ โดยแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ เป็นผลงานใหม่ แตกต่าง หรือต่อยอดจากสิ่งที่มีมา ใช้ภาษาเหมาะสม ถูกต้อง และสละสลวย ตามเนื้อหาและรูปแบบ มีคุณค่าทางด้านเนื้อหาและด้านจรรโลงจิตใจ ประกอบด้วย

4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา มีความคิดริเริ่ม มีความแปลกใหม่ของเนื้อหา และไม่ลอกเลียนแบบผู้อื่น สามารถสร้างภาพหรือจินตนาการให้เกิดกับผู้อ่าน ถ้อยคำและเนื้อเรื่องสัมพันธ์กัน มีความจริงใจในการแสดงความคิดความรู้สึกของผู้เขียนผ่านเนื้อหา และรวบรวมประสบการณ์มาเป็นข้อมูลในการเขียน 2) ด้านการใช้ภาษา ใช้ศิลปะทางภาษา เลือกสรรคำ สำนวน สร้างรูปประโยคได้สละสลวย น่าประทับใจ ให้ความหมายชัดเจน ดัดแปลงการสร้างรูปประโยคให้หลากหลาย ไม่จำเจ ใช้ประสบการณ์สร้างถ้อยคำ ภาษา ทั้งความหมายโดยตรงและโดยนัย จังหวะลีลาของการเขียนไพเราะ 3) ด้านการลำดับความคิด จัดลำดับความคิด วิเคราะห์และสร้างรูปแบบการเขียนที่แตกต่างจากเดิม มีจุดมุ่งหมายในการเขียน ให้เหตุผลเนื้อความหนักแน่น ชัดเจนในแต่ละประเด็น 4) ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน ให้คุณค่าทางจิตใจ เปิดโลกทัศน์และสร้างสติปัญญาให้แก่ผู้อ่าน สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ให้คุณค่าด้านคุณธรรม ได้แนวทางในการดำเนินชีวิต มีประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม โดยใช้แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยสามารถนำแนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังไปใช้ในการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน
2. ครูและผู้สนใจสามารถนำแนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังไปใช้ในการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนรูปแบบอื่น ๆ
3. นักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังไปประยุกต์ใช้กับทักษะอื่น ๆ ได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวาทศาสตร์ แนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลโดยมีรายละเอียดหัวข้อการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดวาทศาสตร์ (rhetorical approach)
  - 1.1 ความหมายของแนวคิดวาทศาสตร์
  - 1.2 องค์ประกอบของแนวคิดวาทศาสตร์
  - 1.3 ขั้นตอนการสอนโดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์
2. แนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง (collaborative writing)
  - 2.1 ความหมายของแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง
  - 2.2 กระบวนการการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง
  - 2.3 ประโยชน์ของการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง
3. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (creative writing)
  - 3.1 ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์
  - 3.2 ความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์
  - 3.3 ลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์
  - 3.4 ประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์
  - 3.5 องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว
  - 3.6 ขั้นตอนของการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์
  - 3.7 แนวทางการส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์
  - 3.8 การวัดและประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวาทศาสตร์เพื่อการเขียน
  - 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง
  - 4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

1. แนวคิดวาทศาสตร์

1.1 ความหมายของแนวคิดวาทศาสตร์ (rhetorical approach)

อริสโตเติล ให้ความหมายคำว่า *วาทศาสตร์ (Rhetoric)* หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นความเป็นไปได้ในการโน้มน้าวใจในทุกสถานการณ์

Foss (2004) ให้ความหมายคำว่า *วาทศาสตร์ (Rhetoric)* หมายถึง สัญลักษณ์ที่มนุษย์ใช้เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร โดยวาทศาสตร์ในความหมายนี้สามารถปรากฏได้ใน 3 มิติ ได้แก่ 1) มนุษย์เป็นผู้คิดค้นวาทศาสตร์ 2) สัญลักษณ์เป็นสื่อกลางวาทศาสตร์ และ 3) การติดต่อสื่อสารคือจุดมุ่งหมายของวาทศาสตร์

อรรถพร ปิณฑน์โอวาท (2543) อธิบายความหมายของคำว่า *วาทศาสตร์ (Rhetorical)* หมายถึง ความเป็นศิลปะที่ปรากฏในสารที่มุ่งจะโน้มน้าวใจ โดยการใช้สัญลักษณ์ ได้แก่ การพูด การเขียน และอวัจนภาษา

Fletcher (2015) อธิบายความหมายของการนำวาทศาสตร์มาใช้ในวิธีการเขียนว่าเป็นวิธีการเขียนที่ใช้โวหารหรือศิลปะในการสื่อสารโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้อ่านและโอกาสในการอ่าน จากจุดประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า แนวคิดวาทศาสตร์ หมายถึง การใช้สัญลักษณ์ที่มีศิลปะปรากฏอันประกอบด้วย การพูด การเขียน และอวัจนภาษาของมนุษย์เพื่อการสื่อสาร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อติดต่อสื่อสารหรือโน้มน้าวใจ โดยแนวคิดวาทศาสตร์ที่ใช้ในการเขียนเป็นวิธีการใช้ศิลปะในการสื่อสารผ่านงานเขียนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของผู้อ่านจากสารที่ได้รับตามจุดประสงค์ที่ผู้เขียนตั้งไว้

1.2 องค์ประกอบของแนวคิดวาทศาสตร์

Oliver (n.d.) อธิบายลักษณะของแนวคิดวาทศาสตร์ว่า แนวคิดวาทศาสตร์ ที่ใช้ในการเขียนเป็นแนวคิดการใช้ภาษาที่เป็นศิลปะให้เกิดการโน้มน้าวใจ มีพื้นฐานมาจากแนวคิดอรรถฐาน (Genres based) ใช้ในการเขียนเชิงโต้แย้งหรือการเขียนเชิงวิชาการรูปแบบอื่น ๆ เพื่อมุ่งเน้นเป้าหมายของการสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพ

ลักษณะสำคัญของแนวคิดวาทศาสตร์เพื่อการเขียนมี 2 ประการ คือ 1) ใช้วิธีการจัดการบทสนทนาหรือข้อความโดยใช้ประโยชน์จากคำศัพท์และรูปแบบประโยค เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสื่อสาร 2) ให้ความสำคัญกับการพิจารณาสถานการณ์ จุดประสงค์ของการสื่อสาร และผู้อ่าน โดยใช้ตัวอย่างหรือแบบฝึกหัดจากข้อความหรืองานเขียนที่พบในชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้อ่านและสังเกตลักษณะของภาษาเพื่อปรับใช้ในงานเขียนของตนเอง ผู้เรียนจะเป็นผู้สร้างศิลปะในการสื่อสารตามแนวคิดวาทศาสตร์ผ่านงานเขียนในสถานการณ์ที่หลากหลายและแตกต่างกัน

แนวคิดวิทยาศาสตร์พื้นฐานที่ใช้เพื่อการสื่อสารและโน้มน้าวใจ มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) ผู้ส่งสาร (Ethos) หมายถึง การแสดงความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารว่ามีจิตสำนึกสูง มีหลักการ (Mortal character) และน่าเชื่อถือ
- 2) อารมณ์ของผู้รับสาร (Pathos) หมายถึง ความเข้าใจในอารมณ์และความรู้สึกของผู้รับสารที่จะทำให้ผู้ส่งสารโน้มน้าวใจได้
- 3) เหตุผลในวิทยาศาสตร์ (Logos) หมายถึง ความสมเหตุสมผลของเหตุผล มีการอ้างอิง ข้อสนับสนุนเป็นหลักฐาน (Evidence) หรือการแสดงเหตุผล (Reasoning)

องค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้จะทำงานร่วมกันเพื่อสร้างข้อโต้แย้งหรือข้อโน้มน้าวทางการสื่อสารที่มีน้ำหนัก น่าเชื่อถือ หากข้อโต้แย้งหรือข้อโน้มน้าวมีเหตุผลที่ไม่ชัดเจนเพียงพอ จะขาดความต่อเนื่อง ทำลายความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร ทำให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึกเบื่อหรือสับสนกับสารที่ได้รับ จนเกิดปฏิกิริยาอารมณ์ด้านลบ หากข้อโต้แย้งหรือข้อโน้มน้าวทางการสื่อสารขาดความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร จะทำให้เกิดความสงสัย คลางแคลงใจของผู้รับสาร และหากข้อโต้แย้งหรือข้อโน้มน้าวทางการสื่อสารนั้นขาดความเข้าใจในอารมณ์ของผู้รับสาร จะทำให้เกิดความรู้สึกเบื่อต่อสารที่ได้รับ ผู้รับสารไม่สามารถให้ความสนใจกับสารนั้นได้หรือต้องใช้ความพยายามมาก จนเกิดอารมณ์ด้านลบ องค์ประกอบทั้ง 3 ด้านของแนวคิดวิทยาศาสตร์จึงต้องทำงานร่วมกันอย่างเหมาะสม เพื่อให้การสื่อสารทั้งการพูดหรือการเขียนนั้นเกิดประสิทธิภาพต่อผู้รับสารมากที่สุดตามจุดมุ่งหมายของผู้ส่งสาร

1.3 ขั้นตอนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์

Fletcher (2015) ได้ใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์ในการพัฒนาการสอนการเขียนเพื่อสร้างความเข้าใจในการเขียนภาษาเชิงวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหรัฐอเมริกา โดยมีขั้นตอนการเขียน 7 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขั้นรู้จักผู้เขียน (ethos) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนทำความเข้าใจและกำหนดลักษณะของผู้เขียน ซึ่งหมายถึงตัวผู้เรียนที่จะสร้างงานเขียนนั้นว่ามีลักษณะอย่างไร ใช้น้ำเสียงผ่านการเขียนอย่างไร สร้างให้ผู้เขียนน่าเชื่อถือผ่านภาษาหรือข้อความอย่างไร เพื่อกำหนดภาพหรือลักษณะของผู้เขียนที่สร้างความเชื่อมั่นและน่าเชื่อถือในการเขียนชิ้นงาน
- 2) ขั้นเข้าใจความรู้สึกผู้อ่าน (pathos) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนทำความเข้าใจ

อารมณ์และความรู้สึกของผู้อ่านที่จะเกิดขึ้นกับงานเขียน ผ่านการวิเคราะห์รูปแบบอารมณ์และความรู้สึกที่มีต่อประโยคหรือข้อความที่ผู้เขียนสร้างขึ้น

3) ขั้นการใช้เหตุผล (logos) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการสร้างเหตุผล ข้อกล่าวอ้าง ข้อเสนอสนับสนุน และหาหลักฐานประกอบเหตุผลที่มีคุณภาพ เพื่อให้งานเขียนมีน้ำหนัก สร้างความน่าเชื่อถือแก่ผู้อ่าน

4) ขั้นเรียบเรียงการวิเคราะห์เพื่อลงมือเขียน (putting it all together) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำผลการวิเคราะห์ในข้อ 1-3 มาเรียบเรียงเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเขียนชิ้นงาน

5) ขั้นร่างงานเขียน (prewriting activities) เป็นขั้นตอนการเขียนโครงร่างจากข้อมูลที่ได้เรียบเรียงแล้วจากขั้นตอนที่ 4

6) ขั้นลงมือสร้างงานเขียน (write a first draft) เป็นขั้นตอนการลงมือเขียนสร้างชิ้นงานของผู้เรียนจากข้อมูลและโครงร่างที่ได้ดำเนินการแล้ว

7) ขั้นประเมินผลงานเขียนด้วยเกณฑ์ (Criteria for Assessment) เป็นขั้นตอนการประเมินงานเขียนตามเกณฑ์ที่ครูได้สร้างขึ้น

ตารางที่ 1 ขั้นตอนและกิจกรรมการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์ (Fletcher, 2015)

ลำดับ	ขั้นตอน	กิจกรรมการสอน
1	ขั้นรู้จักผู้เขียน (Ethos) <ol style="list-style-type: none"> 1) เข้าใจผู้เขียนให้ลึกซึ้ง (going deeper into ethos) 2) น้ำเสียงจากผู้เขียน (ethos and tone) 3) ภาพลักษณ์ของผู้เขียน (ethos and brand image) 4) ประเด็นต่อการตั้งคำถามและความน่าเชื่อถือ (credibility and the question at issue) 5) สร้างผู้เขียนที่เต็มไปด้วยความรู้ (creating an academic ethos) 6) ภาษาของผู้เขียน (the language of ethos) 7) ฝึกทักษะอย่างเข้มข้น (deepening practice) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จับคู่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะผู้เขียน ซึ่งหมายถึง บุคลิกหรือลักษณะที่ผู้เรียนต้องการจะใช้ในงานเขียนของตน (pair conversation on ethos) 2. เลือกน้ำเสียงที่น่าเชื่อถือ (choosing an academic tone) 3. กระบวนการวิเคราะห์ผู้เขียน (ethos analysis) <ol style="list-style-type: none"> 1) จุดมุ่งหมายของผู้เขียนคืออะไร 2) ข้อเสนอสนับสนุนและหลักฐาน 3) เรื่องที่ผู้เขียนต้องการแสดงให้ผู้อ่านรับรู้ 4) บทบาทที่ผู้เขียนต้องการชี้เฉพาะถึง 4. เขียนข้อมูลลงในแผนผังปาดาสแควร์ <p>ในช่อง 1) P หมายถึง จุดมุ่งหมายของผู้เขียน (Purpose) และช่อง 3) P หมายถึง บุคลิกหรือ</p>

ลำดับ	ขั้นตอน	กิจกรรมการสอน
		ลักษณะของผู้เขียนที่จะทำให้ผู้อ่านเชื่อถือ (Persona)
2	ขั้นเข้าใจความรู้สึกผู้อ่าน (pathos) <ol style="list-style-type: none"> 1) เข้าใจความรู้สึกของผู้อ่านอย่างลึกซึ้ง (going deeper into pathos) 2) ทดสอบการรับรู้ความรู้สึกผู้อ่าน (applying their learning) 3) ให้ผลป้อนกลับการเข้าใจความรู้สึกผู้อ่านของนักเรียน (giving feedback on students' use of pathos) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รวมกลุ่มประเภทความรู้สึกของผู้อ่าน (pathos list, group, label) 2. กระบวนการวิเคราะห์ความรู้สึกผู้อ่าน (pathos analysis) <ol style="list-style-type: none"> 1) จุดมุ่งหมายของผู้เขียนคืออะไร 2) ข้อเสนอสนับสนุนและหลักฐาน: ใช้คำที่ส่งผลต่ออารมณ์ของผู้อ่าน 3) ประสบการณ์หรือความสนใจของผู้อ่านที่มีต่อเรื่องที่ผู้เขียนแสดง 4) การใช้ประโยคหรือข้อความตลก ประชด หรือเสียดสี 3. เขียนข้อมูลลงในแผนผังปาปาสแควร์ ในช่อง 4) A หมายถึง ผู้อ่าน (Audience)
3	ขั้นการใช้เหตุผล (logos) <ol style="list-style-type: none"> 1) เหตุผลคือหลักของวาทศาสตร์ (logos in the rhetorical tradition) 2) ป้องกันการโต้แย้งของผู้อ่าน (making defensible assertions) 3) ใช้หลักฐานสนับสนุนข้อกล่าวอ้าง (supporting claims with evidence) 4) ตอบกลับข้อโต้แย้งของผู้อ่าน (responding to counterarguments) 5) ทบทวนข้อสันนิษฐาน (examining assumptions) 6) เข้าใจข้อมูลภูมิหลัง (understanding backing) 7) ความรู้เดิมของเด็กกับข้อมูลภูมิหลัง (backing and students' prior knowledge) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมกันหาข้อกล่าวอ้างที่เหมาะสม (qualifying claims) 2. เหตุผลกับบุคลิกของผู้เขียน (qualifiers and persona) 3. ชี้เฉพาะหลักฐาน (identifying warrants) 4. ค้นหาความคิดที่ไม่ถูกต้อง (zombie fallacies) 5. รวมกลุ่มประเภทของเหตุผล (list, group, label revisited) 6. กระบวนการวิเคราะห์เหตุผล (logos analysis) <ol style="list-style-type: none"> 1) จุดมุ่งหมายของผู้เขียนคืออะไร 2) ข้อเสนอสนับสนุนและหลักฐาน: ข้อเท็จจริงหรือสถิติอ้างอิง 3) ผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญที่ผู้เขียนอ้างถึง

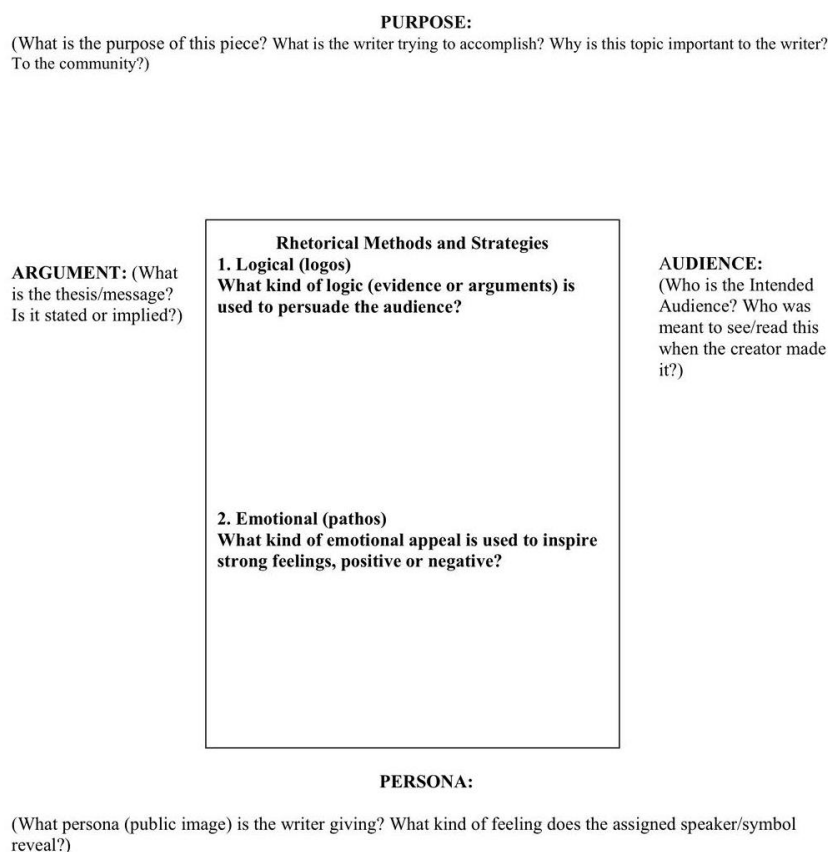

ลำดับ	ขั้นตอน	กิจกรรมการสอน
	8) หลีกเลี่ยงความคิดที่ไม่ถูกต้อง (avoiding fallacies) 9) เชื่อมโยงความคิดเข้าด้วยกัน (connecting ideas)	4) คำที่ใช้เพื่อเชื่อมโยงเหตุและผล 7. เขียนข้อมูลลงในแผนผังปาปาสแควร์ ในช่อง 2) A หมายถึง ข้อโต้แย้งและเหตุผลที่เป็น หลักฐานสนับสนุนนั้น (Argument)
4	ขั้นเรียบเรียงการวิเคราะห์เพื่อลงมือเขียน (putting it all together)	นำผลการวิเคราะห์ผู้เขียน ความรู้สึกผู้อ่าน และ การใช้เหตุผลมาเรียบเรียงเพื่อใช้เป็นข้อมูลใน การเขียน โดยทบทวนรายละเอียดภายใน องค์ประกอบของแผนผังปาปาสแควร์ที่ได้เขียน ไปในข้อ 1-3 ให้ครบถ้วน
5	ขั้นร่างงานเขียน (prewriting activities)	เขียนโครงร่างจากข้อมูลที่ได้เรียบเรียงในขั้นตอน ที่ 4 โดยใช้ข้อมูลจากแผนผังปาปาสแควร์
6	ขั้นลงมือสร้างงานเขียน (write a first draft)	ลงมือเขียน สร้างชิ้นงาน โดยโครงร่างจากข้อมูล ในขั้นตอนที่ 4 และข้อมูลจากแผนผังปาปาส แควร์
7	ขั้นประเมินผลงานเขียนด้วยเกณฑ์ (criteria for assessment)	ประเมินงานเขียนตามเกณฑ์

จากตารางที่ 1 ที่ได้แสดงข้างต้น Fletcher (2015) ได้ใช้ขั้นตอนในการสอนการเขียนที่ระบุไว้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้ผู้เรียน โดยสรุปการวิเคราะห์องค์ประกอบของการเขียนตามแนวคิดวาทศาสตร์ไว้ในการเขียนแผนผังปาปาสแควร์ (PAPA Square) ซึ่งเป็นรูปแบบแผนผังการสรุปการเขียนประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) P หมายถึง จุดมุ่งหมายของผู้เขียน (Purpose)
- 2) A หมายถึง ข้อโต้แย้งและเหตุผลที่เป็นหลักฐานสนับสนุนนั้น (Argument)
- 3) P หมายถึง บุคลิกหรือลักษณะของผู้เขียนที่จะทำให้ผู้อ่านเชื่อถือ (Persona)
- 4) A หมายถึง ผู้อ่าน (Audience)

การเขียนปาปาสแควร์จะเป็นโครงร่างในการสร้างชิ้นงานเขียนที่สมบูรณ์ของผู้เรียน ลักษณะของแผนผังปาปาสแควร์มีรายละเอียด ดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการเขียนปาปาสแควร์ (PAPA Square) โดย Fletcher (2015)

จากแผนภาพปรากฏองค์ประกอบของปาปาสแควร์ที่จะสอดคล้องกับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ทำในขั้นตอนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์ เมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมในขั้นตอนการเขียนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ในขั้นตอนที่ 1-4 ผู้เรียนจะได้ข้อมูลในแผนผังปาปาสแควร์ครบทุกองค์ประกอบ จากนั้นผู้เรียนใช้แผนผังปาปาสแควร์ เป็นข้อมูลในการทำกิจกรรมในขั้นตอนการเขียนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ขั้นที่ 5-7 ดังแสดงในตารางที่ 1 เพื่อนำไปสร้างงานเขียนฉบับสมบูรณ์ตามองค์ประกอบของแนวคิดวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้ผลของการเขียนที่ตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้เรียน

ผลของการสร้างงานเขียนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์นี้ สอดคล้องกับ Adsit (2018) ซึ่งได้อธิบายแนวคิดวิทยาศาสตร์ไว้ในการศึกษาการเขียนเชิงสร้างสรรค์และขอบเขตของเนื้อหาหนังสือ Naming What We Know : แนวคิดเบื้องต้นจากทฤษฎีสุนทรียศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ใน

หลักสูตรการเขียนวรรณคดีและวรรณกรรมว่า แนวคิดวาทศาสตร์ที่ใช้ในงานเขียนเป็นการประเมินสถานการณ์ในแง่ของประสิทธิภาพในบรรลุการโน้มน้าวใจ มีจุดประสงค์ในการสื่อสาร และบางครั้งสามารถประเมินได้ว่าการบรรลุวัตถุประสงค์นั้นหรือไม่ ในเบื้องต้นแนวคิดวาทศาสตร์จะมีความแตกต่างกับสุนทรียศาสตร์ โดยสุนทรียศาสตร์จะเป็นการแสดงความงามทางภาษา แต่จากการศึกษาวิจัยที่รวบรวมคำที่อธิบายถึงลักษณะของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์พบว่าไม่เพียงแต่พิจารณารูปแบบหรือเนื้อหาในการเขียนเท่านั้น แต่การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการจัดสรรคำให้เป็นวัตถุดิบในการสร้างงานเขียน แสดงออกถึงศักยภาพในการใช้ภาษาเพื่อแสดงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน แสดงความงามทางภาษา มีความแปลกใหม่ และดึงดูดใจ วาทศาสตร์และสุนทรียศาสตร์จึงมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันในการสร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

2. แนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง (collaborative writing)

2.1 ความหมายของการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง

การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง หมายถึง สถานการณ์ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป เรียนรู้โดยมีจุดมุ่งหมายต่อการเรียนรู้ร่วมกัน (Dillenbourg, 1999) หรือเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3–6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม (ทิตินา แคมมณี, 2550)

การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง เป็นแนวคิดหนึ่งของการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเขียน ดังที่ Lowry et al. (2004) ให้นิยามของกระบวนการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังว่า ประกอบด้วยลักษณะ 6 ประการ ได้แก่ 1) ใช้ขั้นตอนการทำการกิจกรรมน้อย คือ การวางแผน การเขียนโครงร่าง และการทบทวนปรับปรุงงานเขียน 2) มีวิธีการทำงานที่หลากหลายภายในกลุ่มเพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกัน 3) เสริมสร้างทักษะการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่ม เช่น การสื่อสาร การเจรจาต่อรอง การประสานงาน การตรวจสอบ ซึ่งจะแสดงออกมาระหว่างการทำงานภายในกลุ่ม 4) เริ่มต้นด้วยขั้นภาระงานก่อนการเขียน (pre-task activities) 5) ขั้นภาระงานหลังการเขียน (post-task activities) และ 6) ขั้นภาระงานของกลุ่ม (group task) หรือรูปแบบการทำงานของกลุ่ม สอดคล้องกับ Storch (2005) กล่าวว่า “Learners should be encouraged to collaborate in writing activities that foster interaction and co-construction of knowledge” ผู้เรียนควรร่วมมือกันในกิจกรรมการเขียนเพื่อส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์และการสร้างความรู้ร่วมกัน

สรุปได้ว่า การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย มีการปฏิสัมพันธ์และสร้างความรู้ร่วมกัน ได้แก่ การวางแผน การเขียนโครงร่างงานเขียน การทบทวนปรับปรุงงานเขียน ตามขั้นภาระงานก่อนการเขียน ขั้นภาระงานหลังการเขียน และขั้นภาระงานของกลุ่ม โดยใช้ทักษะการสื่อสาร การเจรจาต่อรอง การประสานงาน และการตรวจสอบในการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม คือ งานเขียน

2.2 กระบวนการการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง

Rbuaiee et al. (2015) ได้สังเคราะห์กระบวนการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ตามขั้นตอนหรือระยะของการเขียน ได้แก่ 1) ขั้นก่อนการเขียน (prewriting stage) 2) ขั้นลงมือเขียน (writing stage) และ 3) ขั้นหลังการเขียน (post writing stage) โดยแต่ละขั้นมีรายละเอียด ดังนี้

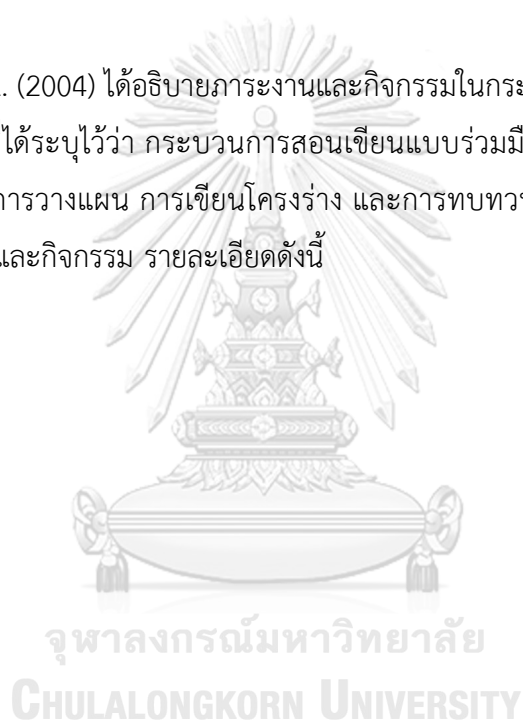
ตารางที่ 2 ขั้นตอนของกระบวนการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง โดย Rbuaiee et al. (2015)

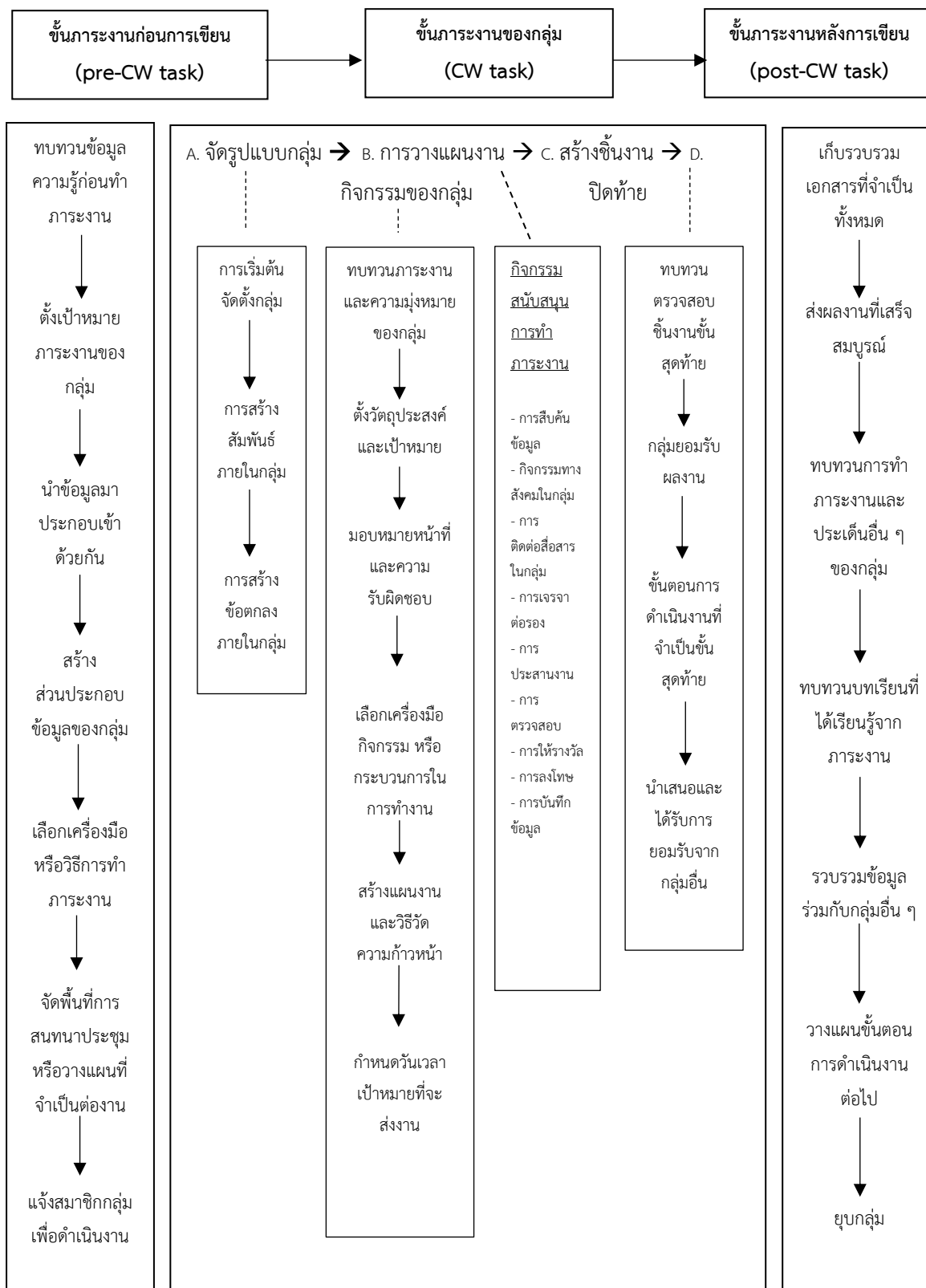
กระบวนการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง		
ขั้นก่อนการเขียน (prewriting stage)	ขั้นลงมือเขียน (writing stage)	ขั้นหลังการเขียน (post writing stage)
1. การรวมกลุ่มจัดการข้อมูล 1.1) กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม 1.2) เรียนรู้ ทำความรู้จัก 1.3) การคัดเลือกสมาชิกกลุ่ม (ปฏิภาณไหวพริบ ความเชื่อมั่น ความเคารพกัน การเปิดใจ ให้การยอมรับ มีความเห็นใจ ช่วยสนับสนุน มีเหตุผล สร้างแรงผลักดันในกลุ่ม ให้ความร่วมมือ ทำงานมีคุณภาพ มีความยืดหยุ่น และมีความคิดสร้างสรรค์) 1.4) การเจรจาต่อรองระหว่างสมาชิก	1. วิเคราะห์โครงสร้างทางภาษา 1.1) แยกประเด็น (ประเด็นหลักหรือประเด็นอื่นตามลำดับ) 1.2) ร่วมกันอภิปราย (ตรวจสอบหรืออภิปรายความคิดเห็น) 1.3) สืบหาความคิดเห็น (เพื่อจัดการโน้ตค้น ข้อมูล หรือค้นคว้าข้อมูลเพื่อสนับสนุนความคิดเห็น) 1.4) เปรียบเทียบและตรวจสอบความชัดเจนของข้อมูล 1.5) อธิบายข้อมูล	1. การแลกเปลี่ยนกันตรวจงานกับเพื่อน 2. การแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะกับเพื่อน 3. เก็บข้อมูล 4. ทบทวนข้อมูลที่จำเป็นต่องานเขียน 5. ทบทวนข้อมูลจากการจัดการข้อมูลภายในกลุ่ม 6. ทบทวนการวางแผนการจัดการงานเขียนของกลุ่ม 7. ดำเนินงานเขียนขั้นต่อไป

กระบวนการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง		
ขั้นก่อนการเขียน (prewriting stage)	ขั้นลงมือเขียน (writing stage)	ขั้นหลังการเขียน (post writing stage)
<p>1.5) การใช้ทักษะการสื่อสาร (ทักษะการฟัง ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเป็นเจ้าของผลงานร่วมกัน การมีเป้าหมายร่วมกัน การยอมรับความแตกต่างของสมาชิกทั้งด้านวัฒนธรรมและเพศ)</p> <p>1.6) การตรวจสอบ (ภาวะผู้นำ การแข่งขัน ยอมรับข้อโต้แย้ง รู้จักควบคุมและวิจารณ์อย่างมีเหตุผล)</p> <p>2. การดำเนินการและวางแผนของกลุ่ม</p> <p>2.1) ตั้งวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายงานเขียนของกลุ่ม</p> <p>2.2) มอบหมายหน้าที่ วางกลยุทธ์การทำงาน การประสานงาน และความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ</p> <p>2.3) จัดตารางการทำงานเพื่อรายงานความก้าวหน้าบทวนโครงร่างของงาน</p> <p>2.4) กำหนดวันส่ง</p> <p>2.5) คั่นคว้าและตรวจสอบข้อมูล</p> <p>2.6) จัดการข้อมูลและเขียนแผน (อธิบายภาระงาน ระบุ</p>	<p>(โดยมีข้อมูลสนับสนุนที่ครบถ้วน)</p> <p>1.6) ตรวจสอบข้อมูล (หาข้อโต้แย้งที่อาจเกิดขึ้นก่อนเข้าสู่ทสรุปของข้อมูล)</p> <p>1.7) สร้างข้อมูลหรือแนวคิดใหม่ (ระดมสมอง ใช้ข้อมูลภาพรายการคำสำคัญ และรายการวลีที่น่าสนใจ)</p> <p>2. วางแผนการเขียน</p> <p>2.1) สรุปประโยชน์ของหัวข้อที่จะเขียน</p> <p>2.2) วางเค้าโครงเรื่องตามองค์ประกอบสำคัญของหัวข้อที่จะเขียน</p> <p>2.3) อธิบายถึงข้อเสียหากไม่มีหัวข้อดังกล่าว</p> <p>3. จัดระเบียบข้อมูลให้อยู่ในลักษณะข้อความ (ข้อความเรียงความ เอกสาร รายงาน หรือโครงงาน)</p> <p>3.1) ส่วนนำ</p> <p>3.2) ย่อหน้า (ส่วนของเนื้อความในเอกสาร)</p> <p>3.3) ส่วนสรุป</p> <p>4. ร่างงานเขียน (เริ่มลงมือเขียน)</p>	

กระบวนการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง		
ขั้นก่อนการเขียน (prewriting stage)	ขั้นลงมือเขียน (writing stage)	ขั้นหลังการเขียน (post writing stage)
เกณฑ์ของงานเขียน ค้นคว้า แหล่งข้อมูล จัดการและ นำเสนอข้อมูลในรูปของ ข้อความที่จะใช้ในงานเขียน)	5. รับฟังข้อเสนอแนะของ สมาชิกกลุ่ม	

Lowry et al. (2004) ได้อธิบายภาระงานและกิจกรรมในกระบวนการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ตามนิยามที่ได้ระบุไว้ว่า กระบวนการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังใช้ขั้นตอนในการทำกิจกรรมน้อย ได้แก่ การวางแผน การเขียนโครงร่าง และการทบทวนปรับปรุงงานเขียน โดยจัดทำรูปแบบของภาระงานและกิจกรรม รายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2 รูปแบบภาระงานและกิจกรรมของกระบวนการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง
โดย Lowry et al. (2004)

จากตารางที่ 2 ขั้นตอนของกระบวนการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง และแผนภาพที่ 2 รูปแบบภาระงานและกิจกรรมของกระบวนการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง สรุปได้ว่า กระบวนการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ขั้นตอนการเขียนหรือขึ้นภาระงานก่อนเขียน 2. ขั้นลงมือเขียนหรือขึ้นภาระงานของกลุ่ม และ 3. ขั้นหลังการเขียนหรือขึ้นภาระงานหลังการเขียน โดยในขั้นที่ 1 จะเป็นขั้นตอนของการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินงาน โดยสมาชิกกลุ่มจะได้สร้างปฏิสัมพันธ์ ทำความรู้จัก มอบหมายหน้าที่ รวมถึงตั้งเป้าหมายของกลุ่มร่วมกันเพื่อให้สามารถทำภาระงานได้สำเร็จ ขั้นที่ 2 เป็นขั้นการลงมือสร้างงานเขียนของกลุ่ม จากตารางและแผนภาพจะพบว่า ขั้นตอนของรูปแบบจากแผนภาพมีรายละเอียดที่ชัดเจน ตั้งแต่วิธีการรวบรวมข้อมูลจนถึงการดำเนินภาระงานเขียนสำเร็จ อย่างไรก็ตามในขั้นตอนที่ 2 ของตารางและแผนภาพรูปแบบคือ การลงมือสร้างงานเขียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และขั้นที่ 3 เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะได้นำเสนอผลงาน ทบทวนการดำเนินงาน เรียนรู้และรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มอื่น เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานเขียนหากได้รับภาระงานใหม่ จากขั้นตอนที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังเป็นกระบวนการกลุ่มที่ผู้เรียนไม่เพียงแต่จะได้สร้างงานเขียน แต่ยังได้ฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ทั้งยังช่วยส่งเสริมและพัฒนาความคิดของผู้เรียนให้เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

2.3 ประโยชน์ของการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง

Conforti & Rasmussen (n.d.) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นของการศึกษา เพราะช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ที่จะเป็นผู้นำของผู้เรียน และเตรียมความพร้อมด้านทักษะการทำงานในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ผู้เรียนเข้าสู่โลกแห่งวิชาชีพและวิชาการ การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนทำงานร่วมกัน เพื่อสร้างความคิดใหม่ ๆ จัดระเบียบข้อมูลเนื้อหา ค้นหาแนวคิดหลัก และค้นพบวิธีแก้ไขปัญหาหรือวิธีการอื่นที่จะช่วยในการสร้างสรรค์งานเขียน เป็นการกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมและเป็นเวทีที่ผู้เรียนจะได้ร่วมกันพูดคุย แบ่งปันและตัดสินใจสร้างงานเขียนที่ทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วม

Howard (2011 อ้างถึงใน Conforti & Rasmussen (n.d.) อธิบายถึงแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังว่าเป็นการเรียนรู้ที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนฝึกการเป็นผู้ให้และผู้รับการสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อน พัฒนาทักษะการสื่อสาร และพัฒนาการทำงานเป็นทีม โดยประโยชน์ของการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังที่มีต่อผู้เรียน มีดังต่อไปนี้

- 1) ฝึกการเตรียมพร้อมเพื่อเผชิญกับความท้าทายในชีวิตจริงเมื่อทำงานร่วมกับบุคคลอื่น
- 2) สร้างประสบการณ์การทำงานในรูปแบบกลุ่ม

- ได้ดีขึ้น
- 3) พัฒนาทักษะการใช้ภาษาผ่านการสื่อสารซึ่งจะช่วยให้รู้จักใช้คำต่าง ๆ
  - 4) สร้างรากฐานความรู้และมุมมองทางความคิดที่กว้างขึ้น
  - 5) รวบรวมจุดแข็งของสมาชิกกลุ่มและช่วยสนับสนุนซึ่งกันและกันผ่านความท้าทายจากภาระงานที่ได้รับ
  - 6) ได้รับโอกาสในการเขียนเพื่อให้ผู้อื่นได้อ่านมากขึ้น เช่น สมาชิกกลุ่มหรือเพื่อนในชั้นเรียน
  - 7) สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการพิสูจน์อักษร ตรวจตรางาน ตลอดจนกระบวนการซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะการเขียนสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
  - 8) สร้างประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันส่งผลให้เกิดงานเขียนที่ดีขึ้น

สรุปได้ว่า แนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังมีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเสริมสร้างและพัฒนาทักษะการเขียนจากการใช้ภาษา ทั้งการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความคิดร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม การค้นคว้ารวบรวมข้อมูล พิสูจน์อักษร ตรวจสอบงานเขียน การกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างงานเขียน อีกทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น สร้างภาวะผู้นำ การยอมรับความแตกต่างทางความคิดการรู้จักแก้ปัญหา ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำงานและการเข้าสู่โลกแห่งวิชาชีพและวิชาการของผู้เรียนต่อไป

3. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (creative writing)

3.1 ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนทั้งไทยและต่างประเทศให้ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้หลายท่าน ดังนี้

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเขียนที่ผู้เขียนแสดงความคิด ความรู้สึก มีลักษณะเฉพาะตัว ไม่ลอกเลียนหรือคัดผลงานผู้อื่น เป็นงานเขียนที่เกิดจากประสบการณ์ การสร้างคำ และจินตนาการของผู้เขียน มีอิสระที่จะเลือกรูปแบบการเขียนโดยไม่อยู่ในกรอบของลักษณะของคำประพันธ์ (Furner, 1973; ประภาศรี สีหอำไพ, 2531) สอดคล้องกับ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2532) อธิบายความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า เป็นการแสดงออกซึ่งความคิดเชิงสร้างสรรค์ด้วยภาษาเขียนที่ขัดเกล่าอย่างเหมาะสม ถูกต้องตามประเภทหรือเนื้อหาที่แสดงออก สารที่ส่งออกมายังผู้อ่านจะต้องเป็นความคิดในทางสร้างสรรค์ และอยู่ในแนวทางที่ดีงาม นอกจากนี้งานเขียนเชิง

สร้างสรรค์จะมีสำนวนภาษาที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง หรือมีรูปแบบการเขียนที่มีความแปลกใหม่ แตกต่าง ต่อยอดไปจากสิ่งที่มีอยู่ มีคุณค่า มีพลังในการสร้างแรงบันดาลใจ ยกย่องความคิด เปิดโอกาสแก่ผู้อ่านในการตีความที่หลากหลาย และเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน (ถวัลย์ มาศจรัส, 2545; เกศินี จุฑาวิจิตร, 2557)

จากความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนที่แสดงความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์และจินตนาการของผู้เขียน โดยไม่ได้ลอกเลียนผลงานผู้อื่น โดยใช้ภาษาสละสลวย สร้างสรรค์ มีความแปลกใหม่หรือเฉพาะตัว มีการถ่ายทอดเนื้อหาที่มีคุณค่าต่อความคิดและจิตใจของผู้อ่าน และเป็นที่ยอมรับ

3.2 ความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2532) อธิบายความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า เป็นสิ่งที่มีคุณค่า 3 ประการ ได้แก่ ทำให้เกิดความเพลิดเพลินเจริญใจ ส่งเสริมสติปัญญา และช่วยดำรงรักษาวัฒนธรรมไว้ คุณค่าทั้งสามประการนี้หากมองในมุมมองเฉพาะบุคคล ผู้ประพันธ์จะเกิดความรู้สึกพอใจขณะที่แต่ง เพราะได้ระบายความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นข้อเขียน การคิดหาคำที่มีเสียง และความหมายเหมาะสมมาใช้เพื่อถ่ายทอดความคิดจะทำให้เกิดความสุข เพลิดเพลิน หากประสบความสำเร็จจะมีผู้นิยมอ่านบทประพันธ์ จะเกิดความพอใจ นอกจากนี้ยังเกิดความเจริญใจด้วย เพราะได้รับรสของภาษาที่ก่อให้เกิดความคิดที่ลึกซึ้งและกว้างไกล มุมมองด้านสังคม บทประพันธ์ที่ดีงามจะช่วยให้ผู้อ่านในวงกว้างเกิดความเพลิดเพลินเจริญใจ ช่วยผ่อนคลายความเคร่งเครียดในชีวิตและการงานได้ หนังสือบางเล่มมีคุณค่าทางปัญญาสูง ช่วยให้ผู้อ่านเกิดความคิดดีงามและลึกซึ้ง บางเล่มมีอิทธิพลที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในเชิงสร้างสรรค์อย่างกว้างขวาง สามารถเปลี่ยนแปลงสังคมไปในทางที่ดีงามได้ และมุมมองด้านวัฒนธรรม บทประพันธ์จะช่วยรักษาสืบสานวัฒนธรรมของชาติ ช่วยสะท้อนวัฒนธรรมในแง่ต่าง ๆ ออกมาให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้อย่างกว้างขวาง

บันลือ พุกษะวัน (2533) อธิบายความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า เป็นความจำเป็นแก่ชีวิตและเป็นส่วนหนึ่งของกลไกในการพัฒนาการศึกษาไทย เนื่องจากการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์จะเป็นพื้นฐานรองรับที่จะสามารถสนองความต้องการในความกล้าแสดงออกที่เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ และเป็นไปอย่างรวดเร็วในอนาคต เพื่อสื่อความคิดความต้องการให้สอดคล้องและเสริมซึ่งกันและกัน

ถวัลย์ มาศจรัส (2545) อธิบายความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่ามีความสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความสำคัญต่อชีวิต ก่อให้เกิดภูมิปัญญาด้านสำนวนภาษาใหม่ ๆ สำหรับการติดต่อสื่อสารได้ทันโลก ทันเหตุการณ์ เกิดอาชีพใหม่ ๆ จากการใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์ เกิดการสืบสานรากเหง้าทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นทั้งสาระและความบันเทิงของชีวิต 2) ความสำคัญต่อ

บุคคล พัฒนาสมองซีกขวาในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ทำให้เกิดภูมิปัญญา (wisdom) ด้านต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น ภาษา เหตุผลการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และ 3) ความสำคัญต่อสังคม เกิดรูปแบบใหม่ในการติดต่อสื่อสารของคนในสังคม และระหว่างสังคมต่อสังคม เกิดวัฒนธรรมและอารยธรรมใหม่ของการติดต่อสื่อสาร เป็นการจุดประกายความคิดให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ในสังคมที่มาจากความคิด ความฝัน และจินตนาการผ่านการนำเสนอในรูปแบบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

สุทธีวรรณ อินทะกนก (2559) อธิบายความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่ามีความสำคัญและมีประโยชน์ทั้งในวงแคบ คือ การมีความสำคัญในด้านปัจเจก และวงกว้าง คือ ความสำคัญด้านสังคม ดังนี้

1) ความสำคัญด้านปัจเจก ได้แก่ (1) การฝึกเขว่นไหวพริบของผู้เขียน ผู้เขียนต้องฝึกฝนการใช้กลวิธีสร้างความแปลกใหม่ให้แก่งานเขียนของตน เช่น การฝึกสร้างคำในลักษณะต่าง ๆ การพลิกแพลงคำให้มีเสียงไพเราะขึ้น (2) สร้างชื่อเสียงให้แก่ผู้เขียน หากฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์จนชำนาญ ผลงานมีเอกลักษณ์และแสดงตัวตนผู้เขียนได้โดดเด่น ผลงานย่อมนำไปให้ผู้เขียนประสบความสำเร็จในด้านอาชีพได้ เช่นเดียวกับนักเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ได้รับรางวัลในระดับชาติและนานาชาติ (3) สร้างอาชีพให้แก่ผู้เขียน การเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถประยุกต์ใช้ได้ ในหลายสาขาอาชีพ เช่น นักเขียนวรรณกรรมนวนิยาย นักเขียนบทละครและภาพยนตร์ นักแต่งเพลง พิธีกร นักแปล เป็นต้น (4) สร้างเอกภาพของผู้เขียน การใช้ภาษาตลอดจนสำนวนโวหารในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถสร้างและแสดงลักษณะเฉพาะตนของผู้เขียนที่ผู้อื่นยากจะลอกเลียนแบบได้

2) ความสำคัญด้านสังคม ได้แก่ (1) เกิดการสืบสานวัฒนธรรมทางภาษา การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการพัฒนาภาษาในทางหนึ่ง ผู้เขียนจะสร้างสรรค์หรือต่อยอดทางด้านคำ ประโยค สำนวนโวหาร ลีลา ตลอดจนถึงท่วงทำนองในงานของตนล้วนเป็นการพัฒนาภาษาและสืบสานภาษาประจำชาติให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาต่อไปได้ (2) ถ่ายทอดภูมิปัญญาต่าง ๆ ให้สังคม งานเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่แสดงภูมิปัญญาไทยให้ผู้อื่นเห็น ทั้งด้านการประพันธ์ในลักษณะต่าง ๆ หรือเป็นสารประโยชน์แก่อ่านในด้านภาษา ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ศาสนา ศิลปะและ วัฒนธรรม (3) จุดประกายความคิดและชี้นำสังคม งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างมาจากความคิด ประสบการณ์ ความฝัน และจินตนาการของผู้เขียน บางเรื่องจะมีแง่มุมที่แตกต่างจากกระแสความคิดหลักของสังคม หรือจุดประกายความคิดและค่านิยมใหม่ ๆ ให้แก่สังคม (4) เป็นมรดกทางวัฒนธรรม งานเขียนเชิงสร้างสรรค์มีคุณค่าในด้านความงามทางวรรณศิลป์ ที่ผู้เขียนได้สร้างจากอดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังสอดแทรกประเพณีวัฒนธรรม พระราชพิธี หรือพิธีกรรมต่าง ๆ ของสังคม รวมถึงความเชื่อต่าง ๆ ของคนในสังคม เป็นต้น

วรรณิ โสมประยูร (2537) อธิบายประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้

5 ประการ ดังนี้

- 1) พัฒนาการเขียนคำ ประโยค และเรื่องราว ๆ จากการที่นักเรียน
เลือกใช้ภาษาที่ดี ทำให้เกิดความซาบซึ้ง
- 2) พัฒนาความสามารถทางภาษาในทักษะการเขียน
- 3) ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างอิสระ ช่วยส่งเสริมความสามารถทางวรรณคดี
สามารถสร้างงานเขียนที่มีคุณค่าทางภาษาและวรรณคดีได้
- 4) ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากประสบการณ์ตามความ
สนใจและความต้องการของตนเอง
- 5) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการเขียนแสดงออกถึงจินตนาการและ
ความคิดสร้างสรรค์

Maley (2015) กล่าวถึง ความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อผู้เรียน ดังนี้

- 1) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้กับ
ผู้เรียนว่าเขาสามารถใช้ภาษาในการเขียนให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้ ดังนั้นจึงควรให้ผู้เรียนได้
นำเสนอหรือเผยแพร่งานเขียนของตนเอง เช่น นำเสนอผ่านกิจกรรมในชั้นเรียน ทำสมุดเล่มเล็ก หรือ
เผยแพร่ในชั้นเรียนออนไลน์
- 2) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยให้ผู้เรียนสนุกกับการใช้ภาษาที่ตนเอง
กำลังเรียนรู้ โดยไม่กลัวหรือกังวลกับการต้องปรับแก้ แต่เป็นการฝึกใช้ภาษาเพื่อหาผลลัพธ์ที่ดีที่สุดว่า
คำใด ประโยคใด ใช้ได้หรือไม่ได้ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งจะขยายความรู้ด้านคำศัพท์และ
โครงสร้างทางภาษาของผู้เรียนให้กว้างไกล
- 3) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยพัฒนาทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อผู้เรียนใน
อนาคต เช่น ทักษะการสังเกตความเปลี่ยนแปลงที่อาจเห็นได้ยาก การฝึกใช้ภาษาที่เขียนสื่อสารว่าจะ
ส่งผลดีหรือผลกระทบบต่อความรู้สึกผู้อื่นหรือไม่ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักต่อความ
ละเอียดอ่อนที่อาจเกิดต่อผู้อื่น สถานที่ อารมณ์ ความรู้สึก หรือแม้กระทั่งภาษาที่ใช้เอง ซึ่งจะมีส่วน
ช่วยให้ผู้เรียนเขียนเพื่อให้เกิดความสร้างสรรค์มากขึ้น

สรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีความสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความสำคัญ
ต่อชีวิต ทำให้เกิดสำนวนภาษาใหม่ ๆ เกิดการดำรงอยู่ การถ่ายทอดภูมิปัญญา และสืบสานวัฒนธรรม
ให้เกิดทั้งการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาต่อไป 2) ความสำคัญต่อบุคคล ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินใจ
ส่งเสริมสติปัญญา มีส่วนช่วยในการพัฒนาด้านภาษา เหตุผล การศึกษา ทั้งยังช่วยให้เกิดความกล้า
แสดงออกด้านความคิด สามารถสร้างอาชีพและสร้างชื่อเสียงให้แก่ผู้เขียนที่พัฒนาตนเองอย่าง
สม่ำเสมอได้ และ 3) ความสำคัญต่อสังคม ช่วยให้คนในสังคมได้ติดต่อสื่อสารผ่านรูปแบบการเขียนที่

สร้างสรรค์ สร้างแรงจูงใจ เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ช่วยจุดประกายความคิด ค่านิยมใหม่ ๆ ให้แก่สังคม ทั้งยังสามารถเปลี่ยนแปลงสังคมไปในทางที่ดีงามได้ อีกทั้งยังมีประโยชน์ต่อผู้เรียนใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการใช้ภาษา ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษา และวรรณคดีได้ เกิดความมั่นใจและสนุกกับการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนรู้ 2) ในด้านการพัฒนาความคิด การเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางความคิดและจินตนาการอย่างสร้างสรรค์และอิสระตามความสนใจและความต้องการของตนเอง และ 3) ด้านการพัฒนาตนเอง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยสร้างความมั่นใจ พัฒนาทักษะการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมผ่านมุมมองการใช้ภาษาผ่านการเขียนให้เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น และตระหนักว่าการเขียนสร้างสรรค์มีส่วนในการพัฒนาสังคมได้

3.3 ลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ชนะ เวชกุล (2524, อ้างถึงใน สุทธิวรรณ อินทะกนก, 2559) ได้สรุปลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ 3 ประการ ดังนี้

- 1) มีจินตนาการหรือความคิดคำนึง ผู้เขียนต้องสร้างจินตนาการโดยคัดเลือกความคิดต่าง ๆ ให้เกิดภาพในใจของผู้อ่านให้ได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านได้รสและมีความรู้สึกคล้อยตามเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับผู้เขียน
- 2) สำนวนภาษาดี ผู้เขียนต้องเลือก พลิกละเล่น ถ้อยคำและรูปประโยคให้สละสลวย น่าฟัง น่าอ่าน มีท่วงทำนองในการเขียนดี ไม่มีลักษณะกระแทกกระเทียบเสียดีเสียผู้หนึ่ง
- 3) มีคุณค่าทางด้านจิตใจและสติปัญญา นอกจากจะให้ความเพลิดเพลินแล้ว ควรให้ผู้อ่านเกิดคุณธรรมขึ้นในตน มีความรู้สึกนึกคิดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ก่อให้เกิดความเรื่องปัญญา และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ประกาศรี สีสำไพ (2531) ได้สรุปลักษณะทั่วไปของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

- 1) มีแนวเขียนเป็นจิตวิสัย (subjective) ผู้เขียนมีข้อสังเกต ประสบการณ์ ความนึกคิดความเห็น หรือมีจินตนาการของตนเอง แล้วจึงเขียนงานประพันธ์นั้น
- 2) มีความแปลกใหม่และมีความสามารถในการแสดงออก การเขียนเชิงสร้างสรรค์คือการสร้างนิพจน์ (expression) ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพตามที่ตนต้องการได้ด้วยถ้อยคำที่ใช้ และการสร้างนิรูป (representation) ถ้อยคำที่ทำให้เกิดภาพเป็นลายลักษณ์อักษรหรือคำพูด ตามสำนวนลีลาของผู้เขียน
- 3) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่ได้เป็นความเรียงเชิงศิลป์ที่เรียกว่า กวีนิพนธ์ ร้อยแก้ว เสมอไป คุณภาพของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ขึ้นอยู่กับความสามารถที่ผู้เขียนมีศิลปะในการเขียน

4) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในงานร้อยกรอง ผู้เขียนนอกจากจะเสนอแนวคิด คำโครงเรื่องที่แปลกใหม่แล้ว อาจจะไม่ยึดเอาฉันทลักษณ์ตามแบบแผนที่กำหนด เป็นการแหวกเกณฑ์ลักษณะคำประพันธ์ที่ทำให้ผู้อ่านอาจบ่งชี้ถึงสำนวนของผู้เขียนได้อย่างถูกต้อง

5) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์จะมีลำดับขั้นตอนในการสื่อสารวิธีเขียน ได้แก่ ตั้งวัตถุประสงค์ สร้างคำ และสร้างแนวคิด

เกศินี จุฑาวิจิตร (2557) อธิบายลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ 8 ประการ ได้แก่

1) ความใหม่ แปลก แตกต่างและต้อยอด 2) สนุกเพลิดเพลิน 3) การผสมผสานอย่างเหมาะสมระหว่างเนื้อหากับรูปแบบ 4) การแสดงอัตลักษณ์ของผู้เขียน 5) การเปิดโอกาสแห่งการตีความที่หลากหลาย 6) ความสามารถในการสำนวนหรือร้อยกรอง 7) การสร้างจิตสำนึกต่อสังคม และ 8) การยกระดับทางปัญญา

สรุปได้ว่า ลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีลักษณะสำคัญ ได้แก่ 1) มีแนวคิดแปลกใหม่ แสดงความคิด และจินตนาการของผู้เขียนได้เหมาะสม สร้างสุนทรียภาพ ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจ 2) มีสำนวนภาษาที่ไพเราะ แสดงอัตลักษณ์ของผู้เขียนอ่าน มีท่วงทำนองในการเขียนดี ไม่กระทบเสียต่อผู้ใด และ 3) มีคุณค่าต่อผู้อ่านและสังคมทางด้านการยกระดับสติปัญญา มีความรู้สึกรู้สีกคิดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

3.4 ประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ประภาศรี สีหอำไพ (2531) จำแนกประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 6 ประเภท ได้แก่ การเขียนเรียงความหรือความเรียง (essay or composition writing) การเขียนบทความ (article writing) การเขียนเรื่องสั้น (short story) การเขียนนวนิยาย (novel) การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก การเขียนบทละครพูด

ถวัลย์ มาศจรัส (2545) ได้สรุปและจำแนกประเภทของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์จากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ 3 ประเภท ได้แก่ 1) ประเภทความเรียง ได้แก่ ความเรียง บทความ เรื่องเล่า จดหมาย บันทึก ฯลฯ 2) ประเภทบันเทิงคดี ได้แก่ นิทาน หนังสือเด็ก เรื่องสั้น วรรณกรรมเยาวชน นวนิยาย และ 3) ประเภทสารคดี ได้แก่ สารคดีบุคคล โอกาสพิเศษ ประวัติศาสตร์ ท้องเที่ยว ฯลฯ

เกศินี จุฑาวิจิตร (2557) จำแนกประเภทของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่ามีความแตกต่างกัน 2 ลักษณะ คือ การจำแนกว่าเป็นงานเขียนประเภท “ร้อยแก้ว” (prose) กับ “ร้อยกรอง” (verse) และการจำแนกว่าเป็นงานเขียนประเภท “เรื่องสมมติ” (fiction) กับ “เรื่องที่ไม่ใช่เรื่องสมมติ” (non-fiction)

สรุปได้ว่า งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำแนกได้ 3 ประเภท ได้แก่ 1) จำแนกตามเนื้อหา ได้แก่ งานเขียนเรื่องสมมติ กับ เรื่องที่ไม่ใช่เรื่องสมมติ 2) จำแนกตามลักษณะการแต่ง ได้แก่ งานเขียนร้อยแก้ว และ งานเขียนร้อยกรอง และ 3) จำแนกตามรูปแบบการแต่ง เช่น ความเรียง บทความ นิทาน สารคดี

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 วิชาภาษาไทย ได้กำหนดเนื้อหาของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยระบุคุณภาพผู้เรียนในสาระการเขียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ว่า เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ ย่อความจากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โวหารต่าง ๆ เขียนบันทึกรายงานการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการอ้างอิง ผลิผลงานของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียนของผู้อื่นและนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง จากคุณภาพของผู้เรียนที่ได้ระบุไว้ในหลักสูตร

ผู้วิจัยพิจารณาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางวิชาภาษาไทยสาระที่ 2 การเขียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ประกอบด้วยการเขียนหลายประเภท ดังนี้ 1) การเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น อธิบาย บรรยาย พรรณนา แสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าว เชิญชวน ประกาศเจตหมายกิจธุระ โครงการและรายงานการดำเนินโครงการ รายงานการประชุม การกรอกแบบรายการต่าง ๆ 2) การเขียนเรียงความ 3) การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ เช่น กวีนิพนธ์และวรรณคดี เรื่องสั้น สารคดี นวนิยาย บทความทางวิชาการ และวรรณกรรมพื้นบ้าน 3) การผลิตงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สารคดี บันเทิงคดี 4) การเขียนรายงานเชิงวิชาการและการเขียนอ้างอิงข้อมูลสารสนเทศ และ 5) การเขียนบันทึกความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

จากประเภทการเขียนที่ปรากฏในตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้พิจารณารูปแบบงานเขียนตามประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยพิจารณาการเขียนร้อยแก้วเพื่อกำหนดเนื้อหาในการวิจัย ประกอบด้วย 1) การเขียนเรียงความ 2) การเขียนแสดงทรรศนะ 3) การเขียนเชิญชวน 4) การเขียนโน้มน้าว และ 5) การเขียนโต้แย้ง โดยรูปแบบงานเขียนมีรายละเอียด ดังนี้

3.4.1 การเขียนเรียงความ

ถวัลย์ มาศจรัส (2545) ให้ความหมายของ เรียงความ ว่าหมายถึง วิชาการเขียน การแต่งความที่เอาคำมาประกอบแต่งเป็นเรื่อง หรือการแต่งหนังสือที่ใช้พูดหรือเขียน โดยใช้ความเรียงเป็นรูปแบบในการเขียนหรือการนำเสนอ โดยการเขียนเรียงความจะประกอบด้วยสัดส่วนการเขียน 3 ส่วน ได้แก่ คำนำเรื่อง (introduction) เนื้อเรื่อง (body) สรุปเรื่อง (conclusion)

ประภาศรี สีหอำไพ (2531) อธิบายวิธีการเขียนเรียงความด้วยหลัก 8 ประการ ได้แก่

- (1) ร่างโครงสร้างของเรื่อง ได้แก่ การเริ่มเรื่อง เนื้อเรื่อง และการสรุป โดยใช้แนวคิดเป็นแกนในการดำเนินเรื่อง
- (2) สร้างย่อหน้าเป็นหน่วยสำคัญของการลำดับเนื้อเรื่อง วางประโยคที่มีใจความสำคัญ กำหนดเป็นหลักแนวคิดไว้ในแต่ละย่อหน้า
- (3) กำหนดคำสำคัญที่จะไขความไปสู่ชื่อเรื่อง คำสำคัญ (key words) ที่ใช้อธิบายจะช่วยให้ผู้อ่านสรุปใจความอย่างชัดเจน
- (4) ขยายรายละเอียดด้วยเหตุผล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ฯลฯ แทรกความเปรียบเทียบตามลักษณะโวหารของความเรียง
- (5) หาตัวอย่างประกอบเหตุผล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ฯลฯ โดยเลือกสรรอย่างเหมาะสมและกระชับความ ไม่ยาวจนทำให้ใจความสำคัญที่มีอยู่ในส่วนอื่น ๆ ไม่ได้ถูกเน้นย้ำ
- (6) เรียงความตามโครงสร้างและการเตรียมเรื่อง ดังข้อที่ 1 – 5
- (7) อ่านทบทวน ดัดคำที่ฟุ่มเฟือย ทำให้เรื่องยืดเยื้อโดยไม่จำเป็น หลีกเลี่ยงใจความหรือประโยคผลความที่ซ้ำซ้อน เน้นแนวความคิดสำคัญให้เด่นชัดและเกี่ยวเนื่องกันอย่างมีเหตุผลตั้งแต่ต้นจนจบ ใช้ภาษาที่เป็นมาตรฐาน
- (8) สรุปเรื่องอย่างกระชับ สร้างความประทับใจในถ้อยคำโวหารและเนื้อเรื่อง

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2554) อธิบายองค์ประกอบการเขียนเรียงความว่าต้องคำนึงถึง 3 องค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

- (1) การเขียนคำนำ เป็นการเริ่มเรื่องในย่อหน้าแรกเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในการติดตามเนื้อเรื่องต่อไป สามารถเขียนได้ 3 วิธี ได้แก่

(1.1) เขียนบอกโดยตรง ว่าผู้เขียนต้องการเขียนเรื่องอะไร เพราะอะไรและทำไมจึงเขียน

(1.2) เขียนบอกโดยอ้อม ผู้เขียนเขียนถึงเรื่องอื่นเพื่อนำไปสู่

เรื่องที่ต้องการ เรื่องที่เขียนจึงควรเกี่ยวข้องกัน

(1.3) เขียนโดยแสดงแนวคิด ผู้เขียนเขียนโดยแสดงแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องก่อน แล้วจึงอธิบายให้เข้าใจภายหลัง

(2) การเขียนเนื้อเรื่อง เป็นการเขียนรายละเอียดทั้งหมด โดยแบ่งย่อหน้าหลายย่อหน้า เนื้อเรื่องที่สมควรมีลักษณะดังนี้

(2.1) มีเอกภาพ คือความเป็นหนึ่งเดียวกันของข้อเขียน แต่ละย่อหน้ามีใจความสำคัญหรือจุดมุ่งหมายประการเดียว และมีข้อความมาขยายหรือมีข้อสนับสนุนอย่างชัดเจน

(2.2) มีสัมพันธภาพ ข้อความต่าง ๆ ในแต่ละย่อหน้าเป็นไปตามลำดับ การเขียนประโยคจึงต้องจัดระเบียบความคิด ลำดับเวลา สถานที่ เหตุผล เพื่อนำเรื่องไปสู่จุดหมาย

(2.3) มีสารัตถภาพ เน้นใจความสำคัญให้ผู้อ่านทราบในตอนใดเป็นใจความสำคัญ ตอนใดเป็นใจความรองหรือรายละเอียด

(3) การเขียนสรุป เป็นส่วนที่ผู้เขียนจะแสดงทัศนะหรือข้อคิดเกี่ยวกับเรื่องไว้ตอนท้ายของเรื่อง

3.4.2 การเขียนแสดงทรรศนะ

ปราณี สุรสิทธิ์ (2541 อ้างถึงใน ชนกวร อังศุวิริยะ, 2560) กล่าวถึงลักษณะของการเขียนสื่อสารแบบแสดงทรรศนะหรือแสดงความคิดเห็นว่ามีลักษณะเฉพาะ กล่าวคือ เป็นเรื่องที่คนส่วนใหญ่กำลังให้ความสนใจอยู่ในขณะนั้น มีสาระ แก่นสาร หรือได้ความรู้ มีทรรศนะ ข้อคิดเห็น หรือข้อวินิจฉัยของนักเขียนแทรกอยู่ และมีวิธีการเขียนชวนอ่าน ชวนให้คิด ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2554) กล่าวถึงการเขียนแสดงทรรศนะว่า การเขียนประเภทนี้ควรเป็นข้อคิดเห็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะเพียงเรื่องเดียว การเขียนประเภทนี้ต้องใช้ความระมัดระวังที่จะไม่ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกต่อต้าน ไม่พอใจ โดยมีหลักการเขียนดังนี้

- (1) ผู้เขียนต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะเขียนเป็นอย่างดี
- (2) ข้อมูลที่นำเสนอถูกต้อง
- (3) ผู้เขียนเขียนโดยไม่มีอคติ
- (4) เป็นการเขียนเพื่อให้เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือพัฒนาไปในทางที่ดี
- (5) ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน

- (6) ชี้แจงเหตุผลถึงข้อดี ข้อบกพร่องอย่างชัดเจน
- (7) แนวความคิดของผู้เขียนไม่ใช่เพื่อชักจูง เกลี้ยกล่อม หรือสรุปว่าดีหรือไม่ดี แต่ควรเป็นเพียงการเสนอแนะเพื่อให้ผู้อ่านได้พิจารณา
- (8) ควรใช้ภาษาหรือถ้อยคำที่เข้าใจง่าย
- (9) ควรใช้ภาษาเร้าใจผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านติดตามเรื่องโดยตลอด
- (10) ควรใช้ถ้อยคำสำนวนที่เป็นแรงจูงใจหรือกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความคิดหรือแนวคิดใหม่

ชนกพร อังศุวิริยะ (2560) อธิบายองค์ประกอบของการเขียนแสดงความคิดเห็นว่ามี 3 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ (1) ส่วนนำ เป็นการเกริ่นนำหรือกล่าวที่มาของเรื่องหรือประเด็นที่ต้องการเขียน โดยการสำรวจ ประเมิน วิเคราะห์ นำเสนอ ตลอดจนแสดงจุดมุ่งหมายที่เขียน (2) ส่วนเนื้อความ เป็นส่วนเนื้อหาหลักของบทความ มีรายละเอียดของประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้เขียนจะนำเสนอ โดยอาจแบ่งประเด็นเป็นหัวข้อ และ (3) ส่วนสรุป เป็นส่วนลงท้าย สรุปสาระ เสนอข้อคิดเห็นและข้อสังเกต โดยมีหลักในการเขียนแสดงทรรศนะหรือแสดงความคิดตามแนวปฏิบัติ ดังนี้

- (1) วัตถุประสงค์ของการแสดงความคิดเห็นหรือเจตนาของผู้เขียนควรแสดงในแนวสร่างสรรค์ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีตามความคิดเห็นของผู้เขียน
- (2) การวางลำดับความคิดของผู้เขียนเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ ผู้เขียนต้องรู้จักวางประเด็นในแต่ละย่อหน้าให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน ผู้เขียนอาจใช้การย่อหน้า การแบ่งคอลัมน์ หรือลักษณะพิเศษของตัวอักษรเพื่อแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงประเด็น
- (3) คำนิยามถึงผู้รับสารหรือกลุ่มเป้าหมาย โดยพิจารณาตามงานเขียนแต่ละประเภท เช่น งานเขียนแสดงความคิดเห็นด้านการศึกษา ควรคำนึงถึงผู้ที่อยู่ในแวดวงการศึกษา เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง หรือผู้บริหาร เป็นต้น
- (4) การเรียบเรียงถ้อยคำภาษา การใช้สำนวนภาษาในบทความแสดงความคิดเห็นที่ผู้อ่านชื่นชอบมักเป็นภาษาแบบสนทนา ดังนั้นผู้เขียนสามารถใช้ศิลปะภาษาสร้างสีสันให้งานเขียนสนุก น่าอ่านได้ตามที่ผู้เขียนต้องการแสดงความคิดเห็น

3.4.3 การเขียนสื่อสารเพื่อเชิญชวน

สุดตมา แสงวิเชียร (2556) อธิบายลักษณะของการเขียนเชิญชวนไว้ว่าเป็น การเขียนเพื่อชักจูงใจ ให้คล้อยตาม เห็นดีเห็นงาม ลักษณะการเขียนจะมีการยกเหตุผลประกอบ น่าเชื่อถือ เขียนเสนอแนะให้ช่วยกันกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการเขียนด้วยจุดประสงค์จูงใจให้ผู้รับสารยอมรับในสิ่งที่ผู้เขียนเสนอ อาจออกมาในรูปของประกาศ แผ่นพับ ใบปลิว โปสเตอร์ หรือ

จดหมายที่ติดตามสถานที่ต่าง ๆ หรือตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร หรือสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ โดยลักษณะของการเขียนเชิญชวน มี 3 ลักษณะ ได้แก่

- (1) บอกจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจน
- (2) ชี้ให้เห็นประโยชน์ที่จะได้รับแก่ส่วนรวม
- (3) มีกลวิธีการใช้ภาษาในการเขียน หลีกเลี่ยงการใช้คำที่แสดงลักษณะ

การข่มขู่ คุกคาม หรือการบีบบังคับ

หลักการเขียนเชิญชวน มีรายละเอียดดังนี้

- (1) แบ่งข้อความเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนนำ เนื้อเรื่อง สรุป
- (2) บอกจุดมุ่งหมายหรือเหตุผลในการกระทำหรือการงดกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างหนักแน่น ชัดเจน
- (3) ใช้สำนวนภาษาโน้มน้าวใจ แสดงการวิงวอน ขอร้อง ใช้ถ้อยคำที่เข้าใจง่าย หลีกเลี่ยงการเขียนโดยใช้ถ้อยคำในที่แสดงลักษณะการข่มขู่ คุกคาม หรือบีบบังคับ ควรเขียนเชิงเสนอแนะ
- (4) แสดงความจริงใจในเรื่องที่เขียนเชิญชวน

3.4.4 การเขียนสื่อสารเพื่อโน้มน้าว

สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์ (2540) และ วรวรรธน์ ศรียาภัย (2557) อธิบายความหมายของการเขียนเพื่อโน้มน้าว คือ การเขียนที่ผู้เขียนมีจุดประสงค์ที่จะชักจูง โน้มน้าวใจ ให้ผู้อ่านยอมรับในสิ่งที่ผู้เขียนเสนอ โดยใช้ความพยายามที่จะเปลี่ยนความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม และการกระทำของบุคคลอื่นด้วยกลวิธีที่เหมาะสมให้มีผลกระทบกับบุคคลนั้น จนเกิดการยอมรับและยอมเปลี่ยนตามกับผู้โน้มน้าวใจต้องการ การเขียนโน้มน้าวให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ผู้เขียนจึงต้องใช้ภาษาที่มีน้ำเสียงไปในเชิงเสนอแนะ ขอร้อง วิงวอน หรือยั่วย้า ซึ่งการเลือกใช้คำเพื่อให้เกิดน้ำเสียงดังกล่าวจะต้องเลือกใช้คำให้สื่อความหมายตามที่ต้องการ คำนึงถึงจังหวะและความนุ่มนวลในน้ำเสียงของคำ โดยมีหลักการใช้ภาษาในการเขียนโน้มน้าวใจ ดังนี้

- (1) เลือกสรรคำให้เหมาะสมกับความ
- (2) ใช้ภาษาทางการหรือภาษาแบบแผน
- (3) ใช้ถ้อยคำตรงไปตรงมา ไม่เล่นโวหารจนเกินงาม
- (4) ใช้รูปประโยคง่าย ไม่ซับซ้อน
- (5) ใช้ภาษาสุภาพแสดงความอ่อนโยน จริงใจ
- (6) คำนึงถึงจิตวิทยาระหว่างบุคคลมากกว่าผลในการเขียน
- (7) ใช้ถ้อยคำสั้น ๆ กระชับรัด

3.4.5 การเขียนสื่อสารเพื่อโต้แย้ง

Rosen (2008) อธิบายความหมายของการเขียนเพื่อโต้แย้ง กล่าวคือเป็นการเขียนเพื่อทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ เข้าใจความหมายของการกระทำและการสร้างสรรค์ หรือความพยายามที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยนักวิชาการหรือนักวิจัยจะทำการเขียนโต้แย้งเพื่อนำเสนอข้อมูลเป็นบทความทางวิชาการเพื่อท้าทายความคิดเห็นเดิม นำเสนอการค้นพบใหม่ หรือวิธีการคิดแบบใหม่ โดยมีองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่

- (1) การกล่าวอ้าง (claim) เป็นข้อความที่โต้แย้งได้ที่ต้องการให้อ่านยอมรับ
- (2) เหตุผล (reasons) เป็นตรรกะที่ใช้เพื่อโน้มน้าวใจผู้อ่านว่าการกล่าวอ้างของผู้เขียนบทความเป็นความจริงหรือเป็นที่น่าพอใจ
- (3) ข้อมูลสนับสนุน (evidence) เป็นข้อเท็จจริง สถิติ ตัวอย่างหรือถ้อยแถลงของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ใช้สนับสนุนการกล่าวอ้างของผู้เขียน

3.5 องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว

งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว เป็นบทประพันธ์หรือลักษณะงานเขียนที่เรียบเรียงถ้อยคำตามภาษาที่ใช้เขียนหรือพูดกันทั่วไปนำมาร้อยเรียงอย่างไพเราะ โดยไม่มีกำหนดบังคับฉันทลักษณ์ ไม่มีการบังคับสัมผัสหรือกำหนดจำนวนคำ (ประภาสรี สีสำไพ, 2531; ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2532)

Westcott and Smith (1973) ได้อธิบายองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่ามี 4 ประการ ดังต่อไปนี้

- 1) ความจริงใจ เป็นสิ่งสำคัญลำดับแรกของงานเขียน หากขาดความจริงใจแล้วจะทำให้คุณค่าของงานเขียนลดลงไป ผู้ที่เริ่มฝึกเขียนจะเขียนข้อความสั้น ๆ เขียนเป็นบรรทัดลงมาเพื่อให้สัมผัสและวรรคตอนเหมาะสม แต่หากขาดความจริงใจ ข้อความนั้นจะไม่สละสลวย เนื้อความจะดูไม่สมจริง ละทิ้งใจความสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านประทับใจได้
- 2) อารมณ์ เป็นสิ่งที่ผู้เขียนต้องให้ความสนใจในการเสนอจินตนาการ ทศนคติ และอารมณ์ความรู้สึก มากกว่าการเสนอข้อเท็จจริง การเขียนบรรยายที่ให้ข้อมูลอย่างละเอียดแต่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่าการพรรณนา จะไม่ใช่งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพราะจะทำให้ผู้อ่านคิดถึงความน่าเชื่อถือและความสมจริง แต่ไม่ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ ความรู้สึก และขยายจินตนาการ แต่ทั้งนี้การเขียนบรรยายที่ผู้เขียนใช้ศิลปะทางภาษาได้ดีก็สามารถเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้
- 3) ความคิดริเริ่ม ลักษณะเฉพาะ ความนึกคิด และความสามารถในตนเองของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันไป การสร้างผลงานใหม่ ๆ จึงต้องพยายามค้นหาความคิดแปลกใหม่ ไม่ลอกเลียนแบบผู้อื่น

4) การสร้างประสบการณ์ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องใช้ประสบการณ์มากที่สุดเท่าที่จะมากได้เพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบในการเขียน ถ้อยคำเป็นสัญลักษณ์แทนเสียงที่จะใช้แทนประสบการณ์ของผู้เขียน คำที่ใช้ต้องไม่เป็นนามธรรมจนเกินไป เพราะไม่สามารถให้ความรู้สึกนึกคิดไปสู่ผู้อ่านได้ ผู้อ่านควรได้สาระที่จะไปสร้างประสบการณ์ใหม่ ดังนั้นผู้เขียนจึงไม่ควรใช้วิธีการจำเจ ใช้ความคิดเดิม แม้จะเป็นประสบการณ์เดิมของผู้เขียน เพราะไม่ใช่การเขียนเชิงสร้างสรรค์

เจือ สตะเวทิน (ม.ป.ป. อ้างถึงใน ประภาศรี สีหอำไพ, 2531) ได้อธิบายองค์ประกอบของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1) การเลือกคำสำนวน (diction) ใช้คำตรงความหมาย เข้าใจได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน เลือกคำที่ใช้ในวงการการเขียนปัจจุบันได้ตามลักษณะของการเขียนประเภทต่าง ๆ มีความประณีตบรรจงในการเลือกใช้คำ แสดงออกด้วยความจริงใจ ทำให้งานเขียนมีสุนทรียภาพและไพเราะสละสลวย

2) โครงสร้างของประโยคและการแปรความหมายทั้งโดยอรรถและโดยนัย (sentence, structure and variety)

3) มีอุปมาอุปไมยที่ชวนให้เกิดภาพในใจหรือเกิดจินตนาการ (imagination)

4) จังหวะลีลาของถ้อยคำ (rhythm) ประกอบด้วยความไพเราะในน้ำคำ

5) ความสัมพันธ์ของถ้อยคำและเนื้อเรื่องเกี่ยวเนื่องกัน (coherence)

6) การย้ำเน้นความให้หนักแน่นเด่นชัดขึ้น (emphasis)

7) การจัดลำดับความคิด (arrangement of ideas)

8) ท่วงทำนองเขียนที่ดีต้องมีความแจ่มแจ้งชัดเจน (clearness)

9) ความง่าย ไม่เขียนประโยคยาวจนท่วงทำนองหละหลวม (simplicity)

10) ตรงประเด็นเรื่อง ไม่อ้อมค้อมวากวน มีความตรงต่อเรื่อง (relevancy)

11) มีจุดมุ่งหมายในการเขียนและแสดงอารมณ์ (objectivity and emotion)

12) มีรสสนุกให้โลกทัศน์กว้างขวางและเบิกปัญญาผู้อ่าน โดยใช้หลักสำคัญในการเขียน คือ สร้างสรรค์เรื่องที่ดี มีคารมคมคาย ระบายอารมณ์ ระดมสุนทรียภาพ และเสนอทัศนะ

ชนะ เวชกุล (2542) อธิบายองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีรายละเอียดดังนี้

1) มีจินตนาการหรือความคิดคำนึง ผู้เขียนต้องสามารถใช้ความคิด และจินตนาการสร้างเป็นเรื่องและแนวคิดที่จะสื่อสารให้เกิดเป็นภาพในใจของผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านได้รสและเกิดความรู้สึกคล้อยตามตรงตามที่ต้องการ

2) สำนวนภาษาดี ผู้เขียนจะต้องเลือกสรรถ้อยคำ สร้างรูปประโยค หรือดัดแปลงให้เกิดสำนวนภาษาที่สละสลวย น่าประทับใจ ให้ความหมายชัดเจน และให้ความรู้สึกคล้อยตาม

3) ให้คุณค่าทางจิตใจและสติปัญญา นอกจากจะให้ความเพลิดเพลินแล้ว ผู้เขียนจะต้องทำให้ผู้อ่านเกิดคุณธรรม ความรู้สึก แนวคิดหรือแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดี ที่จะเกิดประโยชน์ สร้างปัญญา และมีคุณค่าต่อสังคม

อภิมาส มากจุ้ย (2553) ได้ศึกษาและจำแนกองค์ประกอบจากการสรุปองค์ประกอบที่มีลักษณะเป็นนามธรรมให้เป็นลักษณะรูปธรรมมากขึ้น ได้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1) ด้านเนื้อหา ประกอบด้วย การสร้างประสบการณ์จากการที่ผู้เขียนรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาเป็นวัตถุดิบในการเขียน ความจริงใจจากการเขียนเนื้อหาสมจริงตรงกับความคิดและความรู้สึกจริง ๆ ของผู้เขียน แม้จะเป็นจินตนาการก็ต้องมีอยู่ในฐานะที่เป็นไปได้ หรือมีที่มาที่ไป การแสดงอารมณ์จากเนื้อหาที่ให้ความรู้สึกกับผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านมีอารมณ์ความรู้สึกคล้อยตาม และความคิดริเริ่มจากการสร้างเนื้อหาที่แตกต่างออกไป

2) รูปแบบการเขียน ประกอบด้วย การสร้างประสบการณ์จากการรวบรวมสิ่งที่ได้จากการศึกษา การอ่าน การสังเกต ฯลฯ เพื่อนำมาวิเคราะห์และสร้างรูปแบบการเขียนที่แตกต่างไปจากเดิม และความคิดริเริ่มจากการสร้างผลงานเขียนที่มีรูปแบบแตกต่างออกไป

3) ภาษา ประกอบด้วย สำนวนภาษาดีจากการเลือกสรรถ้อยคำ สร้างรูปประโยคหรือดัดแปลงให้เกิดสำนวนภาษาที่สละสลวย น่าประทับใจ

4) คุณค่า ประกอบด้วย การให้คุณค่าทางจิตใจ ทำให้ผู้อ่านเกิดคุณธรรมภายในจิตใจ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และคุณค่าทางสติปัญญา ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ได้แนวทางในการดำเนินชีวิต มีประโยชน์กับตนเองและสังคม

จากการศึกษาองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ข้างต้น พบว่าลักษณะขององค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถจำแนกเป็นกลุ่ม ๆ ได้ ดังนี้ 1) มีแนวคิดแปลกใหม่ แสดงความคิด และจินตนาการของผู้เขียนได้เหมาะสม สร้างสุนทรียภาพ ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจ 2) มีสำนวนภาษาที่ไพเราะ แสดงอัตลักษณ์ของผู้เขียนอ่าน มีท่วงทำนองในการเขียนดี ไม่กระเทบ

เสียดสีผู้ใด 3) มีคุณค่าต่อผู้อ่านและสังคมทางด้านการยกระดับสติปัญญา มีความรู้สึกรู้จักคิดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ทั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ข้างต้น พบว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้วควรมีการจัดลำดับความคิด เพื่อให้เรื่องตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อม แสดงจุดมุ่งหมายทางการเขียน จึงสามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 การสังเคราะห์องค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์	Westcott and Smith (1973)	เจือ สตะเวทิน (ม.ป.ป)	ชนะ เวชกุล (2542)	อภิมาส มากจ้อย (2553)
1. ด้านเนื้อหา - มีความคิดริเริ่ม ความคิดแปลกใหม่ มีลักษณะเฉพาะ ไม่ลอกเลียนแบบ - สร้างภาพหรือจินตนาการให้เกิดขึ้นกับผู้อ่าน - ถ้อยคำและเนื้อเรื่องสัมพันธ์กัน - มีความจริงใจในเนื้อหา - เขียนเนื้อหาสมจริง ตรงกับความคิดของนักเรียน - รวบรวมประสบการณ์มาเป็นข้อมูลในการเขียน	1. มีความคิดริเริ่ม ความคิดแปลกใหม่ มีลักษณะเฉพาะ 2. มีความจริงใจในเนื้อหา 3. ไม่ลอกเลียนแบบผู้อื่น	1. มีการใช้อุปมาอุปไมยที่ชวนให้เกิดภาพหรือจินตนาการ 2. ความสัมพันธ์ของถ้อยคำและเนื้อเรื่องเกี่ยวเนื่องกัน 3. ตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อมมววน มีความตรงต่อเรื่อง	1. ใช้ความคิดและจินตนาการสร้างเป็นเรื่องและแนวคิดที่จะสื่อสารให้เกิดเป็นภาพในใจของผู้อ่าน 2. มีความจริงใจในการเขียนเนื้อหาสมจริง ตรงกับความคิดและความรู้สึกของผู้เขียน 3. สร้างประสบการณ์จากการรวบรวมแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาเป็นวัตถุดิบในการเขียน	1. มีความคิดริเริ่มจากการสร้างเนื้อหาที่แตกต่างออกไป และมีความคิดริเริ่มจากการสร้างผลงานเขียน 2. มีความจริงใจในการเขียนเนื้อหาสมจริง ตรงกับความคิดและความรู้สึกของผู้เขียน 3. สร้างประสบการณ์จากการรวบรวมแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาเป็นวัตถุดิบในการเขียน
2. ด้านการใช้ภาษา - ใช้ศิลปะทางภาษา เลือกสรรคำ สำนวน	1. ใช้ศิลปะทางภาษาได้ดี	1. เลือกคำ สำนวนตรง ความหมาย มี	1. สำนวนภาษาดี เลือกสรรถ้อยคำ	1. สำนวนภาษาดี จากการเลือกสรรถ้อยคำ

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์	Westcott and Smith (1973)	เจือ สตะเวทิน (ม.ป.ป)	ชนะ เวชกุล (2542)	อริกมาส มากจู้ย (2553)
สร้างรูปประโยคได้ สละสลวย น่าประทับใจ ให้		ความประณีต บรรจงในการ เลือกใช้คำ		
ความหมายชัดเจน - ดัดแปลงการสร้าง รูปประโยคให้ หลากหลาย ไม่จำเจ - ใช้ประสบการณ์ สร้างถ้อยคำ ภาษา ทั้งความหมาย โดยตรงและโดยนัย - จังหวะลีลาของ การเขียนไพเราะ	2. เขียนไม่จำเจ 3. ใช้ ประสบการณ์มา เป็นวัตถุดิบผ่าน ถ้อยคำที่ใช้ใน การเขียน 4. เขียนพรรณนา	2. ไม่เขียน ประโยคยาวจน ท่วงทำนอง หละหลวม 3. โครงสร้าง ประโยค การแปร ความหมายโดย อรรถและโดยนัย 4. จังหวะลีลา ของถ้อยคำมี ความไพเราะ	2. สร้างรูปประโยค หรือดัดแปลงให้เกิด สำนวนภาษาที่ สละสลวย น่า ประทับใจ ความหมายชัดเจน และให้ความรู้สึก คล้อยตาม	2. สร้างรูปประโยค หรือดัดแปลงให้เกิด สำนวนภาษาที่ สละสลวย น่า ประทับใจ
3. ด้านการลำดับ ความคิด - จัดลำดับความคิด วิเคราะห์และสร้าง รูปแบบการเขียนที่ แตกต่างจากเดิม - มีจุดมุ่งหมายใน การเขียน - ให้เหตุผล เนื้อความหนักแน่น ชัดเจน แต่ละ ประเด็น		1. จัดลำดับ ความคิด 2. มีจุดมุ่งหมาย ในการเขียนและ แสดงอารมณ์ 3. ย้ำความให้ หนักแน่นเด่นชัด		1. วิเคราะห์และ สร้างรูปแบบการ เขียนที่แตกต่างไป จากเดิม

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์	Westcott and Smith (1973)	เจือ สตะเวทิน (ม.ป.ป)	ชนะ เวชกุล (2542)	อภิมาส มากจ้อย (2553)
4. ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน - ให้คุณค่าทางจิตใจ เปิดโลกทัศน์และ เบิกสติปัญญาผู้อ่าน สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ - ให้คุณค่าด้าน คุณธรรม ได้ แนวทางในการ ดำเนินชีวิต มี ประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม		1. มีรสสนุก ให้ โลภทัศน์ กว้างขวาง และ เบิกปัญญาผู้อ่าน	1. ให้คุณค่าทาง จิตใจและสติปัญญา 2. ทำให้ผู้อ่านเกิด คุณธรรม ความรู้สึก แนวคิดหรือ แนวทางในการ ดำเนินชีวิตที่ดี	1. ให้คุณค่าทาง จิตใจ ทำให้ผู้อ่าน เกิดคุณธรรมภายใน จิตใจ สามารถ นำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ 2. ให้คุณค่าทาง สติปัญญา ทำให้ ผู้อ่านเกิดความรู้ ได้แนวทางในการ ดำเนินชีวิต มี ประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม

จากการพิจารณาและสังเคราะห์องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว จากข้อมูลและตารางข้างต้นพบว่า ผู้วิจัยพิจารณาความเป็นรูปธรรมขององค์ประกอบที่สามารถอธิบายและใช้วิเคราะห์งานเขียนได้ จึงสามารถสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว โดยสังเคราะห์จากนิยามและลักษณะสำคัญที่นักวิชาการแต่ละท่านให้รายละเอียดขององค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้สอดคล้องกัน โดยพิจารณาหัวข้อจากคำสำคัญที่พบในรายละเอียด นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่า นักวิชาการบางท่านได้เสนอข้อมูลที่แตกต่างออกไป คือ วิเคราะห์และสร้างรูปแบบการเขียนที่แตกต่างไปจากเดิมและมีความคิดริเริ่มจากการสร้างผลงานเขียนที่มีรูปแบบแตกต่างออกไป ผู้วิจัยจึงผสมผสานลักษณะดังกล่าวเข้ากับองค์ประกอบที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น ได้องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านเนื้อหา มีความคิดริเริ่ม มีความแปลกใหม่ของเนื้อหา และไม่ลอกเลียนแบบผู้อื่น สามารถสร้างภาพหรือจินตนาการให้เกิดกับผู้อ่าน ถ้อยคำและเนื้อเรื่องสัมพันธ์กัน มีความจริงใจในการแสดงความคิดความรู้สึกของผู้เขียนผ่านเนื้อหา และรวบรวมประสบการณ์มาเป็นข้อมูลในการเขียน

- 2) ด้านการใช้ภาษา ใช้ศิลปะทางภาษา เลือกสรรคำ สำนวน สร้างรูปประโยคได้สละสลวย น่าประทับใจ ให้ความหมายชัดเจน ดัดแปลงการสร้างรูปประโยคให้หลากหลาย ไม่จำเจ ใช้ ประสพการณ์สร้างถ้อยคำ ภาษา ให้ความหมายโดยตรงและโดยนัย จังหวะลีลาของการเขียนไพเราะ
- 3) ด้านการลำดับความคิด จัดลำดับความคิด วิเคราะห์และสร้างรูปแบบการเขียนที่แตกต่าง จากเดิม มีจุดมุ่งหมายในการเขียน ให้เหตุผลเนื้อความหนักแน่น ชัดเจน ในแต่ละประเด็น
- 4) ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน ให้อรรถาธิบายทางจิตใจ เปิดโลกทัศน์และสร้างสติปัญญาให้แก่ผู้อ่าน สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ให้อรรถาธิบายด้านคุณธรรม ได้แนวทางในการดำเนินชีวิต มีประโยชน์ต่อ ตนเอง และสังคม

3.6 ขั้นตอนของการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

Bromley (1992, อ้างถึงใน นิพาดา ไตรรัตน์, 2553) กล่าวถึงกระบวนการสอน เขียนว่าจะต้องประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขั้นก่อนการเขียน (prewriting) เป็นการสนทนา อภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องหรือแนวคิดที่จะเขียน อาจอยู่ในรูปแบบของการวาดภาพ การเขียนเค้าโครงเรื่อง การอ่านทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน ในขั้นนี้อาจมีการดึงประสบการณ์เดิมมาใช้ในการวางแผน การระดมความคิด การบันทึก การวาดภาพ การเขียนแผนผัง ฯลฯ
- 2) ขั้นการร่าง (drafting) เป็นการนำข้อมูลจากขั้นที่ 1 มาดำเนินการในการสร้างคำ วลี หรือประโยคที่จะเขียน ในขั้นนี้ครูควรให้การช่วยเหลือผู้เรียนในการเลือกใช้คำ วลี หรือประโยคต่าง ๆ และทำให้ผู้เรียนเข้าใจว่าการเขียนในขั้นนี้ยังไม่ใช่งานเขียนที่สมบูรณ์ สามารถแก้ไขปรับปรุงได้ เช่น การสะกดคำ การใช้ภาษา เป็นต้น
- 3) ขั้นปรับปรุงแก้ไข (revising) เป็นขั้นที่จะดำเนินไปพร้อมกับขั้นการร่าง ผู้เรียนจะอ่านทบทวน ปรับปรุง ต่อเติม หรือตัดบางส่วนในงานเขียน เพื่อให้ได้งานเขียนที่สมบูรณ์ที่สุด
- 4) ขั้นนำเสนอผลงาน (publishing) เป็นการนำเสนอผลงานต่อบุคคลอื่น สามารถทำได้หลายวิธี เช่น อ่านให้ฟัง ทำหนังสือพิมพ์ประจำห้องเรียน การติดประกาศ แสดงเป็นบทละคร หรืออื่น ๆ

ประกาศรี สี่ห้าไฟ (2531) อธิบายขั้นตอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเขียนสื่อสาร โดยมีลำดับดังนี้

- 1) ตั้งวัตถุประสงค์ ผู้ส่งสารต้องการสื่อความหมายถึงผู้รับสารด้วย จุดประสงค์อะไรถ้าเป็นการสื่อสารเพื่อบอกเล่าตามเนื้อเรื่อง วัตถุประสงค์นั้นจะเป็นพื้นฐานการสื่อความหมาย แต่หากเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้ส่งสารจะสร้างสรรค์วัตถุประสงค์ให้เกิดเป็นแนวคิด

แปลกใหม่ขึ้นมา เช่น เพื่อให้เกิดความสะเทือนอารมณ์ เพื่อโน้มน้าวใจ เพื่อประโยชน์ในธุรกิจ เพื่อกระชับสัมพันธ์ไมตรี เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินในจินตนาการที่สร้างขึ้น เป็นต้น

2) สร้างคำ หมายถึงการใช้คำหรือสำนวนที่ผู้เขียนเลือกสรรเพื่อบ่งบอกความคิดให้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ซึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการเขียนว่าทำอย่างไรจึงจะสร้างคำได้ “ตรงใจ” ผู้เขียน “กระทบใจ” ผู้อ่าน จนเกิดความชัดเจน แจ่มแจ้ง เกิดความรู้สึกลอยตามไปด้วย การสร้างคำประกอบด้วย (1) ตำแหน่งหรือลำดับของคำ (2) ความหมายตามบริบท (context) (3) ความหมายโดยอรรถ (denotation) และ (4) ความหมายโดยนัย

3) สร้างแนวคิด แนวคิดที่มีทิศทางเชิงสร้างสรรค์ ควร “เปิดปัญญา” ผู้เขียนให้เกิดความคิด ความหวัง จากงานเขียนนั้น เช่นให้แนวคิดที่ “การพ่ายแพ้เป็นบทเรียนไปสู่ความสำเร็จในครั้งต่อไป” “มีความมืดก็ย่อมมีความสว่าง” เป็นต้น

สรุปได้ว่าขั้นตอนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1) ขั้นก่อนการเขียน เป็นขั้นการแสดงความคิดเห็นหรือแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน มีการตั้งวัตถุประสงค์ว่าจะสื่อสารการเขียนให้ผู้อ่านได้รับรู้สิ่งใดจึงจะบรรลุความมุ่งหมายของผู้เขียน 2) ขั้นการร่าง เป็นการสร้างคำ วลี หรือประโยคในการเขียน โดยเลือกสรรคำและสำนวนให้ตรงใจผู้เขียน กระทบใจผู้อ่าน สร้างแนวคิดที่สร้างสรรค์และก่อให้เกิดปัญญาแก่ผู้อ่าน 3) ขั้นปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจะดำเนินไปพร้อมกับขั้นการร่าง ผู้เขียนสามารถปรับปรุง แก้ไข คัดเลือกคำและสำนวนที่จะทำให้งานเขียนสมบูรณ์ที่สุด และ 4) ขั้นนำเสนอผลงาน นำเสนอผลงานต่อบุคคลอื่นเพื่อเผยแพร่แนวคิดที่สร้างสรรค์จากงานเขียนนั้น

3.7 แนวทางการส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์

บันลือ พฤษะวัน (2533) อธิบายแนวทางการส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

1) ครูต้องสร้างบรรยากาศโดยเป็นผู้ที่รักเมตตา มีความสัมพันธ์กับเด็ก ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด เข้าใจและให้ความเห็นอกเห็นใจเด็กของตนโดยให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยให้มาก และงดเว้นการตำหนิ

2) ให้อิสระในการทำงานแก่เด็กที่จะทำ จะคิด และรู้จักใช้การยืดหยุ่นทั้งการใช้เวลาและระเบียบ หรือรูปแบบที่มักเคยกำหนดงานให้น้อยลง ควรให้อิสระแก่ผู้เรียน

3) ส่งเสริมให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการศึกษาสภาพแวดล้อม และให้ได้มีวัสดุการอ่านหลายประเภทให้เลือกอ่านอย่างอิสระเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ของเด็ก

4) การส่งเสริมการอ่าน การประดิษฐ์วัสดุ และประสบการณ์ทั้งหลาย ควรให้ออกาสมีการแลกเปลี่ยนโดยการเล่า รายงาน อภิปราย และสรุปผลโดยนักเรียนเองเสมอ ๆ

5) กระตุ้น ชี้แนะให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น สร้างความแปลกใหม่ โดย

การชี้แนะและส่งเสริมให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนุกสนานเพลิดเพลินอยู่เสมอ โดยครูเองต้องเป็นคนที่ให้ความสนใจในการแสดงออกของเด็ก และส่งเสริมการแสดงออกอย่างกว้างขวาง

เกศินี จุฑาวิจิตร (2557) อธิบายแนวทางการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์

8 ประการ ดังนี้

1) การศึกษาบริบทสังคม เป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาความคิดและจินตนาการ เพราะทำให้มองเห็นภาพรวมของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อกันและกัน เห็นแง่มุมความคิดสร้างสรรค์ และทำให้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการอยู่บนรากฐานความเป็นจริงทางประวัติศาสตร์

2) การเรียงร้อยและปะติดปะต่อประวัติศาสตร์ เป็นกลวิธีหนึ่งของการพัฒนาการคิดและจินตนาการที่เป็นไปได้ ทั้งนี้ต้องอาศัยเวลาในการสะสมด้วยการอ่านให้มาก

3) การจินตนาการให้กับช่องว่างที่ขาดหาย เป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาการคิดและจินตนาการ แต่ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ อย่างเพียงพอที่จะทราบว่าอะไรคือส่วนที่ขาดหาย และถ้าเติมเต็มส่วนที่ขาดหายแล้ว ส่วนที่เติมเต็มนั้นต้องไม่แปลกแยกกับส่วนเดิมที่มีอยู่ ทั้งต้องมีความเป็นเหตุเป็นผลและน่าเชื่อถือ

4) การเฝ้าสังเกตและติดตามนวัตกรรม เป็นการศึกษาแนวคิด แบบแผน พฤติกรรมหรือสิ่งของใหม่ที่แตกต่างไปจากสิ่งที่มีอยู่เดิม คลอบคลุมเรื่องต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งสิ่งที่มองเห็น ทั้งที่เป็นแบบแผน พฤติกรรม การประพจน์ปฏิบัติตนในสังคม ตลอดจนสิ่งประดิษฐ์ วิทยาการ และสิ่งที่ไม่เห็นเป็นวัตถุ

5) การลอกเลียน ดัดแปลงและอ้างอิงเรื่องเล่าเดิม เป็นกลวิธีหนึ่งที่ช่วยพัฒนาความคิดที่นำไปสู่การเขียนสร้างสรรค์ได้ โดยที่การลอกเลียนหรือดัดแปลงเป็นการทำซ้ำที่ไม่เหมือนเดิม หากจะอ้างอิงเรื่องเล่าเดิมจะต้องอ้างอิงให้เหมาะสมกับโอกาส

6) การลดทอนเรื่องยากและซับซ้อนให้เป็นเรื่องง่าย กลวิธีนี้เป็นสิ่งที่แสดงภูมิปัญญาของผู้เขียนที่สามารถทำเรื่องที่มีความซับซ้อนและเรื่องที่น่าเบื่อ ให้กลายเป็นเรื่องที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจได้

7) การมองโลกอย่างมีอารมณ์ขัน เป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาการคิดและจินตนาการ เป็นการพัฒนาศิลปะในการเขียน นอกจากจะมีอารมณ์ขันแล้ว ยังต้องมีความรู้ความสามารถทางภาษาและจิตวิทยาผสมผสานกัน จึงจะทำให้ผู้อ่านสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้แง่คิด และผู้ถูกล้อเลียนไม่โกรธ แต่ได้แนวคิดและจุดบกพร่องของตนเองอีกด้วย

8) การแสวงหาแง่มุมสร้างสรรค์จากประสบการณ์ชีวิต เป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาความคิดจากประสบการณ์ด้านดีและด้านร้าย ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำหรับการคิดและการเขียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การเฝ้าสังเกตชีวิตและแสวงหาแง่มุมสร้างสรรค์ด้วย

สรุปได้ว่า แนวทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 คือ จุดเริ่มต้นการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ครูต้องสร้างบรรยากาศในการเรียน ให้อิสระผู้เรียนได้สร้างสรรค์ผลงาน ส่งเสริมและกระตุ้นการค้นหาและสร้างสรรค์ความแปลกใหม่จากการหาประสบการณ์ การอ่านหนังสือ โดยเน้นการยกย่องชมเชย ระดับที่ 2 พัฒนางานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เข้มข้นขึ้น จากการศึกษาบริบทสังคม ประวัติศาสตร์ นวัตกรรมต่าง ๆ โดยใช้จินตนาการ และความคิดเข้าไปต่อเติม ลดทอน สร้างสรรค์แง่มุมและอารมณ์ใหม่ ๆ หรือแม้กระทั่งการดัดแปลงงานให้มีลักษณะเฉพาะตัวของผู้เขียนก็ได้

3.8 การวัดและประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์

3.8.1 การวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์

กรรณิการ์ พวงเกษม (2532 อ้างถึงใน จักรพันธ์ สีหามาตย์, 2559) ได้กล่าวถึงการวัดพฤติกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้การประเมินผลตามจุดมุ่งหมาย เพื่อดูจุดมุ่งหมายของผู้เขียนที่แสดงออกโดยการเขียนเข้าชั้นและมีการลำดับเนื้อเรื่องได้ดีหรือไม่ ลำดับเนื้อเรื่องเป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยใช้ข้อสอบสอบอัตนัย และตรวจให้คะแนนด้วยวิธีจัดอันดับคุณภาพ เช่น กำหนดเรื่องให้เขียน เขียนเรื่องจากภาพ พร้อมบอกเกณฑ์ในการตอบและให้คะแนน จากนั้นให้คะแนนโดยวิธีจัดอันดับคุณภาพ โดยคำนึงถึงหลัก 5 ประการ ได้แก่

- 1) การสอบเขียนเรื่องด้วยวิธีเขียนตอบบนกระดาษ มีข้อดีและสะดวกตรงที่มีหลักฐานให้ผู้ตรวจพิจารณาได้นานและตรงกับความต้องการวัดความสามารถด้านเขียนของผู้เรียนโดยตรง แต่อาจปรับให้เข้ากับช่วงวัยของผู้เรียน เช่น ระดับประถมใช้วิธีการพูดหน้าชั้นเรียน เล่าเรื่องจากภาพที่กำหนด โดยให้คะแนนด้วยวิธีจัดอันดับคุณภาพ
- 2) การสอบเขียนเรื่อง ครูไม่ควรใช้วิธีการสอบที่ครูพูดหรืออ่านเรื่องให้ฟังก่อน แล้วให้ผู้เรียนเขียนตาม เนื่องจากเป็นวิธีการทดสอบความจำ ไม่สามารถวัดพัฒนาการด้านจินตนาการในการใช้ภาษาได้
- 3) การกำหนดหัวข้อเรื่อง ควรกำหนดให้ผู้เรียนเขียนจากหัวข้อเดียวกัน ไม่ควรให้เลือก เพราะจะทำให้ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้อย่างยุติธรรม และทำให้การตรวจให้คะแนนยุ่งยากโดยไม่จำเป็น
- 4) การสอบเขียนเรื่องของผู้เรียน ควรกำหนดขอบเขตในการเขียนให้ชัดเจน ควรชี้แจงให้ผู้เรียนทราบว่าวิธีเขียนเรื่องให้ได้คะแนนดีจะต้องทำอย่างไร พร้อมทั้งบอกหลักเกณฑ์การให้คะแนนไว้ด้วย เพื่อให้การสอบเขียนเรื่องมีลักษณะเป็นปรนัยยิ่งขึ้น

5) ถ้าสอบเขียนเรื่องกับผู้เรียนจำนวนมาก และต้องการให้ผลสอบมีความเชื่อมั่นสูงขึ้น ต้องปรับปรุงวิธีสอบให้เป็นแบบจำกัดคำตอบหรือปรนัยแบบเลือกตอบ โดยใช้วิธีวัดสมรรถภาพของสมองที่ใช้ในการผลิตข้อความนั้นแทน

3.8.2 การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์

กรมวิชาการ (2525, อ้างถึงใน อธิกมาส มากจู้, 2553) แสดงหลักการประเมินผลงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วยหลัก 4 ประการ ดังนี้

- 1) ให้ความแปลกใหม่ หมายถึง การมีความคิดไม่ซ้ำแบบใคร เป็นความคิดของผู้เรียนที่คิดขึ้นเองหรือดัดแปลงด้วยภูมิปัญญาของตน
- 2) การใช้ภาษาคมคาย กะทัดรัด เป็นภาษาที่ไม่ผิดแปลกไปจากกระเปียบภาษาซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน
- 3) สามารถเร้าความรู้สึกของผู้รับสาร อาจเป็นความขบขัน ความเศร้า ความปิติยินดี ความสวยงาม ความอาลัย ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน
- 4) เป็นประโยชน์ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม เช่น ให้ข้อคิดที่เป็นคติในการดำรงชีวิต ชี้ให้เห็นคุณและโทษ แนะนำให้รู้จักสังเกตหรือพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ก่อให้เกิดจินตนาการในทางที่ดีงาม หรือให้ความเพลิดเพลินแก่จิตใจในลักษณะของนันทนาการ เป็นต้น

ประกาศรี สหอำไพ (2531) กล่าวถึงการพิจารณาและประเมินคุณภาพงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าประกอบด้วยหลักกว้าง ๆ 10 ประการ ได้แก่

- 1) มีความชัดเจน ทั้งการใช้ถ้อยคำและประโยค
- 2) เน้นจินตนาการและภาพพจน์มากกว่าสาระหรือข้อเท็จจริง
- 3) มีความหมายตรงประเด็นเรื่อง
- 4) มีความไพเราะในน้ำคำหรือมธูคุณ
- 5) แสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ของผู้เขียน
- 6) มีรส สนุกเพลิดเพลิน ชวนให้ติดตามอ่าน
- 7) ให้โลกทัศน์กว้างขวางและสมเหตุสมผล
- 8) ใช้ระดับภาษาที่เหมาะสม
- 9) รูปแบบการเขียน สำนวนโวหาร เป็นผลผลิตทางความคิดของผู้เขียน มีความเป็นตัวของตัวเอง แปลกใหม่ น่าติดตาม
- 10) เบิกปัญญาให้ผู้อ่าน

วรรณิ โสมประยูร (2539) อธิบายเกณฑ์ในการพิจารณางานเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่ามี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) เนื้อเรื่อง แนวคิดหรือเนื้อเรื่องมีความแปลกใหม่ ตรงจุดมุ่งหมาย การจัดระบบความคิดมีเอกภาพ มีความถูกต้อง และมีสัมพันธภาพ เลือกเนื้อหาเหมาะสม รู้จักเน้นความสำคัญและลำดับความคิดเป็นหมวดหรือขั้นตอนที่ถูกต้อง สามารถอ้างเหตุผลได้ถูกต้อง สอดคล้องกัน ลำดับความและขยายความได้ดี รวมถึงมีความแจ่มแจ้งชัดเจน

2) การใช้ภาษา มีการใช้ระดับภาษาได้ถูกต้องตามกาลเทศะและลักษณะของเรื่อง ใช้คำตรงความหมาย เหมาะกับข้อความ กระชับรัดกุม เข้าใจง่าย สละสลวย ใช้คำหลากหลายถูกต้องตามความนิยม การเขียนประโยคสั้น กะทัดรัด เรียงลำดับได้ถูกต้อง ไม่ใช้สำนวนภาษาต่างประเทศ ใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง และใช้สำนวนโวหาร สุภาพ และคำพังเพยได้ถูกต้อง สอดคล้องกับเรื่อง

3) รูปแบบ ใช้พิจารณางานเขียนที่มีแบบแผนแน่นอน เช่น เรียงความ บทความ จดหมาย ย่อความ ฯลฯ

4) กลไกประกอบการเขียน ได้แก่ ลายมือ สะกดการันต์ ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ธเนศ เวศร์ภาดา (2551) อธิบายเกณฑ์ตรวจพิจารณางานเขียนของผู้เรียนทั้งการตอบอัตนัยและการเขียนเรียงความ ดังนี้

1) ด้านความคิด พิจารณาเรื่องการเขียนตามคำสั่ง มีเนื้อหาตอบโจทย์ได้ตรงประเด็น และมีสัมพันธภาพ สามารถลำดับลำดับความคิดต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผล

2) ด้านการใช้ภาษา พิจารณาเรื่องการรู้จักเลือกกลุ่มศัพท์ที่หลากหลาย ใช้รูปประโยคที่เหมาะสม ใช้คำเชื่อมประโยคหรือข้อความถูกต้อง รู้จักเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับประเภทของงานเขียน

3) ด้านอักขรวิธี พิจารณาเรื่องการสะกดคำถูกต้องและการเว้นวรรคตอน

4) ด้านรูปแบบ พิจารณาเรื่องความสมดุลระหว่างการนำเสนอเนื้อหาหลักและสรุป รวมทั้งลายมือที่ชัดเจน

อิกมาส มากจ้อย (2553) ได้สังเคราะห์และสรุปเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียน คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้อย่างสมจริง มีประเด็นชัดเจน และเลือกใช้กลวิธีในการนำเสนอได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเขียน มีองค์ประกอบของงานเขียนครบถ้วน

2) ด้านการเรียงลำดับความคิด คือ ความสามารถในการเรียบเรียงเนื้อหา และลำดับความคิดได้อย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล สามารถขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน มีเหตุผลประกอบความคิดได้อย่างเหมาะสม และสามารถปรับเปลี่ยน ดัดแปลง เนื้อหา กลวิธีการเขียนตามจินตนาการได้อย่างเหมาะสม

3) ด้านการใช้ภาษา คือ ความสามารถทางภาษาในการเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน และรูปประโยคได้ถูกต้องตรงความหมาย มีความหลากหลาย น่าสนใจ ให้ความรู้สึกคล้อยตาม และสามารถเลือกใช้ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับรูปแบบการเขียนแต่ละประเภท สะกดคำ เว้นวรรค และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง

4) ด้านคุณค่าของงานเขียน คือ ความสามารถในการนำเสนองานเขียนที่ให้คุณค่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญาแก่ผู้อ่าน นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และสามารถนำเสนองานเขียนที่ให้ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

สรุปได้ว่า การวัดและการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย การวัดพฤติกรรม การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้การประเมินผลตามจุดมุ่งหมายด้วยข้อสอบสอบอัตนัย และตรวจให้คะแนนด้วยวิธีจัดอันดับคุณภาพ เพื่อวัดความสามารถในการเขียนของผู้เรียน ทั้งนี้สามารถปรับวิธีการวัดให้เข้าช่วงวัยของผู้เรียนได้ เช่น ใช้วิธีการพูดเล่าเรื่องในระดับชั้นประถมศึกษา กรณีที่ต้องวัดผู้เรียนจำนวนมาก อาจใช้การวัดด้วยข้อสอบแบบจำกัดคำตอบหรือปรนัยแบบเลือกตอบ โดยใช้วิธีวัดสมรรถภาพของสมองที่ใช้ในการผลิตข้อความแทน สำหรับการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วยหลักการประเมินงานเขียน 5 ประการ ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหาและรูปแบบของงานเขียน ต้องมีความแปลกใหม่ ตรงจุดมุ่งหมาย เนื้อหาเหมาะสม ครบถ้วน ตามองค์ประกอบงานเขียน 2) ด้านภาษาในงานเขียน ภาษามีความคมคาย กะทัดรัด เป็นที่ยอมรับ เข้าใจง่าย สละสลวย เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน และรูปประโยคได้ถูกต้อง น่าสนใจเร้า สามารถเร้าความรู้สึกของผู้รับสารได้ 3) ด้านการลำดับความคิด เรียบเรียงเนื้อหาได้ชัดเจน มีเหตุผลประกอบเหมาะสม ลำดับความและขยายความได้ดี สามารถปรับเปลี่ยนดัดแปลงเนื้อหา กลวิธีการเขียนตามจินตนาการได้ 4) ด้านกลไกประกอบการเขียน ลายมือ การเขียนตัวสะกดการันต์ การเว้นวรรค ระดับภาษา ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย และ 5) ด้านคุณค่าในงานเขียน ให้ข้อคิด ชี้ให้เห็นหรือรู้จักสังเกตและพิจารณาสิ่งต่าง ๆ สร้างจินตนาการดีงาม ให้ความเพลิดเพลินแก่จิตใจ และเสริมสร้างสติปัญญาต่อผู้อ่านและสังคม โดยใช้การประเมินด้วยแบบประเมินที่แสดงลักษณะของพฤติกรรม การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละด้านอย่างชัดเจน

จากการศึกษาแนวทางการวัดและประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบในการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านการใช้ภาษา 3) ด้านการลำดับความคิด และ 4) ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน โดยองค์ประกอบด้านกลไกประกอบการเขียน ผู้วิจัยพิจารณาว่าลักษณะขององค์ประกอบ เช่น ลายมือ การเขียนตัวสะกดการันต์ การเว้นวรรค ระดับภาษา ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย สอดคล้องกับรายละเอียดขององค์ประกอบด้านเนื้อหาและรูปแบบของงานเขียนซึ่งใช้การประเมินกลไกการเขียนควบคู่ไปด้วยกัน ด้วยเหตุนี้จึงใช้การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 4 องค์ประกอบในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวาทศาสตร์

Adsit (2018) ได้อธิบายถึงแนวคิดวาทศาสตร์ไว้ในการศึกษาการเขียนเชิงสร้างสรรค์และขอบเขตของเนื้อหาหนังสือ Naming What We Know : แนวคิดเบื้องต้นจากทฤษฎีสุนทรียศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ในหลักสูตรการเขียนวรรณคดีและวรรณกรรมว่า แนวคิดวาทศาสตร์ที่ใช้ในงานเขียนเป็นการประเมินสถานการณ์ในแง่ของประสิทธิภาพในบรรลุการโน้มน้าวใจ มีจุดประสงค์ในการสื่อสาร และบางครั้งสามารถประเมินได้ว่าการบรรลุวัตถุประสงค์นั้นหรือไม่ ในเบื้องต้นแนวคิดวาทศาสตร์จะมีความแตกต่างกับสุนทรียศาสตร์ โดยสุนทรียศาสตร์จะเป็นการแสดงความงามทางภาษาแต่จากการศึกษางานวิจัยที่รวบรวมคำที่อธิบายถึงลักษณะของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่าไม่เพียงแต่พิจารณาารูปแบบหรือเนื้อหาในการเขียนเท่านั้น แต่การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการจัดสรรคำให้เป็นวัตถุในการสร้างงานเขียน แสดงออกถึงศักยภาพในการใช้ภาษาเพื่อแสดงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน แสดงความงามทางภาษา มีความแปลกใหม่และดึงดูดใจ วาทศาสตร์และสุนทรียศาสตร์จึงมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันในการสร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

Fletcher (2015) ศึกษาแนวคิดวาทศาสตร์โดยนำมาพัฒนาเป็นขั้นตอนการสอนการเขียนโดยใช้ภาษาเชิงวาทศาสตร์สำหรับผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งของสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วยขั้นตอน 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ขั้นรู้จักผู้เขียน (ethos) 2. ขั้นเข้าใจความรู้สึกผู้อ่าน (pathos) 3. ขั้นการใช้เหตุผล (logos) 4. ขั้นเรียบเรียงการวิเคราะห์เพื่อลงมือเขียน (putting it all together) 5. ขั้นร่างงานเขียน (prewriting activities) 6. ขั้นลงมือสร้างงานเขียน (write a first draft) และ 7. ขั้นประเมินผลงานเขียนด้วยเกณฑ์ (criteria for assessment) ร่วมกับการใช้แผนผังป้าปาสแควร์ในการสรุปการวิเคราะห์องค์ประกอบของแนวคิดวาทศาสตร์ ผลการสอนเขียนด้วยขั้นตอนดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจภาษาเชิงวาทศาสตร์ สามารถใช้วิธีการในการสร้างงาน

เขียนที่ตรงตามจุดประสงค์ ผู้เรียนเขียนเรียงความอธิบายเหตุผล เขียนแสดงความคิดเห็นได้ดีขึ้น และมีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนมากขึ้น

Khany et al. (2019) ศึกษารูปแบบสัญลักษณ์ทางวาทศาสตร์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนบทความทางวิชาการ พบว่าวาทศาสตร์ (Rhetorical) มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเขียนบทความวิจัย (RA) งานวิจัยมีจุดประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบสัญลักษณ์ทางวาทศาสตร์ที่ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเขียน ผลการวิจัยพบว่า 3 ประเด็นสำคัญที่พบจากการรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ ผู้เขียนที่ใช้วาทศาสตร์ในการเขียนได้ดีจะมีรูปแบบการเขียนคือ 1) เขียนแนวทางปฏิบัติที่เป็นจริงและชัดเจน 2) เขียนการอภิปรายได้ครอบคลุม และ 3) มีการใช้โวหารการอุปมาเปรียบเทียบกับให้เห็นชัดเจน

Solomon (2007) ศึกษาการใช้แนวคิดวาทศาสตร์ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อหาแนวทางการใช้แนวคิดวาทศาสตร์ประยุกต์เข้ากับการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ในชั้นเรียน พบว่าการเขียนสร้างสรรค์และแนวคิดวาทศาสตร์มีความเชื่อมโยงกันโดยพิจารณาการวิเคราะห์จุดมุ่งหมายหลักในงานเขียนเช่นเดียวกัน การใช้แนวคิดวาทศาสตร์จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกและแสดงการวิเคราะห์วิจารณ์ทางภาษาผ่านการค้นหาวาทศาสตร์ในงานเขียน สอดคล้องกับการเขียนสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนต้องค้นหาแนวทาง ลักษณะและรูปแบบเพื่อใช้ในการเขียนให้แตกต่างหลากหลาย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถผลิตงานเขียนใหม่ ๆ ออกมาได้ งานวิจัยเชิงสำรวจนี้ สรุปว่าแนวคิดวาทศาสตร์สามารถประยุกต์เข้ากับเนื้อหาในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ในชั้นเรียน เป็นทางเลือกสำหรับครูในการนำไปใช้สอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง

Soraya (2016) ศึกษาประสิทธิภาพของกลยุทธ์การสอนแบบร่วมมือรวมพลังในบทเรียนการสอนเขียนเพื่อพิจารณาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาวิธีการที่เหมาะสมในการสอนบทเรียนการเขียนของนักเรียนกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงและกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ โดยใช้การวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เมืองไวโนซารี ประเทศอินโดนีเซีย จำนวน 64 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 32 คน ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังมีประสิทธิภาพสูงในการสอนเขียนมากกว่ากลยุทธ์การสอนเขียนแบบอภิปัญญา นักเรียนกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงสามารถสร้างงานเขียนได้ดีกว่านักเรียนกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ โดยที่วิธีการสอนมีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในบทเรียนการสอนเขียน และครูที่นำกลยุทธ์การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังไปใช้ในช่วงตอนการสอนเขียนจะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนของนักเรียนให้เพิ่มสูงขึ้น

Veramuthu and Shah (2020) ศึกษาผลการใช้การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ที่มีต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาแผนการเรียนภาษาอังกฤษ ในเมืองแคลง รัฐสลังงอร์ ประเทศมาเลเซีย งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ประเภทงานวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นแผนการเรียนภาษาอังกฤษ จำนวน 32 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วัดเจตคติของนักเรียนที่ได้รับการสอนการเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง พบว่านักเรียนที่เรียนแผนการ เรียนภาษาอังกฤษผ่านแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังมีการพัฒนาทักษะการเขียนและเจต คติที่ดีต่อการเขียนสูงขึ้น

4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

4.3.1 งานวิจัยภาษาไทย

นิพาดา ไตรรัตน์ (2553) ศึกษาผลของอีเลิร์นนิ่งที่ใช้เทคนิคการระดมสมองและ แผนผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิตที่มี บุคลิกภาพแตกต่างกัน ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับชั้น ปริญญาตรี ปีที่ 2 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จำนวน 32 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม จำแนกตามลักษณะบุคลิกภาพแบบแสดงตัวและแบบเก็บตัว จำนวนกลุ่มละ 16 คน เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยได้แก่ เว็บอีเลิร์นนิ่ง แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เรื่อง การเขียนบท รายการวิทยุ แบบทดสอบบุคลิกภาพ MPI แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อ อีเลิร์นนิ่ง และแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้งานและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีเมื่อเรียนอีเลิร์นนิ่งโดยใช้เทคนิคการระดมสมองและแผนผังความคิดจะมี คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน เมื่อเรียนอีเลิร์นนิ่งโดยใช้เทคนิคการ ระดมสมองและแผนผังความคิด จะมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ .05

ประภารัช ทิพย์สงเคราะห์ (2555) ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ เว็บแควสท์ 2.0 และการเสริมศักยภาพทางการเรียนที่เน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการ เขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองซึ่งเรียนโดยใช้เว็บแควสท์ 2.0 ที่มื การเสริมศักยภาพด้านกระบวนการ จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุมซึ่งเรียนโดยใช้เว็บแควสท์ 2.0 ที่ ไม่มีการเสริมศักยภาพด้านกระบวนการ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ เว็บแควสท์ 2.0 ที่มีการเสริมศักยภาพด้านกระบวนการและที่ไม่มีการเสริมศักยภาพด้านกระบวนการ และ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินผลงานการ

เขียนเชิงสร้างสรรค์ และแบบสังเกตพฤติกรรมการสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เว็บเควสท์ 2.0 ที่มีการเสริมสร้างศักยภาพด้านกระบวนการมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรายวิชาภาษาไทย ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผุสชา ทิพนเตร (2557) ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ออนไลน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และศึกษาแรงจูงใจของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 38 คน โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้วิธีการแบ่งแบบสุ่มเพื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเรียนออนไลน์ และกลุ่มเรียนในชั้นเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยข้อสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ บทเรียนออนไลน์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ แผนการสอนสำหรับบทเรียนออนไลน์และบทเรียนในชั้นเรียน และแบบสอบถามแรงจูงใจ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นหลังการทดลอง แต่กลุ่มเรียนในชั้นเรียนมีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มเรียนออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วิเคราะห์ตามเกณฑ์ให้คะแนนซึ่งประกอบด้วย ตัวละคร ฉาก การลำดับเรื่อง ความคิดสร้างสรรค์ โครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ และการสะกดคำ พบว่าทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างด้านไวยากรณ์และการสะกดคำอย่างมีนัยสำคัญ ด้านแรงจูงใจพบว่านักเรียนกลุ่มเรียนออนไลน์มีแรงจูงใจในการเรียนและการเขียนสูงกว่ากลุ่มเรียนในชั้นเรียน

วัชรพล วิบูลยศรีน (2556) ศึกษาการพัฒนาแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามแนวการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้เทคนิคการเขียนรอบวงบนสื่อสังคมเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการเขียนวิพากษ์เชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา และ 2) สร้าง ทดลองใช้ และนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามแนวการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้เทคนิคการเขียนรอบวงบนสื่อสังคม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 7 แห่ง จำนวน 10 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 – 4 จากมหาวิทยาลัย 7 แห่ง จำนวน 100 คน นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 หลักสูตรภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 40 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และด้านการเขียนวิพากษ์เชิงสร้างสรรค์ จำนวน 5 คน ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามแนวการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้เทคนิคการเขียนรอบวงบนสื่อสังคมมี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กลยุทธ์การเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน สื่อสังคม ผู้เรียน ผู้สอน และการประเมินผล และมีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนตัดสินใจ ขั้นตอนวางแผน ขั้นตอนดำเนินการ ขั้นรับทราบผล และขั้นประเมิน ในการดำเนินการทดลองผู้วิจัย

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการเขียนเชิงวิจารณ์เชิงสร้างสรรค์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลงานกลุ่มการเขียนฯ รอบที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลงานกลุ่มการเขียนฯ รอบที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถด้านการเขียนวิพากษ์เชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่างรายบุคคลโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

สมพร ตอยยิปี (2554) ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์เทเรซา หนองจอก กรุงเทพฯ ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 44 คน 1 ห้องเรียน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized One Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยและแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อนุรักษ์ ไชยฮัง (2555) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซี และแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอกนิชันในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมและรายด้าน ศึกษาพัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ และเปรียบเทียบเมตาคอกนิชันในการเขียนในภาพรวมและรายด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ แบบวัดเมตาคอกนิชันในการเขียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมและรายด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีพัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้น และมีเมตาคอกนิชันในการเขียนภาพรวมและรายด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อิกมาส มากจุ้ย (2553) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และ ระยะที่ 2 การ

ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบโดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ และเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียน ชั้นกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสร้างประสบการณ์และวางแผนการเขียน 2) ขั้นเชื่อมโยงตัวบท 3) ขั้นร่างงานเขียน 4) ขั้นประเมินผลงาน และ 5) ขั้นเติมเต็มงานเขียนให้สมบูรณ์ โดยวัดและประเมินระหว่างและหลังการจัดการเรียนการสอน ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนจากการทดลองใช้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากบันทึกการเรียนรู้พบว่า การรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ได้

อินทร์วุธ เกษตระชนม์ (2551) ศึกษาผลของการสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐานที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการสอนเขียนตามแนวคิดอรรถฐาน จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการสอนการเขียนด้วยวิธีปกติ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ และแบบวัดความคิดเชิงสร้างสรรค์ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนตามแนวคิดอรรถฐานมีความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนการเขียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Sunda, Setyosari, Utami and Kuswandi (2016) ศึกษาผลของการนำรูปแบบ CTL มาใช้ในการสอนและการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมศึกษาปทุม จังหวัดปัตตานี เนื่องจากผู้วิจัยพบว่าเงื่อนไขด้านการศึกษาในนุซาเต็งการาตะวันออกซึ่งเป็นจังหวัดทางใต้สุดของประเทศอินโดนีเซียนั้นไปไม่ถึงมาตรฐานการศึกษาของชาติที่กำหนดไว้เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นในอินโดนีเซีย งานวิจัยนี้ใช้รูปแบบการเรียนรู้ผ่านบริบท (contextual approach) ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ เนื่องจากการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ภาษาอินโดนีเซีย

เป็นเรื่องยากสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนมีแรงจูงใจในการเขียนน้อยและจัดรูปแบบคำที่ใช้ในการเขียนได้ไม่ดี รูปแบบการเรียนรู้ผ่านบริบทจะช่วยให้ครูเชื่อมโยงเนื้อหาที่เรียนจากสถานการณ์จริง และช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ที่เรียนไปสู่ชีวิตประจำวันได้ งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้การสำรวจประสบการณ์ของครูในการจัดการเรียนรู้ผ่านกลยุทธ์การเรียนรู้และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และเอกสาร ผลการวิจัยที่ผู้วิจัยศึกษาประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ 1) เจาะลึกในการเรียนรู้ 2) กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ และ 3) ผลการจัดการเรียนรู้ พบว่าครูที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนรู้ผ่านบริบทช่วยพัฒนาผู้เรียนในการแสดงประสบการณ์ผ่านงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

El-Mahdy, Qoura and Hadidy (2018) ศึกษาการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยการใช้ชุดการเขียนเรื่องสั้นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่าง คือเรียนหญิงจำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามด้านทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อกำหนดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สำคัญที่สุดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่าชุดการเขียนเรื่องสั้นสามารถเพิ่มทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้

Samiullah (2019) ศึกษาผลของการนำรูปแบบการสื่อสาร (communicative approach) มาใช้ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของปากีสถาน งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 206 คน จาก 2 โรงเรียน แบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แต่ละกลุ่มใช้การทดสอบก่อนเรียนและการทดสอบหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการสื่อสารช่วยเพิ่มทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะใช้ทฤษฎี แนวคิด หรือรูปแบบการสอนร่วมกับเทคนิคการสอนมาใช้พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้การวิจัยเชิงทดลองเพื่อหาผลการทดลองว่ารูปแบบหรือแนวคิดนั้นสามารถพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้หรือไม่ ทฤษฎี แนวคิด หรือรูปแบบการสอนร่วมกับเทคนิคการสอน ประกอบด้วย ทฤษฎีสหบท แนวคิดอรรถฐาน แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แนวคิดการสื่อสาร เทคนิคการระดมสมองและแผนผังความคิด เทคนิคการเขียนรอบวง กลวิธีเอสซีพีซี รูปแบบการเรียนรู้ผ่านบริบท และชุดการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบวัด

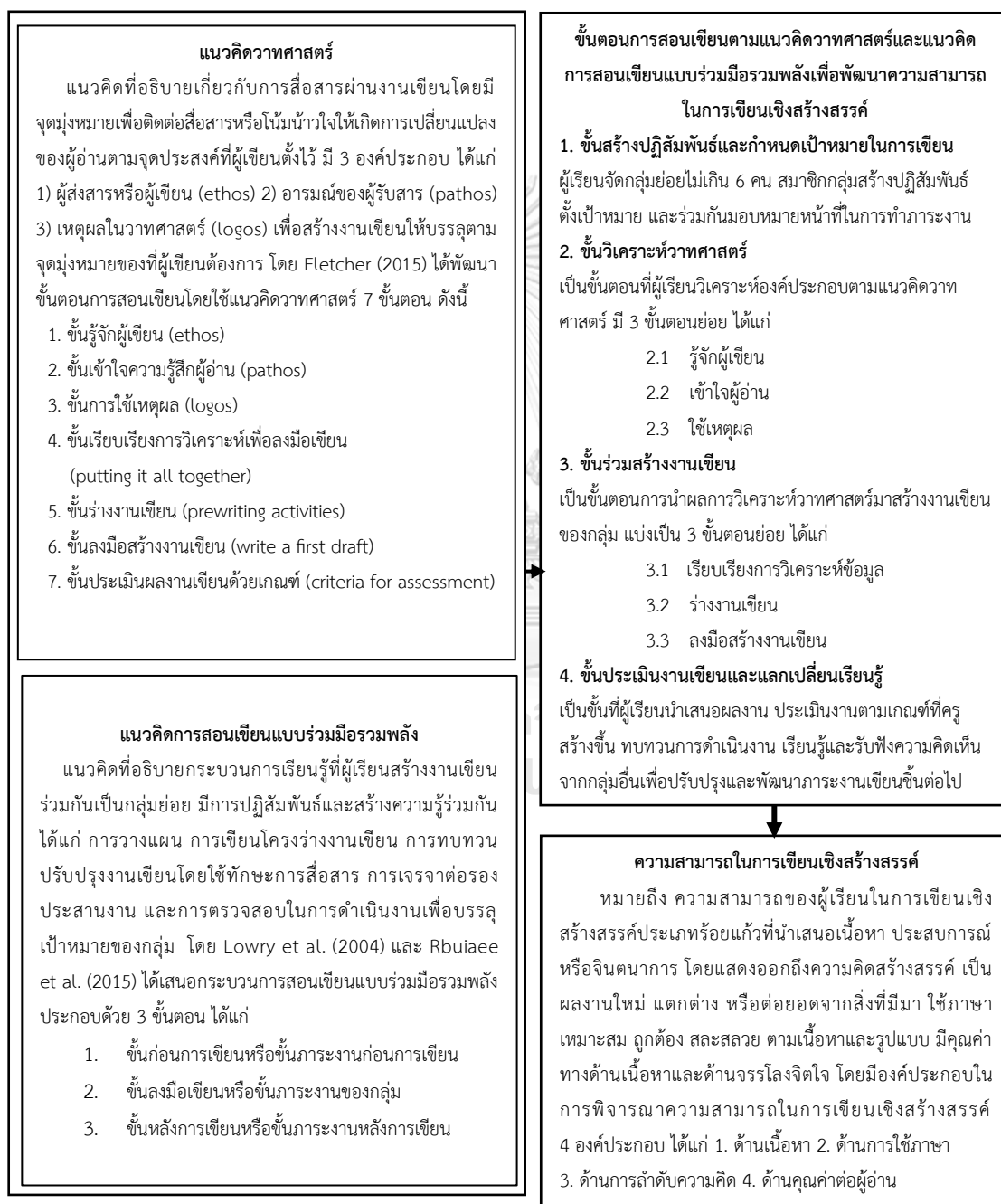
ความคิดสร้างสรรค์ แบบสอบถาม แบบสังเกตพฤติกรรม 2) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เว็บไซต์นี้ เว็บแควสท์ 2.0 แบบทดสอบบุคลิกภาพ แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกทักษะ แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ บทเรียนออนไลน์ ชุดการเรียนรู้การเขียนเรื่องสั้น และแบบสอบถาม โดยมีงานวิจัยเพียงเรื่องเดียวที่ใช้การวิจัยเชิงสำรวจในการศึกษาผลการนำรูปแบบการสอนของครูไปใช้ในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จากการศึกษาทำให้ผู้วิจัยเห็นแนวทางในการค้นคว้าทฤษฎี แนวคิด หรือรูปแบบการสอนร่วมกับเทคนิคการสอนอื่น ๆ มาใช้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้วิจัยต่อไป

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปกรอบแนวคิดของการวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ดังภาพที่ 3 รายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง 2) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การออกแบบการวิจัย
3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
5. การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาและค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้าหนังสือ เอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวิทยาศาสตร์ แนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง และการเขียนเชิงสร้างสรรค์

1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในสาระที่ 2 การเขียน รวมถึงศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายวิชาเพิ่มเติม วิชาการเขียน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การสร้างแผนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

1.3 ศึกษาค้นคว้าหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักและวิธีการสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยเห็นสภาพปัญหาของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้วของผู้เรียนว่า ประกอบด้วยปัจจัยภายในที่เกิดจากนักเรียนเอง คือ นักเรียนมีทัศนคติต่อการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในเชิงลบว่าเป็นการเขียนที่ใช้เวลาค่อนข้างมากในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ทำให้รู้สึกเบื่อหน่าย ขาดแนวคิดในการเขียน และไม่สามารถถ่ายทอดแนวคิดที่ตนคิดไว้ให้ออกมาเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ และปัจจัยภายนอกที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนของครูที่ออกแบบการเรียนรู้ได้ไม่น่าสนใจ ขาดกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงออกแบบการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหานี้ แนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2. การออกแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบก่อนทดลอง (pre - experimental design) เพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการทดลอง One – group Pretest-Posttest Design ดังแบบแผนการทดลอง

ตารางที่ 4 แบบแผนการทดลอง One – group Pretest-Posttest Design

กลุ่ม		เวลา				
		1		2		3
E-Group	T ₁	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	O ₅
กลุ่มทดลอง		X				
เมื่อ	E	แทน		กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง		
	T ₁	แทน		การวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียน		
	O ₁ O ₂ O ₃ O ₄ O ₅	แทน		ผลการวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างการทดลองแต่ละประเภท		

		ได้แก่ การเขียนเรียงความ การเขียนแสดง พรรณนา การเขียนเชิงชวน การเขียนโน้มน้าว และการเขียนโต้แย้ง ที่ได้จากผลงานเขียน รายบุคคลของนักเรียน
T ₂	แทน	การวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด วิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบ ร่วมมือร่วมพลัง
X	แทน	การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และ แนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือร่วมพลัง

3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เหตุผลในการเลือกประชากร คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร มีโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดจำนวนมากที่สุด ซึ่งทำให้เกิดความหลากหลายในการเรียนวิชาพัฒนาทักษะการเขียนของแต่ละโรงเรียน และประชากรนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นนักเรียนที่มีทักษะการเขียนที่พัฒนาในระดับสูงกว่าระดับชั้นอื่น ๆ

3.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

1) โรงเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มโรงเรียนด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 6 กลุ่ม จับสลากกลุ่มโรงเรียน ได้กลุ่ม 4 และจับสลากโรงเรียนในกลุ่ม จำนวน 11 โรงเรียน ได้โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เกี่ยวข้องการพัฒนาทักษะการเขียน

2) ระดับชั้น ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มระดับชั้นด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก จากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ระดับ ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

3) ห้องเรียน ผู้วิจัยพิจารณาใช้คะแนนสอบปลายภาควิชาภาษาไทยของนักเรียนทุกห้องคำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละห้องเรียน หลังจากนั้นเลือกห้องเรียน 2 ห้องที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกัน และเลือกห้องที่จะใช้เป็นกลุ่มทดลองด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก

4. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท ได้แก่

1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่

1.1) ข้อมูลเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ลักษณะของแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นข้อสอบแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ ให้นักเรียนเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามรูปแบบงานเขียนและประเด็นที่กำหนด โดยผู้วิจัยกำหนดประเภทงานเขียนที่ใช้ในการวัดความสามารถก่อนเรียนและหลังเรียน

1.2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนรายบุคคลหลังการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง จำนวน 5 รูปแบบงานเขียน ประกอบด้วย 1) การเขียนเรียงความ 2) การเขียนสื่อสารเพื่อแสดงทรรศนะ 3) การเขียนสื่อสารเพื่อเชิญชวน 4) การเขียนสื่อสารเพื่อโน้มน้าว และ 5) การเขียนสื่อสารเพื่อโต้แย้ง โดยวิเคราะห์เนื้อหาการเขียนตามองค์ประกอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการใช้ภาษา 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านการลำดับความคิด และ 4) ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยศึกษาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 วิชาภาษาไทย สาระที่ 2 การเขียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 พิจารณาร่วมกับคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม วิชาการเขียน โดยเลือกเนื้อหาการเขียนที่สำคัญและสอดคล้องกับระดับชั้นของผู้เรียน ได้แก่ 1) การเขียนเรียงความ 2) การเขียนสื่อสารเพื่อแสดงทรรศนะ 3) การเขียนสื่อสาร

เพื่อเชิญชวน 4) การเขียนสื่อสารเพื่อโน้มน้าว และ 5) การเขียนสื่อสารเพื่อโต้แย้ง โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 แผน แผนละ 3 คาบ รวมทั้งสิ้น 15 คาบ ใช้เวลาในการทดลองสัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 8 สัปดาห์

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบวัด

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านการใช้ภาษา 3) ด้านการลำดับความคิด และ 4) ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน ใช้ก่อนและหลังการทดลอง มีลักษณะเป็นข้อสอบอัตนัย โดยกำหนดให้นักเรียนเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามหัวข้อที่กำหนด โดยผู้วิจัยพิจารณาหัวข้อให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่ใช้ในการเรียน สอดคล้องกับหลักสูตรวิชาภาษาไทย และสถานการณ์ปัจจุบันที่อยู่ในความสนใจของนักเรียนและสังคม และกำหนดประเภทของงานเขียนตามที่จัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติม วิชาการเขียน มีรายละเอียดดังนี้

1) แบบวัดความสามารถก่อนเรียน (Pre-test) ใช้รูปแบบการเขียน

ประเภทการเขียนเรียงความ จำนวน 1 หัวข้อ โดยครูกำหนดหัวข้อให้นักเรียนเลือก จำนวน 3 หัวข้อ ซึ่งเป็นหัวข้อที่ตีความได้กว้างและมีประเด็นหลากหลาย โดยหัวข้อที่นักเรียนลงคะแนนมากที่สุด คือ หัวข้อ “ความรัก” กำหนดความยาว 15 บรรทัด ใช้เวลาในการทำแบบวัด 1 ชั่วโมง คะแนนเต็ม 25 คะแนน เพื่อวิเคราะห์ความสามารถพื้นฐานในการเขียนและความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน จากนั้นนำแบบวัดมาตรวจให้คะแนนร่วมกับเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้วที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น

2) แบบวัดความสามารถหลังเรียน (Post-test) ใช้รูปแบบการเขียน

ประเภทการเขียนสื่อสารเพื่อเชิญชวน จำนวน 1 หัวข้อ โดยครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า เหตุการณ์หรือสถานการณ์ใดที่กำลังเป็นประเด็นในสังคม ซึ่งนักเรียนสามารถใช้งานเขียนนำเสนอความคิดที่ต้องการสื่อสารไปสู่สังคมได้ จำนวน 3 ประเด็น โดยหัวข้อที่นักเรียนสนใจมากที่สุด คือ หัวข้อ “ทางม้าลายปลอดภัย” เนื่องจากนักเรียนต้องข้ามทางม้าลายบริเวณหน้าโรงเรียนทุกวัน ประกอบกับข่าวอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับการข้ามถนนมีจำนวนมาก กำหนดความยาว 15 บรรทัด ใช้เวลาในการทำแบบวัด 1 ชั่วโมง คะแนนเต็ม 25 คะแนน หลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง โดยแบบวัดความสามารถใน

การเขียนเชิงสร้างสรรค์จะตรวจร่วมกับเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้วที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น

แบบวัดความสามารถก่อนเรียน (Pre-test) และแบบวัดความสามารถหลังเรียน (Post-test) มีลักษณะเป็นแบบวัดคู่ขนาน โดยเป็นแบบวัดที่มีลักษณะเดียวกัน วัดในสิ่งเดียวกัน งานวิจัยนี้ใช้ประเภทของงานเขียนแตกต่างกันแต่องค์ประกอบของงานเขียนทั้ง 2 ประเภทมีองค์ประกอบเหมือนกัน ได้แก่ คำนำ/ส่วนนำ เนื้อเรื่อง สรุป/ส่วนสรุป โดยแบบวัดความสามารถก่อนเรียนประเภทเรียงความ ผู้เรียนสร้างงานเขียนตามองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ และนำเสนอจุดมุ่งหมายของเรื่องตามหัวข้อที่กำหนด ส่วนแบบวัดความสามารถหลังเรียนผู้เรียนสร้างงานเขียนตามองค์ประกอบของการเขียนสื่อสารเพื่อเชิญชวน และนำเสนอจุดมุ่งหมายของงานเขียนผ่านเนื้อหาว่าต้องการเชิญชวนให้ผู้อ่านรู้สึกหรือปฏิบัติอย่างไร ทั้งนี้การใช้ประเภทของงานเขียนแตกต่างกันก่อนและหลังเรียนจะสอดคล้องกับแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังที่ผู้เขียนต้องวิเคราะห์องค์ประกอบทางวิทยาศาสตร์ ตั้งเป้าหมายงานเขียนตามประเภทของงานเขียนเพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการ

ขั้นตอนในการสร้างแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีดังนี้

4.1.1.1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อกำหนดนิยามและองค์ประกอบของตัวแปรความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้วที่นำเสนอเนื้อหา ประสบการณ์ หรือจินตนาการ โดยแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ เป็นผลงานใหม่ แตกต่าง หรือต่อยอดจากสิ่งที่มีมา ใช้ภาษาเหมาะสม ถูกต้อง สละสลวย ตามเนื้อหาและรูปแบบ มีคุณค่าทางด้านเนื้อหาและด้านจรรยาบรรณ งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว 2 ประเภท โดยพิจารณาจากตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง พุทธศักราช 2551 สาระที่ 2 การเขียน วิชาภาษาไทย ได้แก่ 1) การเขียนเรียงความ 2) การเขียนสื่อสาร โดยใช้แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

องค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา มีความคิดริเริ่ม มีความแปลกใหม่ของเนื้อหา และไม่ลอกเลียนแบบผู้อื่นสามารถสร้างภาพหรือจินตนาการให้เกิดกับผู้อ่าน ถ้อยคำและเนื้อเรื่องสัมพันธ์กัน

มีความจริงใจในการแสดงความคิดเห็นความรู้สึกของผู้เขียนผ่านเนื้อหา และรวบรวมประสบการณ์มาเป็นข้อมูลในการเขียน 2) ด้านการใช้ภาษา ใช้ศิลปะทางภาษา เลือกสรรคำ สำนวน สร้างรูปประโยคได้ สละสลวย น่าประทับใจ ให้ความหมายชัดเจน ดัดแปลงการสร้างรูปประโยคให้หลากหลาย ไม่จำเจ ใช้ประสบการณ์สร้างถ้อยคำ ภาษา ทั้งความหมายโดยตรงและโดยนัย จังหวะลีลาของการเขียน ไพเราะ 3) ด้านการลำดับความคิด จัดลำดับความคิด วิเคราะห์และสร้างรูปแบบการเขียนที่แตกต่างจากเดิม มีจุดมุ่งหมายในการเขียน ให้เหตุผลเนื้อหาความหนักแน่น ชัดเจน ในแต่ละประเด็น 4) ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน ให้คุณค่าทางจิตใจ เปิดโลกทัศน์และสร้างสติปัญญาให้แก่ผู้อ่าน สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ ให้คุณค่าด้านคุณธรรม ได้แนวทางในการดำเนินชีวิต มีประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม

อภิมาส มากจู้ย (2553) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต โดยสร้างเกณฑ์ประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ โดยมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียน 2) ด้านการเรียบเรียงความคิด 3) ด้านการใช้ภาษา และ 4) ด้านคุณค่าของงานเขียน โดยรายละเอียดมีดังนี้

ตารางที่ 5 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ (อภิมาส มากจู้ย, 2553)

ระดับคะแนน	5	4	3	2	1
เกณฑ์	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ต้องปรับปรุง
1. ด้านเนื้อหา	นำเสนอเนื้อหา	นำเสนอเนื้อหา	นำเสนอเนื้อหา	นำเสนอเนื้อหา	นำเสนอเนื้อหา
จินตนาการ	จินตนาการของ	จินตนาการของ	จินตนาการของ	จินตนาการของ	จินตนาการของ
และลักษณะ	เรื่องได้อย่าง	เรื่องได้อย่าง	เรื่องได้อย่าง	เรื่องไม่สมจริง	เรื่องไม่สมจริง
เฉพาะของ	สมจริง	สมจริง	สมจริง แต่ขาด	มีประเด็นไม่	ไม่ถูกต้อง
งานเขียน	มีประเด็น	มีประเด็นแต่	ประเด็นและมี	เกี่ยวข้องกัน	ไม่ตรงประเด็น
(ร้อยละ 30)	ชัดเจน	ไม่ชัดเจน	ข้อมูลที่ไม่ เกี่ยวข้องอยู่ บ้าง		
	นำเสนอเนื้อหา	นำเสนอเนื้อหา	นำเสนอเนื้อหา	นำเสนอเนื้อหา	นำเสนอเนื้อหา
	จินตนาการได้	จินตนาการได้	จินตนาการได้	จินตนาการไม่	ไม่แตกต่างจาก
	อย่างสอดคล้อง	อย่างสอดคล้อง	อย่างสอดคล้อง	สอดคล้องกับ	งานเขียนเดิม
	วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์	ลอกเลียนแบบ
	ของการเขียน	ของการเขียน	ของการเขียน	ของการเขียน	ผู้อื่นทั้งหมด
		โดยส่วนใหญ่	เพียงบางส่วน		

ระดับคะแนน เกณฑ์	5 ดีมาก	4 ดี	3 ปานกลาง	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง
	นำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้ น่าสนใจ น่าติดตาม มีความ สอดคล้องกัน ตลอดทั้งเรื่อง	นำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้ น่าสนใจ น่า ติดตามและ มีความ สอดคล้องกัน โดยส่วนมาก	นำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้ น่าสนใจ น่า ติดตามใน บางส่วน มีความ สอดคล้องกัน บ้าง	นำเสนอเนื้อหา จินตนาการไม่ น่าสนใจ ไม่น่า ติดตาม ขาดความ สอดคล้องของ เนื้อหา	
	องค์ประกอบ ของงานเขียนมี ความถูกต้อง ตามลักษณะ เฉพาะของ งานเขียน	องค์ประกอบ ของงานเขียนมี ความถูกต้อง แต่ขาดบาง องค์ประกอบ ไป แต่ไม่มีผล กับเนื้อหา	องค์ประกอบ ของงานเขียนมี ความถูกต้อง แต่ขาดบาง องค์ประกอบที่ ส่งผลกระทบ กับเนื้อหา	องค์ประกอบ ของงานเขียน ไม่ถูกต้อง ขาดหลาย องค์ประกอบ ที่ส่งผลกระทบ กับเนื้อหา	องค์ประกอบ ของงานเขียน ไม่ถูกต้อง ขาดหลาย องค์ประกอบ ของงานเขียนที่ ไม่สามารถระบุ ได้ว่าเป็นงาน เขียนประเภท ใด
2. การเรียบ เรียงความคิด (ร้อยละ 25)	มีการเรียบเรียง เนื้อหา จัดลำดับ ความคิด และ ขยายความคิด ของเรื่องได้ อย่าง ครอบคลุม ชัดเจน พร้อม ทั้งใช้เหตุผล ประกอบ ความคิดได้ อย่างเหมาะสม	มีการเรียบเรียง เนื้อหา จัดลำดับ ความคิด และ ขยายความคิด ของเรื่องได้ไม่ ครบถ้วน การ ใช้เหตุผล การ ประกอบ ความคิดยังไม่ ชัดเจนในบาง ประเด็นแต่ไม่มี ผลกระทบกับ	มีการเรียบเรียง เนื้อหา จัดลำดับ ความคิดยัง สับสนบ้าง การ ใช้เหตุผล ประกอบ ความคิดยัง สับสนบ้าง มี ผลกระทบกับ เนื้อหาบางส่วน	มีการเรียบเรียง เนื้อหา จัดลำดับ ความคิดมี ความสับสน ไม่ มีการใช้เหตุผล ประกอบ ความคิด ซึ่งทำ ให้ขาดความ ต่อเนื่องของ เนื้อหาและไม่ เข้าใจเนื้อหา	เรียบเรียง เนื้อหาไม่เป็น ระบบ การ จัดลำดับ ความคิดมี ความสับสน มาก ไม่มีการใช้ เหตุผล ประกอบ ความคิด จนทำ ให้เนื้อหา

ระดับคะแนน	5	4	3	2	1
เกณฑ์	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ต้องปรับปรุง
	ปรับเปลี่ยน ดัดแปลงเนื้อหา หรือกลวิธีการ เขียนตาม จินตนาการได้ อย่างเหมาะสม	เนื้อหา ปรับเปลี่ยน ดัดแปลงเนื้อหา หรือ กลวิธีการ เขียนไม่ชัดเจน นัก มีบางส่วนที่ ลอกเลียนแบบ ผู้อื่น	ปรับเปลี่ยน ดัดแปลงเนื้อหา หรือกลวิธีการ เขียนไม่ชัดเจน นัก โดย ส่วนมาก ยังมีการ ลอกเลียนแบบ ผู้อื่น	ขาดความ ชัดเจนในการ ปรับเปลี่ยน ดัดแปลง หรือ กลวิธีการเขียน ลอกเลียนแบบ ผู้อื่นเป็น ส่วนมาก	ขาดความ ต่อเนื่อง สื่อ ความไม่เข้าใจ ไม่ได้ ปรับเปลี่ยน ดัดแปลงเนื้อหา หรือกลวิธีการ เขียนในงาน เขียนของ ตนเอง แต่ ลอกเลียนแบบ งานของผู้อื่น ทั้งหมด
3. ด้านการใช้ ภาษา (ร้อยละ 25)	เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยคที่ ถูกต้องตรง ความหมาย และมีความ หลากหลาย น่าประทับใจ ให้ความรู้สึก คล้อยตาม เลือกใช้ระดับ ภาษาที่ถูกต้อง เหมาะสมกับ รูปแบบการ เขียนและใช้ ภาษาในระดับ	เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยคและ ระดับภาษาไม่ ถูกต้องบ้าง แต่ ไม่กระทบต่อ การสื่อ ความหมาย แต่ น่าประทับใจ ให้ความรู้สึก คล้อยตาม	เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยค และ ระดับภาษาไม่ ถูกต้อง ส่งผล กระทบต่อการ สื่อความหมาย สื่อความหมาย ต้องการสื่อได้ ยาก	เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน และ ระดับภาษาไม่ ถูกต้องเป็นส่วน ใหญ่ ทำให้ ผู้อ่านเข้าใจ ความหมายที่ ต้องการสื่อได้ ยาก	เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยคที่ ถูกต้องแต่ไม่ ตรงความหมาย และไม่ หลากหลาย ไม่น่าประทับใจ ไม่ให้ความรู้สึก คล้อยตาม เลือกใช้ระดับ ภาษาไม่ถูกต้อง และไม่ เหมาะสมกับ รูปแบบการ เขียน

ระดับคะแนน	5	4	3	2	1
เกณฑ์	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ต้องปรับปรุง
เดียวกันตลอด ทั้งเรื่อง					
เขียนสะกดคำ	เขียนสะกดคำ	เขียนสะกดคำ	เขียนสะกดคำ	เขียนสะกดคำ	เขียนสะกดคำ
เว้นวรรคตอน	ผิด 3-4 คำ เว้น	ผิด 3-4 คำ เว้น	ผิด 5-7 คำ	ผิด 8-10 คำ	ผิดเกิน 10 คำ
และใช้	วรรคตอนและ	วรรคตอนและ	แต่ไม่ทำให้		และทำให้ไม่
เครื่องหมาย	เครื่องหมาย	เครื่องหมาย	ความหมาย		สามารถเข้าใจ
วรรคตอนได้	วรรคผิดบ้าง	วรรคผิดบ้าง	เปลี่ยน เข้าใจ		เนื้อความที่
อย่างถูกต้อง	แต่ยังทำให้การ	แต่ยังทำให้การ	ได้พอสมควร		เขียน
เหมาะสม	สื่อความไม่ผิด	สื่อความไม่ผิด	เว้นวรรคตอน		
	ไปจากเดิม	ไปจากเดิม	และใช้		
			เครื่องหมาย		
			วรรคตอนผิดไป		
			จากเดิม จน		
			อาจทำให้ผู้อ่าน		
			เข้าใจผิดได้		
4. คุณค่าของ	นำเสนองาน	นำเสนองาน	นำเสนองาน	นำเสนองาน	นำเสนองาน
งานเขียน	เขียนที่ให้	เขียนที่ให้	เขียนที่ให้	เขียนที่ให้	เขียนไม่ให้
(ร้อยละ 20)	คุณค่าทั้ง	คุณค่าทาง	คุณค่าในด้าน	คุณค่าในด้าน	คุณค่าทางด้าน
	ทางด้านจิตใจ	จิตใจและ	ใดด้านหนึ่ง	ใดด้านหนึ่ง	จิตใจและ
	และสติปัญญา	สติปัญญาแก่	ระหว่างด้าน	ระหว่างด้าน	สติปัญญาแก่
	แก่ผู้อ่าน	ผู้อ่าน สามารถ	จิตใจหรือด้าน	จิตใจหรือด้าน	ผู้อ่าน ไม่
	สามารถ	นำไปใช้	สติปัญญาแก่	สติปัญญา	สามารถ
	นำไปใช้ใน	ชีวิตประจำวัน	ผู้อ่าน สามารถ	สามารถ	นำไปใช้ใน
	ชีวิตประจำวัน	และเป็น	นำไปใช้ใน	นำไปใช้ใน	ชีวิตประจำวัน
	และเป็น	ประโยชน์กับ	ชีวิตประจำวัน	ชีวิตประจำวัน	และไม่เป็น
	ประโยชน์ต่อ	ตนเองและ	และเป็น	และเป็น	ประโยชน์กับ
	ตนเองและ	สังคมได้ในส่วน	ประโยชน์กับ	ประโยชน์กับ	ตนเองและ
	สังคมทั้งหมด	ใหญ่	ตนเองและ	ตนเองและ	สังคม
			สังคมได้ใน	สังคมได้น้อย	
			บางส่วน		

จากตาราง จะเห็นได้ว่าน้ำหนักของการให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของ อธิกมาส มากจ้อย (2553) ขึ้นอยู่กับความสำคัญขององค์ประกอบงานเขียน โดยให้ค่าน้ำหนักสูงสุดกับองค์ประกอบด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียน คะแนนค่าน้ำหนักร้อยละ 30 ด้านการเรียบเรียงความคิด คะแนนค่าน้ำหนักร้อยละ 25 ด้านการใช้ภาษา คะแนนค่าน้ำหนักร้อยละ 25 และด้านคุณค่าของงานเขียน คะแนนค่าน้ำหนักร้อยละ 20 ตามลำดับ

การแปลความคะแนนรวมงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีเกณฑ์ดังนี้

คะแนน 81-100	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 61-80	หมายถึง	ดี
คะแนน 41-60	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน 21-40	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 1-20	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

ผุสชา ทิพนตร (2554) ศึกษาการใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ออนไลน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยออกแบบเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยมีองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้ 1) ตัวละคร (Characters) 2) ฉาก (Setting) 3) การดำเนินเรื่อง (Organization of Plot) 4) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) 5) รูปแบบโครงสร้างประโยคที่ใช้ (Sentence Structure - Fluency) และ 6) ไวยากรณ์และการสะกดคำ (Grammar and Spelling - Conventions) โดยรายละเอียดมีดังนี้

ตารางที่ 6 เกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ผุสชา ทิพนตร, 2554)

ระดับคะแนน	4	3	2	1
เกณฑ์	ระดับสูง (Advance)	ระดับเชี่ยวชาญ (Proficient)	ระดับพื้นฐาน (Basic)	ต่ำกว่า ระดับพื้นฐาน (Below Basic)
ตัวละคร (Characters)	แสดงพัฒนาการ ตัวละครหลักด้วยการ อธิบายและให้ รายละเอียดชัดเจน มากที่สุด ทำให้ผู้อ่าน	แสดงพัฒนาการ ตัวละครหลักด้วย การอธิบายและให้ รายละเอียดเพียง บางส่วน ทำให้ผู้อ่าน	อธิบายตัวละคร หลักด้วยการ กำหนดชื่อตัวละคร เท่านั้น	ไม่แสดง พัฒนาการและ ไม่มีการ กำหนดชื่อตัว ละคร

ระดับคะแนน เกณฑ์	4 ระดับสูง (Advance)	3 ระดับเชี่ยวชาญ (Proficient)	2 ระดับพื้นฐาน (Basic)	1 ต่ำกว่า ระดับพื้นฐาน (Below Basic)
	เห็นภาพลักษณ์ที่มี ชีวิตชีวาของตัวละคร	เห็นภาพลักษณ์ของ ตัวละครค่อนข้าง คลุมเครือ		
ฉาก (Setting)	ใช้ภาพและคำอธิบาย ที่หลากหลาย ประกอบการ บอกเวลาและสถานที่ เพื่อนำผู้อ่านเข้าสู่ฉาก ของเรื่อง	ใช้ภาพและ คำอธิบายบ้าง ประกอบการ บอกเวลาและ สถานที่เพื่อนำผู้อ่าน เข้าสู่ฉาก ของเรื่อง	อธิบายเวลาหรือ สถานที่โดยให้ รายละเอียด เล็กน้อยแต่ ผู้อ่านสามารถคิด ภาพเวลาและ สถานที่เพื่อนำเข้า สู่ฉากได้	ผู้อ่านไม่ สามารถคิด ภาพเวลาและ สถานที่เพื่อ นำเข้าสู่ฉากได้
การดำเนินเรื่อง (Organization of Plot)	จัดลำดับการดำเนิน เรื่องได้ดีมาก นำเสนอแนวคิดหรือ ฉากแต่ละช่วงโดยมี เหตุผลและการ เปลี่ยนแปลง ตามลำดับชัดเจน	จัดลำดับการดำเนิน เรื่องได้ค่อนข้างดี นำเสนอแนวคิดหรือ ฉากบางฉากไม่เข้า กับเรื่อง แต่ยังมีเหตุผลและ การเปลี่ยนแปลง ชัดเจน	จัดลำดับเรื่องได้ สับสน การ เปลี่ยนแปลงของ แนวคิดหรือฉากไม่ ชัดเจน	ไม่มีการ จัดลำดับ แนวคิดและ ฉาก ผู้อ่านไม่ สามารถเข้าใจ แนวคิดหรือ ฉากที่ปรากฏ ได้
ความคิด สร้างสรรค์ (Creativity)	เนื้อเรื่องประกอบด้วย รายละเอียดจำนวน มากที่แสดงถึง ความคิดสร้างสรรค์ และ/หรือมีการ อธิบายเพื่อสร้างความ เพลิดเพลิน ให้ผู้อ่าน ผู้เขียนสามารถสร้าง จินตนาการให้เกิดขึ้น	เนื้อเรื่อง ประกอบด้วย รายละเอียดเล็กน้อย ที่แสดง ถึงความคิด สร้างสรรค์ และ/ หรือมีการอธิบาย เพื่อสร้างความ เพลิดเพลินให้ผู้อ่าน ผู้เขียนสามารถสร้าง	เนื้อเรื่อง ประกอบด้วย รายละเอียด เล็กน้อยที่แสดง ถึงความคิด สร้างสรรค์ แต่ไม่ เกี่ยวข้องหรือ เบี่ยงเบนประเด็น จากเรื่อง ผู้เขียน พยายามสร้าง	มีการแสดงถึง ความคิด สร้างสรรค์ใน เนื้อเรื่อง แต่ไม่ ก่อให้เกิด จินตนาการ

ระดับคะแนน เกณฑ์	4 ระดับสูง (Advance)	3 ระดับเชี่ยวชาญ (Proficient)	2 ระดับพื้นฐาน (Basic)	1 ต่ำกว่า ระดับพื้นฐาน (Below Basic)
	ผู้อ่านได้	จินตนาการให้เกิด กับผู้อ่านได้	จินตนาการให้เกิด กับผู้อ่าน	
รูปแบบ	ผู้เขียนใช้รูปแบบ	ผู้เขียนใช้รูปแบบ	ผู้เขียนใช้รูปแบบ	ประโยคที่ใช้
โครงสร้าง	โครงสร้างประโยคได้	โครงสร้างประโยค	โครงสร้างประโยค	ขาดโครงสร้าง
ประโยคที่ใช้ (Sentence Structure - Fluency)	ดีตลอดทั้งเรื่อง นำเสนอได้ หลากหลาย และน่าสนใจ	ส่วนใหญ่ได้ค่อนข้าง ดี นำเสนอได้ หลากหลาย และน่าสนใจ	ส่วนใหญ่ได้ ค่อนข้างดี แต่มี ความคล้ายคลึงกัน ไม่ค่อยน่าสนใจ	และไม่สมบูรณ์ มีการเรียง ประโยคแบบ สะเปะสะปะ
ไวยากรณ์และ การสะกดคำ (Grammar and Spelling Conventions)	ใช้ไวยากรณ์ถูกต้อง และสะกดถูกทุกคำ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อ เรื่องได้อย่างดี	ใช้ไวยากรณ์ และสะกดคำ ผิด 1 – 2 ตำแหน่ง แต่ยังทำให้ผู้อ่าน เข้าใจเนื้อเรื่องได้	ใช้ไวยากรณ์ และสะกดคำ ผิด 3 – 4 ตำแหน่ง แต่ยังทำให้ผู้อ่าน เข้าใจ เนื้อเรื่องได้	ใช้ไวยากรณ์ และสะกดคำ ผิดมากกว่า 4ตำแหน่ง แต่ยังทำให้ ผู้อ่านเข้าใจ เนื้อเรื่องได้

จากตาราง จะเห็นได้ว่าน้ำหนักของการให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ ผุสชา ทิพนตร (2554) จะแยกองค์ประกอบงานเขียน 6 องค์ประกอบ โดยไม่ได้กำหนดค่าน้ำหนักขององค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบ แต่ใช้ระดับคะแนนเท่ากันในแต่ละองค์ประกอบเพื่อพิจารณาภาพรวมของงานเขียน

Morris (2012) ได้พัฒนาเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากการศึกษากระบวนการทดลองและพัฒนาเพื่อวิเคราะห์รายละเอียดการให้คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งทดลองใช้กับกลุ่มครูผู้สอน จุดเด่นของรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ Morris เกิดจากการสังเกตและเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนแล้วนำมาจัดประเภทเพื่ออธิบายความแตกต่างของระดับพฤติกรรมที่ปรากฏในงานเขียนที่สามารถวัดในเชิงปริมาณได้ โดยมีรายละเอียดของระดับพฤติกรรมที่พิจารณา ดังนี้

ตารางที่ 7 เกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (Morris, 2012)

เกณฑ์	รายละเอียดการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์	คะแนน
1. การใช้ภาษา และ กระบวนการ ทางภาษา	ใช้ทักษะการเขียนอธิบายหรือแสดงออกด้วยความคิดสร้างสรรค์ตลอด ทั้งเรื่อง โดยประยุกต์ใช้ภาษาและกระบวนการทางภาษาอย่าง เหมาะสมต่อเนื้อหา ผู้อ่าน และจุดประสงค์ของงานเขียน	4
	ใช้ทักษะการเขียนอธิบายหรือแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ ภาษาและกระบวนการทางภาษาอย่างเหมาะสมต่อเนื้อหา ผู้อ่าน และ จุดประสงค์ของงานเขียน	3
	ใช้ทักษะการเขียนอธิบายหรือแสดงออกได้ค่อนข้างดี ใช้ภาษาและ กระบวนการทางภาษาอย่างเหมาะสมต่อเนื้อหา ผู้อ่าน และ จุดประสงค์ของงานเขียน	2
	ใช้ทักษะการเขียนอธิบายหรือแสดงออกได้ค่อนข้างจำกัด ภาษาและ กระบวนการทางภาษาต่อเนื้อหา ผู้อ่าน หรือจุดประสงค์ของงานเขียน ไม่สอดคล้องกัน	1
	ต้องปรับปรุงทักษะการเขียนอธิบายหรือแสดงออก ภาษาและ กระบวนการทางภาษาต่อเนื้อหา ผู้อ่าน และจุดประสงค์ของงานเขียน ไม่สอดคล้องกัน	0
2. การเลือกใช้ รูปแบบงาน เขียนและ ลักษณะทั่วไป ของงานเขียน	ใช้ทักษะการเขียนอธิบายหรือแสดงออกได้สนุกสนานและสร้างสรรค์ โดยเลือกและประยุกต์ลักษณะรูปแบบงานเขียนได้สอดคล้อง เหมาะสมกับเนื้อหา ผู้อ่าน และจุดประสงค์ ตลอดทั้งเรื่อง	4
	ใช้ทักษะการเขียนอธิบายหรือแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย ลักษณะรูปแบบงานเขียนเหมาะสมกับเนื้อหา ผู้อ่าน และจุดประสงค์	3
	ใช้ทักษะการเขียนอธิบายหรือแสดงออกได้ค่อนข้างดี โดยลักษณะ รูปแบบงานเขียนเหมาะสมกับเนื้อหา ผู้อ่าน และจุดประสงค์	2
	ใช้ทักษะการเขียนอธิบายหรือแสดงออกได้ค่อนข้างจำกัด โดยลักษณะ รูปแบบงานเขียนไม่เหมาะสมกับเนื้อหา ผู้อ่าน หรือจุดประสงค์	1
	ต้องปรับปรุงทักษะการเขียนอธิบายหรือแสดงออก โดยลักษณะ รูปแบบงานเขียนไม่เหมาะสมกับเนื้อหา ผู้อ่าน และจุดประสงค์	0
3. ความเข้าใจ ของผู้เขียนที่มี ต่อเนื้อเรื่อง ศิลปวัฒนธรรม	ผู้เขียนแสดงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และ/หรือบริบททางสังคมผ่านเนื้อเรื่องที่เขียนขึ้นอย่างสร้างสรรค์ ตลอดทั้งเรื่อง	4
	ผู้เขียนแสดงความเข้าใจต่อศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และ/หรือ	3

เกณฑ์	รายละเอียดการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์	คะแนน
ประวัติศาสตร์ และบริบททาง สังคม	บริบททางสังคมผ่านเนื้อเรื่องที่เขียนขึ้นอย่างสร้างสรรค์	
	ผู้เขียนค่อนข้างแสดงความเข้าใจต่อศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ หรือบริบททางสังคมผ่านเนื้อเรื่องที่เขียนขึ้นบางประเด็นอย่าง สร้างสรรค์	2
	ผู้เขียนแสดงความเข้าใจอย่างจำกัดต่อศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ หรือบริบททางสังคมผ่านเนื้อเรื่องที่เขียนขึ้น	1
	ผู้เขียนขาดความเข้าใจต่อศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และบริบท ทางสังคมผ่านเนื้อเรื่องที่เขียนขึ้น	0
4. การตระหนัก ถึงผู้อ่านและ บริบทรอบตัว ของผู้อ่าน	ใช้ทักษะการเขียนอธิบายหรือแสดงออกโดยตระหนักถึงผู้อ่านและ บริบทรอบตัวของผู้อ่านอย่างดีมากตลอดทั้งเรื่อง	4
	ใช้ทักษะการเขียนอธิบายหรือแสดงออกโดยตระหนักถึงผู้อ่านและ บริบทรอบตัวของผู้อ่านค่อนข้างดีตลอดทั้งเรื่อง	3
	ใช้ทักษะการเขียนอธิบายหรือแสดงออกโดยตระหนักถึงผู้อ่านและ บริบทรอบตัวของผู้อ่านปรากฏอยู่บ้างในเนื้อเรื่อง	2
	ใช้ทักษะการเขียนอธิบายหรือแสดงออกโดยตระหนักถึงผู้อ่านและ บริบทรอบตัวของผู้อ่านอย่างจำกัด	1
	ใช้ทักษะการเขียนอธิบายหรือแสดงออกโดยขาดความตระหนักถึง ผู้อ่านและบริบทรอบตัวของผู้อ่าน	0
5. การนำเสนอ แนวคิด ประเด็นที่ น่าสนใจ และ พัฒนาการของ เรื่อง	นำเสนอความซับซ้อนของวัฒนธรรม ประเด็นทางสังคม และปรัชญา ทางสังคมได้อย่างมีความหมายต่อเนื้อเรื่อง สร้างความท้าทายให้ผู้อ่าน ทุกกลุ่มได้ตัดสินใจคุณค่าและนำคุณค่าจากเรื่องไปปรับใช้ได้	6
	นำเสนอความซับซ้อนของประเด็นทางสังคมได้อย่างมีความหมายต่อ เนื้อเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านได้ตัดสินใจคุณค่า โดยจัดการกับประเด็นสำคัญ ต่างๆ และใช้ประเด็นรองประกอบการนำเสนอบ่อยครั้ง	5
	นำเสนอประเด็นทางสังคมอย่างระมัดระวัง โดยเลือกประเด็นที่ เกี่ยวข้องกับผู้อ่านส่วนใหญ่	4
	นำเสนอประเด็นบางประเด็นทางสังคมอย่างระมัดระวัง	3
	นำเสนอประเด็นทางสังคมบางประเด็นอย่างเรียบง่ายโดยที่ประเด็น นั้นจะต้องใช้การอธิบายอย่างละเอียดและซับซ้อน	2
	นำเสนอประเด็นทั่วไป	1
	เล่าเรื่องแต่ไม่ระบุประเด็นที่สอดคล้องกับแนวคิด	0

เกณฑ์	รายละเอียดการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์	คะแนน
6. ภาพรวมของงานเขียน	เขียนโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ได้ดีมาก	3
	เขียนโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ได้ดี	2
	ควรปรับปรุง	1
รวม		25

จากตารางเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ Morris (2012) พบว่า มีองค์ประกอบการประเมินงานเขียนทั้งหมด 6 องค์ประกอบ โดยแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดย่อยในการประเมินพฤติกรรมผ่านงานเขียน ซึ่งให้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การใช้ภาษาและกระบวนการทางภาษา	4 คะแนน
องค์ประกอบที่ 2 การเลือกใช้รูปแบบงานเขียน และลักษณะทั่วไปของงานเขียน	4 คะแนน
องค์ประกอบที่ 3 ความเข้าใจของผู้เขียนที่มีต่อเนื้อเรื่อง ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และบริบททางสังคม	4 คะแนน
องค์ประกอบที่ 4 การตระหนักถึงผู้อ่าน และบริบทรอบตัวของผู้อ่าน	4 คะแนน
องค์ประกอบที่ 5 การนำเสนอแนวคิด ประเด็นที่น่าสนใจ และพัฒนาการของเรื่อง	6 คะแนน
องค์ประกอบที่ 6 ภาพรวมงานเขียน	3 คะแนน
รวม 25 คะแนน	

ค่าน้ำหนักข้างต้นแสดงให้เห็นว่า Morris (2012) ให้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ 5 มากที่สุด องค์ประกอบที่ 1 – 4 ค่าน้ำหนักเท่ากัน และองค์ประกอบที่ 6 ค่าน้ำหนักน้อยที่สุด โดยคะแนนต่ำสุดของแต่ละองค์ประกอบ คือ 0 คะแนน ยกเว้นองค์ประกอบที่ 6 ที่ให้คะแนนต่ำสุด 1 คะแนน วิเคราะห์ได้ว่าหากนักเรียนสร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ แม้จะมีจุดบกพร่องในแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งอาจได้คะแนนน้อยหรือไม่ได้คะแนนในองค์ประกอบนั้น ๆ เลยแต่ก็สามารถเขียนงานและนำคะแนนภาพรวมงานเขียนที่ได้จากเกณฑ์ไปปรับปรุงเพื่อพัฒนางานเขียนของตนเองต่อไป

ทั้งนี้ค่าน้ำหนักของการให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ อธิกมาส มากจ้อย (2553) ที่ใช้ประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้วมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เชิงร้อยแก้วที่ผู้วิจัยได้ศึกษามากที่สุด จำนวน 4 องค์ประกอบ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาร่วมกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและเนื้อหาการเขียนที่ผู้วิจัยใช้ในการทดลอง พบว่าสามารถนำองค์ประกอบของเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของอธิกมาส มากจ้อย บางส่วนมาปรับใช้ในการสร้างเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้วิจัยได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พิจารณารายละเอียดบางประเด็นจากเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ Morris (2012) และผุสชา ทิพนเตร (2554) เพื่อนำมาปรับใช้ในการสร้างเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยใช้ระดับคะแนนตามเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ Morris (2012) จำนวน 25 คะแนน เนื่องจากสอดคล้องกับระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีการเก็บคะแนนชิ้นงานร่วมกับคะแนนการสอบกลางภาคและปลายภาค จากนั้นศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบวัดตามองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

4.1.1.2) สร้างเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 4 ด้านตามองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านการใช้ภาษา 3) ด้านการลำดับความคิด และ 4) ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน โดยกำหนดค่าน้ำหนักและสัดส่วนคะแนนในแต่ละด้านดังนี้ ด้านเนื้อหา ค่าน้ำหนักร้อยละ 30 (8 คะแนน) ด้านการเรียบเรียงความคิด ค่าน้ำหนักร้อยละ 25 (6 คะแนน) ด้านการใช้ภาษา ค่าน้ำหนักร้อยละ 25 (6 คะแนน) ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน ค่าน้ำหนักร้อยละ 20 (5 คะแนน) ตามลำดับ รวมเป็นคะแนนเต็ม 25 คะแนน แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาและตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมและความชัดเจนของเกณฑ์และภาษาที่ใช้ในเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว

ประเด็น (องค์ประกอบ)	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. ด้านเนื้อหา	นำเสนอเนื้อหา ได้สอดคล้องกับ ชื่อเรื่อง แสดง ประสบการณ์ ที่น่าสนใจมา ประกอบ มีประเด็นและ ข้อมูลสนับสนุน สอดคล้องกัน ตลอดทั้งเรื่อง	นำเสนอเนื้อหา ได้สอดคล้องกับ ชื่อเรื่อง แสดง ประสบการณ์ ประกอบ มีประเด็นและ ข้อมูลสนับสนุน สอดคล้องกัน 2 – 3 ประเด็น	นำเสนอเนื้อหา สอดคล้องกับ ชื่อเรื่อง แต่มี ประเด็นและ ข้อมูลสนับสนุน สอดคล้องกัน อย่างน้อย 1 ประเด็น	นำเสนอ เนื้อหา สอดคล้องกับ ชื่อเรื่อง แต่ ประเด็นและ ข้อมูล สนับสนุนไม่ สอดคล้องกัน	นำเสนอเนื้อหา ไม่สอดคล้อง กับ ชื่อเรื่อง ประเด็นและ ข้อมูล สนับสนุนไม่ สอดคล้องกัน
	นำเสนอเนื้อหา สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ การเขียน มีรายละเอียด หรือข้อมูล ตลอดทั้งเรื่อง ที่แสดงถึง ความคิดริเริ่ม แปลกใหม่ ไม่ ลอกเลียนแบบ ผู้อื่น องค์ประกอบ ของงานเขียน ถูกต้องทั้งหมด	นำเสนอเนื้อหา สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ การเขียน มีรายละเอียด หรือข้อมูลของ เรื่อง 2 - 3 ประเด็น ที่แสดงถึง ความคิดริเริ่ม แปลกใหม่ ขาดบาง องค์ประกอบ ของงานเขียนไป แต่ไม่มีผลกับ เนื้อหา	นำเสนอเนื้อหา สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ การเขียน มีรายละเอียด หรือข้อมูล อย่างน้อย 1 ประเด็น ที่แสดงถึง ความคิดริเริ่ม แปลกใหม่ ขาด องค์ประกอบที่ ส่งผลกระทบ กับเนื้อหา	นำเสนอ เนื้อหาไม่ สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ การเขียน มีรายละเอียด หรือข้อมูล อย่างน้อย 1 ประเด็น ที่แสดงถึง ความคิดริเริ่ม แปลกใหม่ ขาด องค์ประกอบ มากกว่าหนึ่ง องค์ประกอบ และส่งผล กระทบกับ เนื้อหา	นำเสนอเนื้อหา ไม่สอดคล้อง กับ วัตถุประสงค์ การเขียน ไม่มี รายละเอียด หรือข้อมูลที่ แสดงถึง ความคิดริเริ่ม แปลกใหม่ ขาดความ แปลกใหม่ ไม่ปรากฏ องค์ประกอบ ของงานเขียน

ประเด็น (องค์ประกอบ)	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
2. ด้านการใช้ ภาษา	ใช้ศิลปะทาง ภาษาได้ สละสลวย มีสำนวนโวหาร หรือคำ ประพันธ์ ประกอบ เหมาะสม สื่อความหมาย ชัดเจนตลอดทั้ง เรื่อง และการ ลำดับความ ไม่วกวน เลือกใช้ประโยค ถ้อยคำ และ สำนวนได้ หลากหลาย ถูกต้องตรงตาม ความหมาย เขียนคำถูกต้อง ทุกคำ ทำให้ ผู้อ่านเข้าใจ เนื้อหาได้ อย่างดี	ใช้ศิลปะทาง ภาษาได้ สละสลวย มีสำนวนโวหาร หรือคำประพันธ์ ประกอบ เหมาะสม ความไม่วกวน เลือกใช้ประโยค ถ้อยคำ และ สำนวนได้ หลากหลาย ถูกต้องตรงตาม ความหมาย เขียนผิด 3-4 ตำแหน่ง แต่ผู้อ่านยัง สามารถเข้าใจ เนื้อหาได้	ใช้ศิลปะทาง ภาษา มีสำนวนโวหาร หรือคำ ประพันธ์ ประกอบ อย่าง น้อย 1 ประโยค ลำดับความ วกวน เลือกใช้ ประโยค ถ้อยคำ หรือ สำนวนไม่ ถูกต้อง ใช้คำ เดิมซ้ำและ เขียนผิด 5-7 ตำแหน่ง แต่ผู้อ่านยัง สามารถเข้าใจ เนื้อหา โดยรวมได้	ใช้ศิลปะทาง ภาษา แต่สำนวน โวหารหรือคำ ประพันธ์ ประกอบ ไม่ถูกต้อง ลำดับความ วกวน ส่งผลกระทบ ต่อการสื่อ ความหมาย เลือกใช้ ประโยค ถ้อยคำ หรือ สำนวนไม่ ถูกต้อง ใช้คำ เดิมซ้ำ เชื่อม ความ และ เขียนผิด 8-10 ตำแหน่ง ทำให้ผู้อ่าน เข้าใจเนื้อหา ได้ยาก	ไม่มีศิลปะทาง ภาษา ไม่มีสำนวน โวหารหรือคำ ประพันธ์ ประกอบ ลำดับความ วกวน ส่งผลกระทบ ต่อการสื่อ ความหมาย ของเรื่อง ทั้งหมด เลือกใช้ ประโยค ถ้อยคำ หรือ สำนวนผิด ความหมาย ตลอดทั้งเรื่อง เขียนผิดเกิน 10 ตำแหน่ง ผู้อ่านไม่ สามารถเข้าใจ เนื้อหาได้
3. ด้านการ ลำดับความคิด	นำเสนอ แนวคิดและ รายละเอียด ประกอบ แนวคิดได้อย่าง	นำเสนอ แนวคิดและ รายละเอียด ประกอบแนวคิด ได้อย่างมีเหตุผล	นำเสนอ แนวคิดได้ แต่ขาด ความริเริ่ม รายละเอียด	นำเสนอ แนวคิดวกวน หลายประเด็น รายละเอียด ประกอบไม่มี	ขาดการ นำเสนอ แนวคิด ขาด เหตุผลและ รายละเอียด

ประเด็น (องค์ประกอบ)	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
	มีเหตุผล มี ความคิดริเริ่ม แสดงลำดับ ชัดเจน ผู้อ่านสามารถ เข้าใจเนื้อหาได้ อย่างชัดเจน	มีความคิดริเริ่ม บางรายละเอียด ไม่สอดคล้องกับ เนื้อหาแต่ยังมี เหตุผลและมี ลำดับของเรื่อง	ประกอบไม่มี เหตุผลหรือ ไม่สอดคล้อง กับเนื้อหา	เหตุผลและไม่ สอดคล้องกับ เนื้อหา	ประกอบ ผู้อ่านไม่ สามารถเข้าใจ เนื้อหาได้
	เรียบเรียง เนื้อหา จัดลำดับ ความคิด และใช้เหตุผล ประกอบได้ ถูกต้องตาม รูปแบบงาน เขียน ครอบคลุม ประเด็นเนื้อหา ชัดเจนทั้งหมด	เรียบเรียง เนื้อหา จัดลำดับ ความคิด และใช้เหตุผล ประกอบ ความคิดได้ ถูกต้องตาม รูปแบบงาน เขียน ไม่ชัดเจน อย่างน้อย 1 ประเด็น แต่ ไม่มีผลกระทบ กับเนื้อหา	เรียบเรียง เนื้อหาถูกต้อง ตามรูปแบบ งานเขียน แต่จัดลำดับ ความคิดและ ใช้เหตุผล ประกอบ ความคิดสับสน มีผลกระทบกับ เนื้อหาบางส่วน	เรียบเรียง เนื้อหา ไม่ถูกต้องตาม รูปแบบ งานเขียน จัดลำดับ ความคิด สับสนไม่มีการ ใช้เหตุผล ประกอบ เนื้อหาขาด ความต่อเนื่อง	เรียบเรียง เนื้อหาและ จัดลำดับ ความคิดสับสน มาก ไม่มีรูปแบบ งานเขียน ไม่มีการใช้ เหตุผล ประกอบ ความคิด สื่อความ ไม่เข้าใจ
4. ด้านคุณค่า ต่อผู้อ่าน	นำเสนองาน เขียนที่มี ประเด็นแปลก ใหม่ทางสังคม ให้ข้อคิดและ คุณค่าแก่ผู้อ่าน สามารถนำ ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน เป็นประโยชน์ ต่อตนเอง	นำเสนองาน เขียนที่มี ประเด็นทั่วไป ทางสังคม ให้ข้อคิดและ คุณค่าแก่ผู้อ่าน สามารถนำ ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน เป็นประโยชน์ ต่อตนเองและ	นำเสนองาน เขียนที่มีเนื้อหา ทั่วไป ไม่มี ประเด็นทาง สังคมแต่ให้ ข้อคิดหรือ คุณค่าแก่ผู้อ่าน สามารถนำ ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน กับตนเองหรือ	นำเสนองาน เขียนที่มี เนื้อหาทั่วไป ไม่มีประเด็น ทางสังคม ไม่ ระบุข้อคิด หรือคุณค่า ชัดเจน ผู้อ่านนำไปใช้ ประโยชน์กับ ตนเองหรือ	นำเสนองาน เขียนที่มี เนื้อหาทั่วไป ไม่ปรากฏ ข้อคิดหรือ คุณค่า ผู้อ่านไม่ สามารถนำ ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ไม่เป็น

ประเด็น (องค์ประกอบ)	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
	และสังคมได้ ทั้งหมด	สังคมได้ 2 – 3 ประเด็น	สังคมได้ อย่าง น้อย 1 ประเด็น	สังคมได้น้อย	ประโยชน์

โดยการแปลงค่าคะแนนจากการใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว ใช้วิธีคิดคะแนนรวมงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ จากการใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว คะแนนเต็ม 25 คะแนน มีรายละเอียดองค์ประกอบแต่ละด้าน ดังนี้

1) ด้านเนื้อหา 8 คะแนน

ระดับคุณภาพ 5	ได้คะแนน	8	คะแนน
ระดับคุณภาพ 4	ได้คะแนน	7-6	คะแนน
ระดับคุณภาพ 3	ได้คะแนน	5-4	คะแนน
ระดับคุณภาพ 2	ได้คะแนน	3-2	คะแนน
ระดับคุณภาพ 1	ได้คะแนน	1-0	คะแนน

2) ด้านการใช้ภาษา 6 คะแนน

ระดับคุณภาพ 5	ได้คะแนน	6	คะแนน
ระดับคุณภาพ 4	ได้คะแนน	5-4	คะแนน
ระดับคุณภาพ 3	ได้คะแนน	3	คะแนน
ระดับคุณภาพ 2	ได้คะแนน	2	คะแนน
ระดับคุณภาพ 1	ได้คะแนน	1-0	คะแนน

3) ด้านการลำดับความคิด 6 คะแนน

ระดับคุณภาพ 5	ได้คะแนน	6	คะแนน
ระดับคุณภาพ 4	ได้คะแนน	5-4	คะแนน
ระดับคุณภาพ 3	ได้คะแนน	3	คะแนน
ระดับคุณภาพ 2	ได้คะแนน	2	คะแนน
ระดับคุณภาพ 1	ได้คะแนน	1-0	คะแนน

4) ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน 5 คะแนน

ระดับคุณภาพ 5	ได้คะแนน	5	คะแนน
ระดับคุณภาพ 4	ได้คะแนน	4	คะแนน
ระดับคุณภาพ 3	ได้คะแนน	3	คะแนน
ระดับคุณภาพ 2	ได้คะแนน	2	คะแนน
ระดับคุณภาพ 1	ได้คะแนน	1-0	คะแนน

ตัวอย่างการคิดคะแนนจากการตรวจงานเขียน มีรายละเอียดดังนี้

นักเรียนคนที่ 1	ด้านเนื้อหา	ได้ระดับคุณภาพ 5	ได้คะแนน 8 คะแนน
	ด้านการใช้ภาษา	ได้ระดับคุณภาพ 4	ได้คะแนน 4 คะแนน
	ด้านการลำดับความคิด	ได้ระดับคุณภาพ 4	ได้คะแนน 4 คะแนน
	ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน	ได้ระดับคุณภาพ 4	ได้คะแนน 4 คะแนน
		รวม	20 คะแนน

ผู้วิจัยประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนแต่ละประเภทของงานเขียนจากเกณฑ์ประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้วข้างต้น จากนั้นนำคะแนนของระดับคุณภาพมาตัดสินระดับความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยปรับจากเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ Morris (2012) อธิกมาส มากจ้อย (2553) และผุสชา ทิพนตร (2554) ดังนี้

การแปลความคะแนนรวมงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีเกณฑ์ดังนี้

คะแนน	20 – 25	หมายถึง	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับดีมาก
คะแนน	14 – 19	หมายถึง	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับดี
คะแนน	8 – 13	หมายถึง	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับพอใช้
คะแนน	1 – 7	หมายถึง	ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินต้องปรับปรุง

4.1.1.3) สร้างแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียน จากนั้นนำแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาและตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.1.1.4) นำแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทย่อยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นนำผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า ภาพรวมของคุณภาพเครื่องมือมีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยทุกรายการเท่ากับช่วง 0.86 ทั้งด้านรูปแบบของแบบวัดมีความเหมาะสมกับการวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบวัดมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแบบวัดและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ คำชี้แจงของแบบวัดมีความชัดเจน หัวข้อหรือประเด็นที่ใช้ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละข้อมีความเหมาะสมกับนักเรียน และบทอ่านประกอบการเขียนมีความเหมาะสม สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

2) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยปรับเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 1 ด้านเนื้อหา ให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรมขึ้น โดยปรับคำว่า บ้าง ส่วนใหญ่ ให้เป็นเกณฑ์ที่วัดได้ แก้ไขโดยกำหนดจำนวนของประเด็นและข้อมูลสนับสนุน

4.1.1.5) นำแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเกณฑ์การประเมินที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่าง และนำผลงานการเขียนของนักเรียนมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยมีผู้ประเมิน 2 คน ได้แก่ ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิที่สอนรายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หลังจากนั้นนำผลมาวิเคราะห์ค่าความยาก (difficulty index) ค่าอำนาจจำแนก (discriminant index) และค่าความสอดคล้องของการตรวจให้คะแนนระหว่างผู้ประเมิน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาค่าที่ยอมรับได้ กล่าวคือ ความยากมีค่าระหว่าง 0.20 – 0.80 อำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด พบว่า แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.79 แสดงว่า ข้อสอบในแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้วอยู่ในช่วงค่อนข้างยากถึงค่อนข้างง่าย และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.73 แสดงให้เห็นว่าแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้วจำแนกนักเรียนได้พอใช้ถึงดีมาก มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.70 ซึ่งอยู่ในค่าที่ยอมรับได้

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของการตรวจให้คะแนนระหว่างผู้ประเมิน พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.985 และจำแนกตามองค์ประกอบอยู่ในช่วง 0.863 - 0.998 แสดงให้เห็นว่าผลการตรวจให้คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนจากผู้ประเมินทั้ง 2 คน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง

4.1.1.6) ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองในการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ แผนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง จำนวน 2 หน่วย โดยมีวิธีการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

4.2.1) ศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

4.2.2) ศึกษาความหมายและองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากหนังสือ ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วสังเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการ จากนั้นวิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสาระที่ 2 การเขียน เพื่อกำหนดเนื้อหา การวัดและประเมินผล นำมาตั้งวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

4.2.3) จัดเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ จากนั้นจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาที่ปรากฏในผลการเรียนรู้วิชาเพิ่มเติม วิชาการอ่าน โดยครอบคลุมมาตรฐานและตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สาระที่ 2 การเขียน วิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พิจารณาร่วมกับคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม

วิชาการเขียน โดยเลือกเนื้อหาการเขียนที่สำคัญและสอดคล้องกับระดับชั้นของผู้เรียน ใช้เวลาในการทดลองประมาณ 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 แผน แผนละ 3 คาบ รวมทั้งสิ้น 15 คาบ

ตารางที่ 9 เนื้อหาและจำนวนคาบที่ใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนตามตามแนวคิด วาทศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

แผนลำดับที่	เนื้อหา	จำนวนคาบ
1	การเขียนเรียงความ	3
2	การเขียนสื่อสารเพื่อแสดงทรรศนะ	3
3	การเขียนสื่อสารเพื่อเชิญชวน	3
4	การเขียนสื่อสารเพื่อโน้มน้าว	3
5	การเขียนสื่อสารเพื่อโต้แย้ง	3
รวม		15

ผู้เรียนจะเรียนเนื้อหาซึ่งเป็นความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเขียน ได้แก่ ประเภทของงานเขียน ส่วนประกอบ และวิธีการเขียน ก่อนใช้แผนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวาทศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง

4.2.4) จัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวาทศาสตร์เพื่อการเขียนและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งมีขั้นตอนในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2) ศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวาทศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง โดยใช้แนวคิดการพัฒนาการสอนความเข้าใจในการเขียนภาษาเชิงวาทศาสตร์ (Fletcher, 2015) ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นรู้จักผู้เขียน (Ethos) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนทำความเข้าใจและกำหนดลักษณะของผู้เขียนที่จะเขียนขึ้นงานว่ามีลักษณะอย่างไร ใช้น้ำเสียงผ่านการเขียนอย่างไร สร้างให้ผู้เขียนน่าเชื่อถือผ่านภาษาหรือข้อความอย่างไร เพื่อกำหนดภาพหรือลักษณะของผู้เขียนที่สร้างความเชื่อมั่นและน่าเชื่อถือในการเขียนขึ้นงาน

2. ขั้นเข้าใจความรู้สึกผู้อ่าน (Pathos) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนทำความเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของผู้อ่านที่จะเกิดขึ้นกับงานเขียน ผ่านการวิเคราะห์รูปแบบอารมณ์และความรู้สึกที่มีต่อประโยคหรือข้อความที่ผู้เขียนสร้างขึ้น

3. ขั้นการใช้เหตุผล (Logos) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการสร้างเหตุผล ข้อกล่าวอ้าง ข้อสนับสนุน และหาหลักฐานประกอบเหตุผลที่มีคุณภาพ เพื่อให้งานเขียนมีน้ำหนัก สร้างความน่าเชื่อถือแก่ผู้อ่าน

4. ขั้นเรียบเรียงการวิเคราะห์เพื่อลงมือเขียน (Putting It All Together) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำผลการวิเคราะห์ในข้อ 1 – 3 มาเรียบเรียงเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเขียนชิ้นงาน

5. ขั้นร่างงานเขียน (Pre-writing Activities) เป็นขั้นตอนการเขียนโครงร่างจากข้อมูลที่ได้เรียบเรียงแล้วจากขั้นตอนที่ 4

6. ขั้นลงมือสร้างงานเขียน (Write a First Draft) เป็นขั้นตอนการลงมือเขียน สร้างชิ้นงานของผู้เรียนจากข้อมูลและโครงร่างที่ได้ดำเนินการแล้ว

7. ขั้นประเมินผลงานเขียนด้วยเกณฑ์ (Criteria for Assessment) เป็นขั้นตอนการประเมินงานเขียนตามเกณฑ์ที่ครูได้สร้างขึ้น

ในงานวิจัยนี้ใช้ขั้นตอนการเขียนนี้ร่วมกับขั้นตอนการสอนเขียนตามแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนการเขียนหรือขั้นภาระงานก่อนเขียน เป็นขั้นตอนของการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินงาน โดยสมาชิกกลุ่มจะได้สร้างปฏิสัมพันธ์ ทำความรู้จัก มอบหมายหน้าที่ รวมถึงตั้งเป้าหมายของกลุ่มร่วมกันเพื่อให้สามารถทำภาระงานได้สำเร็จ ขั้นที่ 2 เป็นขั้นการลงมือสร้างงานเขียนของกลุ่ม

2. ขั้นลงมือเขียนหรือขั้นภาระงานของกลุ่ม เป็นขั้นตอนของการลงมือสร้างงานเขียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยรวบรวมข้อมูล ระดมความคิดในกลุ่ม วางแผนแล้วเริ่มลงมือเขียน

3. ขั้นหลังการเขียนหรือขั้นภาระงานหลังการเขียน เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะได้นำเสนอผลงาน ทบทวนการดำเนินงาน เรียนรู้และรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มอื่น เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานเขียนหากได้รับภาระงานใหม่

จากขั้นตอนการสอนเขียนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนการสอนเขียนร่วมกับหลักการและสาระสำคัญของแต่ละแนวคิดที่ได้ศึกษาไว้เพื่อใช้พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว โดยมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นสร้างปฏิสัมพันธ์และกำหนดเป้าหมายการเขียน

เป็นขั้นตอนการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินงาน ผู้เรียนจัดกลุ่มย่อยไม่เกิน 6 คน สมาชิกกลุ่มสร้างปฏิสัมพันธ์ ใช้กระบวนการเรียนรู้ ทำความรู้จัก ตั้งเป้าหมาย และร่วมกันมอบหมายหน้าที่ในการทำภาระงาน ตามรูปแบบการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังด้วยการใช้ทักษะการสื่อสาร การฟัง การทำงานร่วมกัน การยอมรับความคิดเห็นและความแตกต่าง ตรวจสอบการวางแผนทำงานตามหน้าที่ วางกลยุทธ์การทำงานและรายงานความก้าวหน้าให้เห็นเป็นรูปธรรม

2. ขั้นวิเคราะห์วาทศาสตร์

เป็นขั้นตอนดำเนินการภาระงานของกลุ่ม ขั้นนี้สมาชิกกลุ่มจะร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบตามแนวคิดวาทศาสตร์ 3 องค์ประกอบ จากนั้นจำแนกข้อมูลเพื่อเขียนลงตารางวิเคราะห์วาทศาสตร์ มี 3 ขั้นตอนย่อยดังนี้

2.1 รู้จักผู้เขียน (ethos) สมาชิกร่วมกันทำความเข้าใจและกำหนดลักษณะของผู้เขียนในงานเขียนของกลุ่มว่ามีลักษณะอย่างไร ใช้น้ำเสียงผ่านการเขียนอย่างไร กำหนดภาพหรือลักษณะของผู้เขียนที่สร้างความเชื่อมั่นและน่าเชื่อถือ โดยคำนึงถึงจุดประสงค์ของการเขียนที่สมาชิกในกลุ่มได้กำหนดไว้ ขั้นตอนนี้จะต้ององค์ประกอบปาปาสแควร์องค์ประกอบที่ 1 จุดมุ่งหมายของผู้เขียน (purpose) และองค์ประกอบที่ 3 บุคลิกหรือลักษณะของผู้เขียนที่จะทำให้ผู้อ่านเชื่อถือ (persona)

2.2 เข้าใจผู้อ่าน (pathos) สมาชิกร่วมกันทำความเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของผู้อ่านที่จะคาดว่าจะเกิดขึ้นกับงานเขียนที่กลุ่มได้สร้างขึ้นตามจุดมุ่งหมาย โดยวิเคราะห์ออกมาในรูปแบบอารมณ์และความรู้สึกที่มีต่อประโยคหรือข้อความที่ผู้เขียนสร้างขึ้นในงานเขียน ขั้นตอนนี้จะต้ององค์ประกอบปาปาสแควร์ องค์ประกอบที่ 4 ผู้อ่าน (audience)

2.3 ใช้เหตุผล (logos) สมาชิกร่วมอภิปรายข้อกล่าวอ้างและหาข้อมูลสนับสนุนเหตุผลหรือหลักฐานประกอบงานเขียนตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ พิจารณาคำที่ใช้เพื่อเชื่อมโยงเหตุและผล รวมถึงอภิปรายความคิดที่ผู้อ่านอาจจะนำมาโต้แย้งงานเขียน ขั้นตอนนี้จะได้ องค์ประกอบปาปาสแควร์ องค์ประกอบที่ 2 (argument)

3. ขั้นร่วมสร้างงานเขียน

เป็นขั้นตอนการนำแผนผังปาปาสแควร์ที่สมาชิกกลุ่มได้ร่วมกันวิเคราะห์ และเขียนขึ้นจากขั้นวิเคราะห์วาทศาสตร์มาใช้สร้างงานเขียนของกลุ่ม มี 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

3.1 เรียบเรียงการวิเคราะห์ข้อมูล สมาชิกกลุ่มนำผลการวิเคราะห์ผู้เขียน ความรู้สึกผู้อ่าน และการใช้เหตุผลมาเรียบเรียง ใช้การวิเคราะห์โครงสร้างทางภาษา แยกแยะประเด็น ร่วมกันตรวจสอบหรืออภิปรายความคิดเห็น ตรวจสอบความชัดเจนของข้อมูล ทำรายการคำสำคัญหรือวลีที่น่าสนใจ

3.2 ร่างงานเขียน สมาชิกกลุ่มวางแผนการเขียน วางเค้าโครงเรื่อง ตามองค์ประกอบสำคัญของหัวข้อที่จะเขียน จัดระเบียบข้อมูล เรียงลำดับความคิดในส่วนนำ ย่อหน้า เนื้อหา และส่วนสรุป

3.3 ลงมือสร้างงานเขียน เริ่มลงมือเขียนงานที่ได้วางแผนและร่างงานเขียนไว้ โดยทบทวนและรับฟังข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่ม

4. ขั้นประเมินงานเขียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำเสนอผลงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นประเมินงานตามเกณฑ์ที่ครูสร้างขึ้นทบทวนการดำเนินงานภายในกลุ่ม เรียนรู้และรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มอื่นเพื่อปรับปรุงและพัฒนาภาระงานเขียนขึ้นต่อไป

ภาพที่ 4 การสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนเขียนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์

4.2.5 นำแผนการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียน การสอน และการวัดและประเมินผล จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุง

4.2.6 นำแผนการจัดการเรียนการสอนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ความ ถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและ ประเมินผล เพื่อปรับปรุงแก้ไข

1) ผลการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.83 โดยมี 1 รายการประเมินที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ปรับปรุงแก้ไขให้ปรากฏ ชัดเจนในแผนการจัดการเรียนการสอน

4.2.7 นำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ปรับรายละเอียดการฝึกปฏิบัติงานเขียน รายบุคคลของนักเรียนเขียนให้เห็นชัดเจนในแผนการจัดการเรียนการสอน ปรับเกณฑ์การประเมินให้ มีความชัดเจน ไม่เป็นค่านามธรรมหรือวัดยากเกินไป ควรปรับค่าที่สามารถประเมินได้ทุกคน ปรับ วิธีการแบ่งกลุ่มให้ละความสามารถ จากนั้นผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะที่ได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์เพื่อดำเนินการ ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนก่อนนำไปใช้จริง

4.2.8 ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิง สร้างสรรค์ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังกับนักเรียนกลุ่มที่ ไม่ใช่กลุ่มทดลอง แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย ผลการทดลองใช้พบว่า ขั้นตอนแต่ละ ขั้นตอนใช้ระยะเวลาค่อนข้างมากเมื่อนำไปปฏิบัติจริงในชั้นเรียน ต้องปรับระยะเวลาและปรับวิธีการ อธิบายการทำกิจกรรมการเรียนการสอนให้ชัดเจนและกระชับมากขึ้น

4.2.9 ปรับปรุงและแก้ไขแผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการ เขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังก่อน นำไปใช้จริงกับกลุ่มทดลอง

5. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบก่อนทดลอง (pre – experimental design) มีรูปแบบการวิจัย แบบวัดก่อนและหลังการทดลอง (one-group pretest-posttest design) โดยศึกษาตัวอย่างเพียง กลุ่มเดียว ซึ่งได้จากวิธีการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายที่เรียนรายวิชาเพิ่มเติมวิชาการเขียน ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการทดลองและเก็บรวบรวม ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการโดยใช้ค่าคะแนนจากแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยดำเนินการดังนี้

5.1.1 นำแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ไปใช้วัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนเรียน (pre-test) แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

5.1.2 ดำเนินการทดลองจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง โดยใช้แผนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 แผน แผนละ 3 คาบ รวมทั้งสิ้น 15 คาบ

5.1.3 สังเกตและบันทึกข้อมูลความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง รวม 5 ครั้ง เพื่อนำไปใช้ในการอภิปรายผลการวิจัย

5.1.4 นำแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ไปใช้วัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังเรียน (post-test) จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

5.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการโดยการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเขียนเชิงสร้างสรรค์รายบุคคลที่ได้จากการมอบหมายงานหลังจากการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง

6. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ได้จากการใช้เครื่องมือการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียน (Pretest-Posttest) และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหางานเขียนของนักเรียนรายบุคคลที่ได้ระหว่างการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง มีรายละเอียดดังนี้

6.1 วิเคราะห์คะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยคำนวณค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบค่าที (t-test dependent) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน ตัวอย่างได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ผู้วิจัยวิเคราะห์การแจกแจงของข้อมูล พบว่าค่าความเบ้ (Skewness) ก่อนเรียน = -.097 และหลังเรียน = .091 มีค่า < 2 ค่าความโด่ง (Kurtosis) ก่อนเรียน = -.664 และหลังเรียน = -.944 มีค่า < 2 วิเคราะห์ค่าความแปรปรวน (Variance) ของข้อมูล ก่อนเรียน = 8.490

และหลังเรียน = 5.414 แสดงว่าข้อมูลแจกแจงเป็นเส้นโค้งปกติ (Normality) สามารถนำไปทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t-test dependent) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ในงานวิจัยฉบับนี้ได้

6.2 ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากผลงานการเขียนของนักเรียนรายบุคคลที่ได้ระหว่างการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง

6.3 นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบความเรียงตามจุดประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตอนที่ 2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยแต่ละตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง

การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง โดยคำนวณค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบค่าที (t-test dependent) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง คะแนนเต็ม 25 คะแนน

ความสามารถในการเขียน เชิงสร้างสรรค์	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		<i>t</i>	<i>p</i>
		<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>		
ภาพรวม	25	12.90	2.91	19.29	2.33	-16.48	.000*
1. ด้านเนื้อหา	8	4.10	.94	6.24	1.18	-12.37	.000*
2. ด้านการใช้ภาษา	6	3.43	1.03	4.95	.67	-8.58	.000*
3. ด้านการลำดับความคิด	6	2.81	.93	4.62	.67	-12.20	.000*
4. ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน	5	2.57	.81	3.48	.51	-5.92	.000*

* $p < .05$

จากตารางที่ 10 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 12.90 ($SD = 2.91$) และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 19.29 ($SD = 2.33$)

จากตารางที่ 10 พิจารณาผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังจำแนกตามองค์ประกอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านการใช้ภาษา 3) ด้านการลำดับความคิด และ 4) ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนงานเขียนจำแนกตามองค์ประกอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ด้านเนื้อหา คะแนนค่าน้ำหนักร้อยละ 30 คะแนนเต็ม 8 คะแนน
คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 6.24 ($SD = 1.18$) สูงกว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 4.10 ($SD = .94$)
- 2) ด้านการใช้ภาษา คะแนนค่าน้ำหนักร้อยละ 25 คะแนนเต็ม 6 คะแนน
คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 4.95 ($SD = .67$) สูงกว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 3.43 ($SD = 1.03$)
- 3) การลำดับความคิด คะแนนค่าน้ำหนักร้อยละ 25 คะแนนเต็ม 6 คะแนน
คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 4.62 ($SD = .67$) สูงกว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 2.81 ($SD = .93$)

4) คุณค่าต่อผู้อ่าน คะแนนค่าน้ำหนักร้อยละ 20 คะแนนเต็ม 5 คะแนน
คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 3.48 (SD = .51) สูงกว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 2.57 (SD = .81)

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบ
ร่วมมือรวมพลังสามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนในภาพรวมและ
จำแนกตามองค์ประกอบได้

ตอนที่ 2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

ตอนปลายระหว่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอน เขียนแบบร่วมมือรวมพลัง

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายระหว่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียน
แบบร่วมมือรวมพลัง ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 5 ประเภทของนักเรียนเป็น
รายบุคคล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาการเขียนเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเขียนเชิง
สร้างสรรค์ของนักเรียนตามองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัย
นำเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเภทงานเขียน 5 ประเภท ได้แก่ 1) งานเขียนเรียงความ
2) งานเขียนสื่อสารเพื่อแสดงทรรศนะ 3) งานเขียนสื่อสารเพื่อเชิญชวน 4) งานเขียนสื่อสารเพื่อโน้มน้าว
และ 5) งานเขียนสื่อสารเพื่อโต้แย้ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม

ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ
นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบ
ร่วมมือรวมพลังในภาพรวม พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์
และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง เกิดการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิง
สร้างสรรค์ครั้งหลังเรียนดีกว่าครั้งก่อนหน้า แสดงรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวมของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง

ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถก่อนเรียน	ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถหลังเรียน
1. นักเรียนส่วนใหญ่ไม่วิเคราะห์ลักษณะของงานเขียน หรือไม่ตั้งจุดประสงค์ของงานเขียน ทำให้เขียนงานแบบเล่าเรื่อง เนื้อหาวกวน มีเนื้อหาและประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้อง	1. นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะของงานเขียนที่ได้รับมอบหมาย ทำให้เนื้อหาในงานเขียนสัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตรงประเด็น และชัดเจน
2. นักเรียนเขียนสะกิดคำไม่ถูกต้อง ใช้คำผิด ความหมาย ใช้ภาษาพูด	2. นักเรียนเขียนคำผิวน้อยลง บางงานเขียนไม่ปรากฏคำผิด ใช้ภาษาระดับทางการและกึ่งทางการ แทนการใช้ภาษาพูด
3. งานเขียนไม่ปรากฏการใช้ถ้อยคำสำนวน หรือใช้ถ้อยคำสำนวนที่เกิดจากการคัดลอกข้อความจากตัวอย่างที่ครูกำหนดให้	3. มีการใช้กลวิธีในงานเขียน เช่น การตั้งคำถาม การปรับเปลี่ยนประโยคที่เคยใช้ในงานเขียนครั้งก่อน นำมาใช้ในงานเขียนครั้งใหม่ที่เนื้อหาสอดคล้องกัน
4. เนื้อหาขาดความแปลกใหม่ ไม่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์	4. เนื้อหาแสดงถึงความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น เช่น การอธิบายเนื้อหาเชิงลบด้วยข้อคิดเห็นเชิงบวก การนำเสนอความคิดที่แปลกใหม่จากประเด็นที่กำหนด เมื่อพิจารณาประกอบกับงานเขียนเดิม
5. งานเขียนส่วนใหญ่ไม่ครบองค์ประกอบ ไม่ถูกต้องตามลักษณะของงานเขียนประเภทที่กำหนด ไม่แบ่งสัดส่วนเนื้อหาในการเขียนแต่ละองค์ประกอบ	5. องค์ประกอบงานเขียนถูกต้อง แสดงจุดมุ่งหมาย การเขียนตามประเภทของงานเขียนที่กำหนด เขียนตามความยาวที่กำหนดและแบ่งสัดส่วนเนื้อหาในงานเขียนได้ดี

จากข้อมูลข้างต้น พบว่าการเปลี่ยนแปลงภาพรวมของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ครั้งหลังเรียน นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นกว่าครั้งก่อนเรียน กล่าวคือ งานเขียนมีการตั้งจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนด เนื้อหาตรงประเด็น ชัดเจน มีการอธิบายเหตุผลและให้รายละเอียดประกอบ ใช้ภาษาระดับเดียวกันโดยลดการใช้ภาษาพูดในงานเขียนอย่างชัดเจน นักเรียนส่วนใหญ่เขียนคำผิวน้อยลง มีการใช้กลวิธีการเขียนมากขึ้นเมื่อพิจารณากับงานเขียนครั้งก่อนเรียน องค์ประกอบของงานเขียนครบถ้วนและถูกต้อง และงานเขียนแสดงความคิดสร้างสรรค์ได้ชัดเจน พิจารณาจากเนื้อหาประกอบงานเขียนที่มีความแปลกใหม่ หลากหลาย จากการตีความหัวข้อที่ได้รับ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวทางการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนในภาพรวมได้

2.2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์จำแนกตามองค์ประกอบ

การวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ร่วมกับแนวทางการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง จำแนกตามองค์ประกอบ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการตรวจผลงานการเขียนแต่ละประเภท มาสังเกตและบันทึกลงในแบบบันทึกความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวในเชิงคุณภาพ โดยสรุปการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และนำเสนอผลการเปลี่ยนแปลง 5 ครั้ง ตามแผนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวทางการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ได้แก่ ครั้งที่ 1 แผนลำดับที่ 1 เรื่อง การเขียนเรียงความ ครั้งที่ 2 แผนลำดับที่ 2 เรื่อง การเขียนสื่อสารแสดงทรรศนะ ครั้งที่ 3 แผนลำดับที่ 3 เรื่อง การเขียนสื่อสารเพื่อเชิญชวน ครั้งที่ 4 แผนลำดับที่ 4 เรื่อง การเขียนสื่อสารเพื่อโน้มน้าว และ ครั้งที่ 5 แผนลำดับที่ 5 เรื่อง การเขียนสื่อสารเพื่อโต้แย้ง โดยสรุปผลการเปลี่ยนแปลงแยกตามรายด้านได้ดังนี้

2.2.1 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้าน

เนื้อหา

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านเนื้อหา หมายถึง การเขียนเนื้อหาที่มีความเกี่ยวเนื่องกันทั้งคำและความ ตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อม และมีความสร้างสรรค์ ด้วยการแสดงความคิด จินตนาการของผู้เขียนได้เหมาะสม และมีความแปลกใหม่ จากความหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปผลการเปลี่ยนแปลงด้านเนื้อหาได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านเนื้อหา

ครั้งที่ 1 เรียงความ	ครั้งที่ 2 แสดงทรรศนะ	ครั้งที่ 3 เขียนเชิญชวน	ครั้งที่ 4 เขียนโน้มน้าว	ครั้งที่ 5 เขียนเชิงโต้แย้ง
1. นักเรียนเขียนเนื้อหาในประเด็นซ้ำ ๆ ไม่นำเสนอแนวคิดแปลกใหม่ บางส่วนคัดลอก	1. นักเรียนเขียนเนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนดมาก ขึ้น พบว่าเนื้อหาแต่ละย่อหน้า ตาม	1. นักเรียนเขียนเนื้อหาได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานเขียน แต่ยังมีนักเรียนบางส่วนที่	1. นักเรียนส่วนใหญ่ขยายประเด็นจากหัวข้อที่กำหนดได้แปลกใหม่ หลากหลาย และมี	1. นักเรียนเขียนเนื้อหาได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานเขียน มีประเด็นชัดเจน

ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5
เรียงความ	แสดงทรรศนะ	เขียนเชิญชวน	เขียนโน้มน้าว	เขียนเชิงโต้แย้ง
ข้อความหรือถ้อยคำ จากงานเขียนผู้อื่น	องค์ประกอบของ งานเขียน มีความ สอดคล้องกับหัวข้อ แต่รายละเอียดยังไม่ หลากหลาย กล่าวประเด็นซ้ำ ๆ	เนื้อหายังคงอ้างอิง จากหัวข้อ ไม่มีความ แปลกใหม่ ทำให้งาน เขียนยังไม่บรรลุ จุดประสงค์	การให้เหตุผลและ รายละเอียด ประกอบได้ดีขึ้น เนื้อหาสอดคล้องกับ จุดประสงค์ของงาน เขียน	ให้เหตุผลและ รายละเอียด ประกอบได้ดีขึ้น เนื้อหา ไม่วกวน
2. นักเรียนเขียน เนื้อหาโดยไม่ พิจารณา องค์ประกอบของ งานเขียน เขียนใน ลักษณะเล่าเรื่อง บางงานเขียนไม่มี การสรุปเนื้อหา ไม่มี ประเด็นสำคัญให้ เห็นชัดเจน	2. นักเรียนบางส่วน ยังคงเขียนเนื้อหา แบบเล่าเรื่อง ไม่ ถูกต้องตาม องค์ประกอบงาน เขียน	2. นักเรียนส่วนใหญ่ เขียนเนื้อหาได้ ครบถ้วนตาม องค์ประกอบ มีความชัดเจน และ ถูกต้องมากขึ้น	2. นักเรียนส่วนใหญ่ เขียนเนื้อหาได้ ครบถ้วนตาม องค์ประกอบและ จัดการเนื้อหาให้อยู่ ในจำนวนบรรทัดที่ กำหนดได้ดี แต่การสรุปเนื้อหา ยังไม่ค่อยสมบูรณ์ ไม่สร้างความ ประทับใจ	2. นักเรียนเขียน เนื้อหาได้ครบถ้วน ตามองค์ประกอบ ของงานเขียนและ จัดการเนื้อหาให้อยู่ ในจำนวนบรรทัดที่ กำหนดได้อย่าง เหมาะสม เนื้อหา ส่วนต้นน่าสนใจขึ้น และเนื้อหาส่วน สรุปอิงตามลักษณะ ของงานเขียน ได้ดี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านเนื้อหา พบว่า ครั้งที่ 1 ของการทดลอง นักเรียนเขียนเนื้อหาในประเด็นซ้ำ ๆ ไม่นำเสนอแนวคิดแปลกใหม่ บางส่วนคัดลอกข้อความหรือถ้อยคำจากงานเขียนผู้อื่น เขียนในลักษณะเล่าเรื่อง บางงานเขียนไม่มีการสรุปเนื้อหา ไม่มีประเด็นสำคัญให้เห็นชัดเจน พิจารณาจากหัวข้อเรื่องที่กำหนดให้เขียนกับเนื้อหาที่นักเรียนเขียนและเรียบเรียงออกมา ดังตัวอย่างผลงานเขียนของนักเรียนต่อไปนี้

ถ้าพูดถึงความเท่าเทียมสามารถพูดถึงได้หลายเรื่องหลายแบบ เพราะมีมันปัญหามากมายในปัจจุบัน เมื่อพูดถึงความเท่าเทียม คนบางกลุ่มชอบเกิดการแบ่งกลุ่ม ทั้ง เพศ ฐานะ การศึกษา ทำให้เกิดการไม่เท่าเทียมและอาจเกิดการไม่ชอบกันเกิดขึ้น

ปัจจุบัน ความเท่าเทียม เป็นเรื่องที่สำคัญมาก ยิ่งเราแบ่งกลุ่มมากเท่าไรก็ยิ่งเกิด ความไม่เท่าเทียมมากขึ้น ความเท่าเทียม สามารถแบ่งออกมาได้หลากหลายเรื่อง เช่น เรื่องการศึกษา ผู้คนมักคิดว่า

คนที่เรียนโรงเรียนแพง ๆ หรือที่เรียกว่าโรงเรียนอินเตอร์ จะเป็นคนที่เรียนเก่ง ฉลาด เร็ว เพราะด้วยความที่เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพและสภาพแวดล้อมที่ดีกว่า อะไรต่าง ๆ ก็ดีกว่า แต่ในบางมุมเขาอาจจะไม่ใช่แบบที่เราคิด เขาอาจจะไม่ได้เรียนเก่ง แต่ในทางกลับกันมักมองคนที่เรียนโรงเรียนรัฐบาล ที่ง่าย ๆ การศึกษาอาจจะไม่ดีมาก สภาพแวดล้อมและหลักสูตรอาจไม่ดีเท่าเด็กที่เรียนโรงเรียนอินเตอร์ แต่เด็กที่เรียนโรงเรียนรัฐบาลเขาก็เก่งไม่แพ้กัน....

(นักเรียนคนที่ 1 งานเขียนเรียงความ ครั้งที่ 1)

จากตัวอย่างที่ 1 พบว่า นักเรียนคนที่ 1 เขียนงานเขียนเรียงความ ครั้งที่ 1 มีเนื้อหา กล่าวถึงประเด็นความเท่าเทียม ซึ่งเป็นหัวข้อที่กำหนดในการเขียนชิ้นงาน โดยในองค์ประกอบคำนำ และเนื้อหาส่วนต้น นักเรียนอธิบายเนื้อหาให้เกี่ยวข้องกับหัวข้อ แต่หลังจากนั้นเนื้อหาจะโยงไปถึง ด้านการศึกษา มีลักษณะเป็นการเล่าเรื่องไปเรื่อย ๆ ทำให้ประเด็นหลักเรื่องความเท่าเทียมที่ต้องการ อธิบายในส่วนต้นขาดหายไป แต่ในครั้งที่ 5 ของการทดลอง งานเขียนสื่อสารเชิงโต้แย้ง พบว่า นักเรียนสามารถเขียนประเด็นสำคัญ และอธิบายรายละเอียดของเนื้อหาได้ตรงประเด็น **เนื้อหา มีความแปลกใหม่ ดีความจากหัวข้อที่กำหนดได้หลากหลายขึ้น**

คล้ายกรรม เป็นการเพิ่มความสวยงาม เสริมสร้างความมั่นใจ เป็นที่นิยมอย่างมากในปัจจุบัน ไม่เฉพาะแต่ผู้หญิง ผู้ชายก็ทำคล้ายกรรมมากขึ้นเช่นกัน ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะการทำให้รูปร่าง หน้าตาของตนเองดูดีด้วยเครื่องสำอางสามารถช่วยสร้างความมั่นใจได้ในระดับหนึ่ง แต่ปัญหาเรื่องโครงสร้าง รูปทรงของใบหน้า ร่องรอยและความหย่อนคล้อยของผิวหนัง จุดบกพร่องเหล่านี้ต้องอาศัยการผ่าตัดเพื่อ แก้ไข ปรับแต่งจุดด้อยให้ดีและสวยงามขึ้น

วัยรุ่นกับคล้ายกรรมความงาม เป็นที่นิยมและแพร่หลายอย่างมากโดยเฉพาะวัยรุ่นหญิง หลายคนยอมประหยัด ตัดค่าใช้จ่ายอื่น ๆ แม้กระทั่งค่าอาหารเพื่อเก็บเงินไปทำคล้ายกรรม หากคนคนนั้นทำ แล้วดูดีขึ้น ย่อมสร้างความพึงพอใจ แต่ผลเสียที่เกิดจากการทำคล้ายกรรมก็มีตามมามากเช่นกัน หากดูแล รักษาไม่ดีจะเกิดผลข้างเคียง เช่น การอักเสบของแผล การผิดรูปของอวัยวะ หรืออื่น ๆ ที่สามารถพบได้จาก ชาวต่าง ๆ .....

(นักเรียนคนที่ 1 งานเขียนสื่อสารเชิงโต้แย้ง ครั้งที่ 5)

โต๊ะเรียนในฝัน เป็นโต๊ะที่นักเรียนหลายคนใฝ่ฝันที่อยากจะได้ เพราะในปัจจุบันนี้เรานั่งเรียนในโต๊ะธรรมดาที่ไม่มีความน่าสนใจ จึงอยากให้มีการผลิตโต๊ะเรียนรูปแบบใหม่ขึ้นมา มีจุดเด่นในการที่จะให้นักเรียนได้นั่งเรียนอย่างมีความสุข โต๊ะเรียนทุกวันนี้มีความเหมือนกันหรือมีรูปแบบที่คล้ายกันแทบจะทุกโรงเรียน เราจึงอยากให้ออกแบบโต๊ะที่แตกต่างจากโต๊ะในโรงเรียนทั่วไป หรือหากเป็นไปได้ ทุกโรงเรียนควรเปลี่ยนโต๊ะเรียนให้กลายเป็นโต๊ะเรียนในฝัน

(นักเรียนคนที่ 12 งานเขียนสื่อสารเพื่อแสดงทรรศนะ ครั้งที่ 2)

จากตัวอย่างงานเขียนของนักเรียนคนที่ 12 เขียนงานเขียนสื่อสารเพื่อแสดงทรรศนะ ครั้งที่ 2 พบว่า เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนดมากขึ้น เนื้อหาแต่ละย่อหน้า พิจารณาตามองค์ประกอบของงานเขียน มีความสอดคล้องกับหัวข้อ แต่รายละเอียดยังไม่หลากหลาย เช่น “จุดเด่นในการที่จะให้นักเรียนได้นั่งเรียนอย่างมีความสุข” “อยากให้ออกแบบโต๊ะที่แตกต่างจากโต๊ะในโรงเรียนทั่วไป” นักเรียนไม่ได้อธิบายรายละเอียดว่าลักษณะของโต๊ะเรียนในฝันเป็นอย่างไร แต่มีแนวคิดที่นำเสนอเนื้อหาที่มีความแปลกใหม่ และแสดงความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นจากการเขียนครั้งก่อนหน้า และเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นในครั้งที่ 5 ของการทดลองการเขียนสื่อสารเชิงโต้แย้ง พบว่า นักเรียนสามารถเชื่อมโยงประเด็นสอดคล้องกับหัวข้องานเขียนที่กำหนด โดยมีแนวคิดที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์ พิจารณาจากการนำเสนอหัวข้อที่เป็นเชิงลบให้มองในมุมบวกได้ จากข้อความว่า การคัดลอกของวัยรุ่นจึงเป็นเรื่องที่ไม่ผิด หากควรมีความรู้ จากนั้นให้เหตุผลประกอบที่ชัดเจนและสร้างสรรค์

การทำคัดลอกสำหรับวัยรุ่นในปัจจุบันเป็นเรื่องปกติและเป็นที่ยอมรับอย่างมาก แม้วัยรุ่นจะเป็นวัยที่การเจริญเติบโตของร่างกายอาจยังไม่เต็มที่ การทำคัดลอกของวัยรุ่นจึงอาจได้รับคำตักเตือนจากผู้ใหญ่ว่าอาจเกิดอันตรายหรือยังไม่ควรทำ แต่การทำคัดลอกในช่วงอายุเท่านี้หากมีความจำเป็นและได้ปรึกษาแพทย์อย่างละเอียด มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจที่จะส่งผลให้เกิดความรู้สึกรักพึงพอใจในตนเอง ย่อมทำให้วัยรุ่นมีความสุข ร่างกาย จิตใจ และอารมณ์พัฒนาไปในทิศทางที่ดีได้.....

การคัดลอกของวัยรุ่นจึงเป็นเรื่องที่ไม่ผิด หากควรมีความรู้ ปรึกษาผู้ปกครอง ปรึกษาแพทย์ เพราะเป็นช่วงวัยที่ร่างกายยังมีการเปลี่ยนแปลงได้ อาจจะเลือกวิธีการดูแลตัวเองง่าย ๆ เช่น ใช้ครีมหรือเครื่องสำอางที่เหมาะสมกับวัย ดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง เพื่อสร้างความมั่นใจ หากร่างกายและใจพร้อม จะสามารถทำคัดลอกตามที่ต้องการได้แน่นอน

(นักเรียนคนที่ 12 งานเขียนสื่อสารเชิงโต้แย้ง ครั้งที่ 5)

2.2.2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านการใช้

ภาษา

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านการใช้ภาษา หมายถึง มีความสามารถในการใช้ภาษาดี เลือกใช้คำ สำนวน และหลักภาษาในการสร้างภาพหรือจินตนาการได้อย่างไพเราะ และละเอียดละไม จากความหมายดังกล่าวผู้วิจัยสรุปผลการเปลี่ยนแปลงด้านการใช้ภาษาได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านการใช้ภาษา

ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5
เรียงความ	แสดงทรรศนะ	เขียนเชิงชวน	เขียนโน้มน้าว	เขียนเชิงโต้แย้ง
1. นักเรียนส่วนมากใช้ภาษาพูดสลับกับภาษาเขียน เช่น มั่ว แต่ เพศแม่ ใช้คำซ้ำ ไม่ค่อยแปลกใหม่	1. นักเรียนยังคงใช้ภาษาพูดสลับภาษาเขียน นักเรียนบางส่วนเริ่มใช้สรรพนามแทนการกล่าวถึงคำนามเดิมซ้ำๆ แต่ภาษายังไม่สละสลวย	1. นักเรียนใช้ภาษาในการเขียนได้ สละสลวยขึ้น มีการใช้กลวิธีทางภาษา เช่น การตั้งคำถาม ใช้คำศัพท์ที่หลากหลาย ประกอบการอธิบายเหตุผล ภาษาพูดน้อยลง นักเรียนส่วนใหญ่ใช้ระดับภาษาในระดัเดียวกัน คือ ภาษาทางการ	1. นักเรียนใช้คำศัพท์ที่ใช้เป็นทางการมากขึ้น คำที่ใช้ซ้ำ ๆ ลดน้อยลง โดยเปลี่ยนมาใช้คำสรรพนามแทน คำนาม คำเชื่อมประโยค และการเชื่อมคำในแต่ละย่อหน้าสละสลวยขึ้น	1. นักเรียนใช้ภาษาและคำศัพท์ที่เป็นทางการ อยู่ระดับภาษาเดียวกัน ความหลากหลายของคำเพิ่มขึ้น อธิบายเหตุผล ประกอบประเด็นได้ชัดเจน และการเชื่อมคำในงานเขียนสละสลวย
2. นักเรียนเขียนสะกตคำผิด เขียนคำไม่ครบถ้วน ทำให้สื่อความไม่ชัดเจน	2. นักเรียนเขียนสะกตคำผิदन้อยลง แต่ยังมีคำผิदनอยุ่ มีการใช้น้ำยาลบคำผิดเพิ่มขึ้น	2. นักเรียนเขียนสะกตคำผิदन้อยลง 3. การใช้คำเชื่อมประโยค คำขึ้นต้นประโยคยังไม่น่าสนใจ	2. นักเรียนเขียนสะกตคำได้ถูกต้อง มากกว่าระยะที่ 2 และระยะที่ 3 ลบคำผิदन้อยลง 3. นักเรียนบางส่วนมีการอธิบายขยายความคำศัพท์เพิ่มเติมในงานเขียน	2. นักเรียนเขียนคำผิदन้อยลง สามารถเขียนสะกตคำที่เคยเขียนผิदनได้ อย่างถูกต้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเชิงสร้างสรรค์ด้านการใช้ภาษา พบว่า ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ของการทดลอง นักเรียนมักจะใช้ภาษาพูดในงานเขียน และใช้คำเดิม ๆ ซ้ำ ๆ ใช้คำสันธานไม่ถูกต้องตามหลักการใช้ ใช้คำผิดความหมาย ในระยะที่ 2 บางส่วนเริ่มปรากฏการใช้สรรพนามแทนการกล่าวถึงคำนามเดิมซ้ำ ๆ เพิ่มขึ้น แต่ไม่พบการใช้สำนวนภาษาที่สละสลวยในงานเขียน การเรียงลำดับคำหรือข้อความในประโยคค่อนข้างสับสน พิจารณาจากหัวข้อเรื่องที่กำหนดให้เขียนกับเนื้อหาที่นักเรียนเขียนและเรียบเรียงออกมา ดังตัวอย่างผลงานเขียนของนักเรียนต่อไปนี้

การยอมรับ**เพศที่สาม**ทางสังคมเดี๋ยวนี้เริ่มมีมากขึ้น ในขณะที่บางประเทศไม่ยอมรับ เพราะอาจจะเป็นหลักศาสนาที่ตนนับถือ หรือ**โดนปลุกฝัง**จากครอบครัวที่เคร่งศาสนา หรือไม่ชอบลักษณะท่าทางของ**เพศที่ 3** ที่แสดงออกมา แต่ว่าบุคคลเราเกิดมามีร่างกายเหมือนกันแต่จิตใจหรือ**การคิด**อาจจะชอบไม่เหมือนกับเพศที่ตนเป็นอยู่

(นักเรียนคนที่ 2 งานเขียนเรียงความ ครั้งที่ 1)

จากตัวอย่างงานเขียนของนักเรียนคนที่ 2 เขียนงานเขียนเรียงความครั้งที่ 1 แสดงให้เห็นข้อผิดพลาดด้านการใช้ภาษา คือ การเขียนคำที่ไม่คงที่ คำว่า “**เพศที่สาม**” และ “**เพศที่ 3**” การใช้ภาษาพูด จากคำว่า “**ได้รับการปลุกฝัง**” (ภาษาเขียน) เป็นคำว่า “**โดนปลุกฝัง**” (ภาษาพูด) การใช้คำศัพท์ไม่ถูกต้อง จากคำว่า “**มนุษย์เรา**” เป็นคำว่า “**บุคคลเรา**” และการสื่อความที่สร้างความสับสน จากประโยคที่ว่า “**การคิดอาจจะชอบไม่เหมือนกับเพศที่ตนเป็นอยู่**” อีกทั้งนักเรียนยังใช้คำสันธานซ้ำในหลายตำแหน่งโดยไม่จำเป็น

โต๊ะเรียนของแต่ละโรงเรียนมักจะมีรูปร่างคล้าย ๆ กัน แต่จุดประสงค์ในการใช้งานที่เหมือนกันอย่างแน่นอน คือ การใช้สำหรับนั่งเรียน ปัญหาการใช้โต๊ะเรียนที่พบได้บ่อย ๆ สำหรับห้องเรียนที่ไม่ใช่ห้องประจำมักจะพบขยะในลิ้นชักโต๊ะหรือใต้โต๊ะ สาเหตุเกิดจากนักเรียนที่เดินเวียนใช้ห้องมักง่ายทิ้งไว้สร้างความลำบากให้กับนักเรียนที่ต้องใช้ต่อ นักเรียนบางกลุ่มก็ชอบขีดเขียนโต๊ะ ทำให้มันดูไม่สะอาด นักเรียนหลายคนนั่งเก้าอี้ไม่ระมัดระวัง โยกไปมาทำให้เก้าอี้พัง ยิ่งทำให้โต๊ะและเก้าอี้ชุดนั้นใช้งานลำบากขึ้น

(นักเรียนคนที่ 2 งานเขียนสื่อสารเพื่อแสดงทรรศนะ ครั้งที่ 2)

จากตัวอย่างงานเขียนของนักเรียนคนที่ 2 เขียนงานเขียนแสดงทรรศนะครั้งที่ 2 พบว่านักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงด้านการใช้ภาษาจากงานเขียนครั้งก่อนหน้าที่เห็นได้ชัดเจนขึ้น คือ นักเรียนเริ่มใช้คำสรรพนาม คำว่า “มัน” แทนการใช้คำว่า “โต๊ะ” ลดการใช้คำสันธานลง แต่ภาพรวมของงานเขียนยังพบข้อบกพร่องอยู่ มีบางคำและบางประโยคที่สามารถปรับให้เข้าใจง่าย สละสลวย และสุภาพได้ จากประโยค “ทำให้มันดูไม่สะอาด” สามารถละคำสรรพนาม โดยเขียนเป็น “ทำให้ไม่สะอาด” หรือ “ทำให้สกปรก” และยังมีการใช้ภาษาพูดในหลายจุด แต่ในการเขียนครั้งที่ 4 และครั้งที่ 5 ของการทดลอง ซึ่งเป็นระยะหลัง พบว่า นักเรียนใช้ระดับภาษาเดียวกันในการสร้างงานเขียน ความหลากหลายของคำเพิ่มขึ้น ประโยคที่กำกวม สับสนลดลง ถ้อยคำที่ใช้อธิบายเหตุผลประกอบประเด็นชัดเจนขึ้น คำผิดลดลง และการเชื่อมคำในงานเขียนสละสลวย ดังตัวอย่างผลงานเขียนของนักเรียนต่อไปนี้

ภาษาไทย เป็นภาษาประจำชาติ ที่เราใช้ในการติดต่อสื่อสารหรือทำธุรกรรม การใช้ภาษาสื่อสารกันโดยตรงไม่เกิดปัญหามากนัก เพราะเราได้พบหน้า สามารถสอบถามผู้ที่สนทนากับเราได้ แต่ ปัจจุบันการสื่อสารในโลกออนไลน์มีบทบาทสำคัญอย่างมาก แม้จะมีแอปพลิเคชันที่ช่วยในการพิมพ์ แก้ไขคำผิด แต่คนส่วนใหญ่ก็ยังพิมพ์ เขียน และใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้องจนทำให้เกิดปัญหาใหญ่ตามมา

(นักเรียนคนที่ 2 งานเขียนสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ ครั้งที่ 4)

วัยรุ่นกับคัลยกรรมในยุคปัจจุบันที่โลกออนไลน์มีบทบาทสำคัญ นับเป็นเรื่องปกติมากกว่าจะเป็นเรื่องที่แปลกหรือสร้างความแตกแยกเหมือนในอดีต เนื่องจากการทำคัลยกรรมในยุคนี้ คือ การเสริมสร้างความมั่นใจให้ตนเอง ดาราหรือคนมีชื่อเสียงในสังคมต่างออกมายอมรับถึงการดูแลตัวเองด้วยวิธีนี้ ผู้ที่ทำคัลยกรรมจึงไม่ได้ถูกมองว่าแปลกหรือถูกต่อว่าว่าสวยด้วยแพทย์เหมือนเช่นเคย

(นักเรียนคนที่ 2 งานเขียนสื่อสารเชิงโต้แย้ง ครั้งที่ 5)

จากตัวอย่างงานเขียนของนักเรียนข้างต้น นักเรียนคนที่ 2 เขียนงานเขียนสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ และงานเขียนสื่อสารเชิงโต้แย้ง ซึ่งเป็นครั้งที่ 4 และครั้งที่ 5 ของการทดลอง พบว่านักเรียนใช้ภาษาเป็นทางการขึ้น ไม่พบคำผิดในงานเขียน มีการใช้คำที่หลากหลายขึ้นในการอธิบายประเด็นในงานเขียน พบคำศัพท์ใหม่เพิ่มเติม มีการนำประโยคจากงานเขียนครั้งก่อนหน้ามาปรับตำแหน่งคำในประโยคมาใช้ได้เหมาะสมกับบริบทของเนื้อหา ได้แก่ “ปัจจุบันการสื่อสารในโลกออนไลน์มีบทบาทสำคัญอย่างมาก” จากงานเขียนครั้งที่ 4 มาใช้ในงานเขียนครั้งที่ 5 “ยุค

ปัจจุบันที่โลกออนไลน์มีบทบาทสำคัญ” แสดงให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้ภาษาจากตัวอย่างงานเขียนที่นักเรียนเคยมีประสบการณ์ผ่านมา นอกจากนี้นักเรียนยังหลีกเลี่ยงการใช้คำเดิมซ้ำ ๆ ในงานเขียนย่อหน้าเดียวกัน คือ “ยุคปัจจุบัน” ใช้คำว่า “ยุคนี้” “การทำศัลยกรรม” ใช้คำว่า “วิธีนี้” และ “ในอดีต” ใช้คำว่า “เหมือนเช่นเคย” แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านการใช้ภาษาที่ดีขึ้น พิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษาจากงานเขียนในครั้งที่ 1 จนถึงครั้งที่ 5

2.2.3 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านการลำดับความคิด

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านการลำดับความคิด หมายถึง มีการจัดลำดับความคิดและมีความชัดเจน มีจุดมุ่งหมายในการเขียน แสดงอารมณ์ ประสบการณ์ และแรงบันดาลใจในการเขียน จากความหมายดังกล่าวผู้วิจัยสรุปผลการเปลี่ยนแปลงด้านการใช้ภาษาได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านการลำดับความคิด

ครั้งที่ 1 เรียงความ	ครั้งที่ 2 แสดงทรรศนะ	ครั้งที่ 3 เขียนเชิญชวน	ครั้งที่ 4 เขียนโน้มน้าว	ครั้งที่ 5 เขียนเชิงโต้แย้ง
1. นักเรียนส่วนมาก ไม่มีการวางโครง เรื่องก่อน ทำให้ เขียนเรื่องวุ่น	1. นักเรียนมีการ ขยายความจาก หัวข้อเรื่อง แสดง ประเด็นที่ชัดเจนขึ้น แต่ยังเขียนวุ่น	1. นักเรียนลำดับ ความคิดของ ประเด็นในเนื้อหา ได้ชัดเจนขึ้น อธิบายขยาย ประเด็นและให้ เหตุผลประกอบ	1. นักเรียนมีการ ลำดับความคิดใน งานเขียนชัดเจนขึ้น โดยเขียนประเด็น ขยายความ จากนั้น ยกเหตุผลประกอบ	1. นักเรียนลำดับ ความคิดได้เป็น ระบบตาม องค์ประกอบงาน เขียน มีการอธิบาย ประเด็นที่เขียน โต้แย้ง จากนั้นนำ ข้อมูลมาสนับสนุน และสรุปประเด็น โต้แย้งได้
2. นักเรียนลำดับ เนื้อหาไม่สอดคล้อง กับองค์ประกอบ งานเขียน เช่น ใช้เนื้อหาขึ้น เป็นคำนำ	2. นักเรียนส่วนใหญ่ เขียนเนื้อหาตาม องค์ประกอบงาน เขียน การเขียนคำ นำชัดเจนขึ้นกว่า ระยะที่ 1	2. นักเรียนส่วนใหญ่ เรียงลำดับเนื้อหา ตามองค์ประกอบ งานเขียนได้ถูกต้อง	2. นักเรียนส่วนใหญ่ เรียงลำดับความคิด ได้เป็นระบบ สอดคล้องกับ องค์ประกอบงาน เขียน	2. นักเรียนวางโครง เรื่องและลำดับ ความคิดได้ สอดคล้องกับ องค์ประกอบของ งานเขียน โดยแต่ละ

ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5
เรียงความ	แสดงทรรศนะ	เขียนเชิงชวน	เขียนโน้มน้าว	เขียนเชิงโต้แย้ง
ไม่มีส่วนสรุป				องค์ประกอบมีความชัดเจน และครบถ้วน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเชิงสร้างสรรค์ด้านการลำดับความคิด พบว่า ครั้งที่ 1 ของการทดลอง นักเรียนส่วนใหญ่เขียนงานโดยไม่มีการวางโครงเรื่อง ทำให้เนื้อหาหวกวน อ่านแล้วแสดงความคิดที่สับสน นักเรียนบางคนเขียนงานโดยขาดองค์ประกอบงานเขียนที่เห็นได้ชัดเจน เช่น ใช้เนื้อหาขึ้นเป็นคำนำ ไม่มีส่วนสรุป ดังตัวอย่างผลงานเขียนของนักเรียนต่อไปนี้

เนื่องจากในปัจจุบันนี้ในสังคมทั่วโลกทุกคนมีความเหลื่อมล้ำและไม่มีความเท่าเทียมในมนุษย์ชน ทั้งสถานะทางรายได้ การงาน อาหาร หรือโอกาสในการได้รับการศึกษา รวมถึงที่อยู่อาศัย และปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย

“ความเหลื่อมล้ำ” หรือ ความไม่เท่าเทียมกัน เนื่องจากความไม่เท่าเทียมกันปรากฏขึ้นในทุก ๆ เรื่องทั่วโลกและทุก ๆ เวลา ดังนั้นปัญหานี้ไม่อาจขจัดให้หมดสิ้นไปได้ ความเหลื่อมล้ำในสังคมจึงมีมาอย่างยาวนาน ทั้งด้านเศรษฐกิจที่มีไม่เท่ากันในแต่ละพื้นที่ ทำให้เกิดปัญหาที่ไม่ดีตามมา เช่น ผู้คนขาดรายได้ ข้าวของค่าครองชีพสูง อัตราการตกงานสูงขึ้น และการค้าและการลงทุนขาดทุน อีกทั้งเรื่องการได้รับการศึกษาไม่เท่ากันและความเจริญในแต่ละพื้นที่ไม่มีความเท่ากัน ในแต่ละพื้นที่ บางพื้นที่ได้รับการศึกษาแต่ในอีกพื้นที่ที่ได้รับการศึกษาไม่มีคุณภาพพอ.....

ความไม่เท่าเทียมนั้นมีผลกระทบอย่างมากในการใช้ชีวิตของใครหลาย ๆ คน ทั้งด้านการเงิน การทำงาน การศึกษา การค้า และอื่น ๆ เกิดการเหลื่อมล้ำในสังคมของเราตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

(นักเรียนคนที่ 9 งานเขียนเรียงความ ครั้งที่ 1)

จากตัวอย่างงานเขียนของนักเรียนคนที่ 9 งานเขียนเรียงความครั้งที่ 1 พบว่านักเรียนมีการลำดับความคิดสับสน เห็นได้จากการกล่าวถึงประเด็นเดิม ๆ ซ้ำกันทั้ง 3 องค์ประกอบงานเขียน โดยย่อหน้าเนื้อเรื่องมีลำดับความคิดที่วกวนอย่างเห็นได้ชัด นักเรียนอธิบายประเด็นด้านเศรษฐกิจ จากนั้นอธิบายด้านการศึกษาโดยนำประเด็นด้านเศรษฐกิจ จากคำว่า “ความเจริญในแต่ละพื้นที่ไม่มีความเท่ากัน” มากล่าวถึงอีกครั้งโดยไม่มีการขยายความ แสดงให้เห็นว่าจุดมุ่งหมายในการเขียนของนักเรียนไม่ชัดเจน คำนำและสรุปมีเนื้อหาใกล้เคียงกัน ไม่แสดงถึงลักษณะขององค์ประกอบงานเขียนแต่ละองค์ประกอบ แต่ในครั้งที่ 3 ของการทดลอง นักเรียนเริ่มมีการลำดับความคิดของ

ประเด็นในเนื้อหาได้ชัดเจนขึ้น โดยอธิบายและให้เหตุผลประกอบในแต่ละประเด็น เนื้อหาตามองค์ประกอบงานเขียนแต่ละองค์ประกอบถูกต้อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ขยะในแต่ละพื้นที่ของโรงเรียนเป็นภาพที่เราทุกคนเห็นจนเกิดความเคยชิน เมื่อมีขยะความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสะอาดที่ควรจะมีในโรงเรียนก็หายไป นักเรียนที่ทิ้งขยะไม่เป็นที่สร้างค่านิยมผิด ๆ ให้กับนักเรียนคนอื่น ๆ จากรุ่นสู่รุ่น เกิดเป็นนิสัยไม่รักความสะอาด หากจะทำให้โรงเรียนปลอดขยะได้ เราทุกคนต้องช่วยกัน

โรงเรียนปลอดขยะไม่ใช่แค่ครูที่จะอบรม ดักเตือน หรือนักเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งช่วยกันเก็บขยะที่วางทิ้งไว้ แต่ต้องเป็นทั้งครู นักเรียน และทุก ๆ คนในโรงเรียนช่วยกันรณรงค์สร้างความสะอาดให้เกิดขึ้น ทุกคนต้องสร้างจิตสำนึกว่าถ้าหากเราไม่ช่วยกันดูแล ทิ้งขยะไม่เป็นที่หรือไม่ยอมทิ้งจนขยะล้นห้องเรียน จะเกิดผลเสียต่าง ๆ ตามมา เช่น ขยะส่งกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์สร้างบรรยากาศที่ไม่ดีเวลาเรียน ขยะที่เกาะกบบริเวณทางเดิน อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุระหว่างการเดินไปเรียนตามห้องต่าง ๆ .....

ปัญหาขยะในโรงเรียนมีสาเหตุมาจากเราทุกคนขาดจิตสำนึกและมีความเข้าใจผิดว่าไม่ใช่หน้าที่ของเรา แต่เมื่อผลเสียเกิดขึ้นทุกคนจะได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งหากไม่รีบแก้ไขจะสร้างผลเสียระยะยาวต่อไป **จึงอยากให้ทุกคนทั้งนักเรียนและครู รวมถึงคนที่ใช้ประโยชน์จากโรงเรียนร่วมกันรักษาความสะอาด ลดปริมาณขยะ เพื่อให้โรงเรียนของเราเป็นพื้นที่ปลอดขยะ**

(นักเรียนคนที่ 9 งานเขียนสื่อสารเพื่อเชิญชวน ครั้งที่ 3)

จากตัวอย่างงานเขียนของนักเรียนข้างต้น นักเรียนคนที่ 9 เขียนงานเขียนสื่อสารเพื่อเชิญชวน ครั้งที่ 3 พบว่านักเรียนมีการลำดับความคิดที่เป็นประเด็นชัดเจนขึ้น และมีการอธิบายประเด็นที่กล่าว พร้อมยกตัวอย่างประกอบ โดยเนื้อความสอดคล้องกัน และการเรียบเรียงเนื้อหาในแต่ละองค์ประกอบงานเขียนไม่สับสน โดยแต่ละองค์ประกอบจะมีความสอดคล้องตามจุดประสงค์การเขียนสื่อสารแบบเชิญชวน กล่าวคือ ส่วนนำจะบอกประเด็นว่าต้องการเชิญชวนให้ผู้อ่านทำเรื่องอะไร ส่วนเนื้อหาจะบอกรายละเอียดพร้อมระบุเหตุผลประกอบ และส่วนสรุปจะสรุปจุดประสงค์ของงานเขียนอีกครั้งว่าต้องการเชิญชวนเรื่องอะไรเพื่อเน้นย้ำผู้อ่าน ซึ่งการเขียนครั้งที่ 5 ของนักเรียน พบว่าการลำดับความคิดเป็นระบบ การวางโครงเรื่องสอดคล้องกับองค์ประกอบของงานเขียน โดยแต่ละองค์ประกอบมีความชัดเจน และครบถ้วน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

โลกปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับรูปร่างหน้าตา ภาพลักษณ์ที่ดีจะช่วยให้บุคคลนั้นมีโอกาสในสังคมมากขึ้น ศัลยกรรมความงามจึงเข้ามามีบทบาทและได้รับความนิยมอย่างมากโดยเฉพาะวัยรุ่นที่ต้องการสวยหล่อ ดูดีในสายตาของผู้อื่น **การทำศัลยกรรมจึงไม่ควรเป็นเรื่องที่ถูกมองว่าเป็นการหลอกหลวงหรือยอมรับไม่ได้ในสังคมอีก**

วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับ ในโลกที่ทุกอย่างติดต่อสื่อสารได้อย่างง่ายดาย การได้รับความนิยม การมีชื่อเสียง จะช่วยสร้างรายได้ให้คนคนนั้นอย่างมาก ความต้องการที่จะดูสวย ดูหล่อ ในสายตาของผู้อื่นจะเป็นการสร้าง ความมั่นใจในตัวเองด้วย การทำศัลยกรรมความงามที่ถูกมองในแง่ลบ เช่น เป็นการนำสิ่งแปลกปลอมเข้าร่างกาย ผู้ที่ทำศัลยกรรมเป็นคนที่หลอกหลวงเพราะหน้าตาเดิมไม่ได้สวยหรือหล่อตามที่คนอื่นเห็น หรือผู้ที่ทำศัลยกรรมเป็นผู้เสพติดศัลยกรรม เป็นต้น ความคิดต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นความคิดที่แสดงถึงการไม่ยอมรับความเปลี่ยนแปลง การไม่เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ทั้งที่จริงแล้วการทำศัลยกรรมของวัยรุ่นอาจเป็นการสร้างความมั่นใจ การวางแผนและเตรียมตัวในด้านจิตใจ ด้านร่างกาย และด้านค่าใช้จ่าย และการมองอนาคตว่าการทำศัลยกรรมจะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของตัวเองได้

ศัลยกรรมความงามจึงควรถูกมองในมุมใหม่ว่าเป็นเรื่องปกติ ไม่ว่าเพศใดก็ต้องการความมั่นใจ แก้ไขข้อบกพร่องที่ทำให้รู้สึกไม่ดีกับตนเอง ทุกคนมีเหตุผล วัยรุ่นที่ต้องการทำศัลยกรรมก็มีเหตุผล จึงควรเข้าใจและยอมรับการทำศัลยกรรมในวัยรุ่น

(นักเรียนคนที่ 9 งานเขียนสื่อสารเพื่อโต้แย้ง ครั้งที่ 5)

จากตัวอย่างงานเขียนสื่อสารเพื่อโต้แย้ง ครั้งที่ 5 ของนักเรียนคนที่ 9 พบว่านักเรียนมีการลำดับความคิดที่เป็นประเด็นชัดเจน โดยระบุประเด็นโต้แย้งว่าเห็นด้วยกับการศัลยกรรมในวัยรุ่นในส่วนนำ ส่วนเนื้อหากำหนดประเด็นความคิด อธิบายและยกเหตุผลประกอบที่ละประเด็นซึ่งสอดคล้องกับเนื้อความในส่วนนำ นอกจากนักเรียนจะลำดับความคิดได้ดีขึ้นแล้ว การเขียนยังถูกต้องตามองค์ประกอบของงานเขียนที่กำหนดด้วย แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านการลำดับความคิดที่ดีขึ้น

2.2.4 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน หมายถึง การสร้างสุนทรียภาพ ความสนุกสนาน เปิดโลกทัศน์และสร้างปัญญาแก่ผู้อ่าน จากความหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปผลการเปลี่ยนแปลงด้านคุณค่าต่อผู้อ่านได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 15 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน

ครั้งที่ 1 เรียงความ	ครั้งที่ 2 แสดงทรรศนะ	ครั้งที่ 3 เขียนเชิงชวน	ครั้งที่ 4 เขียนโน้มน้าว	ครั้งที่ 5 เขียนเชิงโต้แย้ง
นักเรียนส่วนใหญ่ เขียนเสนอคุณค่า ของเรื่อง แต่จะเขียนใน ประเด็นกว้าง ๆ ค่อนข้างกำกวม ผู้อ่านต้องตีความ คุณค่าเอง	นักเรียนนำเสนอ คุณค่าที่สอดคล้อง กับหัวข้อเรื่องมาก ขึ้นแต่ยังคงเขียน ประเด็นกว้าง ๆ ผู้อ่านต้องตีความ คุณค่าเอง	นักเรียนนำเสนอ คุณค่าในลักษณะที่ สื่อสารถึงสังคมมาก ขึ้น มีการให้รายละเอียด คุณค่าหรือ ประโยชน์ที่ผู้อ่าน ได้รับชัดเจน	นักเรียนบางส่วน เขียนนำเสนอคุณค่า เฉพาะเจาะจงตาม กลุ่มผู้อ่านมากขึ้น จากหัวข้อที่กำหนด และลักษณะของ งานเขียน แต่ภาพรวมของ นักเรียนจะเขียน ประเด็นกว้าง ๆ	นักเรียนนำเสนอ คุณค่าในประเด็นที่ หลากหลายมากขึ้น และมีการขยาย ความให้เห็นภาพ ชัดเจน ผู้อ่าน สามารถพิจารณา และนำไปปรับใช้ได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเชิงสร้างสรรค์ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่เขียนงานเขียนครั้งที่ 1 จะนำเสนอคุณค่าของเรื่องโดยเขียนในประเด็นกว้าง ๆ ค่อนข้างกำกวม ทำให้ผู้อ่านต้องวิเคราะห์หรือตีความด้วยตนเองว่าประเด็นใดที่นักเรียนต้องการสื่อสารเพื่อนำเสนอคุณค่าของเรื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เนื่องจากในปัจจุบันนี้ในสังคมทั่วโลกทุกคนมีความเหลื่อมล้ำและไม่มีความเท่าเทียมในมนุษย์ชน ทั้งสถานะทางรายได้ การงาน อาหาร หรือโอกาสในการได้รับการศึกษา รวมถึงที่อยู่อาศัย และปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย

“ความเหลื่อมล้ำ” หรือ ความไม่เท่าเทียมกัน เนื่องจากความไม่เท่าเทียมกันปรากฏขึ้นในทุก ๆ เรื่องทั่วโลกและทุก ๆ เวลา ดังนั้นปัญหานี้ไม่อาจจัดให้หมดสิ้นไปได้ ความเหลื่อมล้ำในสังคมจึงมีมาอย่างยาวนาน ทั้งด้านเศรษฐกิจที่มีไม่เท่ากันในแต่ละพื้นที่ ทำให้เกิดปัญหาที่ไม่ดีตามมา เช่น ผู้คนขาดรายได้ ข้าวของค่าครองชีพสูง อัตราการตกรงานสูงขึ้น และการค้าและการลงทุนขาดทุน อีกทั้งเรื่องการศึกษาไม่เท่ากันและความเจริญในแต่ละพื้นที่ไม่มีความเท่ากัน ในแต่ละพื้นที่ บางพื้นที่ได้รับการศึกษาแต่ในอีกพื้นที่ได้รับการศึกษาไม่มีคุณภาพพอ ทำให้การศึกษาของแต่ละคนไม่เท่ากัน หากเป็นลูกของคนที่ยากจนมีฐานะ มีอิทธิพล ก็จะได้การศึกษาที่ดีกว่าลูกของคนธรรมดาทั่วไป จึงเกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ส่งผลกระทบต่อชีวิตของเด็กที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่มาก ในอนาคตเมื่อจบการศึกษาแล้วหางานทำ บางหน่วยงานจะเลือกเฉพาะสถาบันชื่อดัง ทำให้คนที่เรียนจบใหม่หลาย ๆ คนไม่มีโอกาสที่จะได้ทำงาน

ความไม่เท่าเทียมนั้นมีผลกระทบอย่างมากในการใช้ชีวิตของใครหลาย ๆ คน ทั้งด้าน
การเงิน การทำงาน การศึกษา การค้า และอื่น ๆ เกิดการเหลื่อมล้ำในสังคมของเราตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

(นักเรียนคนที่ 9 งานเขียนเรียงความ ครั้งที่ 1)

จากตัวอย่างงานเขียนของนักเรียนคนที่ 9 พบว่า นักเรียนนำเสนอคุณค่าในงาน
เขียนปรากฏในองค์ประกอบที่ 3 ของเรียงความ คือ ส่วนสรุป โดยเป็นการแสดงให้เห็นว่า
ปัญหาความไม่เท่าเทียมที่เกิดในสังคมส่งผลต่อคนในสังคมอย่างไร ซึ่งนักเรียนใช้ประโยคที่ให้
ความหมายขยายออกว่า “ความไม่เท่าเทียมนี้มีผลกระทบอย่างมากในการใช้ชีวิตของใครหลาย ๆ
คน” และ “เกิดการเหลื่อมล้ำในสังคมของเราตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน” ซึ่งตีความได้หลากหลายและ
ไม่ได้แสดงชัดเจนว่านักเรียนต้องการสื่อสารหรือมีจุดประสงค์ที่จะให้คุณค่าต่อผู้อ่านหรือสังคมใน
ทิศทางใด ซึ่งการเขียนครั้งที่ 5 ของนักเรียนจะพบว่า นักเรียนแสดงจุดมุ่งหมายที่นำเสนอคุณค่าใน
งานเขียนได้ชัดเจนขึ้น เขียนประเด็นที่หลากหลายและขยายความให้เห็นชัดเจนว่าผู้อ่านหรือ
สังคมควรทำอย่างไรกับประเด็นที่นักเรียนนำเสนอ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

โลกปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับรูปร่างหน้าตา ภาพลักษณ์ที่ดีจะช่วยให้บุคคลนั้นมีโอกาส
ในสังคมมากขึ้น ศัลยกรรมความงามจึงเข้ามามีบทบาทและได้รับความนิยมอย่างมากโดยเฉพาะวัยรุ่นที่
ต้องการสวยหล่อ ดูดีในสายตาของผู้อื่น การทำศัลยกรรมจึงไม่ควรเป็นเรื่องที่ถูกมองว่าเป็นการหลอกหลวง
หรือยอมรับไม่ได้ในสังคมอีก

วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับ ในโลกที่ทุกอย่างติดต่อสื่อสารได้อย่างง่ายดาย การ
ได้รับความนิยม การมีชื่อเสียง จะช่วยสร้างรายได้ให้คนคนนั้นอย่างมาก ความต้องการที่จะดูสวย ดูหล่อ ใน
สายตาของผู้อื่นจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นในตัวเองด้วย การทำศัลยกรรมความงามที่ถูกมองในแง่ลบ เช่น
เป็นการนำสิ่งแปลกปลอมเข้าร่างกาย ผู้ที่ทำศัลยกรรมเป็นคนที่ถูกมองเพราะหน้าตาเดิมไม่ได้สวยหรือ
หล่อตามที่คนอื่นเห็น หรือผู้ที่ทำศัลยกรรมเป็นผู้เสพติดศัลยกรรม เป็นต้น ความคิดต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็น
ความคิดที่แสดงถึงการไม่ยอมรับความเปลี่ยนแปลง การไม่เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ทั้งที่จริงแล้วการ
ทำศัลยกรรมของวัยรุ่นอาจเป็นการสร้างความมั่นใจ การวางแผนและเตรียมตัวในด้านจิตใจ ด้านร่างกาย
และด้านค่าใช้จ่าย และการมองอนาคตว่าการทำศัลยกรรมจะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของตัวเองได้

ศัลยกรรมความงามจึงควรถูกมองในมุมใหม่ว่าเป็นเรื่องปกติ ไม่ว่าเพศใดก็ต้องการความ
มั่นใจ แก้ไขข้อบกพร่องที่ทำให้รู้สึกไม่ดีกับตนเอง ทุกคนมีเหตุผล วัยรุ่นที่ต้องการทำศัลยกรรมก็มีเหตุผล จึง
ควรเข้าใจและยอมรับการทำศัลยกรรมในวัยรุ่น

(นักเรียนคนที่ 9 งานเขียนสื่อสารเพื่อโต้แย้ง ครั้งที่ 5)

จากตัวอย่างงานเขียนครั้งที่ 5 ของนักเรียนคนที่ 9 พบว่า นักเรียนนำเสนอคุณค่าในงานเขียนด้วยจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนตามลักษณะของงานเขียนเชิงโต้แย้ง คือ การแสดงความเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นที่กำหนด โดยนักเรียนเห็นด้วยแล้วอธิบาย ยกตัวอย่างประกอบว่า เพราะเหตุใด และให้เหตุผลว่าการไม่เห็นด้วยมีข้อเสียที่ผู้อ่านหรือสังคมควรมีแนวคิดหรือปฏิบัติอย่างไรกับประเด็นที่ผู้เขียนนำเสนอ จากข้อความที่ว่า **“ความคิดต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นความคิดที่แสดงถึงการไม่ยอมรับความเปลี่ยนแปลง การไม่เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น”** และนำเสนอคุณค่าในองค์ประกอบส่วนสรุปอีกครั้งว่า **“ทุกคนมีเหตุผล วัยรุ่นที่ต้องการทำคัลยกรรมก็มีเหตุผล จึงควรเข้าใจและยอมรับการทำคัลยกรรมในวัยรุ่น”** การเน้นย้ำในส่วนสรุปนี้เป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นนั้นเห็นความคิดและเหตุผลประกอบที่แตกต่างผ่านมุมมองของนักเรียนที่เป็นผู้เขียน เป็นการเปิดโลกทัศน์ให้ผู้อ่านได้ แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านคุณค่าต่อผู้อ่านดีขึ้น

ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถของนักเรียนทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบจะเห็นได้ว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนเมื่อจำแนกแต่ละองค์ประกอบได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ด้านการลำดับความคิด และด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน มีการเปลี่ยนแปลงความสามารถไปในทางที่ดีขึ้นในทุกครั้งของการเขียนงานแต่ละประเภท กล่าวคือ งานเขียนครั้งที่ 1 และงานเขียนครั้งที่ 2 นักเรียนเขียนงานโดยองค์ประกอบของงานเขียนไม่ครบถ้วน เนื้อหาซ้ำและวกวน ขาดความแปลกใหม่ การใช้ภาษามีข้อบกพร่อง ขาดการลำดับความคิด และงานเขียนไม่ค่อยปรากฏคุณค่าต่อผู้อ่าน แต่งานเขียนครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 เนื้อหาของงานเขียนครบถ้วนตามองค์ประกอบ สอดคล้องกับหัวข้อและจุดมุ่งหมายของงานเขียนประเภทนั้น ๆ การใช้ภาษามีความหลากหลายมากขึ้น การลำดับความคิดและการให้คุณค่าต่อผู้อ่านปรากฏต่อผู้อ่านชัดเจนขึ้น และงานเขียนครั้งที่ 5 นักเรียนสามารถเขียนงานได้ถูกต้อง ครบถ้วนตามองค์ประกอบ เนื้อหามีความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ขึ้น สังเกตได้จากการกำหนดประเด็นที่หลากหลายในงานเขียนของนักเรียนส่วนใหญ่และอธิบายเหตุผลประกอบได้ อีกทั้งสามารถนำเสนอคุณค่าให้ผู้อ่านหรือสังคมได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง
2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ ตอนที่ 2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวมของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง พบว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังได้รับการ

จัดการเรียนการสอนของนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 19.29 (SD = 2.33) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 12.90 (SD = 2.91) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์จำแนกตามองค์ประกอบของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวทางการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง พบว่า องค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านการใช้ภาษา 3) ด้านการลำดับความคิด และ 4) ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนทุกองค์ประกอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวทางการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากการเขียนร้อยแก้ว 5 ประเภท ได้แก่ การเขียนเรียงความ การเขียนสื่อสารเพื่อแสดงทรรศนะ การเขียนสื่อสารเพื่อเชิญชวน การเขียนสื่อสารเพื่อโน้มน้าว และการเขียนสื่อสารเพื่อโต้แย้ง ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวทางการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ที่ได้จากการวิเคราะห์ผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 5 ประเภทของนักเรียนรายบุคคล ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ด้านเนื้อหา 2. ด้านการใช้ภาษา 3. ด้านการลำดับความคิด และ 4. ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านเนื้อหา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า งานเขียนครั้งที่ 1 และงานเขียนครั้งที่ 2 นักเรียนเขียนเนื้อหาโดยไม่นำเสนอแนวคิดที่แปลกใหม่หรือน่าสนใจ นักเรียนเขียนประเด็นเดิมซ้ำ ๆ โดยงานเขียนครั้งที่ 3 เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเขียนแต่ละรูปแบบมากขึ้นแต่ยังไม่มีแนวคิดที่แปลกใหม่ แต่ในระยะหลังของการทดลอง งานเขียนครั้งที่ 4 และงานเขียนครั้งที่ 5 นักเรียนสามารถขยายประเด็นจากหัวข้อที่กำหนดและแสดงแนวคิดที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์จากหัวข้อได้ อีกทั้งสามารถนำเสนอแนวคิดและให้เหตุผลประกอบได้อย่างชัดเจน

2.2 ด้านการใช้ภาษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า งานเขียนครั้งที่ 1 และงานเขียนครั้งที่ 2 นักเรียนจะใช้ภาษาพูดหรือภาษาไม่เป็นทางการในงานเขียน ใช้คำซ้ำ ไม่มีคำศัพท์ที่แปลกใหม่ และใช้คำผิด โดยงานเขียนครั้งที่ 2 ปรากฏการใช้สรรพนามแทนคำนามที่กล่าวถึงซ้ำ ๆ เพิ่มขึ้น แต่ภาษายังไม่สละสลวย

แต่ในระยะหลังของการทดลอง งานเขียนครั้งที่ 3 นักเรียนเริ่มใช้กลวิธีทางภาษา เช่น การตั้งคำถาม จากเดิมที่เขียนอธิบายเพียงอย่างเดียว งานเขียนครั้งที่ 4 และงานเขียนครั้งที่ 5 ปรากฏการใช้คำศัพท์ ใหม่ที่หลากหลาย การเชื่อมประโยค เชื่อมคำในงานเขียนมีความสละสลวย ใช้ภาษาทางการ และมีการปรับใช้ประโยคจากงานเขียนเดิมในงานเขียนใหม่ด้วยการเรียบเรียงประโยคใหม่อีกด้วย

2.3 ด้านการลำดับความคิด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า งานเขียนครั้งที่ 1 นักเรียนไม่มีการวางโครงเรื่อง ขาดการลำดับความคิดทำให้เขียนเนื้อหาวกวน ไม่สอดคล้องกับองค์ประกอบของงานเขียน หลายชิ้นงานไม่ปรากฏองค์ประกอบงานเขียนซึ่งแสดงให้เห็นถึงการขาดจุดมุ่งหมายในงานเขียน งานเขียนครั้งที่ 2 นักเรียนเริ่มมีการกำหนดประเด็นจากหัวข้องานเขียนที่ชัดเจนขึ้นแต่เขียนวกวนอยู่ แต่งานเขียนครั้งที่ 3 และงานเขียนครั้งที่ 4 นักเรียนมีการลำดับความคิดในงานเขียนที่ชัดเจน โดยเขียนประเด็น จากนั้นใช้เหตุผลอธิบายประเด็นนั้น ๆ โดยงานเขียนครั้งที่ 5 แสดงการลำดับความคิดที่ชัดเจนและเป็นระบบ ปรากฏการวางโครงเรื่อง กำหนดประเด็น ใช้เหตุผลประกอบ ได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและองค์ประกอบของงานเขียนนั้น ๆ

2.4 ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า งานเขียนครั้งที่ 1 และงานเขียนครั้งที่ 2 นักเรียนจะนำเสนอคุณค่าในงานเขียนในประเด็นกว้าง ๆ ไม่ได้แสดงชัดเจนว่านักเรียนต้องการสื่อสารหรือมีจุดประสงค์ให้คุณค่าในด้านใด แต่ในงานเขียนครั้งที่ 3 และงานเขียนครั้งที่ 4 จะมีการให้รายละเอียดเกี่ยวกับคุณค่าที่นักเรียนนำเสนอได้ดีขึ้น โดยงานเขียนครั้งที่ 5 นักเรียนนำเสนอคุณค่าในประเด็นที่หลากหลายและทำให้ผู้อ่านเห็นภาพว่าสามารถนำไปใช้กับตนเองหรือสังคมได้อย่างไร ผู้อ่านหรือสังคมควรทำอย่างไรกับประเด็นที่นักเรียนนำเสนอ

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยซึ่งมีสาระสำคัญ 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง และ 2) ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาคะแนนจำแนกตามองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า องค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านภาษา 3) ด้านการลำดับความคิด และ 4) ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกองค์ประกอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้ จากการศึกษาปัญหาด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนมีมุมมองต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าเป็นทักษะที่ยาก ขาดแนวคิดในการเขียนหรือไม่สามารถถ่ายทอดแนวคิดที่ตนเองคิดไว้ให้ออกมาเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ อีกทั้งต้องใช้เวลาค่อนข้างมากในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ซึ่งแนวคิดวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเขียนจะช่วยให้**นักเรียนเกิดการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่ม ช่วยเพิ่มคุณค่าให้งานเขียน เกิดทักษะการเขียนเชิงวาทศิลป์ที่ส่งผลต่อการเขียนเชิงโน้มน้าว การเขียนโต้แย้งอย่างมีเหตุผล และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (Fletcher, 2015) โดยแนวคิดวิทยาศาสตร์จะช่วยเพิ่มคุณภาพและความหลากหลายของข้อความ ถ้อยคำสำนวน ทำให้ความซับซ้อนของเรื่องเพิ่มขึ้น เกิดการจัดหมวดหมู่ความรู้ ที่จะทำให้นักเรียนค้นหาแนวทางการเขียนที่หลากหลาย เกิดการจัดสรรคำให้เป็นวัตถุประสงค์ในงานเขียน ทำให้เกิดความงามทางภาษา สร้างความแปลกใหม่และดึงดูดใจ ซึ่งเป็นลักษณะของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ (Adsit, 2018; Klein et al., 2017) ในขณะที่แนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนจะได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย ผ่านกระบวนการสอนเขียนที่ประกอบด้วยลักษณะ 6 ประการ ได้แก่ 1) ใช้ขั้นตอนการทำกิจกรรมน้อย 2) มีวิธีการทำงานที่หลากหลายภายในกลุ่มเพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกัน 3) เสริมสร้างทักษะการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่ม ซึ่งจะแสดงออกมาระหว่างการทำงานภายในกลุ่ม 4) ขึ้นภาระงานก่อนการเขียน 5) ขึ้นภาระงานหลังการเขียน และ 6) ขึ้นภาระงานของกลุ่ม ซึ่งลักษณะทั้ง 6 ประการนี้จะช่วยให้นักเรียนร่วมมือกันในกิจกรรมการเขียนเพื่อส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์และการสร้างความรู้ร่วมกัน (Lowry et al., 2004; Storch, 2005)**

ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังที่สามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จากเอกสารทางวิชาการ (Fletcher,

2015; Lowry et al., 2004; Rbui et al., 2015) ได้ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้ 1. ขั้นสร้างปฏิสัมพันธ์และกำหนดเป้าหมายในการเขียน เป็นขั้นตอนที่นักเรียนรวมกลุ่มเพื่อดำเนินงาน โดยจัดกลุ่มย่อยเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ ตั้งเป้าหมายการเขียน และร่วมกันมอบหมายหน้าที่การทำงาน 2) ขั้นวิเคราะห์วิทยาศาสตร์ แบ่งขั้นตอนย่อยเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ ได้แก่ 1) ขั้นรู้จักผู้เขียน (ethos) 2) ขั้นเข้าใจผู้อ่าน (pathos) 3) ขั้นใช้เหตุผล (logos) 3. ขั้นร่วมสร้างงานเขียน เป็นขั้นตอนที่นักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากขั้นวิเคราะห์วิทยาศาสตร์ลงมือสร้างงานเขียนของกลุ่ม และ 4. ขั้นประเมินงานเขียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นขั้นที่นักเรียนนำเสนอผลงานและประเมินผลงานตามเกณฑ์ จากนั้นทบทวนการดำเนินงานของกลุ่มเพื่อปรับปรุงและพัฒนางานเขียน

แต่ละขั้นตอนของแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นนั้น เป็นขั้นตอนการสอนเขียนที่สามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ด้านเนื้อหา 2. ด้านการใช้ภาษา 3. ด้านการเรียบเรียงความคิด และ 4. ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน ทั้งจากการพิจารณาภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาร่วมกับใบงานบันทึกข้อมูลของงานเขียนแต่ละประเภทร่วมกับตารางวิเคราะห์วิทยาศาสตร์ในงานเขียนแต่ละประเภทจากการทำกิจกรรมในระหว่างการจัดการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง สรุปได้ว่า นักเรียนสามารถตั้งเป้าหมายในงานเขียนแต่ละประเภทได้ชัดเจนขึ้น รับทราบปัญหาการเขียนของสมาชิกในกลุ่มร่วมกันและหาวิธีการแก้ไขปัญหามา ข้อมูลประกอบการเขียนที่ครูกำหนดให้ช่วยให้นักเรียนมีข้อมูล มีแนวทางการเขียนเบื้องต้น และมีตัวอย่างคำที่สามารถใช้ประกอบการเขียนในงานเขียนแต่ละประเภทได้หลากหลายมากขึ้น

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังสามารถทำให้นักเรียนได้พัฒนาการเขียนซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังได้รับการจัดการเรียนการสอนสูงขึ้น ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับ Solomon (2007) Khany et al., (2019) ที่เสนอว่า แนวคิดวิทยาศาสตร์สามารถประยุกต์เข้ากับเนื้อหาการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ในชั้นเรียน ผู้เขียนที่ใช้วิทยาศาสตร์ในการเขียนจะมีรูปแบบการเขียนที่มีแนวทางปฏิบัติที่เป็นจริงและชัดเจน เขียนอธิบายได้ครอบคลุม และมีการใช้อุปมาเปรียบเทียบให้เห็นชัดเจนสอดคล้องกับ อรรถพร ปิณฑน์โอวาท (2543) ที่กล่าวสรุปในงานวิจัยรอบวาทวิพากษ์ตะวันตก (ค.ศ. 1925 - 2000) กับบริบทไทยว่า การสื่อสารด้วยการใช้วิทยาศาสตร์ที่ใช้ในงานเขียน ผู้เขียนต้องค้นหาจุดประสงค์ของการสื่อสาร บทบาทที่ผู้สื่อสารกำลังสวมอยู่ ภาษาและลีลาที่ผู้สื่อสารใช้ โครงสร้างของสาร หลักฐานและข้อโต้แย้ง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ เชื่อถือ ในขณะที่แนวคิด

การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังจะช่วยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น นำเสนอแนวคิดในการเขียน เพื่อขยายขอบเขตของความคิดสร้างสรรค์เพื่อร่วมกันสร้างงานเขียนให้บรรลุผล เมื่อพิจารณาจากการสังเกตระหว่างการจัดการเรียนการสอนร่วมกับใบงานบันทึกข้อมูล พบว่า ในแต่ละประเภทงานเขียนเมื่อนักเรียนรวมกลุ่มจะเกิดการร่วมมือ ช่วยเหลือ และสร้างปฏิสัมพันธ์กัน นักเรียนจะมีการปรับเปลี่ยนหน้าที่ภายในกลุ่ม ร่วมกันนำเสนอแนวคิด คั่นคว้าข้อมูล และช่วยเหลือกัน การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังจึงทำให้นักเรียนได้ร่วมกันเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุผล มุ่งการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น (วัชรรา เล่าเรียนดี และคณะ, 2560; ชลธิชา หอมฟุ้ง, 2560)

อีกทั้งผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในองค์ประกอบด้านเนื้อหาและด้านการใช้ภาษา พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ด้านเนื้อหา ($M = 6.24$) สูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านการใช้ภาษา ($M = 4.95$) ซึ่งสูงกว่าองค์ประกอบด้านอื่น ๆ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง มีขั้นตอนที่ช่วยให้นักเรียนได้สร้างปฏิสัมพันธ์ บอกเล่าประสบการณ์การเขียนของตน และร่วมกันทบทวนปัญหาการเขียนของกลุ่ม และมีขั้นตอนการวิเคราะห์วิทยาศาสตร์เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการเขียน ทำให้นักเรียนที่เป็นสมาชิกกลุ่มสามารถช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกด้านการคิดประเด็นเนื้อหา ร่วมกันนำเสนอความคิดและวิเคราะห์ข้อมูลที่จะใช้เขียน และเรียบเรียงภาษา ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถจดจำลักษณะภาษา วิธีการนำเสนอเนื้อหาที่ได้จากการทำกิจกรรมกลุ่มได้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับ Soraya (2016) และ Veramuthu and Shah (2020) ที่เสนอว่า การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังมีประสิทธิภาพสูงในการสอนเขียน มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการเขียนและเจตคติที่ดีต่อการเขียนสูงขึ้น

2. ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง

ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากการฝึกเขียนงานเขียนร้อยแก้ว 5 ประเภทของนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้แก่ การเขียนเรียงความ การเขียนสื่อสารเพื่อแสดงทรรศนะ การเขียนสื่อสารเพื่อเชิญชวน การเขียนสื่อสารเพื่อโน้มน้าว และการเขียนสื่อสารเพื่อโต้แย้ง ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง จำแนกตามองค์ประกอบ สรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังมีการเปลี่ยนแปลง

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระยะหลังดีขึ้นกว่าในระยะแรก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยอภิปรายผลของการวิจัย โดยจำแนกตามองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ด้านเนื้อหา 2. ด้านการใช้ภาษา 3. ด้านการลำดับความคิด และ 4. ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน พิจารณาจากประเภทงานเขียนที่มอบหมายนักเรียนเป็นรายบุคคล 5 ประเภทงานเขียน รวม 5 ครั้ง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ด้านเนื้อหา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านเนื้อหา พบว่า ในช่วงงานเขียนครั้งที่ 1 และงานเขียนครั้งที่ 2 นักเรียนจะเขียนประเด็นเนื้อหาซ้ำ ๆ ไม่นำเสนอแนวคิดที่แปลกใหม่ มีการคัดลอกข้อความบางส่วนจากตัวอย่างงานเขียนอื่น โดยงานเขียนครั้งที่ 2 เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้องานเขียนที่กำหนดมากขึ้น แต่ยังคงกล่าวถึงประเด็นซ้ำ ๆ และใช้วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาแบบเล่าไปเรื่อย ๆ แต่ในงานเขียนครั้งที่ 3 นักเรียนเขียนเนื้อหาที่สอดคล้องกับหัวข้อและจุดประสงค์ของงานเขียนประเภทที่กำหนดมากขึ้น โดยงานเขียนครั้งที่ 4 และงานเขียนครั้งที่ 5 นักเรียนสามารถเขียนเนื้อหาที่มีแนวคิดและประเด็นที่แปลกใหม่ มีความสร้างสรรค์ และหลากหลายขึ้น พิจารณาจากการเขียนเนื้อหาที่สอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนดโดยอธิบายประเด็นได้หลากหลาย น่าสนใจ สามารถแสดงรายละเอียดและเหตุผลประกอบได้ดีตามจุดประสงค์ของงานเขียนประเภทที่กำหนดได้

ทั้งนี้ เนื่องจากแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์วิทยาศาสตร์ นักเรียนจะฝึกวิเคราะห์จุดประสงค์ของผู้เขียนที่จะถ่ายทอดผ่านงานเขียน การเข้าใจผู้อ่านว่าจะมีความคิด ความรู้สึกต่อเรื่องที่อ่านในประเด็นใดบ้าง และการใช้เหตุผลประกอบเพื่อให้งานเขียนเป็นไปตามจุดประสงค์และสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจ เห็นด้วย และยอมรับได้ โดยนักเรียนจะได้ร่วมกันฝึกวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลประกอบงานเขียน ร่วมกับตารางวิเคราะห์วิทยาศาสตร์ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่จะวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของงานเขียนแต่ละประเภท ฝึกการวิเคราะห์ผู้อ่าน และฝึกค้นคว้าข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการเขียน ไม่เขียนไปเรื่อย ๆ โดยขาดเหตุผลประกอบ และได้เรียนรู้แนวคิดและมุมมองการวิเคราะห์ที่แตกต่าง แปลกใหม่ จากเพื่อนสมาชิกกลุ่มทำให้นักเรียนสามารถนำแนวทาง วิธีคิดนั้นไปใช้ในการสร้างงานเขียนของตนเองที่มีความแปลกใหม่และสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นได้ ทำให้ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านเนื้อหาของนักเรียนในระยะหลังสูงกว่าก่อนเรียน

เมื่อพิจารณาร่วมกับใบงานบันทึกข้อมูลการเขียนในแต่ละครั้งและตารางวิเคราะห์วาทศาสตร์ในงานเขียนแต่ละประเภท พบว่านักเรียนสามารถบอกจุดประสงค์ของงานเขียนได้ดีขึ้น วิเคราะห์ลักษณะของผู้อ่านและมุมมองผู้อ่านต่องานเขียน และวิเคราะห์เหตุผลที่จะใช้ประกอบงานเขียนได้ชัดเจนขึ้นตามลำดับ อีกทั้งนักเรียนยังมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเขียนของกลุ่มและสะท้อนปัญหาของงานเขียนในแต่ละครั้งในใบงานบันทึกข้อมูล สรุปได้ว่า นักเรียนที่เคยเขียนงานมาก่อนจะช่วยแลกเปลี่ยนแนวคิดกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้ ทำให้เพื่อนในกลุ่มที่ไม่ถนัดในงานเขียนประเภทนั้น ๆ ได้แนวคิดหรือวิธีการเขียนที่ไปปรับใช้กับงานตนเองได้ ปัญหาของกลุ่มที่นักเรียนบันทึกได้ช่วยให้การเขียนงานเขียนประเภทต่อไปมีการแก้ไขและพัฒนาได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Solomon (2007) และ Fletcher (2015) ที่ศึกษาการใช้แนวคิดวาทศาสตร์ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ว่าการใช้แนวคิดวาทศาสตร์จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกและแสดงการวิเคราะห์วิจารณ์ทางภาษาผ่านการค้นหาวาทศาสตร์ในงานเขียนเช่นเดียวกับการเขียนสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนจะต้องค้นหาแนวทาง ลักษณะและรูปแบบเพื่อใช้ในการเขียนให้แตกต่างหลากหลาย เมื่อนักเรียนได้วิเคราะห์ประเด็นเนื้อหาจากหัวข้อที่กำหนด หาข้อมูลเพื่ออธิบายเหตุผลประกอบก่อนที่จะเขียนงาน จะช่วยเพิ่มการแสดงความคิดเห็นประกอบในงานเขียนได้ดีขึ้น จะสามารถนำมาสร้างงานเขียนที่ตรงตามจุดประสงค์ และสร้างงานเขียนใหม่ ๆ ออกมาได้

นอกจากนี้การใช้แนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังประกอบจะช่วยให้ นักเรียนได้เรียนรู้การนำเสนอความคิด การฝึกการเขียนร่วมกับเพื่อน ทำให้สามารถพัฒนางานเขียนของตนเองได้ดีขึ้น สอดคล้องกับ Soraya (2016) และ Veramuthu and Shah (2020) ที่ศึกษาผลของการใช้การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังในการสอนเขียนเพื่อพิจารณาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน พบว่า การนำกลยุทธ์การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังไปใช้ในขั้นตอนการสอนเขียนจะช่วยพัฒนาทักษะการเขียนและเจตคติที่ดีต่อการเขียน และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

2.2 ด้านการใช้ภาษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านการใช้ภาษา พบว่า ในงานเขียนครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 นักเรียนจะใช้ภาษาไม่เป็นทางการในงานเขียน เขียนคำผิด ใช้คำผิดความหมาย การใช้คำเดิม ๆ ซ้ำ ๆ และใช้ภาษาในการเขียนที่วกวน สับสน และไม่สละสลวย แต่ในงานเขียนระยะหลังพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ใช้ภาษาทางการในการเขียน คำผิวน้อยลงมาก ความหลากหลายของคำศัพท์เพิ่มขึ้น เขียนประโยคที่อ่านเข้าใจชัดเจน มีการใช้กลวิธีทางภาษาปรากฏบ้าง และการเชื่อมคำสละสลวยมากขึ้น

ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง จะมีขั้นตอนการสร้างงานเขียนของกลุ่ม ประกอบด้วย เรียบเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูล ร่างงานเขียน และลงมือสร้างงานเขียน ซึ่งจะเป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะได้ช่วยกัน นำตารางวิเคราะห์จากขั้นวิเคราะห์วาทศาสตร์มาช่วยกันเรียบเรียงก่อนเขียนงานก่อนกลุ่ม ซึ่งเป็น การเปิดโอกาสให้นักเรียนจะแบ่งปันคลังคำศัพท์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับการใช้ภาษาในงานเขียนของ สมาชิกแต่ละคน และเรียบเรียงภาษาในงานเขียนของกลุ่มให้ออกมาเป็นชิ้นงานที่ดีได้ อีกทั้งการได้รับ ข้อมูลประกอบการเขียนที่ครูกำหนดให้ จะทำให้นักเรียนเห็นตัวอย่างการใช้คำหรือการเรียบเรียง เนื้อหา เมื่อนักเรียนเขียนงานเขียนรายบุคคลจะสามารถนำประสบการณ์และข้อมูลที่ได้ระหว่าง การร่วมกันเขียนกับสมาชิกกลุ่มไปปรับใช้ได้ ซึ่งพบว่านักเรียนที่เคยเขียนคำบางคำผิด ในงานเขียน ประเภทถัดมาจะเขียนคำผิมน้อยลง และมีการใช้ภาษาที่ดีขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับ Adsit (2018) ที่อธิบายว่าแนวคิดวาทศาสตร์มีความเชื่อมโยงในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพราะช่วยให้ผู้เขียนเกิดการ จัดสรรคำให้เป็นวัตถุดิบในการสร้างงานเขียน แสดงศักยภาพในการใช้ภาษาเพื่อแสดงจุดมุ่งหมายใน การเขียน แสดงความงามทางภาษา สร้างความแปลกใหม่และดึงดูดใจ และ Soraya (2016) ที่ระบุว่า กลยุทธ์การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังมีประสิทธิภาพสูงในการสอนเขียน ครูที่นำกลยุทธ์การสอน เขียนแบบร่วมมือรวมพลังไปใช้ในขั้นตอนการสอนเขียนจะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนของ นักเรียนให้เพิ่มสูงขึ้น

2.3 ด้านการลำดับความคิด

ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้าน การลำดับความคิด พบว่า งานเขียนในครั้งที่ 1 นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการลำดับความคิด ขาดการวาง โครงเรื่อง เนื้อหาในการเขียนจึงวกวน เขียนซ้ำประเด็นเดิม นักเรียนบางส่วนเขียนงานโดยไม่มี องค์ประกอบของงานเขียนประเภทนั้นอยู่ ซึ่งในงานเขียนครั้งที่ 2 พบว่าองค์ประกอบในงานเขียน ชัดเจนขึ้นแต่เนื้อหายังคงวกวน แต่ในระยะหลังโดยเฉพาะงานเขียนครั้งที่ 5 นักเรียนสามารถลำดับ ความคิดได้เป็นระบบ องค์ประกอบงานเขียนถูกต้อง และเนื้อหาสอดคล้องกับองค์ประกอบและ จุดมุ่งหมายของงานเขียนประเภทนั้น ๆ

การลำดับความคิดที่พัฒนาขึ้นในงานเขียนแต่ละครั้งของนักเรียน เนื่องมาจากการ จัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวาทศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ในขั้นตอนที่ 1 ขั้นสร้างปฏิสัมพันธ์และกำหนดเป้าหมายการเขียน นักเรียนแต่ละกลุ่มจะต้องช่วยกัน ตั้งเป้าหมายการเขียนซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนเริ่มพิจารณางานเขียนแต่ละประเภทที่ได้รับมอบหมาย เป้าหมายของกลุ่มนี้จะช่วยให้ระหว่างการทำกิจกรรมการเขียนแต่ละขั้นตอน สมาชิกกลุ่มที่รับทราบ จุดมุ่งหมายของกลุ่มจะมีจุดมุ่งหมายงานเขียนร่วมกัน ในขั้นตอนที่ 2 ขั้นวิเคราะห์วาทศาสตร์ นักเรียนจะต้องร่วมกันวิเคราะห์ใจความสำคัญของเรื่องเพื่อเป็นข้อมูลในงานเขียน และขั้นตอนที่ 3 ขั้นร่วมสร้างงานเขียน เป็นขั้นที่นักเรียนจะฝึกการเรียบเรียงข้อมูลที่วิเคราะห์แล้ว ลำดับประเด็นที่เป็น เหตุและผลเพื่อร่างงานเขียนก่อนลงมือสร้างงานเขียนของกลุ่ม ซึ่งแต่ละขั้นตอนจะช่วยให้ นักเรียนได้

ฝึกฝนกระบวนการลำดับความคิดในการเขียน ทำให้งานเขียนรายบุคคลแต่ละครั้ง นักเรียนมีการพัฒนาการลำดับความคิดในงานเขียนรายบุคคลได้ดีขึ้น สอดคล้องกับ Khany et al. (2019) ที่กล่าวว่า ผู้เขียนที่ฝึกใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์ในการเขียนได้ดีเกิดจากรูปแบบการเขียนที่มีแนวทางปฏิบัติที่เป็นจริงและชัดเจน ช่วยฝึกการเขียนอภิปรายได้ครอบคลุม และช่วยฝึกการใช้โวหารอุปมาเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นได้ชัด และสอดคล้องกับ Veramuthu and Shah (2020) ที่พบว่าการนำกลยุทธ์การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังไปใช้ในขั้นตอนการสอนเขียนจะช่วยพัฒนาทักษะการเขียนและเจตคติที่ดีต่อการเขียน และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

2.4 ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน พบว่า ในครั้งแรก ๆ งานเขียนครั้งที่ 1 และงานเขียนครั้งที่ 2 นักเรียนส่วนใหญ่จะนำเสนอคุณค่าในงานเขียนในประเด็นกว้าง ๆ ความหมายไม่ชัดเจน ผู้อ่านต้องตีความเอง งานเขียนส่วนน้อยไม่พบการนำเสนอคุณค่าต่อผู้อ่าน แต่ในงานเขียนครั้งหลัง งานเขียนครั้งที่ 3 และงานเขียนครั้งที่ 4 นักเรียนมีการนำเสนอคุณค่าในเนื้อหาต่อผู้อ่านและสังคมชัดเจนขึ้น นักเรียนบางส่วนนำเสนอคุณค่าของเนื้อหาที่ตรงจุดประสงค์งานเขียนประเภทนั้น ๆ โดยพิจารณาตามกลุ่มผู้อ่านอีกด้วย และในงานเขียนครั้งที่ 5 พบการนำเสนอคุณค่าต่อผู้อ่านและสังคมในประเด็นที่หลากหลายและแปลกใหม่ขึ้น อธิบายชัดเจนให้ผู้อ่านพิจารณาและนำไปใช้ได้

ทั้งนี้ เนื่องมาจากขั้นวิเคราะห์วิทยาศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ที่นักเรียนได้ฝึกการวิเคราะห์องค์ประกอบ การเข้าใจผู้อ่านจากการกำหนดผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในงานเขียน และขั้นประเมินงานเขียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มอื่นเพื่อปรับปรุงและพัฒนางานเขียนประเภทต่อไป ซึ่งช่วยให้นักเรียนฝึกการพิจารณาคุณค่างานเขียนของกลุ่มตนเอง และคุณค่าจากงานเขียนของกลุ่มอื่น ๆ นอกจากนี้การใช้ข้อมูลการเขียนที่ครูกำหนดไว้ในขั้นวิเคราะห์วิทยาศาสตร์ นักเรียนจะมีตัวอย่างประกอบว่าข้อมูลนั้นมีคุณค่าหรือให้ข้อคิดอย่างไร บางตัวอย่างครูจะแนะแนวทางการพิจารณาคุณค่าจากตัวอย่างนั้น ๆ ทำให้งานเขียนกลุ่มและงานเขียนรายบุคคลแต่ละประเภทมีการพัฒนาด้านคุณค่าต่อผู้อ่านมากขึ้น สอดคล้องกับ Solomon (2007) และ Fletcher (2015) ที่สรุปว่าการใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกและแสดงการวิเคราะห์วิจารณ์ทางภาษา หาข้อมูลเพื่ออธิบายเหตุผลประกอบก่อนที่จะเขียนงาน จะช่วยเพิ่มการแสดงความคิดเห็นประกอบในงานเขียนได้ดีขึ้น เช่นเดียวกับ Veramuthu and Shah (2020) ที่กล่าวว่า การนำกลยุทธ์การสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังไปใช้ในขั้นตอนการสอนเขียนจะช่วยพัฒนาทักษะการเขียนและเจตคติที่ดีต่อการเขียน และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

ผู้วิจัยยังค้นพบว่าขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะด้านการเขียนที่หลากหลายมากขึ้น เนื่องจากการรวมกลุ่มสร้างงานเขียนตามที่ได้รับมอบหมายนั้น นักเรียนจะต้องเปลี่ยนกลุ่มทุกครั้งเมื่อทำงานเขียนประเภทใหม่ และต้องเปลี่ยนหน้าที่ในกลุ่มทุกครั้ง กระบวนการนี้จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนและเรียนรู้การฝึกเขียนในหลายหน้าที่ เช่น การสืบค้นข้อมูล การวางแผนโครงเรื่อง การเรียบเรียงและตรวจสอบข้อมูล ทำให้เมื่อต้องเขียนงานเขียนรายบุคคล นักเรียนจะมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นในงานเขียนแต่ละประเภท

ทั้งนี้ขั้นวิเคราะห์วิทยาศาสตร์ จะช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นรายละเอียดในงานเขียนแต่ละประเภทให้เด่นชัดขึ้น ได้แก่ ขั้นรู้จักผู้เขียน (ethos) นักเรียนจะวิเคราะห์ตนเองในฐานะผู้เขียนได้ละเอียด ช่วยให้นำเสนอมุมมองความคิดผ่านการเขียนสื่อสารแสดงทรรศนะได้ดี ขั้นเข้าใจผู้อ่าน (pathos) ฝึกการวิเคราะห์เข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่าน ช่วยเพิ่มการเร้าอารมณ์ความรู้สึกผ่านการเลือกใช้ถ้อยคำหรือประโยค ทำให้จุดมุ่งหมายของการเขียนสื่อสารเพื่อเชิญชวนและการเขียนสื่อสารเพื่อโน้มน้าวเด่นชัดมากขึ้นจากการใช้ภาษา เนื้อหาที่แสดงถึงความเข้าใจผู้อ่าน ขั้นการใช้เหตุผล (logos) จะช่วยให้นักเรียนได้ประเด็นใจความสำคัญที่จะทำให้เกิดการเขียนเรียงความมีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ ช่วยให้นักเรียนหาเหตุผลและข้อสนับสนุนที่น่าเชื่อถือ มาใช้ในการเขียนสื่อสารเชิงโต้แย้ง

อีกทั้งขั้นประเมินงานเขียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นขั้นที่นักเรียนจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้งานเขียนของกลุ่มอื่นเพิ่มเติม เกิดการแลกเปลี่ยนความคิด และฝึกการปรับปรุงและพัฒนาการเขียนที่นำไปสู่การพัฒนางานเขียนรายบุคคลต่อไป เมื่อพิจารณาร่วมกับใบงานบันทึกข้อมูลในการเขียนระยะหลัง และการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนกล้าแสดงความคิดในการประเมินงานเพื่อนมากขึ้น เมื่อเปลี่ยนกลุ่มใหม่นักเรียนพยายามแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่พบจากกลุ่มเดิมได้ดีขึ้น ส่งผลต่องานเขียนรายบุคคลในแต่ละครั้งมีการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์แต่ละองค์ประกอบได้ดีขึ้น สอดคล้องกับ Bromley (1992, อ้างถึงใน นิพาดา ไตรรัตน์, 2553) กล่าวว่า กระบวนการสอนเขียนต้องประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นก่อนการเขียน ขั้นการร่าง ขั้นปรับปรุงแก้ไข และขั้นนำเสนอผลงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ บันลือ พงษ์เกษวัน (2533) ที่กล่าวว่าการส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ครูควรให้อิสระในการทำงาน ส่งเสริมและให้โอกาสการแลกเปลี่ยนโดยการเล่า รายงาน อภิปราย และสรุปผลโดยนักเรียนเสมอ

ข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยเรื่องนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับทุกขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง โดยสังเกตกระบวนการกลุ่ม นักเรียนควรเปลี่ยนกลุ่มและปรับเปลี่ยนหน้าที่ในกลุ่มทุกครั้ง เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้กระบวนการกลุ่มและกระบวนการฝึกเขียน จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น

2. การเตรียมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ในตารางวิเคราะห์วิทยาศาสตร์ต้องมีเนื้อหาและกลวิธีการใช้ภาษาที่น่าสนใจ มีแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเห็นตัวอย่างการใช้ภาษาหรือการใช้เหตุผลประกอบงานเขียน จะช่วยให้นักเรียนวิเคราะห์วิทยาศาสตร์ในงานเขียนเพื่อนำไปสู่การสร้างงานเขียนของกลุ่มได้ดีขึ้น ซึ่งจะช่วยให้งานเขียนรายบุคคลพัฒนาได้ดีขึ้นเช่นเดียวกัน

3. ผู้สอนสามารถอธิบายและแสดงตัวอย่างการวิเคราะห์วิทยาศาสตร์จากตัวอย่างงานเขียนอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเภทงานเขียนที่นักเรียนต้องเขียน เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ของนักเรียนได้ โดยลักษณะของงานเขียนที่ควรนำมาใช้เป็นตัวอย่างในการฝึกวิเคราะห์วิทยาศาสตร์ก่อนได้รับหัวข้องานเขียน รวมถึงผู้เรียนสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบเพิ่มเติมได้ ผู้สอนควรพิจารณา ดังนี้

3.1 รูปแบบของงานเขียนใกล้เคียง สอดคล้อง หรือแตกต่างจากงานเขียนที่นักเรียนจะฝึกวิเคราะห์และเขียนเป็นกลุ่มอย่างไร

3.2 องค์ประกอบของงานเขียนครบถ้วนหรือไม่ หากไม่ใช้งานเขียนที่องค์ประกอบครบถ้วน ผู้สอนควรอธิบายให้เห็นชัดเจนว่าเป็นอย่างไร

3.3 ภาษาที่ปรากฏในตัวอย่างงานเขียนต้องสะกดคำถูกต้อง ใช้ถ้อยคำสำนวนที่ไพเราะ หรือมีความหลากหลาย ใช้ระดับภาษาเดียวกัน โดยงานเขียนแต่ละรูปแบบจะมีรายละเอียดการใช้ภาษาที่แสดงถึงงานเขียนรูปแบบนั้น ๆ แม้จะมีองค์ประกอบเหมือนกันก็ตาม เช่น คำว่า ควรจะ น่าจะ พึง ใช้ในการเขียนสื่อสารเพื่อแสดงทรรศนะ ผู้สอนควรชี้ให้เห็นชัดเจน

3.4 หากใช้ตัวอย่างงานเขียนที่ต้องการให้เห็นจุดที่ควรปรับปรุงและพัฒนา ผู้สอนควรร่วมอภิปรายและพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องโดยละเอียด

4. ตัวอย่างงานเขียนหรือบทอ่านที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง มีดังนี้

4.1 งานเขียนเรียงความ มีครบองค์ประกอบเรียงความ มีเอกภาพ ไม่เขียนนอกเรื่อง มีสัมพันธภาพ ข้อความและย่อหน้าต้องเกี่ยวเนื่องกัน และมีสารัตถภาพ เน้นสาระสำคัญของแต่ละย่อหน้าและเนื้อหาทั้งหมด เช่น เรียงความที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดระดับมัธยมศึกษา จากงานวิชาการต่าง ๆ

4.2 งานเขียนแสดงทรรศนะ ควรมีครบองค์ประกอบของงานเขียน หรือเป็นบทความ ข่าวนักเรียนสนใจ มีความรู้ หรือเป็นเรื่องที่สังคมให้ความสนใจ เพื่อขยายมุมมองของนักเรียนให้กว้างมากขึ้น หลีกเลี่ยงประเด็นอ่อนไหว หรือประเด็นที่นำไปสู่การเขียนแสดงทรรศนะในแง่ลบ และควรเลือกตัวอย่างงานเขียนที่ใช้คำแสดงทรรศนะที่สอดคล้องกลมกลืนไปกับเรื่อง เช่น บทความเรื่อง ขวนปฏิวัติอุตสาหกรรม ทางออกเดียวชะลอโลกร้อน จากองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

4.3 งานเขียนสื่อสารเพื่อเชิญชวน ควรมีครบองค์ประกอบของงานเขียน ใช้สำนวนภาษาลักษณะเป็นการวิงวอน ขอร้อง แสดงเหตุผลการเชิญชวนให้ทำหรือไม่ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เห็นชัดเจน และจริงใจ หลีกเลี่ยงงานเขียนที่แสดงเจตนาการเชิญชวนด้านลบ เช่น บทความ เรื่อง จ้างวานข้าเถิด เพื่อเชิญชวนให้คนในสังคมให้โอกาสสร้างรายได้ให้คนไร้บ้าน

4.4 งานเขียนสื่อสารเพื่อโน้มน้าว ควรมีครบองค์ประกอบของงานเขียน ใช้สำนวนภาษาที่เร้าอารมณ์ความรู้สึก จูงใจผู้อ่าน และสื่อความหมายชัดเจน มีถ้อยคำแปลกใหม่ หลากหลาย น่าสนใจ หลีกเลี่ยงงานเขียนที่โน้มน้าวใจให้มีความเชื่อหรือทำพฤติกรรมด้านลบ รวมถึงงานเขียนโน้มน้าวใจที่เหตุผลที่ใช้ประกอบไม่หนักแน่น ขาดข้อเท็จจริงประกอบ เช่น บทความ เรื่อง ทำไมต้องผลักดันให้ผักนา เพื่อโน้มน้าวใจให้คนรับประทานผักในมื้ออาหารมากขึ้น

4.5 งานเขียนสื่อสารเพื่อโต้แย้ง ควรมีครบองค์ประกอบของงานเขียน นำเสนอประเด็นโต้แย้งชัดเจน ระบุหรือชี้ให้เห็นจุดที่บกพร่องหรือผิดพลาดโดยมีเหตุผลและข้อสนับสนุนประกอบที่น่าเชื่อถือ การเชื่อมความสละสลวย จูงใจผู้อ่านให้สนใจประเด็นที่ผู้เขียนโต้แย้งได้ เช่น ข่าวเรื่อง ยังมีอีกหลายงานที่เอไอแทนที่มนุษย์ไม่ได้ แสดงการเขียนโต้แย้งเรื่องความสามารถบางประการของมนุษย์ที่เอไอแทนที่ไม่ได้ โดยใช้เหตุผลและข้อสนับสนุนที่ละเอียด ชัดเจน

5. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ผู้วิจัยในเวลาในการจัดการเรียนการสอน 3 คาบ ต้องงานเขียน 1 ประเภท หากผู้สอนสนใจนำการวิจัยไปใช้ควรพิจารณาข้อจำกัดด้านระยะเวลา โดยอาจกำหนดระยะเวลาแต่ละขั้นตอนให้กระชับ แต่ต้องนำไปใช้ให้ครบถ้วนทุกขั้นตอนที่ผู้วิจัยเสนอไว้ในงานวิจัยนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง ผู้วิจัยนำมาใช้ในการสอนรายวิชาเพิ่มเติม วิชาการเขียน จึงสามารถใช้ประเภทงานเขียนได้ 5 ประเภท และใช้ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนต่องานเขียน 1 ประเภท จำนวน 3 คาบ หากผู้สนใจต้องการศึกษาหรือทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนในรายวิชาพื้นฐาน อาจพิจารณางานเขียนตามตัวชี้วัดในแต่ละระดับชั้นแล้วปรับระยะเวลาให้สอดคล้องกับเนื้อหา โดยคงขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนไว้
2. ผู้สนใจสามารถนำการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังไปศึกษาตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรื่องราวรูปแบบต่าง ๆ ได้ เช่น การเขียนสารคดี การเขียนบันเทิงคดี เป็นต้น
3. ผู้สนใจสามารถนำแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังไปศึกษาหรือพัฒนาทักษะด้านภาษาและทักษะการสื่อสารในรายวิชาอื่น ๆ เช่น วิชาภาษาอังกฤษ วิชาสังคมศึกษา เนื่องจากนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังจะได้ฝึกทักษะการสื่อสารโดยเฉพาะการเขียนที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพต่อผู้รับสาร จึงน่าจะนำไปใช้กับการศึกษาตัวแปรที่ต้องใช้การสื่อสารอธิบายเนื้อหาดังกล่าวได้

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส และวิพุธ โสภวงศ์. (2525). *หนังสือเรียนภาษาไทย รายวิชา ท041 การเขียน 1 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). อักษรเจริญทัศน์.
- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2557). *การเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์: Idea ดี ๆ ไม่มีวันหมด* (ฉบับปรับปรุง). (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- จักรพันธ์ สีหามาตย์. (2559). *การพัฒนาความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวความคิดเสริมศักยภาพการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการใช้คำถามแบบกระตุ้นให้คิดและแผนผังความคิด*. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ชนกพร อังศุวิริยะ. (2560). *พัฒนาการเขียนภาษาไทย*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลธิชา หอมฟุ้ง. (2562). แนวทางการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยประยุกต์ใช้หลักเสียง 6 เสียง ของอัลเฟรด ฮิตซ์ค็อกเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน. *Veridian E-Journal*. 12(2), 129-139. สืบค้นจาก https://hetci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/168724/146085?fbclid=IwAR2hSp1pZBZMCD5gllm1o0Dj5Ylu2FGySGqeJUUQ07SAxO4f_vcCL6gT-us
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2532) *การเขียน 2*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). อักษรเจริญทัศน์.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2545) *การเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ*. อักษร.
- ทิตนา แคมมณี. (2559). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 20). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนศ เวศร์ภาดา และ ฐนัช กองทอง. (2551). *สอนเขียนอย่างสร้างสรรค์และสมานฉันท์ด้วยภาษาวัฒนธรรม*. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- นิพาดา ไตรรัตน์. (2553). *ผลของอีเลิร์นนิ่งที่ใช้เทคนิคการระดมสมองและแผนผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิตที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน*. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

บันลือ พฤษะวัน. (2533). *พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์*. ไทยวัฒนาพานิช.

ประภารัช ทิพย์สงเคราะห์. (2555). *ผลของการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้เว็บเควสท์ 2.0 และการเสริมศักยภาพทางการเรียนที่เน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประภาศรี สีอำไพ. (2531). *การเขียนแบบสร้างสรรค์*. โอเดียนสโตร์.

ผุสชา ทิพนตร. (2557). *ผลของการใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ออนไลน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคภูมิ วรรณภา. (2544). *การเขียนเพื่อการสื่อสาร*. อินทนิล.

วัชรพล วิบูลยศรีน. (2556). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามแนวการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้เทคนิคการเขียนรอบวงบนสื่อสังคมเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการเขียนวิพากษ์เชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี*. ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสาร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัชรพล วิบูลยศรีน. (2561). *วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย (methodology of Thai language learning management)*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรรณิ โสมประยูร. (2553). *การสอนภาษาไทย*. ดอกหญ้าวิชาการ.

วิจารณ์ พานิช. (2562). *บันทึกจากการประชุม Creativity Critical Thinking*. สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (วสศ.).

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). *วิสัยทัศน์การศึกษา*. SR Printing Limited Partnership.

สุทธิวรรณ อินทะกนก. (พฤษภาคม 2559). *การเขียนเชิงสร้างสรรค์*. เอกสารประกอบการสอนวิชา GE10001 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร, สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ). (2562). *สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562*. สืบค้นจาก

<http://www.newonetestresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/PDF/SummaryONET>

สมพร ตอยยี่ปี. (2554). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์เทเรซา หนองจอก กรุงเทพฯ*. ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมพร มั่นตะสุตร แห่งพิพัฒน์. (2540). *การเขียนเพื่อการสื่อสาร*. โอเดียนสโตร์.

อรวรรณ ปิณฑน์โอวาท. (2543). *กรอบวาทวิพากษ์ตะวันตก (ค.ศ. 1925 – 2000) กับบริบทไทย:*

Western Rhetorical Criticism Frameworks (1925 – 2000 A.D.) and Thai Contexts.

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อดุลย์ ไทรเล็กทิม. (2550). *ปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร.*

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อธิกมาส มากจ้อย. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้าง*

ความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต. ปริญญา
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

อนรรักษ์ ไชยฮัง. (2555). *ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้*

แบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอกนิชันในการ
เขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปริญญาคุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
สอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อินทร์วุธ เกษตระชนม์. (2551). *ผลของการสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐานที่มีต่อความสามารถ*

ในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.
ปริญญาคุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

Adsit, J. (2018). Creative writing and the limits of Naming What We Know:

threshold concepts from aesthetic theory and creativity studies in the literary
writing curriculum. *New Writing*, 15(2), 131-139, DOI:

10.1080/14790726.2017.1324881

Babae, R. & Maley, A. (2015). Interview with Alan Maley on teaching and learning
creative writing. *IJCLTS*. 3(3), 77-81, doi: 10.7575/aiac.ijclts.v.3n.3p.77

Conforti, J, & Rasmussen, B. (n.d.). Hands on writing. Retrieved from

https://www.academia.edu/720947/Hands_on_Writing__Collaborative_Writing_in_a_Project_Based_Environment?fbclid=IwAR1pDct82MxrgVdfKeyPUBaMnGNIRL8BnMGS57htDH94cgkTeBAUO67j_Q

Dillenbourg, P. (1999). *Collaborative learning: Cognitive and computational approaches*. Elsevier Science & Technology Books.

El-Mahdy, M. M. A., Qoura, A. A, & El Hadidy, M. (2018). Developing creative writing
skills through a short story-based program. *Journal of research in curriculum*,

- Instruction and Education Technology (JRCIET)*, 4(4), 153-166.
- Fletcher, J. (2015). *Teaching argument: Rhetorical comprehension, critique, and resp*
Foreword by Carol Jago. Stenhouse Publishers.
- Foss, S.k. (2004). *Rhetorical criticism: Exploration & practice*. Waveland Press.
- Lowry, P.b., Crutis, A, & Lowry, M. R. (2004). Building a taxonomy and nomenclature
of collaborative writing to improve interdisciplinary research and practice.
Journal of Business Communication. 41(1), 66-99.
- Morris, G, & Sharplin, E. (2013). The assessment of creative writing in senior secondary
english: a colloquy concerning criteria. *English in Education*. 47(1), 49-65, doi:
10.1111/17548845.2013.11912479
- Mozaffari, H. (2013). An analytical rubric for assessing creativity in creative writing.
Theory and Practice in Language Studies. 3(12), 2214-2219, doi:
10.4304/tpls.3.12.2214-2219
- Rapp, C. "Aristotle's Rhetoric", *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*
(Spring 2010 Edition), Edward N. Zalta (ed.),
<https://plato.stanford.edu/archives/spr2010/entries/aristotle-rhetoric/>.
- Rbuiaee, A. A. M., Darus, S. A, & Bakar, N. A. (2015). Collaborative writing: a review of
definitions from past studies. *ResearchGate*. 138-149.
- Samiullah, M. (2019). Effect of communicative approach on creative writing at
secondary level in Pakistan. *Pakistan Journal of Education*. 36(1), 47-60.
- Soraya, K. (2016). The effectiveness of collaborative writing strategy (CWS) in
writing lesson regarded to the students' creativity. *Lingua Cultura*. 10(2), 63-67,
doi: 10.21512/lc.v10i2.898
- Storch, N. (2005). Collaborative writing: product, process, and students' reflections.
Journal of Second Language Writing. 14, 153-173.
- Sunda, F., Setyosari, P., Utami, T. & Kuswandi, D. (2016). *The implementation of CTL
approach in the teaching and learning creative writing on grade VIII of Teabenu
secondary school Kupang, NTT*. International conference on education 2016.
- Vaezi, M. & Rezaei, S. (2018). *Development of a rubric for evaluating creative writing:
a multi-phase researches*. New Writing, doi: 10.1080/14790726.2018.1520894
- Veramuthu, P., & Shah, P. M. (2020). Effectiveness of collaborative writing among

secondary school student in an ESL classroom. *Creative Education*. 11, 54-67.
Retrieved from <https://doi.org/10.4236/ce.2020.111004>

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลัง

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจิตบูล
วิชาเอกการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.อธิกมาส มากจ้อย
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. อาจารย์นันทยา สุวรรณรัตน์
ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านความสอดคล้องของการตรวจให้คะแนนระหว่างผู้ประเมิน

ครูสุรศักดิ์ แสงเงิน

ครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดอินทาราม

ตัวอย่างข้อคำถามในแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ก่อนเรียน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อมูลที่ครูกำหนดให้ แล้วเขียนเรียงความตามหัวข้อที่กำหนด พร้อมทั้งชื่อเรื่อง ความยาว 15 บรรทัด เวลา 60 นาที

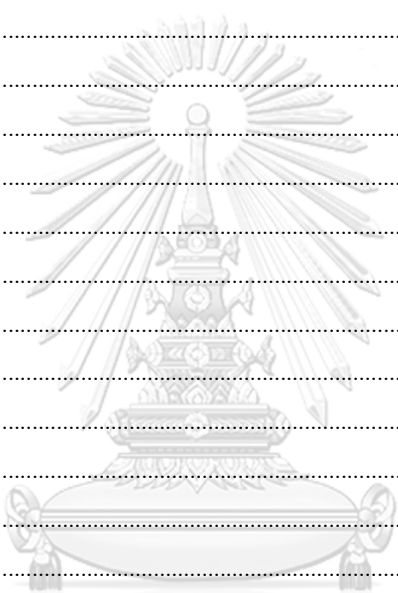
ความรักมีความหมายมากมาย บางคนอาจนิยามความรักเป็นสิ่งที่สวยงาม น่าหลงใหล แต่ก็มีอีกหลายคนที่จะมองความรักมีความหมายที่แตกต่างและแยกออกไป ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และมุมมองความรักของแต่ละคนที่ได้พบเจอมา บางคนอาจจะเคยเจอเรื่องแย่ๆที่เกี่ยวกับความรัก เคยผิดหวังและบางคนอาจจะมองว่าความรักเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความทุกข์ ดังที่มีคนเคยกล่าวว่า “ที่ใดมีรัก ที่นั่นมีทุกข์” แต่สำหรับดิฉันความรักเป็นสิ่งมหัศจรรย์ เป็นแรงผลักดันในหลายด้านให้กับฉัน ดิฉันรู้สึกว่าทุกทีที่มีความรักอยู่เสมอฉันทำให้ฉันมองว่าความรักนั้นสวยงามและมีพลังอย่างมาก

ดิฉันเป็นคนหนึ่งที่ใช้ความรักเป็นเชื้อเพลิงในการใช้ชีวิตดิฉันจึงเป็นคนที่มีมองหาความรักอยู่เสมอ การที่ดิฉันเป็นคนแบบนี้ทำให้ดิฉันได้เห็นความรักในด้านใหม่ๆ ในทุกที่ที่ฉันเดินทางไป ฉันรู้สึกว่าทุกคนมีความรักให้ฉันเสมอ เริ่มตั้งแต่การเดินทาง การซื้อของจากพ่อค้าแม่ค้า ดิฉันรู้สึกว่าพวกเขาใจดี ในรอยยิ้มและน้ำเสียงมีแต่ความอบอุ่นและความรักมาให้ฉัน การที่ฉันได้เจอครอบครัวที่มากินข้าวตามร้านอาหารฉันก็รู้สึกถึงพลังความรัก ในการเรียนหนังสือ ดิฉันก็รู้สึกถึงพลังความรักจากเพื่อนๆ จนไปถึงในวันที่ฉันท้อ หมดไฟในการทำสิ่งต่างๆ ก็จะมีพ่อแม่และคนรอบข้างคอยมอบความรักและกำลังใจมาให้เสมอ ดิฉันรู้สึกดีมากที่ได้สัมผัสพลังความรักในทุกที่ได้ มันทำให้ฉันไม่รู้สีกขาดหรือโหยหาความรักเหล่านั้นเลย นั่นคือมันทำให้ดิฉันมีแรงผลักดันในการใช้ชีวิตมากยิ่งขึ้น มีความสุขในการใช้ชีวิต ทำให้ความหมายของความรักของดิฉันนั้นสวยงามและก็น่าชื่นชม

ความรักเป็นสิ่งที่หนึ่งในชีวิตที่เปลี่ยนแปลงตัวเราได้ ทั้งด้านที่ดี และด้านที่แย่ ทั้งนั้นก็จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตเรา ดิฉันคิดว่าการที่เราได้บทเรียนจากความรัก มันจะทำให้รู้ว่าที่จริงแล้วความรัก ก็สวยงามในตัวของมันเอง ยังมีความรักอีกมากมายที่อยู่รอบตัวเรา อยากให้ทุกท่านที่ได้อ่านบทความนี้ และลองมองหาความรักที่อยู่รอบตัวของท่าน แล้วท่านจะเห็นเหมือนดิฉันว่าความรักที่อยู่รอบตัวท่านนั้นมีมากมายและสวยงามแค่ไหน

เรียงความหัวข้อ เรื่อง ความรัก

เรื่อง.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว

ประเด็น (องค์ประกอบ)	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. ด้านเนื้อหา	นำเสนอเนื้อหา ได้สอดคล้องกับ ชื่อเรื่อง แสดง ประสบการณ์ ที่น่าสนใจมา ประกอบ มีประเด็นและ ข้อมูลสนับสนุน สอดคล้องกัน ตลอดทั้งเรื่อง	นำเสนอเนื้อหา ได้สอดคล้องกับ ชื่อเรื่อง แสดง ประสบการณ์ ประกอบ มีประเด็นและ ข้อมูลสนับสนุน สอดคล้องกัน 2 – 3 ประเด็น	นำเสนอเนื้อหา สอดคล้องกับ ชื่อเรื่อง แต่มี ประเด็นและ ข้อมูลสนับสนุน อย่างน้อย 1 ประเด็น	นำเสนอ เนื้อหา สอดคล้องกับ ชื่อเรื่อง แต่ ประเด็นและ ข้อมูล สนับสนุนไม่ สอดคล้องกัน	นำเสนอเนื้อหา ไม่สอดคล้อง กับ ชื่อเรื่อง ประเด็นและ ข้อมูล สนับสนุนไม่ สอดคล้องกัน
	นำเสนอเนื้อหา สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ การเขียน มีรายละเอียด หรือข้อมูล ตลอดทั้งเรื่อง ที่แสดงถึง ความคิดริเริ่ม แปลกใหม่ ไม่ ลอกเลียนแบบ ผู้อื่น	นำเสนอเนื้อหา สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ การเขียน มีรายละเอียด หรือข้อมูลของ เรื่อง 2 - 3 ประเด็น ที่แสดงถึง ความคิดริเริ่ม แปลกใหม่	นำเสนอเนื้อหา สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ การเขียน มีรายละเอียด หรือข้อมูล อย่างน้อย 1 ประเด็น ที่แสดงถึง ความคิดริเริ่ม แปลกใหม่	นำเสนอ เนื้อหาไม่ สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ การเขียน มีรายละเอียด หรือข้อมูล อย่างน้อย 1 ประเด็น ที่แสดงถึง ความคิดริเริ่ม	นำเสนอเนื้อหา ไม่สอดคล้อง กับ วัตถุประสงค์ การเขียน ไม่มี รายละเอียด หรือข้อมูลที่ แสดงถึง ความคิดริเริ่ม
	องค์ประกอบ ของงานเขียน ถูกต้องทั้งหมด	ขาดบาง องค์ประกอบ ของงานเขียนไป แต่ไม่มีผลกับ เนื้อหา	ขาด องค์ประกอบที่ ส่งผลกระทบ กับเนื้อหา	ขาด องค์ประกอบ มากกว่าหนึ่ง องค์ประกอบ และส่งผล กระทบกับ เนื้อหา	ขาดความ แปลกใหม่ ไม่ปรากฏ องค์ประกอบ ของงานเขียน

ประเด็น (องค์ประกอบ)	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
2. ด้านการใช้ ภาษา	ใช้ศิลปะทาง ภาษาได้ สละสลวย มีสำนวนโวหาร หรือคำ ประพันธ์ ประกอบ เหมาะสม สื่อความหมาย ชัดเจนตลอดทั้ง เรื่อง และการ ลำดับความ ไม่วกวน เลือกใช้ประโยค ถ้อยคำ และ สำนวนได้ หลากหลาย ถูกต้องตรงตาม ความหมาย เขียนคำถูกต้อง ทุกคำ ทำให้ ผู้อ่านเข้าใจ เนื้อหาได้ อย่างดี	ใช้ศิลปะทาง ภาษาได้ สละสลวย มีสำนวนโวหาร หรือคำประพันธ์ ประกอบ เหมาะสม ความไม่วกวน เลือกใช้ประโยค ถ้อยคำ และ สำนวนได้ หลากหลาย ถูกต้องตรงตาม ความหมาย เขียนผิด 3-4 ตำแหน่ง แต่ผู้อ่านยัง สามารถเข้าใจ เนื้อหาได้	ใช้ศิลปะทาง ภาษา มีสำนวนโวหาร หรือคำ ประพันธ์ ประกอบ อย่าง น้อย 1 ประโยค ลำดับความ วกวน เลือกใช้ ประโยค ถ้อยคำ หรือ สำนวนไม่ ถูกต้อง ใช้คำ เดิมซ้ำและ เขียนผิด 5-7 ตำแหน่ง แต่ผู้อ่านยัง สามารถเข้าใจ เนื้อหา โดยรวมได้	ใช้ศิลปะทาง ภาษา แต่สำนวน โวหารหรือคำ ประพันธ์ ประกอบ ไม่ถูกต้อง ลำดับความ วกวน ส่งผลกระทบ ต่อการสื่อ ความหมาย เลือกใช้ ประโยค ถ้อยคำ หรือ สำนวนไม่ ถูกต้อง ใช้คำ เดิมซ้ำ เชื่อม ความ และ เขียนผิด 8-10 ตำแหน่ง ทำให้ผู้อ่าน เข้าใจเนื้อหา ได้ยาก	ไม่มีศิลปะทาง ภาษา ไม่มีสำนวน โวหารหรือคำ ประพันธ์ ประกอบ ลำดับความ วกวน ส่งผลกระทบ ต่อการสื่อ ความหมาย ของเรื่อง ทั้งหมด เลือกใช้ ประโยค ถ้อยคำ หรือ สำนวนผิด ความหมาย ตลอดทั้งเรื่อง เขียนผิดเกิน 10 ตำแหน่ง ผู้อ่านไม่ สามารถเข้าใจ เนื้อหาได้
3. ด้านการ ลำดับความคิด	นำเสนอ แนวคิดและ รายละเอียด ประกอบ แนวคิดได้อย่าง	นำเสนอ แนวคิดและ รายละเอียด ประกอบแนวคิด ได้อย่างมีเหตุผล	นำเสนอ แนวคิดได้ แต่ขาด ความริเริ่ม รายละเอียด	นำเสนอ แนวคิดวกวน หลายประเด็น รายละเอียด ประกอบไม่มี	ขาดการ นำเสนอ แนวคิด ขาด เหตุผลและ รายละเอียด

ประเด็น (องค์ประกอบ)	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
มีเหตุผล มี ความคิดริเริ่ม แสดงลำดับ ชัดเจน ผู้อ่านสามารถ เข้าใจเนื้อหาได้ อย่างชัดเจน	มีความคิดริเริ่ม บางรายละเอียด ไม่สอดคล้องกับ เนื้อหาแต่ยังมี เหตุผลและมี ลำดับของเรื่อง	ประกอบไม่มี เหตุผลหรือ ไม่สอดคล้อง กับเนื้อหา	เหตุผลและไม่ สอดคล้องกับ เนื้อหา	ประกอบ ผู้อ่านไม่ สามารถเข้าใจ เนื้อหาได้	
เรียบเรียง เนื้อหา จัดลำดับ ความคิด และใช้เหตุผล ประกอบได้ ถูกต้องตาม รูปแบบงาน เขียน ครอบคลุม ประเด็นเนื้อหา ชัดเจนทั้งหมด	เรียบเรียง เนื้อหา จัดลำดับ ความคิด และใช้เหตุผล ประกอบ ความคิดได้ ถูกต้องตาม รูปแบบงาน เขียน ไม่ชัดเจน อย่างน้อย 1 ประเด็น แต่ ไม่มีผลกระทบ กับเนื้อหา	เรียบเรียง เนื้อหาถูกต้อง ตามรูปแบบ งานเขียน แต่จัดลำดับ ความคิดและ ใช้เหตุผล ประกอบ ความคิดสับสน มีผลกระทบกับ เนื้อหาบางส่วน	เรียบเรียง เนื้อหา ไม่ถูกต้องตาม รูปแบบ งานเขียน จัดลำดับ ความคิด สับสนไม่มีการ ใช้เหตุผล ประกอบ เนื้อหาขาด ความต่อเนื่อง	เรียบเรียง เนื้อหาและ จัดลำดับ ความคิดสับสน มาก ไม่มีรูปแบบ งานเขียน ไม่มีการใช้ เหตุผล ประกอบ ความคิด สื่อความ ไม่เข้าใจ	
4. ด้านคุณค่า ต่อผู้อ่าน	นำเสนองาน เขียนที่มี ประเด็นแปลก ใหม่ทางสังคม ให้ข้อคิดและ คุณค่าแก่ผู้อ่าน สามารถนำ ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน เป็นประโยชน์ ต่อตนเอง	นำเสนองาน เขียนที่มี ประเด็นทั่วไป ทางสังคม ให้ข้อคิดและ คุณค่าแก่ผู้อ่าน สามารถนำ ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน เป็นประโยชน์ ต่อตนเองและ	นำเสนองาน เขียนที่มีเนื้อหา ทั่วไป ไม่มี ประเด็นทาง สังคมแต่ให้ ข้อคิดหรือ คุณค่าแก่ผู้อ่าน สามารถนำ ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน กับตนเองหรือ	นำเสนองาน เขียนที่มี เนื้อหาทั่วไป ไม่มีประเด็น ทางสังคม ไม่ ระบุข้อคิด หรือคุณค่า ชัดเจน ผู้อ่านนำไปใช้ ประโยชน์กับ ตนเองหรือ	นำเสนองาน เขียนที่มี เนื้อหาทั่วไป ไม่ปรากฏ ข้อคิดหรือ คุณค่า ผู้อ่านไม่ สามารถนำ ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ไม่เป็น

ประเด็น (องค์ประกอบ)	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
	และสังคมได้ ทั้งหมด	สังคมได้ 2 – 3 ประเด็น	สังคมได้ อย่าง น้อย 1 ประเด็น	สังคมได้น้อย	ประโยชน์

การแปลความคะแนนรวมงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีเกณฑ์ดังนี้

คะแนน	20 – 25	หมายถึง	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับดีมาก
คะแนน	14 – 19	หมายถึง	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับดี
คะแนน	8 – 13	หมายถึง	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับพอใช้
คะแนน	1 – 7	หมายถึง	ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินต้องปรับปรุง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์และแนวคิดการสอนเขียนแบบ
ร่วมมือรวมพลังเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ชื่อ การเขียนเรียงความ

เรื่อง การเขียนเรียงความ

เวลาสอน....3.....คาบ 150 นาที

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

วิชา การเขียน

รหัสวิชา ท32201

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2564

ผู้สอน นางสาวรัชนิกร การภักดี

1. ผลการเรียนรู้

นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้

2. สาระสำคัญ

การเขียนเรียงความ เป็นงานเขียนประเภทหนึ่งที่มีการลำดับความอย่างมีระเบียบ มีรูปแบบเป็นข้อเขียนแสดงหรือถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก ของผู้เขียนต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เรียงความมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง การเขียนเรียงความที่ดีจะต้องยึดหลักการเขียนเรียงความ ประกอบด้วย 1) มีเอกภาพ มีใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียว 2) มีสารัตถภาพ เนื้อหาถูกต้อง สมบูรณ์ และ 3) มีสัมพันธภาพ เนื้อหาแต่ละย่อหน้ามีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน การเขียนเรียงความนั้นเมื่อผู้เขียนกำหนดหัวข้อแล้ว ควรค้นคว้าข้อมูล วางโครงเรื่อง และเรียบเรียงเป็นงานเขียน โดยใช้ภาษาที่เรียบเรียงอย่างมีลำดับขั้นและสละสลวย

3. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- 1) บอกความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความได้
- 2) เขียนเรียงความตามหัวข้อที่กำหนดได้
- 3) ประเมินการเขียนเรียงความตามเกณฑ์การประเมินได้
- 4) บอกประโยชน์ของการเขียนเรียงความได้

4. สาระการเรียนรู้

เรียงความ หมายถึง การนำคำมาแต่งเป็นเรื่อง เพื่อใช้เป็นข้อเขียนที่แสดงความคิด ความรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้เขียนถ่ายทอดสู่ผู้อ่าน

องค์ประกอบของเรียงความ

เรียงความประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

1. **คำนำ** เนื้อความส่วนที่เป็นคำนำ เป็นการเปิดเรื่อง อาจเป็นการเขียนอธิบายความหมายของชื่อเรื่อง กล่าวถึงความสำคัญและขอบเขตของเรื่องที่จะเขียน หรือข้อความที่ก่อให้เกิดความสนใจต้องการอ่านเนื้อเรื่องให้มากที่สุด

2. **เนื้อเรื่อง** เนื้อเรื่องเป็นส่วนที่ขยายความ ให้รายละเอียดตรงตามจุดประสงค์หรือประเด็น

หลักของเรื่อง ส่วนเนื้อเรื่องจะเป็นส่วนที่มีเนื้อหามากที่สุด ประกอบด้วยหลายย่อหน้า แต่ละย่อหน้าจะขยายความเนื้อเรื่องตามแนวคิดที่ตั้งไว้ ประกอบด้วยเนื้อหาที่ให้ความรู้ การแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกของผู้เขียน พร้อมตัวอย่างประกอบข้อความให้เด่นชัดยิ่งขึ้น มีการใช้สำนวนโวหารและถ้อยคำที่ไพเราะเพื่อนำมาใช้เขียน การเขียนเนื้อเรื่องต้องเขียนตามโครงเรื่องที่ตั้งไว้ให้มีเนื้อหาต่อเนื่องสอดคล้องกัน

3. สรุป การสรุปเรื่อง เป็นการสรุปเนื้อหาสำคัญของเรื่อง ควรมีเพียงย่อหน้าเดียว เป็นการกล่าวย้ำประเด็นสำคัญ ย้ำจุดประสงค์หรือความคิดหลักของเรื่อง อาจมีการทิ้งท้ายฝากข้อคิด ข้อย้ำเตือน หรือคติสอนใจ ตลอดจนความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน

ลักษณะของเรียงความที่ดี เรียงความที่ดีมีลักษณะ ดังนี้

1. ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของเรื่องที่จะเขียนเป็นอย่างดี
2. ถ่ายทอดความรู้สึกร และความคิดเห็นของผู้เขียนสู่ผู้อ่าน
3. ใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหารให้ถูกต้อง ชัดเจน น่าอ่าน ตรงตามลักษณะของภาษาเขียน มีการลำดับความได้ดี ไม่วกไปวนมา
4. วางรูปแบบให้เหมาะสมทั้งส่วนที่เป็นคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ตลอดจนดำเนินเนื้อเรื่องตรงตามโครงเรื่องที่วางไว้สอดคล้องกลมกลืนกัน
5. มีท่วงทำนองการเขียนที่ดี มีความชัดเจนและถูกต้องในเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอดข้อเขียน ควรแสดงออกทางความคิดที่ทันสมัย แสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์ หรือแปลกใหม่น่าสนใจ
6. มีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพในเนื้อเรื่อง เอกภาพ หมายถึง การมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีจุดมุ่งหมายสำคัญประเด็นเดียวเป็นหลัก สัมพันธภาพ หมายถึง เนื้อเรื่องมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ลำดับความคิด ลำดับเรื่องต่อเนื่องกัน และสารัตถภาพ หมายถึง การเน้นใจความสำคัญของเรื่องให้เด่นชัด

หลักในการเขียนเรียงความ

1. เขียนตรงตามองค์ประกอบของเรียงความ ได้แก่ คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป
2. เขียนตรงตามโครงเรื่องที่วางไว้ทุกประเด็น
3. เนื้อเรื่องที่วางไว้ตามโครงเรื่องควรเขียนอย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ ไม่เขียนนอกประเด็นที่กำหนดไว้จากการวางโครงเรื่อง
4. นำเสนอเรื่องให้มีสาระน่าอ่าน เลือกสรรข้อความที่เหมาะสม จะทำให้เรียงความมีน้ำหนักที่น่าเชื่อถือ สามารถจูงใจให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตามได้
5. มีความคิดแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจ มีท่วงทำนองการเขียนเฉพาะตัวที่น่าสนใจ หรือแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์
6. มีสำนวนการเขียนดี มีโวหารหรือการใช้ข้อความที่เปรียบเทียบ

7. มีความงามในรูปแบบ คือ หัวข้อกลางหน้ากระดาษ วางรูปแบบได้สัดส่วนเหมาะสม สวยงาม อ่านง่าย ไม่สับสน ย่อหน้าทุกครั้งเมื่อต้องเปลี่ยนเรื่องใหม่
8. มีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *คู่มือการเรียนการสอน ภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ : เรียงความ ย่อความ และสรุปความ ช่วงชั้นที่ 2 - ช่วงชั้นที่ 4*. โรงพิมพ์องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการ สกสศ.

5. ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนการจัดการ	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
เรียนรู้ด้วยแนวคิด วาทศาสตร์และ แนวคิดการสอน เขียนแบบร่วมมือ รวมพลัง			
คาบที่ 1 (50 นาที)	1) ครูมอบหมายให้นักเรียนจัดกลุ่ม	ใบงานบันทึกข้อมูล	การสังเกต
ขั้นที่ 1 ขั้นสร้าง	ย่อยแบบความสามารถ จำนวน	ประจำกลุ่ม	พฤติกรรม
ปฏิสัมพันธ์และ	5-6 กลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน		
กำหนดเป้าหมาย	2) นักเรียนสร้างปฏิสัมพันธ์กันใน		
การเขียน	กลุ่ม โดยสนทนาและแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์การเขียน เรียงความของตนเอง เพื่อดึงเป้าหมาย การเขียนและกำหนดหน้าที่ใน การเขียน		
	3) ครูสอบถามนักเรียนแต่ละกลุ่ม	ใบงานบันทึกข้อมูล	การสังเกต
	เกี่ยวกับประสบการณ์การเขียน	ประจำกลุ่ม	พฤติกรรม
	เรียงความที่สมาชิกแลกเปลี่ยนกันจาก		
	การบันทึกในใบงานที่ครูกำหนดให้		
	และให้นักเรียนร่วมกันตั้งเป้าหมายการ		
	เขียนและหน้าที่ในการเขียนที่สมาชิก		
	ในกลุ่มร่วมกันกำหนด จากนั้นครูให้		
	ข้อเสนอแนะตามความเหมาะสม		

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิด วาทศาสตร์และ แนวคิดการสอน เขียนแบบร่วมมือ รวมพลัง	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ วาทศาสตร์			
ก่อนเข้าสู่ขั้นตอน	1) ครูยกตัวอย่างข้อความจำนวน	1) สื่อนำเสนอ	1) บอก
ย่อยที่ 1 ครู	1 ย่อหน้าบนสื่อนำเสนอภาพนิ่งแล้ว	ภาพนิ่ง	ความหมาย
ยกตัวอย่างงานเขียน	ถามคำถามนักเรียนว่า “ข้อความ	2) ตัวอย่าง	และ
ให้นักเรียนทุกกลุ่ม	ดังกล่าวน่าจะเป็นส่วนใดของ	เรียงความ เรื่อง	องค์ประกอบ
อภิปรายร่วมกัน เพื่อ	เรียงความ”	เรียนอย่างไรให้	ของการ
ทบทวนรูปแบบและ	2) นักเรียนแต่ละกลุ่มเรียนรู้	อนาคตสดใสใน	เขียน
องค์ประกอบงาน	เกี่ยวกับการเขียนเรียงความโดยศึกษา	ประชาคมอาเซียน	เรียงความได้
เขียน และพิจารณา	ตัวอย่างเรียงความที่ครูกำหนด เรื่อง		2) การมีส่วน
ลักษณะของงาน	เรียนอย่างไร ให้อนาคตสดใสใน		ร่วมในชั้น
เขียน	ประชาคมอาเซียน” แล้วร่วมกัน		เรียน
	วิเคราะห์องค์ประกอบของตัวอย่าง		
	เรียงความ		
	3) ครูนำนักเรียนอธิบายความหมาย		
	และองค์ประกอบของเรียงความ จาก		
	ตัวอย่างเรียงความที่กำหนด		
	4) ครูนำนักเรียนอภิปรายตาม		
	หัวข้อดังนี้		
	(1) แนวคิดที่ผู้เขียนสื่อ		
	(2) ลักษณะภาษาที่ใช้		
	(3) การลำดับความคิด		
	(4) คุณค่าที่ได้จากการอ่าน		
	จากนั้นตั้งคำถามว่า “เหตุใดเรียงความ		

ขั้นตอนการจัดการ	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
เรียนรู้ด้วยแนวคิด วาทศาสตร์และ แนวคิดการสอน เขียนแบบร่วมมือ รวมพลัง			
	ดังกล่าวจึงได้รับรางวัล นักเรียนอ่าน แล้วรู้สึกอย่างไรบ้าง ตามประเด็นที่ได้ กำหนดไว้”		
2.1 รู้จักผู้เขียน	<p>5) ครูกำหนดหัวข้อการเขียน เรียงความ เรื่อง เด็กยุคใหม่กับปัญหา การศึกษาไทย โดยกำหนดรายละเอียด ให้นักเรียน ดังนี้</p> <p>(1) ผู้เขียนเรียงความ คือ นักเรียนซึ่งอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอน ปลาย</p> <p>(2) ผู้อ่าน คือ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง</p> <p>(3) เหตุผล คือ การกล่าวถึง ปัญหาการศึกษาไทยที่นักเรียนเผชิญ แล้วส่งผลต่อการเรียน ทั้งด้าน ผลสัมฤทธิ์ ทักษะ ทักษะ ความรู้สึกของ นักเรียน หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>6) นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ องค์ประกอบของวาทศาสตร์ที่จะใช้ในการ เขียนเรียงความตาม ขั้นตอน 3 ขั้น ได้แก่</p> <p>(1) ขั้นรู้จักผู้เขียน</p> <p>(2) ขั้นเข้าใจผู้อ่าน</p> <p>(3) ขั้นใช้เหตุผล</p>	<p>ตารางวิเคราะห์ วาทศาสตร์</p>	

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิด วาทศาสตร์และ แนวคิดการสอน เขียนแบบร่วมมือ รวมพลัง	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
	จากนั้นเขียนลงในแผนผังวิเคราะห์งานเขียน		
2.1 รู้จักผู้เขียน (เข้าใจผู้เขียนให้ ลึกซึ้ง น้ำเสียง ภาพลักษณ์ ประเด็น การตั้งคำถามและ ความน่าเชื่อถือ เพื่อ สร้างผู้เขียนที่มี ความรู้ ผ่านภาษา ในงานเขียน)	<p>6.1) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ลักษณะของผู้เขียนซึ่งหมายถึงนักเรียนที่กำลังจะดำเนินการเขียนเรียงความ ผ่านการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม โดยใช้คำถามเพื่อรู้จักผู้เขียน มีรายละเอียดดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระดับชั้นของผู้เขียน คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีภาพลักษณ์ต่อผู้อ่านอย่างไร - น้ำเสียงที่จะใช้ผ่านภาษาในงานเขียน สามารถใช้น้ำเสียงใดได้บ้าง - จุดมุ่งหมายของการเขียนเพื่ออะไร ต้องการให้ผู้อ่านรับรู้เรื่องใดหรือมีประเด็นใดที่ต้องการชี้เฉพาะถึง - มีข้อสนับสนุนหรือหลักฐานเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของผู้เขียนอย่างไร 	<p>ตารางวิเคราะห์ วาทศาสตร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - กรอบรู้จักผู้เขียน (Ethos) - กรอบรู้จักผู้เขียน (Ethos) - กรอบจุดประสงค์ของผู้เขียน - กรอบรู้จักผู้เขียน (Ethos) 	-

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิด วาทศาสตร์และ แนวคิดการสอน เขียนแบบร่วมมือ รวมพลัง	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
	6.2) สรุปลข้อมูลจากการรู้จักผู้เขียนเพื่อกำหนดบุคลิกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่จะนำเสนอปัญหาการศึกษาไทยผ่านการเขียนเรียงความจะเป็นไปในลักษณะใด	- กรอบตัวตนของผู้เขียน	
2.2 เข้าใจผู้อ่าน (เข้าใจความรู้สึกของผู้อ่านอย่างลึกซึ้ง รับรู้ความรู้สึกของผู้อ่านและส่งความเข้าใจความรู้สึกผ่านงานเขียน)	6.3) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ผู้อ่านเรียงความที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของงานเขียนเรียงความเพื่อทำความเข้าใจผู้อ่าน รายละเอียดดังนี้ - รวมกลุ่มประเภทความรู้สึกของผู้อ่านที่กำหนด (ไม่เห็นด้วย เข้าใจ โกรธ รำคาญ ชัดแจ้ง สนใจ ฯลฯ) - กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจ มีประสบการณ์หรือความสนใจต่อหัวข้อที่กำหนดมาน้อยเพียงใด - กลุ่มเป้าหมายน่าจะมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับหัวข้อที่กำหนด - ประโยคหรือข้อความที่สามารถใช้ประกอบกับกลุ่มผู้อ่านได้	ตารางวิเคราะห์วาทศาสตร์ - กรอบเข้าใจผู้อ่าน (Pathos) - กรอบเข้าใจผู้อ่าน (Pathos) - กรอบเข้าใจผู้อ่าน (Pathos)	-

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิด วิทยาศาสตร์และ แนวคิดการสอน เขียนแบบร่วมมือ รวมพลัง	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
	6.4) สรุปรูปข้อมูลจากการเข้าใจ ผู้อ่านเพื่อระบุลักษณะภาพรวมของ กลุ่มผู้อ่านงานเขียน	- กรอบผู้อ่าน	
2.3 ใช้เหตุผล (ใช้เหตุผล หลักฐาน สนับสนุน เพื่อ ป้องกันการโต้แย้ง และตอบกลับการ โต้แย้งของผู้อ่าน ทบทวนแต่ละเหตุผล กับความรู้และความ เข้าใจของผู้เขียน ประกอบ)	6.5) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกัน วิเคราะห์เหตุผลและหลักฐานสนับสนุน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการเขียน รายละเอียดดังนี้ - เหตุผลและข้อกล่าวอ้างที่ เหมาะสมกับข้อมูลที่ได้ วิเคราะห์และหัวข้อเรื่อง - เหตุผลกับบุคลิกของผู้เขียน หลักฐานประกอบประเด็นที่ ชี้เฉพาะชัดเจน - ระบุความคิดความเข้าใจที่ไม่ ถูกต้องเพื่อไม่ให้นำไปใช้ใน งานเขียน - รวมกลุ่ม จัดประเภท และ วิเคราะห์เหตุผลที่จะนำไปใช้ (จุดมุ่งหมายผู้เขียน ข้อสนับสนุน หลักฐาน แหล่งข้อมูล ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญที่ อ้างถึง และคำเชื่อมที่จะใช้)	1) ตารางวิเคราะห์ วิทยาศาสตร์ - กรอบใช้เหตุผล (Logos) - กรอบใช้เหตุผล (Logos) - กรอบใช้เหตุผล (Logos) - กรอบใช้เหตุผล (Logos)	-
	6.6) สรุปรูปข้อมูลจากการใช้เหตุผล เพื่อระบุใจความสำคัญของเรื่อง	- กรอบใจความ สำคัญของเรื่อง	

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิด วิทยาศาสตร์และ แนวคิดการสอน เขียนแบบร่วมมือ รวมพลัง	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
		2) สืบค้นข้อมูลจาก แหล่งข้อมูลอื่น ๆ ประกอบ	
คาบที่ 2 (50 นาที) ขั้นที่ 3 ขั้นร่วมสร้าง งานเขียน			
3.1 เรียบเรียงการ วิเคราะห์ข้อมูล	1) นักเรียนแต่ละกลุ่มลงมือสร้างงาน เขียนกลุ่มละ 1 ชิ้นงาน โดยใช้ข้อมูล จากแผนผังวิเคราะห์งานเขียนเรียบ เรียงให้เป็นประเด็นหรือหัวข้อที่มี รายละเอียดสนับสนุนและสอดคล้อง กันในแต่ละประเด็น รายละเอียดดังนี้ - แยกประเด็นที่ได้จากตาราง วิเคราะห์วิทยาศาสตร์ - ร่วมกันอภิปรายและ ตรวจสอบความคิดเห็น - สำนวความความเห็นของ สมาชิกกลุ่มเพื่อจัดการข้อมูล - เปรียบเทียบและตรวจสอบ ความชัดเจนของข้อมูล - อธิบายและตรวจสอบข้อมูล เพื่อเข้าสู่ทสรุปการใช้ข้อมูล พิจารณาคำสำคัญ	1) ตารางวิเคราะห์ วิทยาศาสตร์ 2) ใบงานการเขียน เรียงความ เรื่อง เด็กยุคใหม่ กับปัญหา การศึกษาไทย	1) เขียน เรียงความ ตามหัวข้อที่ กำหนดได้ 2) การ สังเกต พฤติกรรม
3.2 ร่างงานเขียน	2) นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนโครงเรื่อง	ใบงานการเขียน	1) เขียน

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิด วิทยาศาสตร์และ แนวคิดการสอน เขียนแบบร่วมมือ รวมพลัง	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
	ตามองค์ประกอบของการเขียน เรียงความ โดยใช้ข้อมูลจากแผนผัง วิเคราะห์งานเขียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ - วางเค้าโครงเรื่องตาม องค์ประกอบสำคัญของ หัวข้อที่จะเขียน - จัดระเบียบข้อมูลให้อยู่ใน ลักษณะข้อความ ตาม องค์ประกอบและรูปแบบ งานเขียน - รับฟังข้อเสนอแนะของสมาชิก กลุ่ม	เรียงความ เรื่อง เด็กยุคใหม่กับ ปัญหาการศึกษา ไทย	เรียงความ ตามหัวข้อที่ กำหนดได้ 2) การ สังเกต พฤติกรรม
3.3 ลงมือสร้าง งานเขียน	3) สมาชิกกลุ่มร่วมกันเขียนเรียงความ ความยาว 18 - 20 บรรทัด บน กระดาษรายงานขนาด A4 โดยสมาชิก ในกลุ่มจะดำเนินงานตามหน้าที่ที่ ร่วมกันมอบหมายตามใบงานบันทึก ข้อมูลประจำกลุ่ม (การสืบค้นข้อมูล การสื่อสาร เจรจา ต่อรอง และตรวจสอบ) 4) ระหว่างที่นักเรียนร่วมกันเขียน เรียงความ ครูสังเกตกระบวนการสร้าง งานเขียนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ในแต่ ละขั้นตอนการสร้างงานเขียน และให้	1) ใบงานการเขียน เรียงความ เรื่อง เด็กยุคใหม่กับ ปัญหาการศึกษา ไทย 2) ใบงานบันทึก ข้อมูลประจำกลุ่ม	1) เขียน เรียงความ ตามหัวข้อที่ กำหนดได้ 2) การ สังเกต พฤติกรรม

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิด วิทยาศาสตร์และ แนวคิดการสอน เขียนแบบร่วมมือ รวมพลัง	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
	ข้อเสนอแนะหรือตั้งคำถามชี้แนวทาง โดยพิจารณาจากแผนผังวิเคราะห์งาน เขียนร่วมกับโครงเรื่อง ที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ทำไว้ 5) ครูควบคุมระยะเวลาการสร้างงาน เขียนและตรวจสอบผลงานเขียนของ ทุกกลุ่มอีกครั้งก่อนเข้าสู่การนำเสนอ ผลงานในชั้นที่ 4 ขั้นภาระงานหลังการ เขียน	-	-
คาบที่ 3 (50 นาที) ชั้นที่ 4 ขั้นประเมิน และแลกเปลี่ยน เรียนรู้	1) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน เขียนตามองค์ประกอบการวิเคราะห์ วิทยาศาสตร์ตามตารางวิเคราะห์ วิทยาศาสตร์ให้สมาชิกกลุ่มอื่นและ ครูฟัง 2) นักเรียนแต่ละกลุ่มเวียนกันอ่าน งานเขียนของเพื่อนกลุ่มอื่น รายละเอียดดังนี้ - กำหนดเวลาการอ่านและ ประเมินงานจากแบบประเมิน งานเขียน กลุ่มละ 5 – 7 นาที - สมาชิกกลุ่มร่วมกันทบทวนการ ทำผลงานเขียนและประเด็น ของกลุ่มอื่น ๆ เมื่อดำเนินการครบทุกกลุ่มให้กลับ ไปนั่งที่กลุ่มของตนเอง	1) ชิ้นงานเขียน เรียงความ 1) ชิ้นงานเขียน เรียงความ	การมีส่วนร่วม ในชั้นเรียน 1) แบบ ประเมินการ เขียน สร้างสรรค์

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิด วิทยาศาสตร์และ แนวคิดการสอน เขียนแบบร่วมมือ รวมพลัง	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
	<p>3) นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินงานเขียนเรียงความของเพื่อน จากนั้นให้ข้อเสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็นดังนี้</p> <p>(1) พิจารณางานเขียนเรียงความตามหัวข้อที่กำหนด ปรากฏองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่</p> <p>(1) ด้านการใช้ภาษา</p> <p>(2) ด้านเนื้อหา</p> <p>(3) ด้านการลำดับความคิด</p> <p>(4) ด้านคุณค่าต่อผู้อ่าน</p> <p>(2) งานเขียนกลุ่มใดที่เขียนได้น่าสนใจ</p> <p>(3) งานเขียนนำเสนอได้อย่างสร้างสรรค์หรือไม่</p> <p>(4) งานเขียนมีองค์ประกอบครบถ้วนตามลักษณะของเรียงความหรือไม่</p> <p>(5) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับแนวคิดที่เพื่อนนำเสนอในงานเขียน</p>	<p>1) Mentimeter</p> <p>2) ชิ้นงานเขียนเรียงความ</p>	<p>1) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน</p> <p>2) แบบประเมินการเขียนสร้างสรรค์ประเภทเรียงความ</p>
	<p>4) ครูบันทึกข้อเสนอแนะหรือการแสดงความคิดเห็นที่นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินงานเขียนของเพื่อน โดยแยกประเด็นที่นักเรียนแสดงความคิดเห็น</p>	<p>สื่อนำเสนอภาพนิ่ง</p>	

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิด วิทยาศาสตร์และ แนวคิดการสอน เขียนแบบร่วมมือ รวมพลัง	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
	ตรงกันและแสดงความคิดเห็นแตกต่างกัน จากนั้นให้ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแก่นักเรียน		
	5) นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปการดำเนินการของกลุ่มตนเอง ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ทบทวนการดำเนินงาน - การค้นคว้าข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบ - การจัดการข้อมูลของกลุ่ม - ข้อเสนอแนะต่อผลงานเขียนที่ได้รับจากเพื่อนและครูเพื่อนำไปปรับปรุงงานเขียน 6) ครูนำนักเรียนอภิปรายประโยชน์ของการเขียนเรียงความ โดยสรุปร่วมกันผ่านการใช้อุปกรณ์ Mentimeter	1) Mentimeter	การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน
	7) นักเรียนยุบกลุ่มเดิม		
	8) ครูมอบหมายนักเรียนทำงานเขียนเรียงความรายบุคคลโดยให้นักเรียนร่วมกันเสนอหัวข้องานเขียนที่น่าสนใจ จากนั้นร่วมกันเลือกหัวข้องานเขียนเรียงความเพื่อส่งในคาบเรียนวิชาการเขียนสัปดาห์ต่อไป		งานเขียนรายบุคคล

6. สื่อ / แหล่งเรียนรู้

- 6.1 ตัวอย่างเรียงความ เรื่อง “เรียนอย่างไร ให้อนาคตสดใสในประชาคมอาเซียน”
- 6.2 ใบงานบันทึกข้อมูลประจำกลุ่ม
- 6.3 ตารางวิเคราะห์งานเขียน
- 6.4 ใบงานเขียนเรียงความหัวข้อเรื่อง “เด็กยุคใหม่กับปัญหาการศึกษาไทย”

7. การวัดและประเมินผล

7.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) ชิ้นงานเรียงความกลุ่ม เรื่อง เด็กยุคใหม่กับปัญหาการศึกษาไทย
- 2) ชิ้นงานเรียงความรายบุคคลตามหัวข้อที่นักเรียนเสนอ

7.2 เครื่องมือที่ใช้

- 1) แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 2) เกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์

8. สรุปผลการจัดการเรียนการสอน

8.1 ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

8.2 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

8.3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการแก้ไข

.....

.....

.....

ตัวอย่างเรียงความ เรื่อง “เรียนอย่างไร ให้อนาคตสดใสในประชาคมอาเซียน”
โดย นางสาวณัฐธิดา ศิริปัญญา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ
รางวัลชนะเลิศการประกวดเรียงความระดับมัธยมศึกษา เนื่องในวันอาเซียน (ASEAN DAY)

ปัจจุบันนี้การศึกษาไทยมีการพัฒนามากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อให้ก้าวทันประเทศที่มีความเจริญทั้งทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้รอบด้านและสามารถนำไปใช้ได้ในทุก ๆ สายอาชีพ ดังตอนนี้จะเห็นได้ว่าการศึกษาไม่ว่าจะชาติใด ประเทศใดก็จะให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก เพราะภาษาอังกฤษถือว่าเป็นภาษาสากลที่ใช้เกือบทั่วทุกมุมโลก รวมทั้งยังเป็นภาษาที่สอดคล้องกับการทำงานร่วมกันของประเทศสมาชิกในประชาคมอาเซียน ซึ่งได้มีการออกกฎบัตรอาเซียนที่บัญญัติไว้ “The working language of ASEAN shall be English” ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ เมื่อเป็นอย่างนี้แล้ว การศึกษาทั่วทุกมุมโลกจึงเน้นที่จะเสริมสร้างให้นักเรียนได้เรียนภาษาอังกฤษ และนำไปใช้ในอนาคต่อไป เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันของคนในสังคมประชาคมอาเซียนได้เป็นอย่างดี ไม่เพียงกระบวนการของการศึกษาเท่านั้นที่จะเป็นผู้เริ่ม แต่ก็ขึ้นอยู่กับผู้เรียนด้วยว่าจะใส่ใจและพร้อมนำไปปฏิบัติใช้ในอนาคได้อย่างเต็มที่หรือไม่ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของอาเซียนในการสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มประเทศสมาชิกและประเทศคู่เจรจา เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา เป็นต้น

การที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถที่จะก้าวเข้าสู่ในประชาคมอาเซียนได้นั้น จำเป็นที่จะต้องมีความมุ่งมั่น มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนให้ตรงตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยกำลังศึกษาควรหมั่นศึกษาหาความรู้ให้มากที่สุด เพราะการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนา จากข้างต้นแม้ว่าภาษาอังกฤษจะหมายถึงการสื่อสารระหว่างกันในการทำงานทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน แต่ก็ยังรวมไปถึงประชาชนในประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศอาเซียน จำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาอังกฤษกันให้มากขึ้นนอกเหนือจากภาษาของตน เพราะไม่เพียงแต่เจ้าหน้าที่รัฐหรือองค์กรต่าง ๆ ที่เป็นผู้ใช้ แต่ในเมื่อทุกคนเป็นสมาชิกของอาเซียน และต้องไปมาหาสู่ เดินทางท่องเที่ยว ทำความรู้จักกัน และเดินทางข้ามพรมแดนเพื่อประกอบอาชีพต่าง ๆ ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับสมาชิกอาเซียนในการสื่อสารสร้างสัมพันธ์สู่โลกกว้างของภูมิภาคอาเซียน

ภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาที่ยอมรับกันทั่วโลก เป็นภาษากลางของโลกและของมนุษยชาติ เป็นภาษาที่ใช้ติดต่อระหว่างกันเป็นหลัก ถึงแม้ว่าใครจะใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาประจำชาติ แต่เมื่อต้องติดต่อกับผู้อื่นซึ่งต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม ก็จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร ฉะนั้นประเทศส่วนใหญ่จึงให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง เป็นภาษาหลักของหลักสูตรใน

การศึกษาทุกระดับ และเมื่ออาเซียนได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการทำงานของทุกคนในอาเซียน ดังนั้นทุกคนจึงจำเป็นที่จะต้องเรียนและใช้ภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ระดับผู้บริหารประเทศไปจนถึงประชาชนทั่วไปทั้งเด็กเล็กและเยาวชน

ไม่เพียงแต่ภาษาอังกฤษเท่านั้นที่เราจำเป็นต้องเรียนรู้ มีอีกสิ่งหนึ่งที่เราต้องศึกษาเพื่อใช้ประกอบกับการใช้ภาษาอังกฤษนั่นก็คือ เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ก้าวหน้ามากขึ้นทุกวัน เพราะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษควบคู่กับการเรียนรู้เทคโนโลยีต่าง ๆ จะช่วยให้เราสามารถนำไปพัฒนาศักยภาพของตนเอง สังคม และประเทศชาติให้มีความเจริญและมั่นคง สามารถก้าวทันในสังคมประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น การเรียนไม่ว่าจะระดับใด ประเทศใด ก็มักที่จะต้องเสริมสร้างและเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี เพื่อนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพ และเมื่อประเทศไทยของเราได้เป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน ดังนั้นเราจึงควรเรียนรู้และแสวงหาในสิ่งที่เป็นประโยชน์ในการติดต่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศสมาชิกและประเทศคู่เจรจาทั้งด้านการค้า เศรษฐกิจ สังคม หรือการท่องเที่ยว ที่ต่างมีความสำคัญด้วยกันทั้งสิ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ใบงานบันทึกข้อมูล ครั้งที่..... กลุ่มที่.....
เรื่อง การเขียนเรียงความ

สมาชิก 1.....เลขที่..... 2.....เลขที่.....
3.....เลขที่..... 4.....เลขที่.....
5.....เลขที่..... 6.....เลขที่.....

เป้าหมายการเขียน

หน้าที่รับผิดชอบในการเขียนของสมาชิก

ประสบการณ์หรือข้อคิดเห็นของกลุ่ม

ปัญหาหรืออุปสรรคของกลุ่ม

ตารางวิเคราะห์วาทศาสตร์ในงานเขียนประเภท.....กลุ่มที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันเขียนปัจจัยที่ได้จากการวิเคราะห์วาทศาสตร์ตามหัวข้องานเขียนเรียงความเรื่อง “เด็กยุคใหม่กับปัญหาการศึกษาไทย” ตามองค์ประกอบในตารางให้ครบถ้วน

จุดประสงค์ของผู้เขียน :

ผู้อ่าน :

รู้จักผู้เขียน (Ethos) :

ใจความ
สำคัญของเรื่อง
:

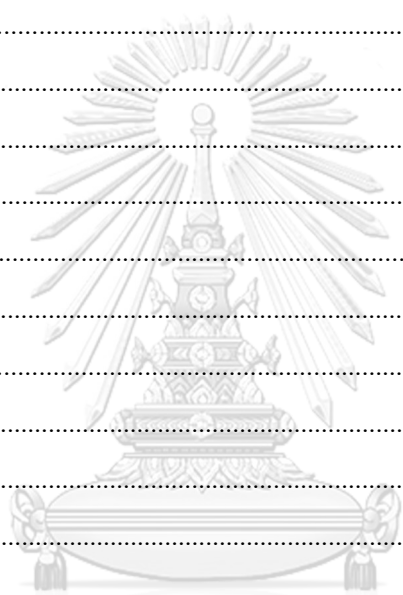
เข้าใจผู้อ่าน (Pathos) :

ใช้เหตุผล (Logos) :

ตัวตนของผู้เขียน :

เรียงความ เรื่อง “เด็กยุคใหม่กับปัญหาการศึกษาไทย”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวอย่างผลงานผู้เรียน

13

ใบงานบันทึกข้อมูล ครั้งที่ 1... กลุ่มที่...
 เรื่อง การเขียนเรียงความ

สมาชิก 1..... เลขที่ 1 2..... เลขที่ 3..... เลขที่ 3.....
 4..... เลขที่ 5..... เลขที่ 6..... เลขที่ 6.....

เป้าหมายการเขียน

- เขียนให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่เขียนเรา
- เขียนให้หน้าสนใจ มีอารมณ์ร่วมด้วย
- เขียนง่าย อ่านเข้าใจ

หน้าที่รับผิดชอบในการเขียนของสมาชิก

- 1 นางจิณัฐ ( )
- 2 ทานตะวัน ( )
- 3 คณเชษฐ ( )
- 4 คนส์รูปจ้อจุล ( )
- 5 คนสาวจ้อจุลสาวสวย ( )

ประสบการณ์หรือข้อคิดเห็นของกลุ่ม

- นานๆ เคยเขียนเรียงความ
- เคยแต่งเรื่อง

ปัญหาหรืออุปสรรคของกลุ่ม

- ไม่ให้ความร่วมมือ
- ความคิดไม่ตรงกัน
- คิดเรื่องที่เขียนไม่ออก
- การเขียนแยกคำ / ความหมายอาจไม่ตรงกันเรื่องที่เรา

ตัวอย่างผลงานผู้เรียน (ต่อ)

14

ตารางวิเคราะห์ทฤษฎีการเขียนประเภท เรียงความ **กลุ่มที่ 3**

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันเขียนปัจจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ทฤษฎีการเขียนเรียงความ เรื่อง "เด็กยุคใหม่กับปัญหาการศึกษาไทย" ตามองค์ประกอบในตารางให้ครบถ้วน

จุดประสงค์ของผู้เขียน : การเขียนคำชี้แจงภาคโนโลยีให้ผู้อ่านที่เกี่ยวข้อง

ผู้อ่าน :

- เข้าใจปัญหาการศึกษาของเด็กยุคใหม่
- เข้าใจว่าการศึกษาไทยเปลี่ยนมาได้อย่างไร
- รู้ก่อนปัญหาการศึกษาของเด็กยุคใหม่
- การใช้เทคโนโลยีในการเรียน

รู้จักผู้เขียน (Ethos) :

- เป็นเด็ก ม.ปลาย ที่ต้องทำให้เทคโนโลยีมีตัวตน เกี่ยวข้องกับ การศึกษาไทย ในอนาคตมากขึ้น ในกระแสเรียนการสอน

เข้าใจผู้อ่าน (Pathos) : - เข้าใจปัญหาการศึกษาของเด็กยุคใหม่ว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร จาก ก้าวไกลสู่อนาคต

- สอดคล้องกับยุคสมัยของเทคโนโลยีที่พัฒนาจากคนใน
- การใช้เทคโนโลยีในการเรียนให้มีความน่าสนใจ ไม่ซ้ำซาก

ให้เหตุผล (Logos) :

- อรรถกถาเห็นว่า การศึกษาของยุคใหม่ สอดคล้องกับสังคมที่แตกต่างจากยุคก่อนๆ การที่เอาเทคโนโลยีมาช่วยทำให้คนสมัยก่อนได้เห็นว่า มีประสิทธิภาพและรวดเร็วมาก แต่ได้พัฒนาที่เกินขึ้นอย่างรวดเร็ว

ใจความสำคัญของเรื่อง :

- 1) การศึกษาของเด็กยุคใหม่
- 2) การเรียนการสอน
- 3) การศึกษาของเด็กยุคใหม่
- 4) การศึกษาของเด็กยุคใหม่
- 5) การศึกษาของเด็กยุคใหม่
- 6) การศึกษาของเด็กยุคใหม่
- 7) การศึกษาของเด็กยุคใหม่
- 8) การศึกษาของเด็กยุคใหม่
- 9) การศึกษาของเด็กยุคใหม่
- 10) การศึกษาของเด็กยุคใหม่

ความหมายของผู้เขียน :

- เป็นเด็ก ม.ปลาย ที่ต้องให้การศึกษาไทยในปัจจุบัน
- เป็นเด็ก ม.ปลาย ที่ต้องให้การศึกษาไทยให้เข้ากันได้กับเด็กยุคใหม่

ตัวอย่างผลงานผู้เรียน (ต่อ)

15

กลุ่มที่.....3.....

เรียงความ เรื่อง “เด็กยุคใหม่กับปัญหาการศึกษาไทย”

ในไม่ช้าฉันก็ตัดสินใจไปขอใบเปลี่ยนชื่อเสียใหม่ ฉันขอเปลี่ยนเป็นชื่อที่ฉันชอบ
ตัวอักษรในบัตรประชาชนให้ดูดีขึ้นและง่ายขึ้น ฉันมีความสุขมากที่ได้เปลี่ยนชื่อ
ที่ฉันได้ไปรับเอกสารใบเปลี่ยนชื่อในไม่ช้า

[illegible]

การศึกษาดูงานครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารว่างจากผลไม้สดให้ได้มาตรฐาน
ได้มาตรฐานทั้งในแง่ของรสชาติและคุณค่าทางโภชนาการ โดยนำผลไม้สดที่มีรสหวานและเนื้อนุ่มมาทำเป็นไส้ขนม
และใช้แป้งข้าวเจ้าทำเป็นเปลือกนอก ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ผลิตภัณฑ์ที่ทำขึ้นมานี้มีรสชาติอร่อยและน่ารับประทาน
และสามารถใช้เป็นของว่างหรือขนมสำหรับเด็กและผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี

[illegible]

.....

ตัวอย่างผลงานผู้เรียนรายบุคคล (ต่อ)

	<p style="text-align: center;"><u>ความเท่าเทียม</u></p> <p>ถ้าพูดถึงความเท่าเทียมสามารถนึกถึงได้หลายเรื่องหลายแบบ เพราะมันขึ้นกับมุมมองภายในใจคุณ</p> <p>เมื่อพูดถึงความเท่าเทียม คนเราถูกแบ่งแยกกันโดยธรรมชาติ ทั้ง เพศ ศาสนา การศึกษา อายุ ซึ่งถ้าพูดถึงเรื่องเท่าเทียมแล้ว อาจเกิดการไม่ชอบกันเกิดขึ้น</p> <p>ปัจจุบัน ความเท่าเทียม เป็นเรื่องที่สำคัญมาก ซึ่งเราแบ่งกลุ่มคนเท่าเทียมได้ยิ่งเกิดความคิดไม่เท่าเทียม</p> <p>ยกขึ้น ความเท่าเทียม สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายเรื่อง เช่น เรื่อง การศึกษา ซึ่งผมคิดว่าคนที่เรียนโรงเรียนที่แพงๆ หรือที่เรียกว่า โรงเรียนอินเตอร์ จะเป็นคนเรียนเก่งฉลาด ไร้ศ เพราะด้วยความคิดที่เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ และ ส่วนคนธรรมดาที่คิดว่าอะไรก็ตามก็ดีกว่า แต่ในบางเรื่องเขาอาจจะไม่ใช่</p> <p>บางคนเราคิด เขาอาจจะไม่ได้เรียนเก่ง แต่ในทางกลับกันผมมอง คนที่เรียนโรงเรียนรัฐบาล ที่อาจจบการศึกษาอาจจะไม่ได้เก่ง สามารถช่วยเหลือ และ ช่วยเหลือคนอื่นได้เท่าเด็กที่เรียนโรงเรียนอินเตอร์ แต่เด็กที่เรียนโรงเรียนรัฐบาล เขาก็เก่ง ไม่แพ้กัน บางครั้งเด็กธรรมดาอาจจะเก่งกว่าก็ได้ เด็กที่เก่งโรงเรียนก็ได้เรื่องหน้าตาของผู้คนในปัจจุบัน จากการศึกษาตัวเอง คนที่หน้าตาที่ดูดี สดใสมีโอกาสนำการมาเรื่องต่างๆ</p> <p>ยกอีกว่า ความเท่าเทียมไม่ได้หมายความว่าเราจะต้องทำอะไรก็ตามอย่างใด ทุกคนก็มีความเป็นตัวเอง สอดคล้องในตัวเอง ไม่ได้ต้องทำอะไรก็ตาม บางครั้งอาจจะมีความแตกต่าง หรือ บางครั้งอาจจะไม่ได้มีความเท่าเทียม แต่เขาก็เป็นแบบของตัวเอง การที่เราไม่แบ่งแยกกันของความชอบ และเป็นสิ่งที่ดีมาก ถ้าหากเราไม่สนใจในโอกาสคนที่หน้าตา คนที่หน้าตาไม่ดีดเหมือนก็อาจไม่สนใจในตัวเอง ไม่กล้าที่จะแสดงตัว ไม่กล้าที่จะทำอะไรก็ตามตัวเองในปัจจุบัน เราควรช่วยกันสนับสนุน คนทุกคน เพื่อให้ทุกคนเหล่านี้ กล้าที่จะทำอะไรก็ตาม</p> <p>คิดว่าคนที่คนมองกลุ่มคนนี้ออกมา</p> <p>ความเท่าเทียม คือ การที่เราทำกับทุกคน ทุกอย่างในเท่ากัน อย่างเสรี ไม่แบ่งปันไปมา ยิ่งได้สิ่งหนึ่งมากกว่ากัน และ ไม่ตัดโอกาสของคนหนึ่งคน ไม่มองใครที่รูปร่าง หน้าตา การศึกษา เพศ ศาสนา หรือ รสนิยม เราควรไม่เลือกจากคนมองว่าเขาก็ดี แต่คนมองว่าเขาน่าเกลียด อย่างได้ อย่างมีเสน่ห์</p> <p>สุดท้ายนี้ทุกคนช่วยกัน</p>
--	---

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	รัชนิกร การภักดี
วัน เดือน ปี เกิด	29 กรกฎาคม 2535
สถานที่เกิด	ชัยนาท
วุฒิการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) จิตวิทยาการปรึกษาแนะแนวและภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	162/556 บางแคคอนโดทาวน์ ถนนเพชรเกษม เขตบางแค แขวงบางแคเหนือ กรุงเทพมหานคร 10160

